

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

SANAL VE AKUSTİK ÇALGI EŞLİKLİ
ŞARKI ÖĞRETİMİ UYGULAMALARININ
MÜZİKSEL İŞİTME VE ŞARKI SÖYLEME BECERİLERİNE ETKİSİ

DOKTORA TEZİ

Ferdi KARAÖNÇEL

Danışman: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ

MALATYA - 2021

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

SANAL VE AKUSTİK ÇALGI EŞLİKLİ
ŞARKI ÖĞRETİMİ UYGULAMALARININ
MÜZİKSEL İŞİTME VE ŞARKI SÖYLEME BECERİLERİNE ETKİSİ

DOKTORA TEZİ

Ferdi KARAÖNÇEL

Danışman: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ

MALATYA - 2021

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

SANAL VE AKUSTİK ÇALGI EŞLİKLİ
ŞARKI ÖĞRETİMİ UYGULAMALARININ
MÜZİKSEL İŞİTME VE ŞARKI SÖYLEME BECERİLERİNE ETKİSİ

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN

PROF. DR. ERSAN ÇİFTÇİ

HAZIRLAYAN

FERDİ KARAÖNÇEL

Jürimiz tarafından 09/04/2021 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda bu tez **oybirliği** ile başarılı bulunarak Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Doktora Tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı	İmza
1. Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ	.....
2. Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT	.....
3. Doç. Dr. Ali AYHAN	.....
4. Doç. Dr. Sevim ÖZTÜRK	.....
5. Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ	.....

O N A Y

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun ...../...../..... tarih ve ...../..... sayılı kararıyla da uygun görülmüştür.

Doç. Dr. Eyüp İZCİ
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında doktora tezi olarak hazırladığım **Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Ferdi KARAÖNÇEL

ÖN SÖZ

Tezimin hazırlanmasında engin görüş ve önerilerini sunan, yardımını ve zamanını esirgemeyen, kendisiyle çalışmaktan onur ve gurur duyduğum, çalışmamın uygulama bölümü için oluşturulan şarkılara kemanı ile eşlik eden saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ'ye,

Araştırmanın tez izleme kurulunda yer alarak araştırmanın içerik ve biçim açısından şekillenmesine katkı sağlayan, yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocalarım Doç. Dr. Ali AYHAN ve Doç. Dr. Sevim ÖZTÜRK'e,

Tez savunma jürisinde yer alan ve önerileri ile tezime katkıda bulunan hocalarım sayın Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT ve Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ'a

Verilerin çözümlenmesi ve istatistiksel analizlerin gerçekleştirilmesinde yardımlarını esirgemeyen hocam sayın Doç. Dr. Onur ZAHAL'a,

Araştırmayı uzman görüşleri ile destekleyen, bilmsel araştırma yöntemleri konusundaki bilgi ve tecrübeleriyle yardıma ihtiyaç duyduğum noktalarda yönlendirme ve önerilerde bulunarak desteklerini esirgemeyen sayın Doç. Dr. Onur ZAHAL, Doç. Dr. Engin GÜRPINAR, Dr. Öğr. Üyesi K. Dilek TANKIZ ve Dr. Öğr. Üyesi M. Güneş AÇIKGÖZ'e,

Değerli önerileriyle ve yardımlarıyla çalışmama katkıda bulunan Öğr. Gör. Dr. Olcay KOKMAZ'a,

Çalışmama kemanı ile eşlik eden sayın Dr. Öğr. Üyesi Tuna TAŞDEMİR, kaval ve ney'i ile eşlik eden Öğr. Gör. Mesut ERCAN, bağlaması ile eşlik eden müzik öğretmeni Yavuz HAN'a,

Araştıma sırasındaki bu zorlu süreçte yanımda olmaktan vazgeçmeyen, beni destekleyen, güzel sesi ile uygulama parçalarına eşlik eden, sevgisi ile bana ilham veren kıymetli eşim Ayşe KARAÖNÇEL'e ve hayatım boyunca desteklerini esirgemeyen, varlıklarından güç aldığım, bugünlerimi borçlu olduğum kıymetli aileme teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

SANAL VE AKUSTİK ÇALGI EŞLİKLİ ŞARKI ÖĞRETİMİ UYGULAMALARININ MÜZİKSEL İŞİTME VE ŞARKI SÖYLEME BECERİLERİNE ETKİSİ

KARAÖNÇEL, Ferdi
Doktora, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ
Nisan-2021, xxii+246 sayfa

İlk ve ortaöğretim kademelerinde verilen müzik eğitimi içerisinde, genel müzik eğitimi bilgileri başta olmak üzere farklı türlerde sözlü müzik eserleri yoğun olarak öğretilmektedir. Bu sözlü eserler içerisinde okul şarkısı olarak adlandırılan ve müzik eğitiminde kullanılabilecek şarkılar (Eğitim müziği besteleri, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği eserleri, ulusal ve uluslararası popüler şarkılar, vb.) yer almaktadır. Bu çalışmada, “Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli (SAÇE) Şarkı Öğretimi” uygulanarak deneysel süreç sonunda öğrencilerin müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerinin gelişimi incelenmiştir.

Araştırmada hem nicel hem de nitel yöntemlerden oluşan karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunu, uzman görüşleri alınarak hazırlanmış olan Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının, 7. sınıf öğrencilerinin müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine etkisinin incelendiği tek gruplu öntest-sontest deneysel desen oluşturmuştur. Nitel boyutunu ise; bağımsız değişkenin etkilerini ölçmek amacıyla uzman görüşleri alınarak hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış ve açık uçlu sorulardan elde edilen görüşmelerin uygulandığı durum çalışması deseni oluşturmaktadır. Öğrencilerin, Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi sürecine ilişkin algılarını tespit etmek amacı ile uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formlarının analizinde “içerik analizi” kullanılmıştır. Nicel boyutta deney grubu öğrencilerinin (N=14) hazır bulunuşluk seviyelerini belirlemek için öntest olarak “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” uygulanmıştır. Deneysel süreçte kullanılan şarkılar, MEB 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Müzik Dersi Müfredatı’nda yer alan repertuar içerisinde “Okul şarkısı”, “Türk Sanat Müziği”, “Türk Halk Müziği” ve “Popüler

Müzik” türleri arasından uzman görüşü alınarak belirlenmiştir. Seçilmiş olan 12 şarkının öğretimi, uzman görüşü alınarak hazırlanmış olan öğretim programı doğrultusunda 10 hafta boyunca müzik dersi dışında belirlenen toplu çalışma saatlerinde haftada 1 saat olacak şekilde ve derslerin video kayıtları alınarak araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulama sürecinden sonra, sontest olarak öğrencilere tekrar “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” uygulanmış ve testlerin sonuçları öğrenci videoları izletilerek alan uzmanları tarafından değerlendirilmiştir. Ayrıca araştırmanın nitel verilerini elde etmek üzere, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile eğitim alan öğrencilerin öğrenim sürecine ilişkin algıları yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda, deney grubunun müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri öntest puanlarının düşük bir düzeyde olduğu, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları sonrasında yapılan sontest puanlarında müziksel işitme becerilerinin yükselerek ortalama bir seviyeye, şarkı söyleme becerilerinin ise yüksek bir seviyeye ulaştığı tespit edilmiştir. Deneysel uygulama sonrasında öğrencilerle yapılan görüşmelerde, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; müziği kendilerine sevdirdiği, öğretici, eğlenceli ve faydalı olduğu, müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerini geliştirdiği, müzik dersleri haricinde ders dışı öğretim materyali ve ders dışı etkinliklerde kullanılabilir bir uygulama olduğu öğrenciler tarafından ifade edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik Eğitimi, Sanal ve Akustik Çalgılar, Müziksel İşitme, Şarkı Öğretimi, Okul Şarkıları.

ABSTRACT

THE EFFECT OF SONG TEACHING PRACTICES WITH VIRTUAL AND ACOUSTICAL INSTRUMENT ACCOMPANIMENT ON MUSICAL HEARING AND SINGING SKILLS

KARAÖNÇEL, Ferdi
PhD, İnönü University Institute of Educational Sciences
Department of Music Education

Thesis Advisor: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ
April-2021, xxii+246 pages

Particularly for general music knowledge, music genres with lyrics are taught intensively within music education at primary and secondary levels. Among these works with lyrics, there are school songs that can be used in music education (Educational music compositions, Turkish Classical Music, Turkish Folk Music, national and international popular songs, etc.). In this study, "Song Teaching with Virtual and Acoustic Instrument Accompaniment (VAIA)" was implemented and the development of the musical hearing and singing skills in students was examined after the experimental process.

The research was conducted using mixed methods consisting of both quantitative and qualitative methods. The quantitative dimension of the research, which was prepared by taking expert opinions, included a single group pre-test-post-test experimental design examining the effects of the Song Teaching with Virtual and Acoustic Instrument Accompaniment Practices on musical hearing and singing skills of 7th-grade students. The qualitative dimension consisted of a case study design prepared by consulting expert opinions, which implemented interviews with semi-structured and open-ended questions aiming to measure the effects of the independent variable. "content analysis" was used to analyze the semi-structured interview forms which were administered to determine the students' perceptions of the Song Teaching with Virtual and Acoustic Instrument Accompaniment process. "Musical Hearing Skill Assessment Form" and "Singing Skill Assessment Form" were administered as a pre-test to determine the readiness level of the experimental group students (N=14) in quantitative terms. Songs used in the experimental process were determined by consulting expert opinion among the genres "School Song", "Turkish Classical Music", "Turkish Folk Music" and "Popular Music" from the repertoire of the 7th Grade Music Lesson Curriculum for the Academic Year 2019-2020

by the MNE. Following a curriculum prepared by consulting expert opinion, the researcher applied the teaching of the selected 12 songs for ten weeks in 1-hour sessions outside the music lessons in group study hours and shot their videos. After the application phase, the "Musical Hearing Skill Assessment Form" and "Singing Skill Assessment Form" were filled out by the students again as a post-test and the field experts, who also watched the student videos, evaluated the test results. Also, the perceptions of the students who received education with VAIA Song Teaching Practices were determined by semi-structured interview questions in order to collect the qualitative data of the research.

As the research result, it was determined that the experiment group's pre-test scores of musical hearing and singing skills were at a low level; the post-test scores implemented after the VAIA Song Teaching Practices showed that their musical hearing reached an average level, and their singing skills reached a high level. In the interviews conducted after the experimental practice, the students stated that the implementation of VAIA Song Teaching Practices made them love music, that it was educational, fun and helpful, that it developed musical hearing and singing skills, and that it was usable in extracurricular teaching materials and extracurricular activities.

Keywords: Music Education, Virtual and Acoustic Instruments, Musical Hearing, Song Teaching, School Songs.

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY SAYFASI.....	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xviii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xx
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xxii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	2
1.3. Alt Problemler.....	2
1.4. Araştırmanın Amacı.....	3
1.5. Araştırmanın Önemi	3
1.6. Araştırmanın Sayıltıları.....	3
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.8. Tanımlar	4

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler.....	6
2.1.1. Eğitim.....	6
2.1.2. Sanat Eğitimi.....	6
2.1.3. Müzik Eğitimi	7

2.1.3.1. Müziksel İşitme Eğitimi.....	8
2.1.3.1.1. Sesin Oluşumu, Yayılması ve Algılanması	8
2.1.3.1.2. Müziksel İşitme.....	9
2.1.3.2. Ses Eğitimi	9
2.1.3.3. Şarkı Söyleme Eğitimi	10
2.1.3.3.1. Şarkı Öğretimi.....	10
2.1.3.4. Koro Eğitimi	11
2.1.4. Uzaktan Eğitim	11
2.1.4.1. Uzaktan Müzik Eğitimi.....	13
2.1.5. Müzikte Teknoloji.....	14
2.1.5.1. Mikrofonlar	16
2.1.5.1.1. Dinamik (Dynamic) Mikrofonlar.....	16
2.1.5.1.2. Kondansatör (Condenser) Mikrofonlar.....	17
2.1.5.1.3. Şerit (Ribbon) Mikrofonlar	17
2.1.5.2. Mikserler	18
2.1.5.3. Sinyal İşlemciler (Signal Processors)	18
2.1.5.3.1. Ton-Frekans (Tone-Frequency).....	18
2.1.5.3.2. Dinamik Alan (Dynamic Range)	19
2.1.5.3.3. Zaman	19
2.1.5.3.4. Zaman ve Pitch	20
2.1.5.3.5. Alansal-Psikoakustik.....	20
2.1.5.4. Müzikte Dijital Gelişim	20
2.1.5.4.1. Akustik ve Sanal Çalgılar	21
2.1.5.4.2. Plug-in.....	23
2.1.5.4.3. Müzik Yazılımları.....	23
2.1.5.4.4. MIDI	24
2.1.5.4.4.1. Sequencer.....	24
2.1.5.4.4.2. MIDI Bağlantıları.....	24
2.1.5.4.4.3. MIDI Mesajları	25
2.1.5.4.4.3.1. Kanal Mesajları.....	25
2.1.5.4.4.3.2. Sistem Mesajları.....	26
2.1.6. Çalgı Eşlikleri	26
2.1.7. İlgili Araştırmalar.....	27

2.1.7.1. Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar	27
2.1.7.2. Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar.....	41

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Deseni/Modeli.....	47
3.1.1. Araştırmanın Nicel Boyutu	48
3.1.2. Araştırmanın Nitel Boyutu.....	48
3.2. Çalışma Grubu	50
3.3. Veri Toplama Araçları	50
3.3.1. Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu ve Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formunun Geliştirilmesi	50
3.3.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunun Geliştirilmesi	51
3.4. Deneysel İşlem.....	52
3.4.1. Deneysel İşlem Öncesi Hazırlıklar	52
3.4.2. Deneysel İşlemden Kullanılan Şarkıların Hazırlık Aşamaları.....	53
3.4.3. Deneysel Uygulama.....	58
3.5. Verilerin Analizi	60

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Deney Grubunun Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Boyut Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Bulgular	63
4.1.1. Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Bulgular.....	63
4.1.2. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Bulgular.....	64
4.1.3. Deney Grubunun Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Toplam ve Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı	66
4.2. Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerileri Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular	70

4.2.1.Deney Grubunun Ses Ayırt Etme Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular.....	71
4.2.2.Deney Grubunun Ritimsel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular.....	75
4.2.3.Deney Grubunun Ezgisel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular.....	80
4.2.4.Deney Grubunun MİSPT Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular....	84
4.3.Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular	85
4.4. Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi ile İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	93
4.4.1.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi.....	95
4.4.1.1.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ses Ayırt Etme Becerisine Etkisi	98
4.4.1.2.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ezgisel Bellek Becerisine Etkisi	101
4.4.1.3.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ritimsel Bellek Becerisine Etkisi	104
4.4.2. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkileri Üzerine Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi	107
4.4.2.1. Deneysel Süreç Öncesi	109
4.4.2.2. Deneysel Süreç Sonrası.....	109
4.4.3.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi	110
4.4.3.1.Deneysel Süreç Öncesi	112
4.4.3.2. Deneysel Süreç Sonrası.....	113
4.4.4.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi	115
4.4.4.1.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile İlgili Genel Düşünceler.....	119
4.4.4.2.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler	120

4.4.4.3.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler.....	121
4.4.4.4. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders İçindeki Etkileri.....	124
4.4.4.5.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanma.....	125
4.4.4.6. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders Dışı Etkinliklere Etkisi İle İlgili Görüşler.....	127

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç	129
5.1.1.Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Sonuçlar	129
5.1.2.Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Sonuçlar	130
5.1.3.Deney Grubunun Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Toplam ve Boyut Puanlarının Öğrencilere Dağılımına Yönelik Sonuçlar	131
5.1.4.Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerileri Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar	131
5.1.4.1. Deney Grubunun Ses Ayırt Etme Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar	132
5.1.4.2. Deney Grubunun Ritimsel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar	133
5.1.4.3. Deney Grubunun Ezgisel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar	134
5.1.4.4. Deney Grubunun MİSPT Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar	135
5.1.5.Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar	135
5.1.6. Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi ile İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	137

5.1.6.1. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi ile İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar.....	138
5.1.6.2. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkilerine ilişkin Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar.....	140
5.1.6.3. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisine İlişkin Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	141
5.1.6.4.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkında Öğrenci Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	141
5.2.Tartışma	143
5.3.Öneriler	147
KAYNAKÇA	150
EKLER.....	158
EK-1. Öntest-Sontest ve “Uzman Görüşü Alma Formu” Örneği.....	159
EK-2.Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu ve Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu Örneği	173
EK-3.Deneysel Uygulamada Kullanılmak Üzere Uzman Görüşleri Doğrultusunda MEB 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Müzik Ders Kitabı İçerisinden Seçilen Şarkılar ve Notaları	176
EK-4. Deneysel Süreç Sonrasında Öğrencilere Uygulanan “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” Örneği	190
EK-5. Deneysel Süreç Sonrası Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formuna Yönelik Hazırlanan “Uzman Görüşü Alma Formu” Örneği	192
EK-6. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Deney Grubu Öğretim Programı	194
EK-7. Etik Kurul Raporu.....	202
EK-8. Veli Onam Formu Örneği	204
EK-9. MEB Uygulama İzin Dilekçesi ve İzin Onay Belgesi	206
EK-10. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarında Kullanılmak Üzere Hazırlanan Örnek Şarkı Düzenlemeleri.....	211
EK-11. Öntest-Sontest, Uzman Değerlendirmeleri, Uygulama Parçaları Hazırlık Aşamaları ve Deneysel Uygulama Fotoğrafları.....	236

EK-12. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Materyallerine Ait QR Kodlar .245

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Tek Grup Öntest-Sontest Desen.....	48
Tablo 2. Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerini Değerlendirme Formları Uzman Görüşleri	51
Tablo 3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Uzman Görüşleri	52
Tablo 4. Puanlayıcıların MİSPT Puanlarının Sınıf İçi Korelasyon ve Kendall's W testi Sonuçları	61
Tablo 5. Puanlayıcıların Şarkı Söyleme Puanlarının Sınıf İçi Korelasyon ve Kendall's W Testi Sonuçları	61
Tablo 6. Tablolarda Kullanılan Sembollerin Anlamları.....	62
Tablo 7. Müziksel İşitme Toplam ve Boyut Puanlarının Tanımlayıcı Değerleri.....	63
Tablo 8. Şarkı Söyleme Becerileri (Bülbülüm Altın Kafeste) Toplam ve Boyut Puanlarının Tanımlayıcı Değerleri	64
Tablo 9. Şarkı Söyleme Becerileri (Güzel Anadolu) Toplam ve Boyut Puanlarının Tanımlayıcı Değerleri.....	65
Tablo 10. Müziksel İşitme Becerisi Toplam Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı... ..	66
Tablo 11. Şarkı Söyleme Becerileri Toplam Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı ..	67
Tablo 12. Müziksel İşitme Becerisi Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı	68
Tablo 13. Şarkı Söyleme Becerisi (Bülbülüm Altın Kafeste) Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı.....	69
Tablo 14. Şarkı Söyleme Becerisi (Güzel Anadolu) Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı.....	70
Tablo 15. Deney Grubunun Tek Ses İşitme ve Tek Ses Farkındalığı Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	71
Tablo 16. Deney Grubunun Tonal Farkındalık Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	73
Tablo 17. Deney Grubunun Ses Ayırt Etme Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	75
Tablo 18. Deney Grubunun Ritim Tekrarı Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	76
Tablo 19. Deney Grubunun Ritim Farkındalıkları (Basit-Aksak) Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	78

Tablo 20. Deney Grubunun Ritimsel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	79
Tablo 21. Deney Grubunun Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	80
Tablo 22. Deney Grubunun Melodi Farkındalıkları Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	82
Tablo 23. Deney Grubunun Ezgisel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	84
Tablo 24. Deney Grubunun MİSPT Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	85
Tablo 25. Bülbülüm Altın Kafeste Türküsünün Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	87
Tablo 26. Güzel Anadolu Şarkısının Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	88
Tablo 27. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Alt Boyutlarına Göre Öntest-Sontest Alt Boyut Toplam Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	90
Tablo 28. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerileri Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	91
Tablo 29. Öğrenci Görüşmeleri Analizi Sonucunda Oluşturulan Temalar ve Alt Temaları	94
Tablo 30. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	95
Tablo 31. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ses Ayırt Etme Becerisi Alt Teması ...	98
Tablo 32. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ezgisel Bellek Becerisi Alt Teması ..	101
Tablo 33. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ritimsel Bellek Becerisi Alt Teması	104
Tablo 34. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkileri Üzerine Öğrenci Görüşleri	107
Tablo 35. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri	110
Tablo 36. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri.....	115
Tablo 37. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile İlgili Genel Düşünceler Alt Teması	119

Tablo 38. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler Alt Teması	120
Tablo 39. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler Alt Teması	121
Tablo 40. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders İçindeki Etkileri Alt Teması	124
Tablo 41. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanma Alt Teması	125
Tablo 42. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders Dışı Etkinliklere Etkisi İle İlgili Görüşler Alt Teması	127

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Çalışma Sürecinde İzlenen Adımların Şematik Yapısı	49
Şekil 2. Sibelius Açılış Ekranı, Şarkıların Nota ve Sözlerinin Yazılması	53
Şekil 3. Düzenlemesi Yapılan Şarkıların Sibelius Nota yazım Programına Aktarılması	53
Şekil 4. Sibelius Nota Yazım Programına Aktarılan Şarkı Düzenlemelerinin MIDI Export İşlemi	54
Şekil 5. MIDI Formatında Export Edilecek Şarkıya İsim Verilmesi ve Kaydedilmesi..	54
Şekil 6. Pro Tools Açılış Ekranı ve Xpand2 Sanal Çalgısı.....	54
Şekil 7. Pro Tools Edit Ekranı ve MIDI Dosyalarının “wav” Formatına Dönüştürülmesi	55
Şekil 8. Mix Aşamasında Kullanılan Örnek Sinyal İşlemciler (7 Band Equalizer ve Comprasor)	55
Şekil 9. Mastering Aşamasında Kullanılan Mutiband Parametric Processor ve Sterio Master	55
Şekil 10. Pro Tools Yazılımı İle Oluşturulan Şarkı Eşliklerinin Bounce to İşlemi.....	56
Şekil 11. Adobe Premiere Pro Açılış Ekranı, Text Mask Oluşturma ve Time	56
Şekil 12. Adobe Premiere Pro Video Export İşlemi.....	56
Şekil 13. Final Cut Pro Açılış Ekranı ve Şarkı İsmine Yazılması.....	57
Şekil 14. Şarkıya Ait Bilgilerin Oluşturulması ve SAÇE Uygulama İsmine Yerleştirilmesi.....	57
Şekil 15. Solfej ve Karaoke Video Dosyalarının Import ve Senkronizasyon İşlemi.....	57
Şekil 16. Şarkı Bitiş Ekranı ve Bilgilendirme Metni	58
Şekil 17. Final Cut Video Export İşlemi	58
Şekil 18. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Model.....	96
Şekil 19. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Alt Temalar Modeli	97
Şekil 20. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ses Ayırt Etme Becerisi Modeli	99
Şekil 21. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ezgisel Bellek Becerisi Modeli	102
Şekil 22. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ritimsel Bellek Becerisi Modeli	104

Şekil 23. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerilerine Etkilerine İlişkin Model.....	107
Şekil 24. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisine İlişkin Model.....	111
Şekil 25. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerine İlişkin Model.....	116
Şekil 26. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerine İlişkin Alt Temalar Modeli	117
Şekil 27. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları İle İlgili Genel Düşünceler Modeli.....	119
Şekil 28. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Müziksel İşitme Becerileri Modeli.....	120
Şekil 29. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Şarkı Söyleme Becerileri Modeli	122
Şekil 30. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders İçindeki Etkileri Modeli.....	124
Şekil 31. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanma Modeli	126
Şekil 32. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders Dışı Etkinliklere Etkisi Modeli	127

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Tek Ses İşitme Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	72
Grafik 2. Tek Ses Farkındalığı (Tiz) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	72
Grafik 3. Tek Ses Farkındalığı (Pes) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	72
Grafik 4. Tek Ses Farkındalığı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	73
Grafik 5. Tonal Farkındalık (Majör) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği.....	74
Grafik 6. Tonal Farkındalık (Minör) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	74
Grafik 7. Tonal Farkındalık Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği.....	74
Grafik 8. Ses Ayırt Etme Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği.....	75
Grafik 9. Ritim Tekrarı (Basit) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	77
Grafik 10. Ritim Tekrarı (Aksak) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	77
Grafik 11. Ritim Tekrarı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	77
Grafik 12. Ritim Farkındalığı (Basit) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	78
Grafik 13. Ritim Farkındalığı (Aksak) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	78
Grafik 14. Ritim Farkındalığı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği.....	79
Grafik 15. Ritimsel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	80
Grafik 16. Melodi Tekrarı (Tonal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	81
Grafik 17. Melodi Tekrarı (Makamsal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	81
Grafik 18. Melodi Tekrarı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	82
Grafik 19. Melodi Farkındalığı (Tonal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği.....	83
Grafik 20. Melodi Farkındalığı (Makamsal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	83
Grafik 21. Melodi Farkındalığı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	83
Grafik 22. Ezgisel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	84
Grafik 23. MİSPT Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	85
Grafik 24. Bülbülüm Altın Kafeste Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	92
Grafik 25. Güzel Anadolu Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	92
Grafik 26. Şarkı Söyleme Becerileri Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği	92
Grafik 27. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Öncesinde Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Görüş Bildiren Öğrenci Sayısı Pasta Grafiği	97
Grafik 28. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Sonrasında Müziksel İşitme Becerileri Etkilerine İlişkin Görüş Bildiren Öğrenci Sayısı Pasta Grafiği	97

Grafik 29. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ses Ayırt Etme Becerisi Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği.....	99
Grafik 30. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ezgisel Bellek Becerisi Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği.....	102
Grafik 31. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ritimsel Bellek Becerisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği.....	105
Grafik 32. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşlerine İlişkin Pasta Grafiği.....	108
Grafik 33. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği.....	111
Grafik 34. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerine İlişkin Pasta Grafiği.....	117

KISALTMALAR LİSTESİ

SAÇE: Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli

VST: Virtual Studio Tecnoloji

AAx: Avid Audio Extension

AU: Audio Units

CD: Compact Disc

DAW: Digital Audio Workstation

DVD: Digital Versatile Disc

EQ: Equalizer

RTAS: Real Time Audio Suite

TDM: Time Division Multiplex

USB: Universal Serial Bus

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MİOY: Müziksel İşitme Okuma Yazma

MİSPT: Müziksel İşitme Sınav Puanı Toplamı

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

WAV: Waveform Audio File Format

MPEG (Mp4): Motion Pictures Expert Group

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Teknolojideki hızlı gelişim eğitim alanını da büyük ölçüde etkisi altına almıştır. MEB'nin 2012 yılında "Fatih Projesi" kapsamında başlattığı akıllı tahtaların okullara dağıtımını eğitim alanındaki önemli bir değişim hareketidir. Akıllı tahtaların okullarda kullanımı derslerin daha verimli ve etkili geçebilmesi açısından oldukça faydalıdır. Sancak (2017:68) "akıllı tahta kullanımının ders ortamını daha eğlenceli hale getirdiği, etkileşimli bir ortam oluşturduğu ve derslerin daha verimli işlenmesinden" bahsetmektedir. Derslerle ilgili birçok materyali içerisinde barındırabilmesi, derslere ait konularla ilgili dokümanlara hızlı erişim ve öğrencilerin dikkatlerini üzerine toplayabilme gibi faktörlerden dolayı, akıllı tahtaların eğitimde kullanımı büyük önem taşımaktadır.

Eğitim içerisinde akıllı tahtaların aktif olarak kullanıldığı derslerden biri de müzik dersleridir. Müzik derslerinde kullanılacak birçok çalgı ve araç-gereç de akıllı tahtalarla birlikte kullanılabilir hale gelmiştir. Akıllı tahtaların üzerindeki ses sistemi, usb disklerden veri okuyabilmesi, internet bağlantısının bulunması ve en önemlisi farklı türlerdeki yazılımların yüklenebilmesi okullarda müzik atölyesi bulunmasa da müzik derslerinin verimli bir şekilde işlenebilmesini sağlamıştır. Karaönçel (2019:470) "Gelişen teknolojiyi farklı bakış açıları ile genişleterek eğitim alanına yeni boyutlar kazandırabilmenin önemli olduğunu, eğitim için geliştirilen her türlü yeniliğin öğrenme üzerinde etkisinin olduğunu, teknolojiyi eğitimde kullanarak öğrenmenin hızlanması, derslerin verimli geçmesi ve zamanın etkili olarak kullanılması açısından büyük önem arz ettiğini" belirtmektedir.

Gelişen teknoloji ile birlikte birçok müzik yazılımı da akıllı tahtalarda kullanılabilir hale gelmiştir. Bu yazılımların; nota öğretimi, solfej okuma, işitme eğitimi, şarkı veya türkü altyapılarını hazırlamada oldukça faydalı olduğu görülmektedir. Karaönçel (2016:52) "MIDI tabanlı müzik yazılımları ile ders işlemenin müzik dersine olan ilgiyi artırdığı, akıllı tahtalar aracılığı ile kullandığımız müzik yazılımlarının ders içerisinde konuları daha hızlı öğrenmeye yardımcı olduğunu" belirtmektedir. Ancak bu yazılımların birçoğunun ileri teknolojide olması, fiyatlarının oldukça yüksek olması, bu

yazılımlar ile birlikte farklı donanımlarında akıllı tahtalara entegre edilerek kullanılması ve en önemlisi de müzik öğretmenlerinin bu konudaki yeterliliği gibi unsurlar sınıflarda akıllı tahta bulunsa dahi bu yazılımlarının kullanımını kısıtlayarak müzik derslerinin verimli geçmesini engelleyebilir. Bu anlamda müzik dersliklerinde çalgıların bulunmaması, akıllı tahta olsa da akıllı tahtalarda kullanılabilecek olan müzik yazılımlarının bulunmaması veya kullanılabilecek donanımların olmaması, öğretilecek olan şarkıların hazır eşliklerinin olmaması veya var olan eşliklerin öğrencilerin ses aralıklarına uymaması gibi problemlerin şarkı öğretimini zorlaştırdığı görülmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine etkisi ne düzeydedir?

1.3. Alt Problemler

- 1) Deney grubunun müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri boyut puanlarının tanımlayıcı değerleri nasıldır?
- 2) Öğrencilerin müziksel işitme becerisi alt boyutlarından olan;
  - a) Tek ses işitme,
  - b) Tek ses farkındalığı,
  - c) Tonal farkındalık,
  - d) Ritim tekrarlama,
  - e) Ritim farkındalığı,
  - f) Melodi tekrarlama,
  - g) Melodi farkındalığı becerilerine ilişkin öntest-sontest puanlarında anlamlı farklılık var mıdır?
- 3) Öğrencilerin şarkı söyleme becerisi alt boyutlarından olan;
  - a) Şarkıyı tonuna uygun (sesleri doğru ve temiz olarak seslendirme) söyleyebilme,
  - b) Şarkıyı ritmik yapısına uygun söyleyebilme,
  - c) Şarkıyı temposuna uygun söyleyebilme,
  - d) Şarkıyı farklı tonlardan seslendirebilme,
  - e) Okul şarkılarını tonal, geleneksel şarkı ve türkülerimizi ise makamsal özelliklerine uygun söyleyebilme,
  - f) Şarkıyı dinamiklerine uygun söyleyebilme,

- g) Öğretilen şarkıların sözlerini artikülasyonuna (telaffuz-boğumlama) uygun söyleyebilme,
  - h) Öğretilen şarkılara ilişkin bilgileri (şarkı künyesi) öğrenebilme,
  - i) Şarkıyı akıcı bir biçimde (duraksamadan) okuyabilme,
  - j) Şarkıları istekli bir şekilde söyleyebilme becerilerine ilişkin öntest-sontest puanlarında anlamlı farklılık var mıdır?
- 4) Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının müziksel işitme becerisine etkisi ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
  - 5) Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının şarkı söyleme becerisine etkisi ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
  - 6) Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının şarkı söyleme istekliliğine etkisi ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
  - 7) Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi hakkındaki öğrenci görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Çalışmada, sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine etkisinin ne düzeyde olduğunu tespit etmek amaçlanmıştır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın; sanal ve akustik çalgılar kullanılarak oluşturulan şarkı eşlikleri ile müziksel işitme basamaklarından olan ses, ezgi ve ritim duyumunu; şarkı öğretiminin alt basamaklarından olan ton, ritmik yapı, tempo, şarkıları farklı tonlardan seslendirebilme, okul şarkılarını tonal, geleneksel şarkı ve türkülerimizi makamsal özelliklerine uygun söyleyebilme, şarkıyı dinamiklerine uygun söyleyebilme, şarkıyı artikülasyonlarına uygun söyleyebilme, şarkılara ilişkin bilgileri öğrenebilme, şarkıları akıcı bir şekilde duraksamadan okuyabilme ve şarkıyı istekli olarak okuyabilme becerilerini kazandırabilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.6. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmada;

- Deney grubundaki öğrenci görüşlerinin var olan durumu yansıttığı varsayılmıştır.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- Malatya ili merkezi İnönü Üniversitesi kampüsü içerisinde yer alan Hayriye Başdemir Ortaokulu 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf şubelerinden deney grubunu oluşturan 14 öğrenci ile,
- Uygulama için, MEB 7. Sınıf müzik dersi müfredatı içerisinde uzman görüşü alınarak seçilen 12 şarkı ve türkü ile,
- Deneysel uygulama planlanan 10 haftalık süre ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Müzik Eğitimi: “Müzik eğitimi, temelde bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir” (Uçan, 2018:11).

Sanal Çalgılar: “Ses sentezleyicilerin, davul modüllerinin, örnekleyicilerin (samplers) ve çeşitli hayali enstrümanların bilgisayar aracılığı ile modellenmesini sağlayan yazılımlara “sanal çalgı” adı verilmektedir. Bu terim Steinberg firması tarafından geliştirilmiş VST (Virtual Studio Technology – Sanal Stüdyo Teknolojisi) ile birlikte ortaya çıkmıştır” (Millward, 2002:vi).

Akustik Çalgılar: Kendisine ait özel bir tınıya sahip olan, kültürel farklılıklara göre değişiklik gösteren, ahşap, bakır, hayvan derisi vb. malzemeler kullanılarak üretilen, elde edilen sesi kendi yapısal rezonansı ve teknik aerodinamiği ile tınlatan müzik aletleridir (Çiftci, 2019).

Şarkı Öğretimi: “İlköğretimdeki genel müzik eğitiminde şarkı öğretimi, bir bakıma, şarkı söyleme ve öğretme yoluyla müzik öğretimi demektir. Şarkı söyleme ve öğretme yoluyla müzik öğretimi, bilinen en eski ve en yeni, en geleneksel ve en çağdaş (modern) yöntemdir. Sınıfıçi ortamlarda genellikle toplu öğretim ve küme öğretim teknikleriyle yapılır. Bunun yanısıra, gerektikçe veya gereksinildikçe bireysel öğretim tekniklerinede yer verilir” (Uçan vd., 2001:10).

Okul Şarkıları: Şarkı formunun Eğitim müziğinde kullanılan türüdür. “Ülkemizde eğitim müziği alanında okul şarkıları; aktarma şarkılar, öykünme şarkılar, anonim şarkılar ve Türk okul şarkıları şeklindedir” (Sağır, 2002:8).

Müziksel İşitme: “İşitme duygusuyla algılayarak müziği bütün özelliklerini ve ilişkilerini tanıyabilme, hatırlayabilme, ayırt edebilme, çözebilme ve çözümlenmeye müziksel işitme denir” (Uçan, 1997:9).

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde çalışmanın kuramsal temelini oluşturan Eğitim, Sanat Eğitimi, Müzik Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Müzikte Teknoloji, Mikrofonlar, Mikserler, Sinyal İşlemciler, Müzikte Dijital Gelişim, Çalgı Eşlikleri ve İlgili Araştırmalar başlıkları ile ilgili alan taramalarına yönelik bilgilere ve konu ile ilgili yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Bilgiler

2.1.1. Eğitim

Eğitim farklı düşünce ve yaklaşımlara göre çeşitli şekillerde tanımlanmaktadır. Bu tanımlamaların her biri eğitime farklı amaçlar yüklemektedir.

En genel tanımı ile “Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972:12) şeklindedir.

Eğitim, bireylerdeki nitelikleri geliştirmesi, üretim süreci ve kişilerin daha üretken olmasını sağlamanın yanında yaşamını ve içinde yer aldığı tüm süreçleri sorgulaması, becerilerini geliştirmesi, daha fazla bilgi sahibi olması, sanatsal alanlarda kendini geliştirebilmesi, bireyselleşerek toplumun içerisinde yer alması, insanın insan olmasına yardım etme bilimi ve sanatı olarak tanımlanmaktadır (Eroğlu, 1998).

Eğitim, insanı yüceltmektir. “Eğitim, insana kendisinin ne olduğunu göstererek insanın kendisini tanımasına, bilmesine, bulmasına yardım etmektir. Bu yüzden insan, eğitimi değerli bulmakta, aramaktadır. Çağımızda eğitimsiz kalmak; aç kalmak, susuz kalmak gibi insanın yaşamını tehlikeye sokmaktadır” (Başaran, 1996:35).

2.1.2. Sanat Eğitimi

Eğitimin alt dalları içerisinde yer alan sanat eğitimi genel olarak, gelişmiş ülkelerde kontrollü ve sistematik bir biçimde ilerleyen eğitim alanlarından biridir. “Sanat eğitimi bireye yeteneklerini geliştirme imkânı vererek, soru sormaya yönelterek, yaratıcı bir davranış bilinci oluşturmayı amaçlayan; uygar toplum oluşturmada kendine güvenen, üretken, dengeli, estetik beğeni sahibi bireylerin oluşmasında eğitimin önemli bir dalı olarak dikkat çekmektedir” (Çaşka, 2008:2).

Buyurgan (2018:v) sanat eğitimini, “yaratıcılık eğitiminin ön planda tutulduğu, düşünmenin geliştirildiği, her öğrencinin kişisel gelişimi ve eğilimleri paralelinde yönlendirilmeye çalışıldığı en güvenilir ortamlardan biri” olarak tanımlanmıştır.

2.1.3.Müzik Eğitimi

İnsanlığı varoluşundan bugüne kadar iyi bir insan yetiştirebilmede önemli bir rolü olan sanat eğitimi alt dallarından olan müzik eğitimi, eğitim alanındaki önemli disiplinlerinden biridir. “Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir” (Uçan, 2018:11).

“Müziğin bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik iş görülerinin insan yaşamındaki yeri ve önemi tarihin en eski çağlarından beri onun, hem kapsamlı bir eğitim boyutu, hem yararlı ve kullanışlı bir eğitim aracı, hem etkili ve verimli bir eğitim yolu-yöntemi, hem de anlamlı ve önemli bir eğitim alanı haline gelmesine neden olmuştur. Müzik eğitiminde gittikçe belirginleşen müzikli eğitim, müzikle eğitim, müzik yoluyla eğitim, müzik içinde eğitim, yaklaşımlarının varoluş nedeni de aslında işte burada yatmaktadır” (Uçan, 1996:33).

Müzik eğitimi genel müzik eğitimi, amatör/özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç alt türde incelenmektedir. Müzik eğitimi alanında çoğunlukla genel müzik eğitimi kullanılmaktadır. Genel müzik eğitimi, “İş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2018:34) şeklinde tanımlanmaktadır. Amatör/Özengen müzik eğitimi, “genel müzik eğitimi ile yetinmeyip müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli, gönüllü, yatkın ve düşkün ya da tutkun olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar”(Uçan, 2018:35) şeklinde tanımlanmaktadır. Mesleki müzik eğitimi ise, “müzik alanının bütününü, bir kolunu, dalını, o bütün kol veya dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları, yeterlilikleri, birikimi kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2018:36) şeklinde tanımlanmaktadır.

2.1.3.1. Müziksel İşitme Eğitimi

Müziksel işitme eğitimi, genel müzik eğitimi veren kurumlar başta olmak üzere özengen ve mesleki müzik eğitimi veren birçok kurum ve kuruluşta verilen bir eğitim olarak müzik eğitimi müfredatı içerisinde yer almaktadır. Müziksel işitme becerisi, müzikal olarak işitilen sesleri tanıma ve anlamlandırabilme gibi öğeleri içermektedir. “İşitme eğitimi müziğin temelini oluşturmaktadır. Müziğin alfabesi olan notaların okunması yazılması ve işitilmesi gibi amaçlar taşıyan işitme eğitimi müzikte her alanın temelini ve başlangıcını oluşturmaktadır” (Açıkgöz, 2019:51).

2.1.3.1.1. Sesin Oluşumu, Yayılması ve Algılanması

Ses, kulağımız aracılığı ile tanınan ve beynimizde duyuma neden olan etkilere dir. “Ses, hareket eden bir cismin oluşturduğu titreşimlerin iletken bir ortam aracılığıyla işitme organlarımıza gelerek algılanması olgusudur” (Say, 2005:475). Bir sesin varlığından bahsedebilmek için ses kaynağı (kulağı uyaran etkenler), sesin yayılmasını sağlayan iletici ortam (kulağı uyaran etkenleri kesintisiz ve yeterli bir şekilde ileten ortamlar) ve alıcı (etkenleri değerlendirecek olan kulak ve beyin) gerekmektedir.

Ses olayının gerçekleşmesinin ardından kulağımız aracılığı ile tanınarak duyulabilmesi için yayılması gerekir. “Duyduğumuz ya da duyamadığımız sesler bir şekilde hava içinde yayılabilmekte ilerleyebilmektedir. Ayrıca ses hava dışında, su ve metal gibi başka ortamlarda da ilerleyebilir” (Tarıkçı, 2015:17).

Ses ve sesin yayılması durumları sonrasında duyum olayının gerçekleştirme safhası gelmektedir. İnsan kulağı belirli frekanslar arasındaki sesleri algılayabilecek özelliklere sahip olduğu için bu frekanslar dışında kalan sesleri algılayamaz. İnsan kulağı 15 hertz ile 20.000 hertz arasındaki sesleri duyabilecek kapasiteye sahiptir. 15 hertz altındaki seslerin insan kulağına kadar gelmesine rağmen algılama sınırı dışında olduğu için duyum olayı gerçekleşmez.

15 ile 20.000 Hz arasında 10 sekizliden biraz büyük bir aralık bulunmaktadır. Yaklaşık 10 sekizli genişliğinde olan bu titreşim bölgesine ses bölgesi (sonik bölge) deniyor. 15 Hz'den daha düşük frekanslı titreşimlerde vardır ve bunlarda kulağımıza kadar gelirler. Bu titreşimlerin yapısal olarak diğerlerinden hiçbir farkı olmamasına karşın, algılama sınırımızın dışında oldukları için ses olarak değerlendirilemezler. 0 ile 15 Hz arasındaki titreşimler ses altı (infrason) bölgesini oluşturur (Zeren, 2007:100).

2.1.3.1.2. Müziksel İşitme

Uçan'a (2018:17) göre müziksel işitme, "işitme duyusuyla algılanabilir müziksel bütün, öge, gereç, özellik ve ilişkileri (doğru) algılama, tanıma, anımsama (hatırlama), ayırt etme, çözme ve çözümlenme yeteneğidir". Müziksel işitme genellikle, çevremizdeki müzikal uyarıları alma, alınmış olan uyarılar ve bu uyarıların etkileri sonucunda oluşan uyarımlardan etkilenmelere uygun tepkilerde bulunma yolu ile kendini belli etmektedir (Uçan, 2018).

Müziksel işitme; müzikal olarak duyulan sesleri algılama, tanımlama, ayırt etme, çözümlenme davranışlarını içerir. İşitme yeteneği bölgesel, bağıl ve mutlak olmak üzere üç grupta incelenebilir.

- Bölgesel (yaklaşık) işitme; müziksel seslerin yükseklik özelliklerini bölgesel olarak (kalın-ince) tanımlayabilme,
- Bağıl-Göreceli (rölatif) işitme; müziksel sesleri bilinen başka bir sesle karşılaştırarak tanıma, ayırt etme ve adlandırma,
- Mutlak-Salt (absolüt) işitme; müziksel sesleri başka bir ses yardımı olmaksızın algılayıp-adlandırabilme yeteneğidir" (Özgür, Aydoğan, 2018:4).

Müzikal seslerin duyulması, notaları okuyabilme, yazabilme gibi müziksel özellikleri içerisinde barındıran müziksel işitme eğitimi müzik eğitimi alanının temelini oluşturmaktadır.

2.1.3.2. Ses Eğitimi

Müzik eğitimi içerisindeki hedef davranışların öğrenci üzerinde kalıcı hale getirmek için ses eğitimi, müzik eğitimi içerisinde önemli bir yere sahiptir ve kendi içerisinde farklı kategorilere ayrılmaktadır.

Ses eğitiminin amacı, ses ögesi üzerinde büyük etkileri olan ancak bilinçli olarak kullanmadığımız birçok organlarımızı bilinçli bir şekilde kullanarak sağlıklı, doğru ve temiz bir ses üretmemizi sağlamaktır. Kendine özel olan çalışmalarını ve egzersizleri ile ses eğitimi, sesimizi doğru ve temiz kullanmamızın yanında bireysel ve toplu olarak şarkı söylemede önemli derecede etkilidir.

"Ses eğitimi; şarkı söyleme eğitimi, şan eğitimi, koro eğitimi ve konuşma eğitimini kapsar. Aynı zamanda ses eğitimi türleri olarak adlandırılan bu farklı ses eğitimleri, temelde ortak olan doğru ses üretme ve kullanma davranışlarını kazandırmayı hedefler" (Töreyn, 2008:82) şeklinde tanımlanmaktadır.

2.1.3.3. Şarkı Söyleme Eğitimi

Şarkı söyleme eğitimi ses eğitimi alanı içerisinde önemli bir yere sahiptir ve genellikle okullarda müzik dersi içerisinde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Öğretilecek olan şarkının yaş gruplarına göre; tonunun doğru seçilmesi, melodisinin doğru ve temiz seslerle okutulabilmesi ve ritmik açıdan takibi dikkat edilmesi gereken önemli noktalaradır.

Töreyin (2008:157) söyleme eğitimini; “bireylere ses eğitiminin gereklerine uygun olarak, doğru, güzel ve etkili şarkı söylemeyle ilgili davranışların kazandırıldığı, şarkı öğretimini içine alan ve özellikle genel ve amatör müzik eğitimi kapsamında uygulanan bir ses eğitimidir” şeklinde tanımlamaktadır.

2.1.3.3.1.Şarkı Öğretimi

Şarkı öğretimi, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan, planlı ve programlı bir şekilde yapılan bir öğretim sürecidir.

“İlköğretimdeki genel müzik eğitiminde şarkı öğretimi, bir bakıma, şarkı söyleme ve öğretme yoluyla müzik öğretimi demektir. Şarkı söyleme ve öğretme yoluyla müzik öğretimi, bilinen en eski ve en yeni, en geleneksel ve en çağdaş (modern) yöntemdir. Sınıfçı ortamlarda genellikle toplu öğretim ve küme öğretim teknikleriyle yapılır. Bunun yanı sıra, gerektiği veya gereksinildikçe bireysel öğretim tekniklerinede yer verilir” (Uçan vd., 2001:10).

Müzik dersleri içerisinde şarkı öğretimi; kulaktan şarkı öğretimi ve nota ile şarkı öğretimi şeklinde uygunmaktadır.

Kulaktan şarkı öğretimi, “Bir müzik eserinin, şarkısının notalarına başvurmaksızın, sözleri ve ezgileriyle öğretilmesidir” (Türkmen, 2017:112). Kulaktan öğretilecek şarkıların ezgi ve söz bakımından kolay öğrenilecek bir yapıda olması gerekmektedir (Yıldız, 2002). Kulaktan şarkı öğretiminde söz veya ezginin yanı sıra yardımcı öğretim teknikleride (anlatım, taklit, rol oynama, drama vb.) kullanılabilir (Türkmen, 2017).

Nota ile şarkı öğretim yönteminde, şarkı öğretimi yapılacak olan grubun nota bilgisine sahip olması ve bilinen eserler üzerinden şarkı öğretimine başlanması önemlidir. “Nota ile şarkı öğretiminde ilk dikkat edilecek unsur, şarkının notaları daha önce bilinen eserlerden olmasıdır” (Yıldız, 2002:48). Nota ile şarkı öğretim yöntemi uygulanacak olan öğrenci grubu nota bilgisine sahip değilse, bu gruba belirli bir plan ve program dahilinde nota eğitimi verilmesi gereklidir. “Nota öğretimine girişte, çocuğun daha önce kazanmış

olduğu şarkılardan yararlanılmalıdır. Ayrıca müzik dilinin yazısı olan notaları öğretirken ana dilin öğretimi yollarından geniş ölçüde yararlanmak gerekir” (Yıldız, 2002:48). Nota ile şarkı öğretim yönteminde farklı uygulamalar kullanılmaktadır. Bu yöntemde öğrencilere şarkı notalarının yazılı halde verilmesi, yazılı olan şarkı notalarının bazılarını boş bırakarak eksiklerinin tamamlanması vb. çalışmalar yapılabilir. Bu yöntemin çok küçük yaşlardaki öğrencilerde kullanımı uygun değildir (Türkmen, 2017).

2.1.3.4. Koro Eğitimi

Koro eğitimi, belirli bir düzeyde ses eğitimi alan veya kulaktan şarkı öğretim yöntemi ile eğitim alan kişilerin bir araya gelerek tek sesli veya çoksusli şarkı söyleyebildikleri bir eğitim şeklidir. Şarkı söyleme veya ses eğitiminin ardından gelen koro eğitimi, farklı ses karakterlerindeki kişilerin bir araya gelmesi ile şarkı eğitiminde öğrenilen tekniklerin, doğru ve etkili bir şekilde uygulanmasını gerektirmektedir.

Töreyin (2008:160)’ e göre koro eğitimi; “korolara yapılandırma biçimi, düzeyi ve amaçlarına uygun olarak verilen ses eğitimleridir” şeklinde tanımlanmaktadır. Çevik (1997:47) koro eğitimini, “sayısal oluşum, ses türü, ses kapasitesi ve tını bakımından dengeli, önceden belirlenen bir modele uygun olarak tek ya da çoksusli müzik yapıtlarını seslendirme-yorumlama amacıyla oluşturulan, etkinlikleriyle toplumun kültür ve sanat yaşamına katkıda bulunan ses topluluklarıdır” şeklinde tanımlamaktadır. Koro eğitimindeki en önemli nokta ses eğitiminde öğrenilen tekniklerin toplu seslendirmelerde doğru bir şekilde kullanılmasından geçmektedir.

Egüz (1999:69) temel toplu ses eğitiminin başlıca amacını, “bu eğitimin temel öğelerinden olan, nefes, dil-konuşma ve vücut rahatlığı-yumuşaklığının tüm yönleri ile ele alınarak, eğitilen toplulukta tınlayan ve kaynaşan bir bütün sesin elde edilmesidir” şeklinde belirtmiştir.

2.1.4.Uzaktan Eğitim

İletişim teknolojisindeki gelişmeler küresel bir eğitim sisteminin oluşmasına etki ederek eğitimde yeni platformların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Uzaktan eğitim adı altında posta yolu ile başlayan eğitim şekli gelişerek daha güçlü ve etkin bir hale gelmiştir. “Uzaktan eğitim; hiyerarşik, kararlı, karmaşık, doğrusal olmayan bir öğretim sistemi şeklinde nitelendirilebilmektedir. Her şeyden önce uzaktan eğitim planlı bir şekilde yürütülen ve yeni iletişim teknolojileri tarafından desteklenen kapsamlı bir öğrenim sürecidir” (Kırık, 2014:75).

Uzaktan eğitim geniş kapsamda incelendiğinde kökeni çok eskilere dayanan ve disiplinler arası bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. “Uzaktan eğitim, kökleri günümüzden yaklaşık üç asır öncesine kadar uzanan disiplinler arası bir alandır” (Bozkurt, 2017:86). “Uzaktan eğitim teriminden ilk defa Wisconsin Üniversitesinin 1892 Yılı Kataloğu’nda bahsedilmiş olup yine ilk kez aynı üniversitenin yöneticisi William Lighty tarafından 1906 yılında yazılan bir yazıda bu terim kullanılmıştır” (Uşun, 2006; Akt. Demir, 2014:205). “Uzaktan eğitim için 1980’li yıllar strateji, 1990’lı yıllar kalite, 2000’li yıllar ise iletişim ve bilgi temelli girişimler olarak adlandırılmıştır” (Karaağaçlı ve Erden, 2008; Akt. Demir, 2014:205). Türkiye’de uzaktan eğitimin geçmişine bakıldığında uzaktan eğitimin 1970’li yıllarda görüldüğü ancak 1980’li yıllarda uygulanmaya başlandığı görülmektedir.

1982 yılına kadar genellikle mektup ve video gibi iletişim araçları kullanılarak yapılan Türkiye’deki uzaktan eğitim için 1981 yılı, dönüm noktası olmuştur. Anadolu Üniversitesi ile daha planlı, bilimsel temele dayalı, toplumsal ihtiyaçları karşılayan niteliklerle başlayan bu yeni süreç günümüzde birçok üniversitenin profesyonelce gerçekleştirdiği bir eğitim-öğretim modeli haline almıştır (Demir, 2014:205).

Uzaktan eğitim senkron (eş zamanlı) ya da asenkron (eş zamanlı olmayan) şekilde gerçekleştirilebilen bir eğitim-öğretim modelidir. 2020 yılında ortaya çıkan covid-19 salgını ile birlikte etkin bir şekilde kullanılmaya başlanan uzaktan eğitim, tüm dünyada daha yaygın bir hale gelmiştir. Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumlarının aldığı kararlar doğrultusunda televizyon ve internet ağı üzerinden farklı uzaktan eğitim platformlarında (EBA, Google Meet, Zoom, Peculus, Moodle vb.) eğitim-öğretim sürdürülmektedir.

Uzaktan eğitimin yararları ve sınırlılıkları;

- İnsanlara değişik eğitim seçenekleri sunma,
- Fırsat eşitsizliğini en aza indirme,
- Kitle eğitimini kolaylaştırma,
- Eğitim programlarında standart sağlama,
- Eğitimde maliyeti düşürme,
- Eğitimde niteliği artırma,
- Öğrenciye serbestlik sağlama,
- Öğrenciye zengin bir eğitim ortamı sağlama,
- Bireysel öğrenmeyi sağlama,
- Bağımsız öğrenmeyi sağlama,
- İlk kaynaktan bilgi sağlama,
- Uzman kişilerden daha fazla kişinin yararlanmasını sağlama,

Uzaktan eğitimin yararları ve sınırlılıklarının yanında olumsuz yönlerinden de bahsedilmektedir. Bunlar;

- Yüzyüze eğitim ilişkilerinin kolay sağlanamaması,
- Öğrencilerin sosyalleşmesini engellemesi,
- Çalışan öğrencilerin dinlenme zamanını alma,
- Uygulamaya dönük derslerden yeterince yararlanılamaması,
- Beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleştirilmesinde etkili olmama,
- Ulaşım olanaklarına ve iletişim teknolojilerine bağımlı olma, biçiminde açıklanabilir (Kaya, 2002; Akt. Sağer vd., 2014:70).

2.1.4.1.Uzaktan Müzik Eğitimi

Dünyada ve Türkiye’de eğitimin her alanında olduğu gibi müzik eğitimi alanında da uzaktan eğitim aktif bir şekilde kullanılmaktadır. Gelişen teknoloji ile daima etkileşim içerisinde olan müzik eğitiminde kullanılmaya başlanan uzaktan eğitim modeli, 2020 yılında başlayan covid-19 salgını nedeni ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar ve Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı üniversitelerdeki müzik eğitimi sürecine yardımcı olmuş, eğitim-öğretimde oluşabilecek aksaklıkların ortadan kalkmasını sağlamıştır.

“Ülkemizde de ilk defa Hikmet Şimşek tarafından televizyon müzik bölümü kurulmuş ve bu programlar iki yıl sürmüştür. Yine açıklamalı Pazar konserlerini tek yönlü uzaktan eğitim olarak kabul edebiliriz. Muammer Sun ise TRT kanalında çocuklar için müzik eğitimi programları yapmıştır” (Sağer vd., 2014:72). Müzik eğitiminde farklı uzaktan eğitim modelleri kullanılmaktadır. Sağer vd.’nin 2014 yılında yapmış oldukları “Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim ve Orkestra Uygulamaları” başlıklı çalışmalarında, müzik eğitiminde kullanılabilecek olan uzaktan eğitim modellerinden şu şekilde bahsedilmiştir;

a) Tek yönlü iletişim modelleri

Öğrenme-öğretme faaliyetlerinin yapıldığı ortamda bulunan öğretmen, öğrenci ve öğrenci grupları arasındaki iletişimin tek yönlü olduğu dağıtım modelidir. Bu modelde öğrenciler ve öğretmenler kendi aralarında soru soramazlar ve cevap da alamazlar. Tek yönlü iletişim modelleri içerisinde dağıtım modelleri bulunmaktadır. Bunlar;

- Mektup ile dağıtım modeli (Cangal Müzik Teorisi),
- Tek yönlü radyo ile dağıtım modeli (Server Acim ve Fırat Kutluk’un açıklayıcı klasik müzik programları),
- Tek yönlü televizyon ile dağıtım modeli (Muammer Sun, Prof. Hikmet Şimşek, TRT pazar konserleri ve müzik eğitimi programları),
- Tek yönlü etkileşimli bilgisayarda dağıtım modeli (Ear Power, Ear Training gibi kulak eğitimi programları),

- Tek yönlü karma teknoloji modeli (Dave Weckl, CD ve DVD ortamında Davul Eğitimi),

b) Çift yönlü televizyon konferansı modeli

Televizyon temelli video konferans sistemidir. Televizyon şirketleri canlı olarak karşılıklı bağlanıp soru cevap şeklinde yayın yapabilmektedirler. Bugün üniversitelerde yapılan uzaktan eğitim dersleri de video konferans sisteminin bir parçası ve en güzel örneğidir.

c) Çift yönlü etkileşimli bilgisayar modeli

Bu model genel olarak iki farklı model olarak uygulanmaktadır. Birincisi, sanal ileti (e-mail), ikincisi ise internet üzerinden telekonferans faaliyetlerinin yapılmasıdır. Her iki faaliyet de internet üzerinden gerçekleşmektedir.

d) Karışık teknoloji sistem modeli

Posta, radyo, televizyon, internet ve bilgisayar teknolojilerinin birarada kullanıldığı modeldir (İşman, 2008). Gelişen bilgisayar teknolojileri ve günden güne artan internet bağlantı hızları sayesinde çift yönlü etkileşimli bilgisayar modeli en ucuz ve en kolay kullanım imkanı sunan uygulama modeli olarak tercih edilmektedir (Sağır vd., 2014:73).

2.1.5. Müzikte Teknoloji

Teknolojinin hızlı gelişimi günümüzde birçok alanda üretimi hızlandırmış ve iş gücünde kolaylıkların oluşmasını sağlamıştır. Bu gelişmelerin başında yer alan bilgisayarların etkin bir şekilde kullanıldığı alanlardan biri de müziktir. “Müzik eğitimi diğer alanlardan farklı olarak görsel, işitsel ve çalma becerilerinin bir arada bulunması sebebiyle, teknolojik araç ve yazılım kullanımına belki en çok ihtiyaç duyulan alandır” (Yengin, 2014:14).

Müzik alanında kullanılan birçok ögenin (çalgılar, nota yazımı, işitme vb.) sanal olarak kullanılabilir hale gelmesi veya mikrofonlar ile ses kaydı alınabilmesi teknolojik gelişmeler sayesinde meydana gelmiştir. Günümüzde teknolojik imkanlarla müzik üretmek ve müzik eğitimi vermek daha hızlı ve etkin bir şekilde yapılabilmektedir.

Müzik teknolojisindeki gelişmelerin tamamı “ses kayıt” teknolojisinin bulunması ile başlamıştır. “Ses kaydı tarihçesi çoğu yayında patent sahibi Thomas Edison’un 1877 yılında fonografi icat etmesiyle başladığından bahseder. Ses kayıt tarihçesi için bu önemli bir andır.” (Canyakan, 2017:177). “Bu icadı izleyen on yıl içerisinde 1886 yılında Alexander Graham BELL disk şeklindeki ilk kayıt ortamının, 1888 yılında ise Emile BERLINER, ilk disk kaydedici fonografin patentini almışlardır” (Eden, 2011:1).

Geçen zaman diliminde teknolojinin hızla gelişmesi ses kaydının da oldukça ileri düzeyde gelişmesini sağlamıştır.

Almanya’da BASF, Japonya’da ise TDK firmaları 1930 yılında ilk manyetik oksit kaplı bantları üretmiş, AEG ise “Magnetophone” adlı ilk manyetik bant kaydediciyi 1935 yılında tanıtmıştır. Bu ilerlemelere paralel olarak kaydedilen sesin kaliteside artmış ve ses kaydı daha pratik hale gelmiştir. Ancak buraya kadar geçen süreç içerisinde disk biçimindeki plaklar en yaygın kayıt ortamı olarak kalmışlardır. Bu süreç içerisinde plak teknolojisi de gelişimini sürdürmüş 60’lı yılların başında 45 ve 33 1/3 devirli plaklar ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır (Eden, 2011:1).

60’lı yıllarda müzik alanındaki en önemli yenilik Pihilips’in kompakt kaset çaları geliştirmesi ile gerçekleşmiştir ve bu kompakt diskler günümüzde de kullanılmaktadır. 60’lı yıllar sonrası dönemde ise müzik teknolojisi gelişimini hızlı bir şekilde devam ettirmiş kaset çalarlar yerlerini yavaş yavaş CD-DVD disklere bırakmıştır. Müzik teknolojisinin son yirmi yıllık gelişimine bakıldığında ise internet ağlarının gelişmesi ve hızlı bir şekilde veri transferlerini gerçekleştirebilmesi, akıllı cep telefonları, tabletler vb. cep bilgisayarlarının yaygın bir şekilde internet bağlantılarını farklı iletişim operatörleri aracılığı ile hücresel veri (2G, 3G ve 4.5G şeklinde) olarak kullanılabilmesi sonucunda, çeşitli uygulamalar veya sosyal medya üzerinden müzik yayıncılığı gelişim göstermiştir. Bu uygulamalar sayesinde, herhangi bir sanatçının albümü uygulama üzerinden internet bağlantısı kullanılarak kişiye özel hesaplar aracılığı ile satın alınabilir hale gelmiştir.

Müzik endüstrisindeki gelişmeler plak, kaset çalar, CD-DVD veya çeşitli cihazlarda kullanılan uygulamalar sınırlı değildir. Bahsi geçen gelişmeler müzik endüstrisindeki gelişmelerin sadece yayın araçları kısmı oluşturmaktadır.

Müzik endüstrisindeki yayın araçları ile yaygınlaştırılması sağlanan çeşitli türlerdeki müziksel verilerinin oluşturulma aşamaları, bu aşamalarda kullanılan ve bahsi geçen farklı türlerdeki ses kayıt teknolojilerindeki gelişmeler yayın araçları ile birleştirildiğinde, müzik teknolojisindeki gelişimin büyüklüğünü bizlere göstermektedir.

Ses kayıt teknolojisindeki gelişmeler 1877 yılından günümüze kadar çeşitli şekillerde gelişim göstermiştir. Günümüzde kullanılmakta olan ses kayıt teknolojilerindeki yenilikler, müzik endüstrisinde önemli bir konuma sahiptir. Ses kayıt teknolojisi içerisinde; mikrofonlar, preamfiler, mikserler, sinyal işlemciler, dijital sesler, MIDI ve farklı türlerde müzik yazılımları yer almaktadır.

2.1.5.1. Mikrofonlar

Müzik teknolojisi denildiğinde akla ilk gelen ses kayıdır. Ses kayı denildiğinde ise kullanılan donanımların başında mikrofonların yer aldığı görülmektedir. Mikrofonlar stüdyolarda, konser seslendirmelerinde, telefonlarda vb. bir çok yerde kullanılmaktadır.

Genel olarak mikrofonların tarihi Alexsander Graham Bell'in 1876'da geliştirdiği, ses dalgalarını elektrik enerjisine çeviren cihaz ile başladığı görülmektedir (Tarikci, 2015). Geliştirilen bu cihaz üzerinde Berliner (1877), Hughes (1878) ve Blake (1881) tarafından farklı çalışmalr yapılmıştır. Mikrofon ismini ilk kullanan kişi Huges'dir (Tarikci, 2015).

Mikrofonlar, ses dalgaları sonucu oluşan akustik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştürürler. Bir enerjiyi farklı bir enerjiye çevren cihazlar "transducer" olarak adlandırılmaktadır. Bundan dolayı mikrofonlarda tranducer olarak adlandırılabilir (Önen, 2007). Mikrofon üzerinde gelen sesi algılayan kapsüller bulunmaktadır. Mikrofon üzerinde yer alan kapsüller ait olduğu mikrofonun sahip olduğu karakter türünü belirlemektedir. Bir mikrofonun karakterini "transient response" anlık yapı tepkisi, "frequency response" frekans tepkisi ve "polar pattern" polar yapısı belirler (Tarikçi, 2015).

Mikrofonlar çevirdiği enerji türüne göre "Electromangnetic (electromanyetik) ve Electrostatic (elektrostatik) olarak iki gruba ayrılmaktadır. Elektromanyetik mikrofonlar içerisinde dinamik ve şerit mikrofonlar, elektrostatik mikrofonlarda ise kondasatör mikrofonlar yer almaktadır.

2.1.5.1.1. Dinamik (Dynamic) Mikrofonlar

Dinamik mikrofonlar, yüksek sıcaklıklara, dış etkenlere bağlı darbelere ve yüksek ses frekanslarına karşı oldukça dirençli ve dayanıklıdır. Bu yüzden dinamik mikrofonlar, en çok kullanılan mikrofon türü arasında yer alır. "Dinamik mikrofonlar, daha çok canlı seslendirmede kullanılan, dayanıklı ve diğer modellere göre daha ucuz mikrofonlardır" (Tarikci, 2015:42).

Dinamik mikrofonların, diğer mikrofonlarla karşılaştırıldığında daha vurgulu ve sert bir karaktere sahip oldukları görülmektedir. Genellikle rock ve pop müzik türlerinin canlı sahne seslendirmelerinde kullanılmaktadırlar.

2.1.5.1.2. Kondansatör (Condenser) Mikrofonlar

Kondansatör mikrofonlar elektrostatik prensibine göre çalışan mikrofonlardır. Canlı müzik ve benzeri alanlarda kullanılan bu mikrofonların asıl kullanım alanı stüdyo kayıtlarıdır. Kondansatör mikrofonların kapsüllerinde kondansatör (kapasitör) bulunmaktadır. “Condenser mikrofonun kapsülü içinde ince metal bir diyafram ve backplate adı verilen ikinci bir metal levha bulunur. Bu iki levha bir kapasitör oluşturur. Kapasitör, içinde elektrik akımı tutabilen cihazlardır” (Önen, 2007:106).

Kondansatör mikrofonların çalışabilmesi için elektrik enerjisi gereklidir. Gerekli olan elektrik enerjisi ses kartları veya mikserler üzerinde yer alan “phantom power” özelliği ile sağlanmaktadır. Bu özellik ses kartı veya mikser üzerinde yer alan “phantom power (+48 V)” özelliğinin açılması ile etkinleştirilir. Bu özelliğin açılması ile birlikte elektrik enerjisi mikrofon kablosu ile mikrofonu ulaştırılır. Kondansatör mikrofonların bazı modellerinde gerekli olan elektrik enerjisi mikrofon içerisine takılabilen piller yardımı ile sağlanabilir. Kondansatör mikrofonların çalışması için gerekli olan elektrik enerjisinin seviyesi (phantom power) 11-48 volt arasında değişmektedir. Düşük ve yüksek ses frekanslarına duyarlı olan kondansatör mikrofonlar, net ve temiz ses karakterlerine sahiptirler. Kondansatör mikrofonlar, dinamik mikrofonlara göre daha hassastırlar.

2.1.5.1.3. Şerit (Ribbon) Mikrofonlar

Şerit mikrofonlar, kondansatör ve dinamik mikrofonlara oranla daha az rastlanılan mikrofon türü arasında yer almaktadırlar.

Şerit mikrofonlara az rastlanılmasına karşın bu mikrofonlar oldukça yüksek performanslara sahiptirler. Şerit mikrofonlarında bir çeşit dinamik mikrofon olarak düşünmek mümkündür. Aralarındaki tek fark içerisinde yer alan mıknatısların arasında bobin yerine şerit bulunmasıdır. Karşıdan gelen ses dalgalarının şeride çarpması sonucu şerit ses dalgası ile birlikte uyumlu bir şekilde hareket eder. Ortaya çıkan bu hareket sonucunda ses dalgaları elektrik akımına dönüşmüş olur (Tarıkci, 2015). Şerit mikrofonlar çok hassas oldukları için darbelere karşı korunmalı ve dikkatli bir şekilde kullanılmalıdır.

2.1.5.2. Mikserler

Mikserler, stüdyolarda, konserlerde veya seslendirmelerde kullanılan, üzerine bağlanan tüm cihazların volüm, ton, denge olarak kontrolü ve üzerindeki sinyalleri kontrol edebilen cihazlardır. “İngilizcede kayıt mikserleri genelde recording console ya da kısaca console olarak adlandırılır” (Önen, 2007:135). Mikserlere bakıldığında karmaşık ve kullanımı zor olarak görülmektedir. Ancak kullanımı görüldüğü gibi karmaşık değildir. Mikser üzerinde yer alan alanların bir çoğu aynı özelliklerin farklı kanallardaki kontrolü için kullanılmaktadır.

Mikserleri genel olarak giriş ve çıkış üniteleri olarak iki bölümde ele almak gereklidir. Giriş ünitesi mikser gelen sinyallerin işlenebileceği (bas, tiz vb.) ve farklı alanlara (hoparlör, monitor ya da kulaklık) gönderilebileceği kısımdır. Giriş ünitesi genellikle panorama (pan), kazanç (gain), mikrofon/line, fantom güç (phantom power), faz, sessiz (mute), solo, sürgü (fader), ekolayzer (equalizer) ve sinyal göndermeye yarayan aux bölümlerinden oluşmaktadır. Çıkış ünitelerinde ise genellikle ana çıkış (main out), dijital çıkış (digital out), farklı ekipman sinyal (aux), kulaklık (phones) ve kontrol (mikser farklı bir odada kullanılıyorsa) çıkışları yer almaktadır.

2.1.5.3. Sinyal İşlemciler (Signal Processors)

Sinyal işlemciler, sinyallerin işlenmesi veya değiştirilmesini sağlayan yazılımlar ya da cihazlardır. Sinyal işlemciler sadece cihaz olarak işlevini yürütmekteyken gelişen teknoloji ile birlikte artık yazılım olarak işlevini yerine getirebilmektedir. Sinyal işlemciler, bilgisayar teknolojisinin yaygın olarak kullanılmasından önce sadece dış ünite veya cihaz ya da devre olarak kullanılmaktaydı (Önen, 2007). 2000’li yılların başından itibaren plug-in olarak kullanılmaya başlanan sinyal işlemciler, oldukça gelişmiş ve son yıllarda yazılım teknolojisindeki gelişmeler doğrultusunda gerçek zamanlı (real time) olarak kullanılmaya başlanmıştır. Sinyal işlemciler çalışma şekillerine göre beş farklı türde incelenebilir.

2.1.5.3.1. Ton-Frekans (Tone-Frequency)

Bu gruptaki sinyal işlemciler içerisinde equalizer ve filtre parametreleri yer almaktadır. Equalizer’lar frekans aralıklarındaki seviyelerinin ayarlanmalarına yardımcı olurlar. “EQ, ses işlemciler içinde en temel olan ve en çok kullanılanıdır” (Önen, 2007:169).

“Equalizer, ses sinyalinin seçilen frekans bölgesindeki ses seviyesini, bir başka deyişle o bölgenin enerjisini, artırarak (boost) ya da azaltarak (cut), duyulmak istenen tınıya dönüştürmeye yarayan ses sinyali işlemcisi biçiminde tanımlanabilir” (Tarikci, 2015:63). Equalizer içerisinde amplifikatör (ses yükseltici) bulunmaktadır.

Filtreler ise, frekansların tamamına müdahale etmez. İstenilen frekans aralıkları üzerinde işlem yapmaya yararlar. Filtre içerisinde amplifikatör (ses yükseltici) bulunmaz. Pasif halde olan tonların kontrolü için kullanılırlar.

Filtreler, High-Pass Filter ya da Low-Cut Filter (alt frekans filtresi), Low-Pass Filter ya da High-Cut Filter (üst frekans filtresi), Band-Pass Filter (belirli bir aralık dışındaki frekans filtresi), Band-Stop Filter (belirli alan frekansı filtresi) ve Notch Filter (küçük aralık frekansı filtresi) olmak üzere beş çeşittir.

2.1.5.3.2. Dinamik Alan (Dynamic Range)

Sinyal üzerindeki bozulma ve gürültü eşiği arasında kalan bölümdür. Dinamik alan içerisinde kullanılan sinyal işlemciler, komprasör (otomatik volüm kontrolü), limiter (sinyal üzerindeki ani ses yüksekliklerini kontrolü), De-esser (seslerin aşırı vurgulu olduğu durumlarda ortaya çıkan problem kontrolü), Expander (dinamik alan genişleticisi) ve Gate (gürültü kapısı) şeklindedir.

2.1.5.3.3. Zaman

Yankılanma zaman kavramı içerisinde yer alan ve günlük hayatımıza karşımıza çıkabilen bir durumdur. “Reverberation, Türkçe karşılığı ile “yansıma”, “yankılanma”, “aksetme” belki çoğumuzun farkında olmadığı, ama hayatımızda hemen hemen her saniye karşılaştığımız, duyduğumuz bir akustik oluşumdur” (Önen, 2007:194). Yankılanma sadece boş bir alanda değil her ortamda bulunmaktadır. Zaman kavramı içerisinde ses delay (gecikme), echo (eko), Reverberation (yansıma, yankılanma, aksetme) şeklinde üç farklı zaman kavramı ile işlenebilmektedir.

Delay, sesin istenilen bir sevide geciktirilmesi olayıdır ve ses bu gecikme ile bir kez tekrarlanır. Echo sesin eşit aralıklara bölünmüş ve eşit aralıklarla tekrar eden ses volümünün giderek azaması şeklinde oluşur. Echo’da ses birden fazla sayıda tekrar etmektedir. Reverberation ise ses olgusunun herhangi bir alandaki çok fazla sayıda tekrarı ve farklı mekanlardaki yankılanma şekillerinden oluşmaktadır.

2.1.5.3.4. Zaman ve Pitch

Bilgisayar teknolojisinin günümüzdeki gelişimi sadece bilgisayar donanımlarını değil bilgisayar yazılımlarında etkilemiştir. Ses dalgaları üzerindeki ritmik zamanlama ve ses perdeleri (pitch) üzerindeki düzeltmeler, bilgisayar yazılımlarındaki gelişmeler öncesinde sınırlı bir seviyede ve birbirinden ayrılmadan yapılabilirken, yazılım teknolojisindeki gelişmeler sonrasında birbirinden ayrılarak düzeltilebilir hale gelmiştir.

Analog bantlar da ses uzunluğunu değiştirmeden pitch'i veya süresi üzerinde değişiklik yapmak mümkündür, fakat zaman ve pitch ayrılmaz bir ikilidir. Pitch'i düşürmek için bantı yavaşlatmak, pitch'i yükseltmek için bantı hızlandırmak gerekirdi. Aynı şekilde, kayıt hızlandırıldığında veya yavaşlatıldığında ister istemez pitch de düşer veya yükselirdi. Dijital teknolojinin gelişimiyle, günümüzde hemen hemen her ses ve görüntü yazılımında bulunan plug-in'ler sayesinde sesin süresini veya pitch'ini birbirinden bağımsız olarak değiştirmek mümkündür (Önen, 2007:199).

2.1.5.3.5. Alansal-Psikoakustik

Alansal işlemciler sesin farklı alanlardaki yerleşim şekilleri üzerine, psikoakustik işlemciler ise sesin beyin tarafından nasıl algılandığı üzerine etki etmektedir (Önen, 2007).

Psikoakustik işlemciler altında yer alan "harmonic exciter" ünitesi, armonik syntthesizer aracılığı ile sinyalin üst frekans aralığını işlenmekte ve orjinal ses sinyali ile karıştırmasını sağlamaktadır (Önen, 2007).

Alansal işlemciler altında ise stereo simülasyonu (gecikmeli sağ ve sol sinyal sonucu mono sinyal oluşturma), auto-pan (sinyalin otomatik olarak sağ ve sol kanal arasında belirlenen hızlarda gezinmesi) ve vokal eliminasyonu (stereo sinyalli bir kanalın fazının ters çevrilerek iki kanalın mono olarak birleştirilmesi işlemi) yer almaktadır.

2.1.5.4. Müzikte Dijital Gelişim

Gelişen teknoloji insan hayatını önemli ölçüde kolaylaştırmış ve bir çok alanda üretimi hızlandırarak miktarını artırmıştır. Teknolojik gelişmelerden büyük ölçüde etkilenen alanlardan biride müziktir. Müzikte dijital gelişim sadece bilgisayar üzerinde değil akıllı telefon, tablet ve cep bilgisayarı üzerinde çalışabilen uygulama ve yazılımlarda da gelişmiştir. "Müzikte de dijital teknoloji gün geçtikçe etkisini ve olanaklarını artırmaktadır. Birçok uygulama artık cep telefonlarında veya tabletlerde uygulanabilmektedir" (Tarikci, 2015:85).

Müzik alanındaki dijital gelişimin en belirgin örnekleri ses kayıt stüdyolarında görülmektedir. Ses kayıt işleminin birçok aşaması teknolojik donanım ve ekipmanlar sayesinde gerçekleşmektedir. Stüdyolarda kullanılan ve müzikte dijitalleşmenin önemli göstergelerinden biride sanal çalgılar (virtual instrument) ve müzik yazılımlarıdır.

2.1.5.4.1. Akustik ve Sanal Çalgılar

Çalgı, müzikal sesler elde edebilmek amacıyla üretilen, farklı şekil, tını ve kullanım özellikleri bulunan aletlerdir (Say, 2005). Batıda “Instrument” adı ile geçen çalgı ismi dilimizde “Saz” ya da “Enstrüman” şeklinde de kullanılmaktadır. Çalgılar kullanım şekillerine göre “Yaylı, Telli, Üflemeli, Vurmalı vb.” kategorilerde yer alırlar. Farklı kategorilerde yer alan çalgıların birçoğu ise kendi içerisinde gruplandırılabilir (Ahşap Üflemeli, Bakır Üflemeli vb.). Orkestra açısından çalgıların gruplandırılmasının faydalı olduğu düşünülebilir, ancak “çalgı” terimi, dünyaki gelmiş geçmiş bütün çalgıları kapsadığı için, sınırlı ve belirli çalgılara göre yapılan bu sınıflandırma dünya üzerindeki tüm çalgıları kapsamadığı için yeterli değildir (Say, 2005). Say, (2005:122) çalgıların sınıflandırılmasını “Genel ve kökten sınıflandırma, çalgılar dünyasını derinlemesine araştıran ve belli yargılara ulaşan çalgıbilimin (organoloji) çalışma alanıdır” şeklinde belirtmiştir.

Bir sesi kaynağından çıkararak insan kulağı veya herhangi bir şekilde duyabilme yeteği/özelliği bulunan nesnelere ulaşarak duymanın gerçekleşme sürecini inceleyen “Akustik” bilimi, fizik alanının kuramsal ve uygulamalı bir dalıdır. “Genel akustik, sesin oluşumu, ses kaynakları, kulağın yapısı, işitme sisteminin özellikleri, kırılma, gürültü ve müzikal sesler gibi temel olguları ele alır” (Say, 2005:21). Genel akustik kendi içerisinde; müzik akustiği, bina akustiği, elektro akustik, psikoakustik ve çevre akustiği gibi farklı alanları kapsamaktadır.

Çalgıların yapıları ve çalış şekilleri “Müzik Akustiği” altında incelenmektedir. “Müzik akustiği, çalgıları, tellerin titreşimini; vurarak, sallayarak, çarparak, sürterek titreşebilen çalgısal gereçlerin fiziksel özelliklerini; perdeleri, ses aralıklarını, ses dizilerini, tonaliteyi ve benzeri konuları inceler” (Say, 2005:21).

Teknolojik gelişimler ile birlikte “Akustik Çalgı” olarak adlandırılan ve günümüzde farklı kültür ve coğrafyalara ait birçok çalgının da dijital ortamlara aktarıldığı görülmektedir. Akustik çalgılar, kendisine ait özel bir tınıya sahip olan, kültürel farklılıklara göre değişiklik gösteren, ahşap, bakır, hayvan derisi vb. malzemeler

kullanılarak üretilen, elde edilen sesi kendi yapısal rezonansı ve teknik aerodinamiği ile tınlatan müzik aletleridir (Çiftci, 2019). Ses kayıt teknolojisindeki gelişmeler sayesinde, dünya üzerinde kullanılan birçok akustik çalgıdan veya farklı nesnelere elde edilen sesler kullanılarak çeşitli ses kütüphaneleri oluşturulmuştur. Bu ses kütüphanelerine “Sanal Çalgılar (virtual instruments)” adı verilmektedir. “Ses sentezleyicilerin, davul modüllerinin, örnekleyicilerin (samplers) ve çeşitli hayali enstrümanların bilgisayar aracılığı ile modellenmesini sağlayan yazılımlara “sanal çalgı” adı verilmektedir. Bu terim Steinberg firması tarafından geliştirilmiş VST (Virtual Studio Technology – Sanal Stüdyo Teknolojisi) ile birlikte ortaya çıkmıştır (Millward, 2002:vi).

“Sanal çalgılar, örnekleyici tabanlı yazılımlar aracılığı ile seslendirilebilirler” (McGuire, Pritts, 2008:4). Akustik çalgıların birçoğu dijital ses kütüphanelerine dönüştürülmüş ve müzik yazılımları aracılığı ile kullanılabilir hale getirilmiştir.

Sanal çalgılar tek başlarına kullanılabilirler gibi herhangi bir müzik yazılımı aracılığı ile de kullanılabilirler. Bu şekilde kullanımda da MIDI arabirimine ihtiyaç duyulmaktadır. “Bir sanal çalgının “standalone” olarak kullanılabilmesi için işletim sistemi tarafından doğrudan çalıştırılabilen (executable) bir dosya biçiminde derlenmiş olması gerekmektedir. Yazılım, kullanılan işletim sisteminin ses sunucusu aracılığı ile ya da ses donanımına doğrudan erişerek çalışabilir” (Eden, 2011:10). Sanal çalgıların kullanılabilmesi için herhangi bir sinyalin kullanılacak olan sanal çalgıyı harekete geçirmesi gerekmektedir. “Sanal çalgılar da tıpkı donanım (hardware) ses sentezleyicileri gibi bir veri giriş arayüzüne ihtiyaç duyarlar. Bu amaçla geliştirilmiş olan protokole MIDI (Musical Instrument Digital Interface – Müzik Aletleri Sayısal Arayüzü) adı verilir. Sadece MIDI mesajlarını kaydederek gerektiğinde geri gönderebilen yazılımlara sequencer yazılımları adı verilmektedir (Rumsey 1994; Akt. Eden 2011:11). Sequencer özelliği yanı sıra sayısal ses kaydı da yapabilen yazılımlar ise DAW (Digital Audio Workstation – Sayısal Ses Çalışma İstasyonu) olarak adlandırılırlar. Bu yazılımlar aynı işi yerine getiren donanımların bilgisayar üzerinde çalışan benzerleri olarak da düşünülebilir (Eden, 2011:11).

“Sanal çalgılar herhangi bir DAW yazılımının eklentisi (plug-in) biçiminde kullanılabilir üzere derlenebilir. Bu durumda yazılım, ilgili sequencer programı ya da DAW ile aynı protokolü kullanmalıdır. Sanal çalgılar tek bir DAW için yazılabileceği gibi farklı protokolleri destekleyen sürümleri de bulunabilir” (Eden, 2011:11).

Günümüzde sanal çalgıların oldukça gelişmiş olması, ses kayıtları alınan akustik çalgılarla birlikte kullanılarak müzik üretimini hızlı ve yaygın hale gelmesini sağlamaktadır.

2.1.5.4.2. Plug-in

Bilgisayar işlemcilerindeki önemli gelişmeler soft-synth ve soft sampler adı verilen host programı aracılığı ile plug-in olarak çalışmaya başlamıştır (Önen, 2007). Plug-in'ler Digidesign tarafından geliştirilmiş olan RTAS (Real Time Audio Suite – Gerçek Zamanlı Ses Takımı) ve TDM (Time Division Multiplex), Apple tarafından geliştirilmiş AU (Audio Units), Avid firması tarafından geliştirilen AAX (Avid Audio Extension) uzantılı teknolojiler farklı platformlar üzerinde çalışabilen VST benzeri farklı protokollerdir. Plug-in olarak adlandırılan bu protokoller içerisinde sinyal işlemci olarak bilinen equalizer, filtre, komprasör, limiter, de-esser, reverb, delay, pitch shift ve sanal çalgı olarak adlandırılan, örneklenmiş veya elektronik olarak üretilmiş çalgı seslerinin bulunduğu, tek başına ya da herhangi bir DAW yazılımı aracılığı ile çalışabilen tek veya toplu ses kütüphaneleri bulunmaktadır.

2.1.5.4.3. Müzik Yazılımları

Dijital ses atölyesi (DAW-Digital Audio Workstation) olarak adlandırılan müzik yazılımları, ses kayıt teknolojisinde önemli bir yere sahiptir. Bu yazılımlar geniş çaplı olanaklara sahiptirler ve ses kayıt alanı dışında farklı alanlarda da kullanılabilirler.

DAW yazılımları en genel anlatımı ile birden fazla kanal ile kayıt yapma imkanı sunan, yapılmış olan kayıtlar üzerinde edit (düzenleme), mix ve mastering yapılmasına izin veren, MIDI teknolojisininde ileri düzeyde kullanılabildiği yazılımlardır ve birçok çeşidi bulunmaktadır. Müzik teknolojisi alanında kullanılan DAW yazılımlarının başında Pro Tools, Cubase, Logic, Ableton-Live, Studio One, Cakewalk-Sonar ve FL Studio yazılımları gelmektedir. Müzik yazılımları denildiğinde DAW yazılımlarının yanında, notaları bilgisaya aktarmamızı sağlayan nota yazım programları da önemli bir yere sahiptir. Nota yazım programlarının başında ise Sibelius, Finale ve Mus2 gelmektedir. Nota yazım programları içerisinde de sanal çalgılar ve birçok eklenti (plug-in) MIDI teknolojisi aracılığı ile kullanılabilirlerdir.

2.1.5.4.4. MIDI

“MIDI, 80’li yılların başında Yamaha firması tarafından geliştirilmiş, İngilizce musical instrument digital interface (çalgılar arası sayısal arabirim) ifadesinin kısaltması ve adından da anlaşılacağı üzere elektronik çalgılar arasındaki iletişimi sağlayan bir arabirimdir” (Rumsey, 1994:34). MIDI (Musical Instrument Digital Interface) arabirimi dijital bir verinin bir elektronik enstrümandan diğerine aktarılmasını sağlar.

Protokol elektronik müzik aletlerinin birbirleriyle uyumlu ve eş zamanlı olarak çalışmasını sağlar ve bu sayede besteleme sürecini hızlandırarak müzik üretimini kolaylaştırır” (Yürür, 2006:53). “Bu arabirim, bir mikroişlemci kontrolü ile çalışır ve çalgı üzerindeki çalışmamız, tuşlara dokunuşumuz ve tını değişimi gibi bilgileri sayısal kodlara çevirerek sistemdeki diğer donanım ve çalgılara iletir” (Durmaz, 2000:23). İletilen kodlar tüm çalgıların tanıyabileceği ortak bir dile sahiptir. Bu nedenle marka veya model ayrımı sorunu olmamaktadır. MIDI sayesinde gönderilen sinyaller kullanılacak olan sanal çalgı veya DAW yazılımları tarafından tanınarak istenilen işlemi gerçekleştirir.

2.1.5.4.4.1. Sequencer

“Performans, kontrol, zamanlama, tempo, tempo değişiklikleri, parçanın başı-sonu ve diğer tüm MIDI verilerini kaydeden, daha sonra bu verilerin kullanıcı tarafından edit edilmesini sağlayan bir cihaz veya yazılımdır” (Önen, 2007:252).

2.1.5.4.4.2. MIDI Bağlantıları

“MIDI cihazları arasındaki bağlantılar her iki ucunda da 5 pin bulunan DIN (Deutsche Industrie Normung veya Deutsches Institut für Normung) konektör olan bir kablo sayesinde yapılır” (Önen, 2007:253). Günümüzde 5 pinli konektörler yanında USB üzerinden de aktarım sayesinde de MIDI bağlantıları yapılabilmektedir.

MIDI cihazlarında bağlantı yapılabilecek 3 port bulunmaktadır. Bu portlar; MIDI in, MIDI out ve MIDI thru portlarıdır. MIDI in portu başka kaynaktan gelen veri bilgilerini ve MIDI mesajlarının iletilmesi için kullanılır. MIDI out portu bir cihaz üzerindeki MIDI bilgi ve mesajlarını diğer MIDI cihazlarına iletmek için kullanılır. MIDI thru portu ise MIDI in portundaki bilgileri değiştirmeden sisteme dahil edilen farklı bir MIDI cihazına göndermek için kullanılır. MIDI mesajları kanallar vasıtası ile iletilmektedir. MIDI arayüzünde bulunan out portu 16 farklı kanaldan mesaj gönderebilir.

MIDI bağlantısı karşılıklı olarak OUT noktası IN noktasına gelecek şekilde yapılmaktadır.

2.1.5.4.4.3. MIDI Mesajları

MIDI mesajları durum mesajları (status messages) ve veri mesajları (data messages) olmak üzere iki türden oluşmaktadır. Durum mesajları gönderilmiş olan bilginin ne türde olduğunu ve kanal numarasını (örneğin, 3. kanalda bir notaya basıldı), veri mesajlarında ise durum mesajı üzerinden gelen bilgilerin içeriği hakkında bilgi vermektedir (örneğin, 2. oktavdaki sol notasına 100 şiddetinde basıldı “G2, velocity 100”). MIDI mesajları kanal mesajları ve system mesajları olarak ikiye ayrılmaktadır.

2.1.5.4.4.3.1. Kanal Mesajları

Kanal mesajları nota, nota şiddeti, nüans gibi gerçek zamanlı müzikal bilgilerin yer aldığı mesajlardan oluşmaktadır.

Kanal mesajları içerisinde, note on, note off, channel pressure, polyphonic key pressure, control change, program change ve pitch bend mesajlarından oluşmaktadır.

Note On mesajı, bir notaya basıldığında gönderilen mesajlardır. Basılan nota hangi kanalda ise sadece o kanaldan veri alır. Bu mesajda kanal numarası, hangi notanın çalındığı ve basış şiddeti gibi bilgilerin yer aldığı mesajlardır.

Note Off mesajı, çalınmakta olan notanın bitmiş olduğu bilgisini içermektedir. İçerik olarak “Note On” mesajı ile aynıdır. Ses yükseklik değeri (velocity) sıfırdır.

Channel Pressure (aftertouch) mesajı, klavye tuşesi üzerinde basılı olan tuşlara sonradan uygulanan baskılarla ilgili bilgi iletimini sağlayan mesajdır ve kanalın tamamına gönderilir.

Polyphonic Key Pressure mesajı, Channel Pressure (aftertouch) mesajı ile aynı özelliklere sahiptir. Bu mesajı Channel Pressure (aftertouch) mesajından ayıran fark klavye üzerinde basılı olan tuşlardan hangisine baskı uygulanıyor ise sadece baskı uygulanan nota üzerinde işlem yapılmasıdır.

Program Change mesajı, MIDI programlarının değiştirilmesi ve kontrol edilmesi için kullanılan mesajdır. Bu mesajlar 0-127 arasında numaralandırılan MIDI program numaralarına bilgi göndererek değiştirilmesini sağlar.

Control Change mesajı, gerçek zamanlı (real-time) controller için kullanılan mesajlardır. “Breath controller (nefes kontrolü), foot controller (ayak kontrolü), sustain pedal (uzatma pedalı), modulation (modülasyon) ve portamento (kaydırma) gibi pek çok kontrol “control change (kontrol değişimi)” mesajı ile gerçekleştirilmektedir. Bu mesajın 1. veri baytı kontrol numarasını, 2. veri baytı ise kontrolün değerini içermektedir” (Eden, 2011:54).

Pitch Bend mesajları, MIDI üzerinde kullanılan çalgıların perdelerini (pitch) değiştirmek için kullanılan mesajlardır. Pitch Bend adı verilen kontrol mekanizmasının aşağı-yukarı veya sağa-sola hareketi ile gönderilen mesajlar sayesinde ses perdeleri inceler ya da kalınlaşır. Ses perdelerinin ne kadar inceleyeceği veya kalınlaşacağı pitch bend range ayarı üzerinden kontrol edilir. 1-12 arasında değişen bu ayarlarda her bir rakam ses perdesinin yarım ses incelmelerini ve kalınlaşmasını sağlar. Pitch Bend standart ayarı 2’dir.

2.1.5.4.4.3.2. Sistem Mesajları

Sistem mesajları MIDI donanımının tamamı ile ilgili mesajlardır ve zamanlama ile ilgili bilgileri içermektedir. Sistem mesajları “System Realtime (gerçek zamanlı) mesajlar, “System Common (ortak) mesajlar ve “System Exclusive (özel)” mesajlar olmak üzere kendi içinde üçe ayrılır.

System Realtime (gerçek zamanlı) mesajları içerisinde, timing clock, start, continue, stop, active sensing ve reset mesajları yer almaktadır.

System Common (ortak) mesajları içerisinde, quarter frame, song pointer, song select ve tune request mesajları yer almaktadır.

System Exclusive mesajları özel mesajlardır. Farklı firmalar arasındaki ürünlerin MIDI iletişimindeki anlaşmazlıkları ortadan kaldırarak ortak bir dil oluşturur.

2.1.6. Çalgı Eşlikleri

Müzik alanında önemli bir yere sahip olan çalgı eşlikleri, eşlik edilen ses veya farklı çalgıların icra kalitesini artırmada önem bir rol oynamaktadır. Bilgin (1998:16) eşliği “Bir kompozisyonun ana melodisine ya da ses partisine dayanak oluşturması ya da ön plana çıkarması amaçlanan yardımcı parti ya da partiler” şeklinde, Say (2002:249) ise “Bir eserde esas sesi destekleyen parti ya da partiler, ses müziği veya çalgı müziğinde bir eserin armonik niteliğini ortaya çıkaran, ona içerik ve derinlik kazandıran müzikal

birliktelik” şeklinde tanımlamaktadır. “Bir ezginin belli çokseslilik kurallarına ve anlayışına uygun olarak çok seslendirilmesine eşikleme denilmektedir” (Kalkanoğlu, 2007:12).

Piyano ve gitar eşlik çalgılarının çalgıların başında gemektedir. “Piyanonun 7,5 oktavlık ses genişliğine karşın, klasik gitarın 3,5 oktavlık ses genişliği bulunmaktadır. Bu sebeple klasik gitar yerine piyanonun kullanılması, istenilen frekanstaki seslerin rahatlıkla üretilebilmesi açısından büyük avantajlar sağlamaktadır” (Özelma, Çiftci, 2016:429). Eşlik denildiğinde akla ilk gelen “Korrepetisyon” dur. “Korrepetisyon sanatı; birlikte tekrarlama ve çalıştırma, solo sanatçıların partilerini piyano eşliği ile öğretme, bir soliste eşlik etme eylemleriyle ilgili yöntem ve becerileri içine alan bir sanat dalı olarak tanımlanabilir” (Özelma, Çiftci, 2016:428).

2.1.7. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olduğu düşünülen, araştırmacının ulaşabildiği tezler ve bilimsel araştırma bilgilerine yer verilmiştir.

2.1.7.1. Yurt İçinde Yapılmış Çalışmalar

Mert ve Şen (2019), “İlköğretim 7. Sınıf Müzik Öğretiminde Teknoloji Destekli Materyal Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi” başlıklı makalelerinde, ilköğretim 7. Sınıf öğrencilerine müzik öğretiminde teknoloji destekli öğretim materyalleri kullanımının, öğrencilerin akademik başarı düzeylerine olan etkisini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 2017-2018 eğitim öğretim yılında Kars ili merkezi MEB’na bağlı Ziya Gökalp Ortaokulu ve Şehit Albay İbrahim Karaoğlanoğlu Y.B.O. 7. sınıf şubeleri arasından rastlantısal (random) seçilen 240 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma iki farklı okulda yapıldığı için iki kontrol (120) iki deney (120) grubu oluşturulmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi ve 2011 yılında Şen tarafından geliştirilen bilgisayar destekli öğretim materyali kullanılmıştır. Araştırmada öntest olarak başarı testi uygulanmış, sonrasında 10 haftalık deneysel uygulama yapılmıştır. Deney grubu öğrencileri müzik derslerini, bilgisayar laboratuvarında, bilgisayar karşısında ve akıllı tahtada, Adobe Flash CS3 programı ile hazırlanan bilgisayar destekli öğretim materyali ile işlerken, kontrol grubu öğrencileri ise dersleri sınıf ortamında, anlatım, soru-cevap yöntemlerini

kullanarak işlemişlerdir. Araştırma sonunda sontest olarak başarı testi tekrar uygulanmıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında, teknoloji destekli materyal kullanımı geleneksel yöntemle göre öğrenci üzerinde daha fazla olumlu etki sağladığı, deney grubu öğrencilerinin başarı seviyesinin kontrol grubuna göre anlamlı derecede arttığı, teknoloji destekli materyal kullanımının etkili olduğu, işitsel ve görsel algının bir arada kullanılmasının başarıyı artırmada önemli bir rol oynadığı belirtilmiştir.

Alkaya (2019), “Akıllı Tahta Kullanımının Müzik Eğitiminin Temel Kazanımlarını Gerçekleştirme Yeterliliği Üzerine Öğrenci Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezinde, öğretmenlerin akıllı tahta kullanımı ile ilgili yeterlilik durumunu, müzik dersi temel kazanımlarını gerçekleştirmede kullanımını, önemini ve müzik derslerinde akıllı tahta kullanımı ile ilgili öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış ve öğrencilerin müzik eğitimi ile ilgili bilgilerini belirlemeye yönelik uzman görüşleri alınarak oluşturulan anket uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini Ankara ilinde bulunan Ankara Zafer İlkokulu ve Özel Aksoy İlkokulu’nda 2018-2019 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında, müzik derslerinde akıllı tahta kullanımının amaçları doğrultusunda okullar arası farklılıklar olduğu, müzik derslerinde akıllı tahta kullanımının yeterli olmadığı ve müzik derslerinde akıllı tahta kullanımına ayrılan sürenin yeterli olmadığı, müzik derslerine giren öğretmenlerin akıllı tahtaları aktif bir şekilde kullanabildikleri, akıllı tahta kullanımının öğrencilerin çalgı becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmadığı, akıllı tahta kullanımının öğrencilerde müzikal aralıkları tanımaya yardımcı olmadığı, akıllı tahta kullanımının öğrencilere şarkı söyleme becerileri konusunda yardımcı olduğu, akıllı tahta kullanımının ritmik beceriler konusunda yardımcı olmadığı, müziksel kavramların öğretilmesinde akıllı tahtaların kullanılmadığı, akıllı tahtaların öğrencilere besteleme konusunda yardımcı olmadığı, akıllı tahtalarda donanım eksikliği olduğu veya öğretmenin akıllı tahta donanımları ile ilgili bilgi eksikliği olduğu ve akıllı tahtaların farklı türlerdeki dünya müziklerini dinleme ve söyleme açısından yararlı olduğu belirtilmiştir.

İşler (2019), “İlköğretim İkinci Kademe Müzik Dersinde Akıllı Tahta Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri (Adana İli Örneği)” başlıklı yüksek lisans tezinde, akıllı tahta kullanan öğrencilerin görüşlerini alarak, okullarda yaygınlaştırılması planlanan akıllı tahta kullanımının eğitim hayatımızdaki etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış, mevcut durumun tespitinde çok

sayıda kişiye ulaşabilmek için anket yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan anket, Adana ili Çukurova, Sarıçam, Seyhan, Yüreğir, Kozan, İmamoğlu, Feke, Tufanbeyli, Ceyhan, Saimbeyli ilçelerinde bulunan 10 farklı ortaokul arasından seçilmiş ve 258 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırma sonucundaki öğrenci görüşlerine göre öğrenciler, akıllı tahta kullanılarak işlenen müzik dersini daha iyi anladıklarını, akıllı tahtada şarkı sözleri ve notalarının açılmasının müzik dersini anlamalarını kolaylaştırdığını ve akıllı tahtaların kullanıldığı müzik derslerinin tercih edebilecekleri belirtilmiştir.

Karaönçel (2019), “Müzik Eğitiminde Müzik Yazılımı Destekli Uygulamalar Üzerine Bir İnceleme” isimli makalesinde, müzik derslerinde işlenen konuların öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklere destek olabilecek teknolojik gelişimleri tespit etmeyi, tespit edilen bu gelişimlerin görsel materyaller ve yazılı anlatım ile desteklemeyi amaçlamıştır. Çalışmada tarama modeli kullanılmış olup müzik derslerinde kullanılabilir olan müzik yazılımlarından örnekler seçilerek müzik eğitiminde ne şekilde kullanılacakları görsellerle desteklenerek anlatılmıştır. Çalışma sonucunda, eğitimin her alanında olduğu gibi müzik eğitiminde de gelişen teknolojiye yararlanarak eğitim kalitesinin artırılması gerektiği, eğitim için geliştirilen tüm yeniliklerin öğrenme üzerinde etkisi olduğu, müzik eğitiminde gelişen teknolojiye faydalanmanın eğitimin kalitesini artırdığı, öğretilen konuların kalıcı olmasını sağlamak ve öğrencilerin derse aktif olarak katılımını desteklemenin, başarıya giden yoldaki gelişimin daha hızlı olmasını sağlayabileceğini belirtilmiştir.

Demirezer (2018), “Ortaokul Öğrencilerine Atatürk İlkelerinin Öğretilmesinde Müzik Destekli Etkinliklerin (Karaoke Tekniği) Etkililiği Üzerine Deneysel Bir Araştırma” başlıklı yüksek lisans tezinde, öğrencilere Atatürk ilkeleri öğretilirken uygun koşullar sağlandığında öğrencilerin tarih derslerinde aktif olabilmelerini, grup çalışmalarını verimli bir şekilde gerçekleştirerek müzik eşliğinde eğlenerek öğrenmeyi kendi kendilerine başarabilmelerini ve yaptıkları çalışmaları günlük yaşamlarına da taşıyabilmelerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada nitel ve nicel araştırma modellerinin birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen nitel boyutta ise içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Gaziantep ili, Şahinbey İlçesi, Can Alevli Ortaokulunda öğrenim gören 8. sınıf şubeleri arasından rastgele seçilmiştir. Deneysel uygulama yapılacağı için okuldaki öğrencilere başarı ve tutum testleri öntest olarak

uygulanmıştır. Belirlenen şubeler arasında deney ve kontrol grupları rastgele atanmıştır. Uygulama süreci toplamda 7 hafta (14 saat) olarak araştırmacı tarafından uygulanmış ve uygulama sonrasında sönstest yapılmıştır. Çalışma sonucunda deney grubunda kullanılan karaoke tekniğinin akademik başarı üzerinde olumlu etkilerinin olduğu, başarı ve tutum testlerinin önstest-sönstest puanları karşılaştırıldığında anlamlı fark oluşturduğunu bu durumda müziğın duyuşsal alana daha fazla etki ettiğı, şarkıların derste öğretim materyali olarak kullanılmasının öğrencileri güdüleme, derse aktif katılım, derse istekli gelme ve dersi istekli sürdürme, ders sonunda şarkıların öğrenciler tarafından kendi kendilerine tekrarlanarak derse olan ilginin artmasını sağladığı, başarıma duygusunu sağladığı ve dil bilgisi kurallarına uyularak hazırlanan materyallerin öğrencilerde dil becerilerinin gelişmesini sağladığı belirtilmiştir.

Hardal (2018), “Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi Öğretiminde Müzik Teknolojisi Uygulamalarının Başarıya Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik teknolojisi uygulamalarından Perfect Ear’in, öğrencilerin aralık, dizi ve akor konularında başarılarına olan etkisini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada önstest-sönstest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında, Çorum Güzel Sanatlar Lisesi’ndeki 12. sınıf öğrencileri arasından rastgele (random) yöntemle seçilen 30 öğrenci oluşturmaktadır. Rastgele yöntemle seçilmiş olan deney (15) ve kontrol (15) grubu öğrencilerine uygulama aşamasına geçmeden önce önstest olarak akademik başarı testi uygulanmış ve sonrasında 8 haftalık uygulama aşamasına geçilmiştir. Uygulama sürecinde kontrol grubu öğrencilerinin MİOY dersleri geleneksel yöntemle piyano çalgısı kullanılarak işlenmiş, deney grubu öğrencilerinin MİOY dersleri ise Perfect Ear uygulaması kullanılarak işlenmiştir. Uygulama süreci eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde ders dışı zaman diliminde ve öğretim programına dışına çıkılmadan yapılmıştır. Uygulama sonrasında sönstest olarak deney ve kontrol grubuna akademik başarı testi ve deney grubunun Perfect Ear mobil uygulamasına ile ilgili görüşlerini almak için anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, Perfect Ear Mobil uygulaması kullanımının MİOY dersi için etkili bir müzik teknolojisi uygulaması olduğu, Perfect Ear Mobil uygulaması kullanımı sonrasında öğrencilerin başarı puanlarının ciddi oranda yükseldiğı ve başarı düzeyini artırdığı belirtilmiştir. Ayrıca MİOY eğitiminde mobil cihazlarda farklı uygulamaların kullanılmasının yararlı olacağı, farklı teknolojik platformlarda farklı uygulamaların geliştirilmesi, müzik teknolojileri ve müzik eğitimi konusunda hizmet içi eğitimlerin verilmesi ve müzik

eğitiminde kullanılabilecek olan güncel teknolojik uygulamaların tanıtılması araştırmacı tarafından önerilmektedir.

Kürün (2017), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Güncel Müzik Yazılımlarını Okul Şarkılarına Destek Amaçlı Kullanmalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, okul şarkılarına yönelik kullanılabilecek olan müzik yazılımları ile okul şarkıları öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklere katkıda bulunacak yöntem ve tekniklerin geliştirilmesini amaçlamıştır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında öğrenimine devam eden İnönü Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programı 1., 2., 3. ve 4. sınıf lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Verilerin toplanması için kaynak taraması yapılmış ve belirlenen müzik yazılımları ile ilgili anket oluşturmak için 77 sorudan oluşan pilot test yapılmıştır. Test sonuçlarına bakılarak veri kalitesini artırmak amacıyla sorular içerisinden elemeler yapılmış, toplam 3 bölümden oluşan (18+18+17) bir anket oluşturulmuştur. Çalışma sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının dijital eşlikleri bulmada zorlandıkları, sosyal medyada veya farklı kaynaklarda bulunan dijital eşliklerin ses aralıklarının orta derecede yeterli olduğu, müzik yazılımlarının okul şarkılarını öğretmede gerekli olduğu, dijital eşlik materyallerinin okul şarkılarını öğretmede faydalı olacağını belirtilmiştir.

Demirtaş (2017), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretim Materyali Geliştirme Aracı Olarak Ses Kayıt ve Düzenleme Programlarını Kullanmasına Yönelik Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezinde, ses kayıt ve düzenleme programlarını öğretim materyali geliştirme araçları olarak incelemeyi amaçlamıştır. Tarama modeli kullanılan araştırmanın örneklem grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında öğrenimine devam eden İnönü Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (81), Atatürk üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (67) ve Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (134) lisans öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından bir anket geliştirilmiştir. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğinin sağlanabilmesi için araştırma kapsamı dışında tutulan 19 Mayıs Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına (58) pilot anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan pilot uygulama sonuçları ışığında gerekli düzeltmeler ve analizler yapılarak ölçeğe son şekli verilmiştir. Çalışma sonuçlarında müzik öğretmeni adaylarının, ses kayıt ve düzenleme programlarını materyal geliştirme aracı olarak kullanılmasına yüksek oranda ve olumlu yönde katıldıkları, çağın gerektirdiği ve her anlamda büyük

kolaylıklar sağlayan teknolojik gelişmelerin müzik sınıflarında kullanıldığında, öğrenci ve öğretmen için faydalı olacağı, ses kayıt ve düzenleme programları ile oluşturulan öğretim materyallerinin eğitim-öğretim sürecine olumlu yönde katkı sağladığı belirtilmektedir.

Nazlımoğlu (2016), “Müziksel İşitme Okuma Yazma Derslerinde Bilgisayar Destekli Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği” başlıklı doktora tezinde, Güzel Sanatlar Liselerinin MİOY derslerinde geleneksel öğretim yöntemi ile bilgisayar destekli programlı öğretim yönteminin etkililiğinin, bilgi düzeyi kazanımları açısından karşılaştırarak incelemeyi ve bu alanda yapılacak olan çalışmalara fikir ve yön vermeyi amaçlamıştır. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler (18) deney (9) ve kontrol (8) grubu olmak üzere yansız (seçkisiz) atama yöntemi ile belirlenmiştir. Öntest olarak araştırmacı tarafından geliştirilen MİOY dersine yönelik başarı testi öğrencilere uygulanmıştır. Yapılan öntest sonrasında 2013-2014 eğitim öğretim yılı başlangıcından itibaren kontrol grubuna geleneksel öğretim yöntemi ile öğretim, deney grubuna ise bilgisayar destekli programlı öğretim yöntemi ile öğretim 10 haftalık bir zaman diliminde uygulanmıştır. Eğitim süreci bitiminde her iki gruba MİOY dersine yönelik başarı testi sontest olarak uygulanmıştır. Çalışma sonuçlarında, deney grubu öğrencilerinin bilgisayar destekli programlı öğretim yazılım ile almış oldukları eğitimin etkili bir öğrenmeye yol açtığı, öğrencilerin bilgi düzeyinde gelişmeye etki ettiği, kalıcı öğrenmeyi artırması sebebi ile güzel sanatlar liselerinin MİOY derslerinde bilgisayar destekli programlı öğretim yönteminin kullanılabilirliği, bilgisayar destekli programlı öğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu, ülkemizde müzik eğitiminde teknoloji kullanımına yönelik yapılan çalışmaların sayılarının az olduğu, eğitim kurumlarımızda kullanılabilir niteliğe sahip öğretim yazılımlarının oldukça yetersiz olduğu, öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını yüksek tutmak için eğitmenlerin çağa uygun öğretim yöntemlerine hakim olmaları gerektiği, öğrencilerin MİOY dersini bilgisayar destekli programlı öğretim ile işlenmesinden dolayı dersi eğlenceli bulmaları, konuları daha rahat anladıkları, kısa sürede öğrendikleri ve bilgisayar destekli programlı öğretim yönteminin müziksel işitme okuma dersi için kullanılabilir, etkili bir yöntem olduğunu belirtilmiştir.

Andaç (2016), “Müzik Dersinde Teknoloji Kullanımının İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumlarına Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde,

müzik derslerindeki teknoloji kullanımının öğrencilerin müzik dersine karşı olan tutumlarını incelemeyi ve varsa gruplar arası farklılıkları ortaya çıkarmayı amaçlayarak uygulanan teknoloji destekli etkinliklerin müzik dersi etkinliklerini hazırlamaya örnek teşkil edeceğini belirtmiştir. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılı Niğde ili 75. Yıl Mustafa Altuncu İlköğretim okulu 4. ve 5. sınıflarındaki 96 öğrenci oluşturmuştur. 4. sınıf öğrencileri içerisinde deney (19) ve kontrol (17) grubu, 5. sınıf öğrencilerinden deney (31) ve kontrol (29) grubu kademelere göre ayrı ayrı oluşturulmuştur. İki farklı sınıf düzeyindeki tüm gruplara öntest olarak müzik dersine yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Uygulama aşaması 4 hafta olarak planlanmış, kontrol gruplarına okullarında müzik dersliği olmamasından dolayı kendi dersliklerinde müfredatı uygun olarak müzik dersi işlenmiş deney gruplarına ise bilişim teknolojisi sınıflarında aynı müfredat ile teknolojik imkanlar kullanılarak araştırmacı tarafından dersler işlenmiştir. Uygulama aşaması sonrasında öntestte kullanılan ölçme aracı sontest olarak tekrar uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarında, 4. ve 5. sınıf öğrencilerine verilen teknoloji destekli müzik eğitiminin öğrencilerin müzik dersine karşı olan tutumlarını olumlu yönde etkilediği, teknoloji destekli müzik eğitiminin etkisini tutum dışında farklı boyutlarda (akademik başarı, ilgi vb.) araştırılması gerektiği, teknoloji destekli müzik eğitime ilköğretim programında daha fazla yer verilmesi gerektiği, teknoloji destekli müzik eğitiminin okul öncesinden başlayarak üniversite dahil tüm kademelere uygulanarak sonuçlarının karşılaştırılması gerektiği belirtmiştir.

Han (2016), “İlköğretim Müzik Derslerindeki Okul Şarkılarının MIDI Programlamayla Bilişim Destekli Öğretimine İlişkin Yaklaşımlar” başlıklı yüksek lisans tezinde, MEB okullarındaki müzik derslerinde öğretilen şarkıların, MIDI yöntemi ile bilişim destekli olarak öğretilmesini, müzik eğitimini teknolojik boyutlarda kullanmayı ve müzik öğreniminin bireyler üzerindeki kalıcı etkisini artırmayı amaçlamıştır. Araştırmada kaynak tarama, örnek toplama ve gözlem yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan şarkılar rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarında; “Samanyolu” adlı eserin sabit tempoda farklı ve fazla sayıdaki sanal çalgıları kullanılarak da gerçekleştirilebileceği, “Zeytinyağlı Yiyemem” adlı eserde ses ritim döngüleri kullanıldığı ve eserin hareketli olmasından dolayı çok sayıda sanal çalgı kullanarak zenginleştirildiği, “Bilmem Şu Feleğin” adlı eserde ritim uygulamalarının ön planda tutulduğu, 5/8’lik usüldeki “Divane Aşık” adlı eserde az sayıda sanal çalgı kullanarak bendir ve davul sanal çalgıları ile

zenginleştirildiği, 6/8'lik usüldeki “Nazende Sevgilim” adlı eserde bendir çalgısının ritimsel özellikleri ve akordeon çalgısının tını özelliklerinin ön planda tutulduğu, 9/8'lik usüldeki “Bülbülüm Altın Kafeste” adlı eserin solo bölümlerinde keman sanal çalgısı kullanıldığı ve eserin bazı bölümlerinde yaylı çalgı orkestrasını örnekleyen sanal çalgı kütüphaneleri kullanıldığı, eğitimde geleneksel metotların yerini yavaş yavaş teknoloji destekli metodlara bıraktığı, eğitimcilerin kendilerini teknolojik anlamda geliştirerek teknolojik yenilikleri eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanması gerektiğini ve müzik derslerinde MIDI uygulamalarının kullanılmasının, şarkı öğretiminde kullanılarak müzik eğitimini daha çağdaş ve işlevsel hale getireceği belirtilmiştir.

Saruhan (2015), “Müzik Derslerinde Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezinde, akıllı tahta kullanan müzik öğretmenlerinin görüşlerini alarak, ülkemizde okullarda yaygınlaştırılması planlanan akıllı tahta kullanımının eğitim hayatımızdaki etkisinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış olup öğretmen görüşlerinin incelenmesi için öğretmenlere anket uygulanmıştır. Araştırmaya katılacak olan öğretmenlerin seçiminde sistematik tesadüfi örnekleme yöntemi tercih edilmiş ve araştırmaya 218 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonuçlarında; akıllı tahtaların içerisinde bulunan birçok yazılım ve uygulamanın öğretmen ve öğrenci motivasyonunu artırdığı, öğrenmede kalıcılığı sağlamada başarılı olduğu ancak internet altyapısındaki yetersizlikler, yazılım konusundaki eksiklikler ve hizmet içi eğitimlerin yetersiz olmasına rağmen akıllı tahtaların; derse katılımı artırdığı, zamandan tasarruf sağladığı ve öğrenci motivasyonunu üst düzeyde tutması konusunda öğretmenler arasında görüş birliğinin olduğunu belirtilmiştir.

Dikmen (2015), “Akıllı Tahtaların Ders Başarısına Etkisi” isimli yüksek lisans tezinde, akıllı tahtaların öğrencilerin akademik başarısı üzerindeki etkilerinin incelemeyi amaçladığını belirtmiştir. Çalışmada öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Öntest olarak başarı testi uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2011-2012 güz yarıyılında Fırat Üniversitesi Meslek Yüksekokulu 1. sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 60 öğrenci katılmıştır. Kontrol (30) grubuna geleneksel öğretime göre ders işlenmiş, deney (30) grubuna ise akıllı tahta aracılığıyla çeşitli animasyonlarla birlikte sanal ortamdaki materyaller kullanılarak ders işlenmiştir. Akıllı tahtalar ile işlenen derslerdeki akademik başarının, geleneksel eğitim sistemlerine kıyasla daha üst seviyelerde olduğu, yapılan t-testi sonucunda $p < 0,05$

anamlılık düzeyinde farklılığın akıllı tahtalar lehine gerçekleştiği, akıllı tahtaların öğrencilerin derse ilgi, isteklendirme ve güdülenmelerini artırdığı belirtilmektedir. Ayrıca akıllı tahtaların kullanıldığı akıllı sınıflarda ışık, güç kaynağı, renk seçenekleri vb. malzemelerin seçimine dikkat edilmesi gerektiği, akıllı tahtalarda kullanılacak olan yazılımların; kolay anlaşılır, bilgiye hızlı ve kolay ulaşım sağlayacak modüllere sahip olması gerektiği, öğrenciler arasında işbirliğini geliştiren, pahalı donanımları olmayan, öğrencilerin kolay kullanabileceği ve kendi kendine bilgiyi paylaşabileceği şekilde dizayn edilmesi gerektiğini vurgulanmaktadır.

Yengin (2014), “Müzik Teknolojilerinin Örgün Müzik Eğitiminde Kullanılma Durumlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Burdur İli Örneği” başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik teknolojilerinin örgün müzik eğitiminde kullanılma durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin saptamak ve bu yolla müzik teknolojilerinin kullanımına dikkat çekerek karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri bulunmasını amaçlamıştır. Araştırmanın, müzik öğretmenlerinin müzik teknolojileri hakkındaki bilgilerini, ne derece faydalandıklarını ve çalıştıkları okullardaki teknolojik araç-gereç yeterliliğinin tespit edilebilmesi açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır. Çalışma grubunu Burdur ili genelinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak görev yapan 49 müzik öğretmenin 37’si oluşturmaktadır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Uzaktan eğitim programlarının kullanımı hakkındaki görüşler incelendiğinde birebir eğitimin önemine vurgu yapıldığı, eğitim-öğretimde fırsat eşitliği sağlayabileceği, öğrenciye ek bir destek sağlayacağı, teknolojik araç-gereç yetersizliğinin giderilmesi gerektiği, müzik eğitime katkı sağlayacağı, güzel sanatlar liselerinde faydalı olabileceği, nota yazım programları ile yazılan notaların dinlenebilmesinin öğretmenler tarafından faydalı olduğu belirtmiştir.

Ayhan (2012), “İmge Kullanımının Okul Şarkılarının Öğretimindeki Başarıya Etkisi” başlıklı doktora tezinde, yeni bir metod olan okul şarkılarının öğretiminde imge kullanımının, hedef kitlelerdeki başarı düzeylerini ne derece geliştireceğini tespit etmeyi ve mümkün olduğunca üst seviyelere taşımayı amaçlamıştır. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Okul şarkılarına ait müziklerin geliştirilerek daha dikkat çekici hale getirebilmek için deneysel süreçte kullanılan tüm okul şarkılarına Finale ve Logic Pro yazılımları kullanılarak eşlikler oluşturulmuştur. Ayrıca kontrol grubunda kullanılmak üzere her şarkıya ait mp3 dosyaları hazırlanmıştır. Sonrasında ise Flash CS5 animasyon ve iMovie video edit programları ile önceden belirlenmiş olan

geörsel ve işitsel imgeler bir araya getirilerek animasyonlar-videolar hazırlanmıştır. Deneysel uygulama toplamda 6 hafta ve haftada 2 okul şarkısı öğretecek şekilde planlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Malatya ili merkezinde bulunan 4 ilköğretim okulunda öğrenim gören öğrenciler oluşmaktadır. Her okulda deney (15) ve kontrol (15) olacak şekilde dağılım yapılmış olup toplamda 120 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında; öğrencilerin şarkı sözlerini hatırlama ve okul şarkılarını öğrenme davranışlarında farklılık meydana geldiği, deney ve kontrol gruplarındaki farklılaşmanın deney grubunun lehine olduğu, “imge kullanımının okul şarkılarının öğretimindeki başarıya etkisi vardır” hipotezinin geçerli olduğu, imgesel yöntemin kullanılması yoluyla şarkıların daha kısa sürede ve etkili bir şekilde öğretildiği belirtilmektedir.

Demirtaş (2011), “İlköğretim 7. Sınıf Müzik Dersinde Şarkıların Piyano Eşlikli Öğretilmesinin Öğrenci Kazanımlarına Etkileri” başlıklı yüksek lisans tezinde, ilköğretim 7. sınıf müzik dersinde, şarkıların piyano eşlikli öğretilmesinin öğrenci kazanımlarına etkisi, şarkıları piyano eşliği ile öğrenen öğrencilerle piyano eşiksiz öğrenen öğrenciler arasındaki başarı düzeyinin karşılaştırılması ve eşliğin müzik eğitimindeki etkilerinin ortaya çıkarılmasını amaçladığını belirtmiş, ilköğretim müzik derslerinde piyano çalgısının kullanılması ile oluşacak olan gelişimin tespit edilerek bu eğitim şeklinin kullanılmasının müzik eğitime katkıda bulunması açısından önemli olduğunu vurgulamıştır. Araştırma betimsel ve deneysel olarak iki bölümden oluşmaktadır. Betimsel kısımda kaynak tarama yöntemi kullanılarak ilköğretim müzik dersi ve piyano eşliği ile ilgili bilgiler bir araya getirilmiştir. Deneysel kısımda ise kontrol gruplu sontest modeli kullanılmıştır. Örnekleme bulunan deney ve kontrol gruplarının eşit olup olmadıklarını belirlemek için ezgi ve ritim sorularından oluşan bir seviye tespit sınavı uygulanmıştır. Çalışmanın deneysel kısımda 2010-2011 eğitim öğretim yılında Denizli il merkezine bağlı Merkez Doğan Demircioğlu Emsan İlköğretim okulu’ndaki 7. sınıf öğrencilerinden oluşan deney (33) grubu öğrencilerine öğretilen şarkılar piyano eşliği ile desteklenerek öğretilmiş, kontrol (33) grubu öğrencilerine ise geleneksel yöntemle herhangi bir eşlik kullanılmadan öğretilmiştir. Deneysel işlem toplam 4 hafta olarak uygulanmış ve sontest uygulanarak elde edilen veriler ışığında sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışma sonuçları incelendiğinde, piyano eşlikli şarkı öğretiminin; söz, ezgi, tartım, eşlik, gürlük basamakları, hız basamakları, röpriz ve senyo gibi müziksel becerileri olumlu yönde etkilerinin olduğu görülmektedir. Ayrıca ilköğretim 7. sınıf kademesinde yapılmış olan bu çalışmanın tüm kademelerde yapılmasını, okullarda müzik

dersliği ve dijital piyanoların olmasının eğitim kalitesini yükselteceğini, müzik öğretmenlerinin şarkı öğretirken piyano eşliği kullanmaları gerektiğini, MEB bünyesinde müzik öğretmenlerinin okul şarkılarına eşlik yapabilmelerini geliştirmeleri için hizmet içi eğitimlerin düzenlemesi gerektiğini ve müzik öğretmenliği bölümlerinde yer alan eşlik çalma dersinin saatlerinin artırılması gerektiği araştırmacı tarafından önerilmektedir.

Kaya ve Aydın (2011), “Sosyal Bilgiler Dersindeki Coğrafya Konularının Öğretiminde Akıllı Tahta Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri” başlıklı makalelerinde, öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde coğrafya konularının öğretiminde kullanılan akıllı tahta uygulamalarına ilişkin görüşlerini araştırmak ve bununla ilgili değerlendirmeler yapmayı amaçlamışlardır. Tarama modeli kullanılan çalışmanın evrenini 2010-2011 eğitim-öğretim yılından Karabük ili merkezindeki ilköğretim öğrencileri, örneklemini ise Karabük ilinin merkez ilçesindeki bir özel ilköğretim okulunda öğrenim gören 151 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak 2010 yılında Ateş tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin akıllı tahtalar sayesinde sosyal bilgiler dersini daha iyi anladıklarını, öğretmenlerin derslerini daha rahat işlediğini belirtilmiştir. Öğrenciler ise akıllı tahtaların daha anlaşılır çizim yapılmasını sağlayan özelliklerinin bulunması, ders ile ilgili konuların daha iyi anlaşılmasını sağlayan görsel-işitsel özelliklerinin olması ve internet bağlantısı gibi fonksiyonları sayesinde konuları daha iyi anladıklarını, derse konsantrasyonu etkilediğini, derse aktif olarak katıldıklarını ve derse motivasyonların önemli derecede artırdığını ifade etmişlerdir.

Şen (2011), “Müzik Öğretiminde Bilgisayar Destekli Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği” başlıklı doktora tezinde, ilköğretim 7. sınıf müzik derslerinde programlı öğretim yöntemini, geleneksel öğretim yöntemi ile karşılaştırarak etkilerini ortaya çıkarmak ve 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları, bilgisayarla ders işlemeye yönelik tutumları, bilgisayarlara ilişkin öz-yeterlilik algılarını inceleyerek aralarında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının sınanmasını amaçlamıştır. Araştırma betimsel ve deneysel olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Betimsel boyutta öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları, bilgisayar destekli öğrenmeye yönelik tutumları ve bilgisayara ilişkin öz yeterlik algıları geliştirilen ölçekler ile belirlenmiştir. Deneysel boyutta (10 hafta) ise bilgisayar destekli programlı öğretim yöntemine göre işlenen derslerin öğrencilerin öğrenme düzeyleri üzerine anlamlı bir etkisinin olup olmadığı kontrol gruplu öntest-sontest modeli ile incelenmiştir. Deney (24) ve kontrol

(23) grupları belirlenirken yansız atama (random) yöntem kullanılmıştır. Deneysel süreç sonrasında öğrenci görüşleri üç sorudan oluşan yapılandırılmış form ile alınmıştır. Deneysel işlemde beş hafta sonra öğrenilen bilgilerin ne kadarını hatırladıklarını kontrol etmek için deney ve kontrol grubu öğrencilerine başarı testi tekrar uygulanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 2009-2010 eğitim-öğretim yılı ikinci yarısına devam eden Ankara ili Yenimahalle ilçesine bağlı Celayir İlköğretim okulu 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında bilgisayar destekli programlı öğretim yönteminin öğrencilerin başarılarını artırmada etkili bir yöntem olduğu ve hazırlanan materyalin etkili bir öğretim materyali olduğu, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin puan ortalamaları karşılaştırıldığında; bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile ders işleyen öğrencilerin puan ortalamalarının geleneksel yöntemle ders işleyen öğrencilerden yüksek olduğu, öğrencilerin bilgisayar destekli müzik dersinden hoşlandıkları, sıkılmadıkları, kendilerine olan güvenlerinin arttığı, genel olarak bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile ders işlemekten memnun oldukları, bu yöntem ile derslerin daha zevkli geçtiği ve öğrenmenin hızlandığı belirtilmiştir.

Beşer (2010), “Müzik Eğitiminde Teknoloji Kullanımının Müzik Eğitimcileri Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, günümüz müzik eğitimcilerinin teknolojiyi ne oranda kullandığını belirlemek ve birey olarak bir müzik eğitimcisinin teknolojiyi etkin bir biçimde kullanması gerektiğini vurgulamış, teknolojinin müzik eğitimcileri tarafından kullanım alanlarının ve ortamlarının neler olduğunun bilinmesi, her eğitim-öğretim kademesinde de teknoloji kullanımının hangi seviyelerde kullanıldığını belirlemenin önemli olduğunu belirtmiştir. Okul öncesi, ilköğretim, lise, üniversite ve yaygın eğitim kurumlarında her kademe de 10 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Okul öncesi kademelerde müzik öğretmenine rastlanmadığı için anket sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Uygulanan ankette, müzik eğitimcilerinin teknolojik araç-gereç ve yazılımları kullanıp kullanmadıkları, kullanıyorsa hangi ortamlarda kullandıklarını belirtmeleri istenilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda video projektörünün en çok kullanılan cihaz olduğu ve en fazla okul öncesi eğitiminde kullanıldığı, ses-görüntü kaydetmeye ve oynatmaya yarayan cihazlar içerisinden en çok televizyonun kullanıldığını ve en fazla okul öncesi kademe de kullanıldığı, müzik eğitiminde en çok kullanılan araç-gereçler incelendiğinde ilk başta bilgisayarların geldiği, ilköğretim ve üniversitelerde yaygın olarak kullanıldığını tespit etmiştir. Akademisyen görüşleri ile desteklenen çalışmada bazı eğitimcilerin geleneksel eğitim anlayışını sürdürmesi, maddi imkansızlıklar, bölgesel farklılıklar ve müzik

eğitimcilerinin teknolojik gelişimleri içeren derslere tabi tutulmamaları gibi sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Altınçelik (2009), “İlköğretim Düzeyinde Öğrenmede Kalıcılığı ve Motivasyonu Sağlaması Yönünden Akıllı Tahtaya İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezinde, derslere yeterince motive olamayarak, katılım göstermeyen öğrencilerin akıllı tahtalar kullanılarak derse karşı güdülerinin artması ve kalıcı öğrenmelerin sağlanması amaçlanmıştır. Tarama modeli kullanılan çalışmanın örneklemini 2008-2009 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde bulunan 11 ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak uzman görüşleri alınarak oluşturulan likert tipi anket kullanılarak 132 öğretmene uygulanmıştır. Derslerde akıllı tahta kullanımının; öğrenmelerin kalıcılığını artırdığı, derslerde öğrenci motivasyonunu artırdığı, öğrencilerin dikkatini çekerek derse aktif katılım gibi pozitif etkilerinin olduğu kadar ara sıra yaşanan teknik sorunlar sebebi ile zaman kaybına ve birden fazla öğrenci ile kullanılamamasının sınıf içerisinde yapılan etkinlikleri yavaşlattığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Akdemir (2009), “Akıllı Tahta Uygulamalarının Öğrencilerin Coğrafya Ders Başarıları Üzerine Etkisinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, Türkiye’de, yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanan akıllı tahtalar ile ilgili çalışmaların az olması ve akıllı tahta kullanımının eğitimde teknoloji kullanımı açısından önemli olduğunu vurgulamaktadır. Akıllı tahtaların coğrafya derslerinde kullanımının öğrenci başarısına etkisini ve kara tahta kullanımının öğrenci başarısına etkisini incelemeyi amaçlayan çalışmada, öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu belirleyebilmek için uzman görüşü alınarak 60 sorudan oluşan akademik başarı testi 68 öğrenciye uygulanmıştır. Başarı testi sonrasında tesadüfi yöntem ile deney (26) ve kontrol (26) grupları belirlenerek deney grubuna akıllı tahta ile kontrol grubuna ise karatahta kullanılarak toplam dört haftada haftada dört saat olacak şekilde oluşturulan program dahilinde uygulama yapılmıştır. Çalışma sonucunda akıllı tahta kullanımının öğrenci başarısını artırdığı, genel fiziki coğrafya dersinin akıllı tahta kullanılarak düz anlatım yöntemi ile işlenmesinin öğrenci başarısını karatahta kullanılarak düz anlatım yöntemi ile işlenmesine göre daha fazla artırdığı belirtilmiştir.

Çakırcı H. S. (2002), “Türkiye’de Müzik Eğitiminde Teknoloji” başlıklı doktora tezinde, teknolojinin müzik eğitimi içerisinde kullanım alanlarının neler olduğu, müzik eğitimini ne yönde etkilediği, müzik eğitiminde teknolojik yeniliklerin kullanılması

bakımından kurum, öğretim elemanı ve öğrenci bazında kullanımının hangi basamağında olduğunu belirleyebilmek için önemli olduğu vurgulanmaktadır. Araştırma evrenini Türkiye’deki tüm müzik eğitimi anabilim dalları örneklemini ise 18 Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Pamukkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Harran Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, ve Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı oluşturmaktadır. Örnekleme belirtilen kurumlardan 96 öğretim elemanı ve 160 öğrenciye anket soruları uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, tepegöz projeksiyon cihazlarının %40’a yakın kurumda bulunduğu ancak öğretim elemanlarının %47’sinin, öğrencilerin ise %31’inin bu cihazı kullandığını, slayt projeksiyon cihazlarının kurumlarda mevcut olmadığını öğretim elemanı ve öğrenciler tarafından kullanılmadığını, radyonun kurumların tamamında mevcut olduğu öğrencilerin %74’ünün, öğretim elemanlarının ise %87’si tarafından ev ortamında kullandıkları, pikabın kurumların %25’inde mevcut olduğu öğrencilerin %19’unun, öğretim elemanlarının ise %27’si tarafından ev ortamında kullandığını, kasetçalara bakıldığında kurumların tamamında mevcut olduğu öğretim elemanlarının okul ortamında öğrencilerin ise ev ortamında kullandığını, müzik setinin kurumların tamamında mevcut olmasına rağmen öğrenci ve öğretim elemanları tarafından ev ortamında kullanıldığını, elektronik organ kurumların %87’sinde bulunduğunu öğretim elemanı ve öğrencilerin %50’den fazlasının bu aracı okul ortamında kullandığını, dijital piyanonun kurumların büyük çoğunluğunda mevcut olduğu, öğretim elemanlarının %61’i öğrencilerin ise %85’i bu aracı okul ortamında kullandığını, synthesizer’ın kurumların %25’inde mevcut olduğu öğrenciler tarafından %71, öğretim elemanlarının ise %27’sinin okul ortamında kullandığı, sampler’ın kurumlarda mevcut olmadığı, öğrenci ve öğretim elemanları tarafından kullanılmadığı, televizyonun kurumların %25’inde mevcut olduğu öğrencilerin %96’sı öğretim elemanlarının ise tamamının ev ortamında kullandığını, video kompakt disk’in kurumların %25’inde mevcut olduğu öğrencilerin %52’sinin, öğretim elemanlarının ise %69’unun ev ortamında kullandığını, CD-Rom’un kurumların %38’inde bulunduğunu öğrencilerin %38’i tarafından, öğretim elemanlarının ise %85’i

tarafından ev ortamında kullandığını, bilgisayarın araştırma kapsamındaki kurumların %38’inde bulunduğunu, öğrencilerin %84’ünün, öğretim elemanlarının ise %68’inin ev ortamında kullanmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca müzik eğitimi kurumlarının teknolojik donanımlarındaki yetersizliklerinin çözülmesini, teknolojik donanımlar için maddi kaynaklar yaratılmasının gerektiğini, öğretim elemanlarının teknolojik araçları daha aktif kullanmaları gerektiğini, öğrencilerin teknolojik araç ve gereçleri alanlarında kullanmaları için teşvik edilmesi gerektiğini, teknolojik yeniliklerin müzik eğitiminde kolayca uygulanabilmesi için yeterli düzeyde kalifiye eleman yetiştirilmesi ve müzik eğitimi teknolojisi, teknoloji ile müzik eğitimi vb. derslerin müfredata alınıp okutulması gerektiğini, mevcut öğretim elemanlarına müzik eğitimi teknolojisi ve teknolojinin müzik eğitiminde kullanılması konusunda hizmet içi eğitimler verilmesi gerektiği ve üniversitelerin müzik eğitimi bölümlerinde bu teknolojik araç ve gereçlerin etkin olarak kullanılmasının gerekliliği ifade edilmiştir.

Çağlak (1996), “Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Bilgisayar Teknolojisinin Yeri ve Önemi” başlıklı yüksek lisans tezinde, bilgisayarlardan bilimsel olarak müzik eğitimi veren kurumlarda nasıl yararlanılacağına açıklık getirmeyi amaçlamıştır. Tarama modeli kullanılan araştırmada, bilgi ve belgeler büyük ölçüde literatür taraması ile elde edilmiştir. Çalışma sonucunda her meslekte olduğu gibi müzik eğitiminde de bilgisayarın zorunlu bir yardımcı olduğu, müzik eğitimi kurumlarının kendilerine uygun bir yazılım-donanım sistemi kurmaları gerektiğini, müzik eğitimi kurumlarında kulak eğitimi derslerinde bilgisayarlardan faydalanılması gerektiğini, müzik kültürü ve müzik tarihi derslerinde ses CD’lerinin kullanılmasını, besteleme teknikleri dersinde bilgisayarların ikinci bir öğretmen konumunda olduğunu ve öğrencilerin yazmış oldukları çoksesli veya tek sesli çalışmaları uygun yazılımları kullanarak dinlemesinin öğrencileri yeni çalışmalara teşvik edeceğini belirtilmiştir.

2.1.7.2. Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar

Mcdaniel (2020), “A Computer Application For Beat Detection Training And Intonation Performance Assesment” (Vuruş Tespiti Eğitimi ve Entonasyon Değerlendirmesi için Bilgisayar Uygulaması) başlıklı doktora tezinde, tonlama algısı ve performansını öğretmek ve geliştirmek için faydalı olacak yazılımlar geliştirmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın ilk aşamasında geliştirilecek olan yazılım ile vuruşları algılama ve iki ton arasındaki ayrımı fark ederek tonlamayı öğretebilme hedeflenmiştir. İkinci aşamada ise kullanıcı tarafından seçilen herhangi bir örneğin tonunu değerlendirme ve

araştırabilmeyi sağlaması amaçlanmıştır. Ayrıca ikinci aşamada kullanıcılara aralık seçimi ve ton oluşturma seçenekleri sunulmuştur. Çalışmada hem tonlama pedagojisi üzerine çalışan müzik eğitimi araştırmacıları ile ilgili hem de tonlamalardaki temel becerilerin öğretiminde faydalı olacak bir araç tasarlanmıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında katılımcıların çoğu kullanacakları programı öğrenme aşamasında zorlanmalarına rağmen program arayüzünü tanımalarının ardından kullanımının kolay olduğunu belirtmiştir. Program arayüzünün varsayılan bir biçimde olmaması ve kullanıcıların frekansların seçimlerini geciktirmesi sonucunda problemlerin yaşandığı belirtilerek bu uygulamanın, öğrencilerin tonlama gelişimine yardım edeceği vurgulanmıştır.

Freedman (2019), “The Impact Of Technology-Based Music Classes On Music Department Enrollment In Secondary Public High Schools In The Northeastern United States” (Teknoloji Temelli Müzik Sınıflarının Kuzeydoğu Amerika Birleşik Devletlerindeki Devlet Liselerinde Müzik Bölümü Kaydı Üzerindeki Etkisi) başlıklı doktora tezinde, kuzeydoğu ABD’deki devlet liselerinde TBMC (Technology Based Music Class) uygulamasının, müzik bölümüne genel kayıt ve koro üzerinde önemli bir etkisinin olup olmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada bilimsel araştırma yöntemlerinden nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri TBMC (Technology Based Music Class) uygulayan Amerika Birleşik Devletlerinin Kuzeydoğusundaki devlet okullarından elde edilmiştir. Bu bağlamda toplam 12 devlet okulundan altı yıllık veri toplanılmıştır. Bu veriler TBMC (Technology Based Music Class) uygulamasından üç yıl öncesi ve üç yıl sonrası şeklinde analiz edilmiştir. Müzik sınıflarına kayıtlı olan toplam öğrenci sayılarını ayrıntılı bir şekilde ele alabilmek için orkestra, koro, genel müzik, müzik teknolojisi, gitar ve okullardaki diğer derslerde incelenerek veriler excel dosyasında birleştirilmiştir. Ayrıca TBMC (Technology Based Music Class) uygulamasına katılan öğrencilerin demografik özellikleri de incelenmiş bu özellikler TBMC uygulamasına katılmayan öğrencilerin demografik özellikleri ile karşılaştırılmıştır. Her okul için anormal ve aykırı değerlerin tespiti için analizler yapılmıştır. Bazı okulların koro sınıflarında yıllara göre artış ve düşüşler tespit edilmiştir. Çalışma sonuçlarında, lise öğrencilerinden özellikle performans topluluklarına katılmayan öğrenciler için TBMC’nin uygun bir seçenek olabileceği, TBMC uygulamasının performans topluluklarına kaydolmayı olumsuz yönde etkilemediği, müzik bölümü kaydını artırmaya yardımcı olabileceği belirtilmiştir.

Lesser (2019), “Video Game Technology And Learning In The Classroom” (Müzik Sınıfında Video Oyun Teknolojisi ve Öğrenme) başlıklı doktora tezinde, ilköğretim sınıf ortamında müzikal bilgi ve becerileri öğretmek için tasarlanan video oyunlarının eğitimde kullanılabilirliğini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada kullanılmak üzere seçilen oyunlar, geleneksel öğretim yöntemleri ile karşılaştırılmıştır. İlköğretim genel müzik sınıflarının doğal ortamında gerçekleştirilen çalışmaya ek olarak, müzik oyunların eğitiminde öğrenme yardımcıları olarak nasıl kullanılabilceğinin daha net bir şekilde anlaşılabilmesi, öğrencilerin bakış açıları ve gençleri oyun oynamaya nelerin motive ettiği daha iyi anlaşılabilmesi için ortak temalar araştırılmıştır. Çalışma sonuçları ışığında belirtilen önerilerde, video oyun teknolojisinin; eğitim ihtiyaçlarına hizmet edecek şekilde tasarlanmasının yararlı olduğu, sadece devlet okullarında değil tüm eğitim alanlarında kullanılabilceği, müzik sınıflarında müzik kavramları ve becerilerini öğretmek için etkili bir araç olarak kullanılabilceği, öğrenci motivasyonunu artırabileceği, müzik eğitiminde teknoloji kullanımının öğrenci gelişimi açısından oldukça faydalı olabileceği belirtilmiştir.

Sagatova (2018), “Computer Technologies Usage in Higher Music Education System” (Yüksek Müzik Eğitim Sisteminde Bilgisayar Teknolojilerinin Kullanımı) başlıklı makalesinde, müzik öğretiminde ve öğreniminde bilgisayar teknolojilerinin yeterince kullanılmadığını vurgulamıştır. Çalışmada birçok yerli ve yabancı kaynak analiz edilmiş, yapılan analizler sonucunda bilgisayar teknolojilerinin eğitim ve öğrenme üzerinde önemli bir rol oynadığı ifade edilmiştir. Çalışma sonuçlarına bakıldığında, müzik eğitiminde bilgisayarların kullanılmasının yararlı olacağı, gelecekte müzik uzmanları tarafından profesyonel olarak kullanılacak olan çalgılar ve müzikal yazılımların esnek ve çok yönlü kullanılabilmesi için müzik öğretme ve öğrenme teknolojilerinin geliştirilmesi gerektiği, eğitimsel bilgilendirme sürecinin öğretmenlerin mesleki gelişimleri için önemli süreçlerden biri olduğu ve bu süreçte internetten faydalanarak modern ağ teknolojilerinin kullanıldığı, müzik eğitimi alanında profesyonel ve bilime dayalı akıllı uygulamaların gerekli olduğunu ve birçok özelliği içerisinde barındırabilen müzik odaklı multimedya bilgisayarların müzik eğitimi alanı başta olmak üzere çeşitli mesleki faaliyet alanlarında yaygınlaşmaya başladığını belirtmiştir.

Summers (2018), “The Effects of Parental Involment And Computer-Based Music Tecnology on Developing Independent Musicianship” (Ebeveyn katılımı ve Bilgisayar Tabanlı Müzik Teknolojisinin Bağımsız Müzisyenlik Geliştirmeye Etkisi)

başlıklı doktora tezinde; ebeveyn katılımının ve teknolojinin, ortaokullarda yapılan enstrümantal müzik programlarında bağımsız müzisyenler yaratma başarısına etkilerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada karma yöntem kullanılarak devlet ve özel okullarda çalışan müzik öğretmenlerine ve velilere anket uygulanmış ve görüşmeler yapılmıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında SmartMusic programı ile öğrencilerin müzikal gelişimlerini daha iyi anlayabilmek için öğretmenlerin, öğrencilerin müzik programlarındaki başarıları veya başarısızlıkları ile ilgili olarak veliler ile görüşmeler yapılması gerektiği, öğretmen ve veli arasındaki iletişimin öğrencilere olumlu olarak yansıtılması gerektiği, öğrencilerin evlerindeki müzikal çalışmalarında bilgisayar kullanım saatleri oluşturmaları ve bilgisayarları kendilerine rehber olarak kullanmaları gerektiği, bilgisayarların pratik yapmalarına yardımcı olduğu, anında geri dönüt alabildikleri için hatalarını daha hızlı düzeltebilecekleri belirtilmiştir.

Yan ve Zhou (2017), “Music Learning Based on Computer Software” (Bilgisayar Yazılımına Dayalı Müzik Öğrenimi) isimli makalelerinin deneysel işlem aşamasında, bilgisayar yazılımı destekli müzik öğretiminin temel bir modelini oluşturmak için yurtiçi ve yurtdışında kullanılan müzik öğretim yöntemlerinden yararlanmışlardır. Çalışmada bilgisayarlarda kullanılan müzik yazılımları ile müzik öğretim kalitesi arasındaki ilişkiyi öğretim içeriği, müzik yazılımları görünümü ve programlama açısından incelemiştir. Çalışma sonuçlarına bakıldığında müzik yazılımlarının öğrenmeye yardımcı olduğu ve müzik yazılımlarının kullanılmasının müziğe olan ilgiyi artırdığı, müzik yazılımlarının birçoğunun kullanım dilinin İngilizce olmasının müzik dersi haricinde öğrenci ve öğretmenlerin İngilizcelerini geliştirmeye yardımcı olacağı belirtilmiştir.

Dammers (2012), “Technology-based music classes in high schools in the United States” (Amerika Birleşik Devletlerindeki Liselerde Teknoloji Tabanlı Müzik Dersleri) isimli makalesinde, liselerdeki teknoloji destekli müzik sınıfları oluşturma seviyelerini ve oluşturulan bu sınıflarda derslerin işleyişini tanımlamayı hedeflemiştir. Çalışmanın ilk bölümünde 1800 üzerinde lise yöneticisine anket uygulanmış ancak 528 kişiden dönüt alınmıştır. Ankete katılan lise kademesindeki okul yöneticilerinin %14’ü okullarında teknoloji destekli müzik sınıflarının olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %66’sının teknoloji destekli müzik sınıfları hakkında olumlu görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde okullardaki 29 öğretmene anket uygulanarak müzik teknolojisi ile ilgili bilgi, deneyim ve tecrübelerini nasıl kazandıkları sorulmuştur. Çıkan sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin bireysel olarak müzik teknolojisi ile ilgili

yaptıkları çalışmaların en yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlere sorulan diğer sorular arasındaki MIDI ve yazılımlar ile ilgili soruların sonuçlarına bakıldığında MIDI arabiriminin, GarageBand ses kayıt-düzenleme yazılımının ve Sibelius nota yazım programının yüksek oranlarda kullanıldığı tespit edilmiştir.

Wise, Greenwood, Davis (2011) “Teachers use of Digital Tecnology in Secondary music education:Illustration of changing Classrooms” (Ortaöğretim Müzik Eğitiminde Öğretmenlerin Dijital Teknolojiyi Kullanması: Değişen Sınıfların Gösterimi) başlıklı makalelerinde, Yeni Zelanda’da 4 farklı okulda çalışan müzik öğretmenleri üzerinde sürdürmüşlerdir. Çalışmaya 9 müzik öğretmeni katılmış ve veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu, gözlem ve anket kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamı derslerinde bilgisayar kullanımını tercih ettikleri Sibelius (Nota yazımı), GarageBand (Ses Kayıt ve Düzenleme) ve Music Age (Müzik Teorisi) programlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler yaptıkları araştırmalarda ve müzik projelerinde teknolojiden faydalandıklarını, teknolojinin öğrenci ihtiyaçlarını giderebilme açısından en faydalı araç olduğunu belirtmişlerdir.

Wang (2011), “Multimedia Systems in Music Teaching of Normal University” (Normal Üniversitelerin Müzik Öğretimindeki Multimedya Sistemleri) başlıklı bildirisinde, bilgisayar ile müzik öğretiminin üniversitelerde hala başlangıç aşamasında olduğunu belirterek üniversitelerde müzik teorisi öğretiminde kullanılan MIDI ve multimedya sistemler üzerinde durmuştur. Çalışmada müzik teorisi öğretiminde kullanılabilir olan Avid Technology Company tarafından geliştirilen nota yazımı için kullanılan "Sibelius", Software Partners Company tarafından geliştirilen armoni yazılımı "Tonica" ve Jo Brodtkord Company ve Musicator A tarafından geliştirilen "Musicator Win" yazılımları incelenmiş ve bu yazılımların derslerde kullanımına ait bilgiler verilmiştir. Çalışma sonuçlarında, MIDI ve Multimedya sistemler ile eğitimin son derece modern bir yaklaşım olduğu, müzik yazılımlarının müzik eğitiminde geniş bir yelpazede kullanılabilirliği, MIDI ve etkileşimli multimedya sistemlerinin kullanımının geleneksel öğretim modelini güncelleştirmenin yanında öğretim içeriğini zenginleştirerek müzik teorisi öğretimini canlı hale getirdiği, öğrencilerin müzik öğrenimindeki verimliliğini artırdığı belirtilmiştir.

Reynolds (2010), “Technology and Computers in Music and Music Education” (Müzik ve Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Bilgisayar) başlıklı makalesinde, müzik

eğitimindeki bilgisayar kullanımını, genel olarak eğitimde bilgisayar kullanımına paralellikler çizen tarihsel bir bakış açısıyla ele almıştır. Bilgisayar ortamında çalışan ilkokul çağındaki çocukların müzik kompozisyonları üzerine yapılan bir araştırmaya dayanarak hazırlanmış olan bu çalışmada, müzik eğitimi alanında bilgisayar teknolojileri kullanımına yönelik yaklaşımlar sunulmuş ve müzik eğitiminde kullanılabilecek farklı yollar gösterilmiştir. Uygulama aşamasında çocuklardan her hafta kendi istedikleri türde bilgisayar ortamında bir beste yapmaları istenilmiştir. Çalışmaya dört erkek üç kız öğrenci katılmıştır. Çalışma sonucunda, çocukların bilgisayar ortamında yaptığı bestelerin melodik ve armonik yapı etrafında yoğunlaştığı, bu eserlerin melodik gelişim, sıralama, uyum ve ritmik yapıların farkındalığında beceri veya eksikliği gösteren bir şekilde olduğu belirtilmiştir.

Comber, C., Hargreaves, D. J. ve Colley, A. (2008), “Girls, Boys and Tecnology in Music Education” (Müzik Eğitiminde Kızlar, Erkekler ve Teknoloji) başlıklı makalelerinde, veri toplama aracı olarak kız ve erkek çocuklar tarafından müzik teknolojisinin kullanımına yönelik anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanmışlardır. Çalışmanın ilk aşamasında müzik teknolojisinin kullanımına yönelik öğretmen görüşleri ile birlikte öğrencilere anket uygulanmış, ikinci aşamada ise öğrenciler ve öğretmenlerle müzik teknolojisinin kullanımına yönelik görüşmeler yapılmıştır. Çalışmaya küçük yaş grubunda 62 kız ve 74 erkek öğrenci, büyük yaş grubunda ise 62 kız ve 73 erkek öğrenci katılmıştır. Çalışma sonuçlarında, erkek çocukların müzik teknolojisine daha fazla ilgi duyduğu ve teşvik edilmeleri gerektiği, bilgisayar teknolojisinin müzik eğitimi müfredatına dahil edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı ve alt problemleri doğrultusunda takip edilen yöntem hakkında bilgiler verilmektedir. Ayrıca araştırmanın modeli/deseni, çalışma grubuna ait betimsel istatistik veriler, veri toplama teknikleri ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni/Modeli

Bu araştırma nicel ve nitel yöntemlerden oluşan karma desenedir. Crewell'e (2006) göre, karma desen yaklaşımının, bir araştırmada nicel ve nitel uygulamalarının birlikte kullanılarak bulguların sağlanması ve bu bulguların analiz edilmesiyle problem daha iyi kavranılmaktadır (Akt: Baki, Gökçek; 2012:2).

Araştırmanın nicel boyutunu tek grup öntest-sontest deneysel desen, nitel boyutunu ise durum çalışması deseni oluşturmaktadır. Bu araştırmada karma yöntemlerden gömülü desen kullanılmıştır.

“Gömülü desende, nitel ya da nicel yöntemlerden biri diğerine göre daha fazla ön plana çıkmaktadır. Alan yazındaki araştırmalara bakıldığı zaman, gömülü deseni yansıtan araştırmaların büyük çoğunluğunun nicel odaklı olduğu ve nitel yöntemlerin ikincil yöntem olarak kullanıldığı görülür” (Yıldırım, Şimşek, 2013:356)

“Gömülü desenlerin daha çok nicel araştırma desenlerinden deneysel araştırmaları nitel çalışmalarla desteklemek amacıyla kullanıldığı görülmektedir. Bir öğretim programının performansa olan etkisinin test edildiği bir çalışmada, deneklerin sırasındaki davranışların niteliğini anlamaya dönük gözlem ve görüşme yapılması bu tür bir uygulamadır” (Büyüköztürk, Çakmak, 2015:258). Bu çalışmada gömülü desen türlerinden sistematik yaklaşım kullanılmıştır. “Stratuss ve Corbin (1990-1998)'in daha sistematik ve analitik yönteminde araştırmacılar, sistemli olarak süreci, olayları veya konu üzerindeki etkileşimi açıklayan bir teori araştırırlar” (Ilgar ve Ilgar, 2013:203).

Deneysel desende yapılan bu araştırmaya nitel boyut olarak bağımsız değişkenin etkilerine ilişkin deney grubundaki öğrenciler ile yapılmış olan açık uçlu soruların da yer aldığı yarı yapılandırılmış sorulardan elde edilen görüşmelerde dahil edilmiştir.

3.1.1. Araştırmanın Nicel Boyutu

Araştırmanın nicel bölümünde, tek grup öntest-sontest deneysel desen kullanılmıştır. Tek grup öntest-sontest deseni; deneklere herhangi bir işlem yapılmadan önce bağımlı değişkene ilişkin ölçümler için öntest ve deneysel işlem sonrasında ise aynı denekler üzerinde bağımlı değişkenin etkilerinin test edildiği sontest uygulanan bir desendir (Büyüköztürk vd., 2018).

Tablo 1. Tek Grup Öntest-Sontest Desen

Grup	Öntest	İşlem	Sontest
G	O ₁	X	O ₂

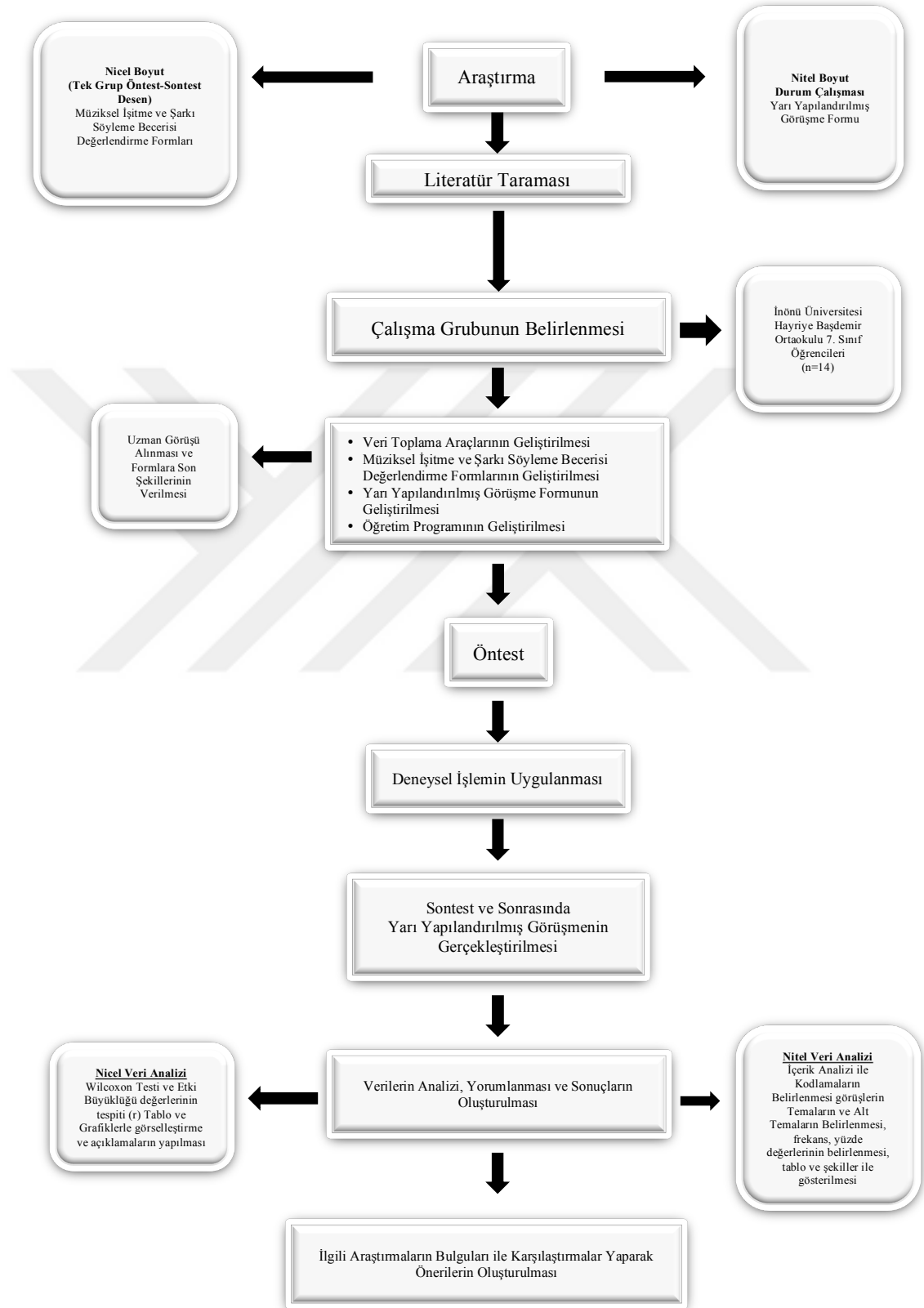
Araştırmanın katılımcıları “Veli Onam Formu” aracılığı ile velisi izin veren öğrencilerden oluşmaktadır. Deney grubundaki öğrencilerin (N=14) hazır bulunuşluk seviyelerini belirlemek için öntest olarak “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” uygulanmıştır. Sonrasında ise uzman görüşleri alınarak oluşturulan öğretim programı dahilinde sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamaları ile eğitim verilmiştir. Bu eğitim sonrasında bağımlı değişkenin etkilerini kontrol edebilmek için sontest olarak “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” tekrar uygulanmıştır.

3.1.2. Araştırmanın Nitel Boyutu

Gömülü desen olan bu çalışma nitel boyut bakımından sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının deneklerin müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri düzeylerini nasıl etkilediği, ortaya çıkan durumun nasıl değerlendirilebileceğini araştırdığı için durum çalışmasıdır. McMillan (2000) “Durum çalışmaları bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlanmaktadır” (Akt: Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2018:23)

Araştırmanın nitel boyutunda; öğrencilerin görüşlerini almak için araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak oluşturulan açık uçlu soruların da yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir.

Çalışma sürecinde izlenen adımların şematik yapısı sıralı bir biçimde şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Çalışma Sürecinde İzlenen Adımların Şematik Yapısı

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; Malatya ili merkezi İnönü Üniversitesi kampüsü içerisinde yer alan Hayriye Başdemir Ortaokulunda 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılında öğrenim gören 7. Sınıf öğrencileri (N=14) oluşturmaktadır. Deneysel uygulama İnönü Üniversitesi Hayriye Başdemir Ortaokulunun ders saati bitimindeki etüt saatlerinde yapılmıştır.

Örneklemin kendisinden oluşan çalışma grubu, deney grubunu oluşturmuş ve tüm ölçümler bu gruba uygulanmıştır. Öğrencilerin, müziksel işitme ve şarkı söyleme beceri düzeylerini belirlemek amacıyla öntest ve sontest aşamalarında; “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” kullanılarak ölçümler yapılmıştır. Ayrıca deneysel sürecin sonunda öğrencilerin; SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine etkileri, şarkı söyleme istekliliğine etkisi ve SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları hakkındaki düşüncelerine ilişkin görüşmeler yapılmış ve analiz edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu”, “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” olarak belirlenmiştir.

3.3.1. Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu ve Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formunun Geliştirilmesi

MEB'nin ortaokul 7. sınıf müzik ders kitabı içeriği göz önünde bulundurularak ders içeriği, amaç ve hedef davranışlar dikkate alınmış, çalışma grubunun müziksel işitme ve şarkı söyleme düzeylerini belirlemeye yönelik “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Aynı zamanda öğrencilere uygulanmış olan öntest-sontest, doğru bir ölçme gerçekleştirebilmek için aynı düzeyde fakat farklı sorular şeklinde özen göstererek hazırlanmıştır. İlgili veri toplama tekniği olan “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” kapsam geçerliliği sağlanması amacı ile ilgili alanda uzman görüşleri alınarak onaylanmıştır.

Tablo 2. Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerini Değerlendirme Formları Uzman Görüşleri

Uzman	Üniversite	Uygunluk
Doç. Dr. Engin GÜRPINAR	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun
Doç. Dr. Onur ZAHAL	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun
Dr. Öğr. Üyesi K. Dilek TANKIZ	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun
Dr. Öğr. Üyesi M. Güneş AÇIKGÖZ	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun

3.3.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunun Geliştirilmesi

“Görüşme, sosyal bilimlerde ve özellikle Sosyoloji’de kullanılan araştırma yöntemlerinden biridir. Yirminci yüzyılın son çeyreğinde pek çok sosyal bilim alanında görüşme, etkili bir veri toplama yöntemi olarak yerini almıştır” (Chadwick ve diğerleri,1984:102). Stewart ve Cash (1985) görüşmeyi, “önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimle bir iletişim süreci olarak tanımlamıştır.” (Akt. Yıldırım, Şimşek, 2018:129).

“Yarı yapılandırılmış görüşmeler, görüşülen kişiye kendini ayrıntılı bir şekilde ifade etme imkânı sunarak ilgili alanda derinlemesine bilgi elde edilmesini sağlar” (Büyüköztürk vd., 2015:150). Deneysel uygulama sonrasında öğrencilerin müziksel işitme ve şarkı söyleme düzeylerindeki değişiklikler belirlenirken öğrencilerin süreç hakkında belirtmek istedikleri düşünceleri olabileceği varsayımından hareketle çalışma karma desen olarak şekillendirilmiş, nitel verilerin elde edilebilmesi amacı ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Görüşme sorularının hazırlanmasında, literatür taraması yapılmış, kullanılan ölçeklerde (Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu ve Şarkı Öğrenme Becerisi Değerlendirme Formu) yer alan soruları destekleyici ve tamamlayıcı nitelikte soruların oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Görüşme formundaki sorular hazırlanırken, öğrencilerin soruları kolay anlayabilmesi ve olası bir yanlış anlamayı önleyebilmek için olabildiğince açık olmasına özen gösterilmiş, kavramsal ifadelerin net bir şekilde anlaşılabilmesi için soruları farklı şekillerde anlatan ipuçlarına yer verilmiştir. Görüşme sorularının hazırlık aşamasından sonra veri toplama aracı, kapsam geçerliliğinin sağlanması amacıyla alanda dört uzmana sunulmuş, uzmanlardan gelen düzeltme ve değişiklikler doğrultusunda son şeklini almıştır (Bkz. EK-4).

10 haftalık deneysel süreç sonrasında öğrencilere son şekli uzmanlar tarafından verilmiş olan görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunda; SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulaması sonrasında; müziksel işitme düzeyindeki değişiklik durumları (tek ses işitme, tek ses farkındalığı, tonal farkındalık, melodi tekrarı, melodi farkındalıkları, ritim tekrarı ve ritim farkındalıkları), şarkı söyleme düzeyindeki değişiklikler, şarkı söyleme istekliliği ve SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulaması hakkındaki öğrenci görüşlerine yönelik (f=7) açık uçlu soru her öğrenciye bireysel olarak sorulmuş ve ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.

Tablo 3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Uzman Görüşleri

Uzman	Üniversite	Uygunluk
Doç. Dr. Engin GÜRPINAR	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun
Doç. Dr. Onur ZAHAL	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun
Dr. Öğr. Üyesi K. Dilek TANKIZ	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun
Dr. Öğr. Üyesi M. Güneş AÇIKGÖZ	İnönü Üniversitesi/MALATYA	Uygun

3.4. Deneysel İşlem

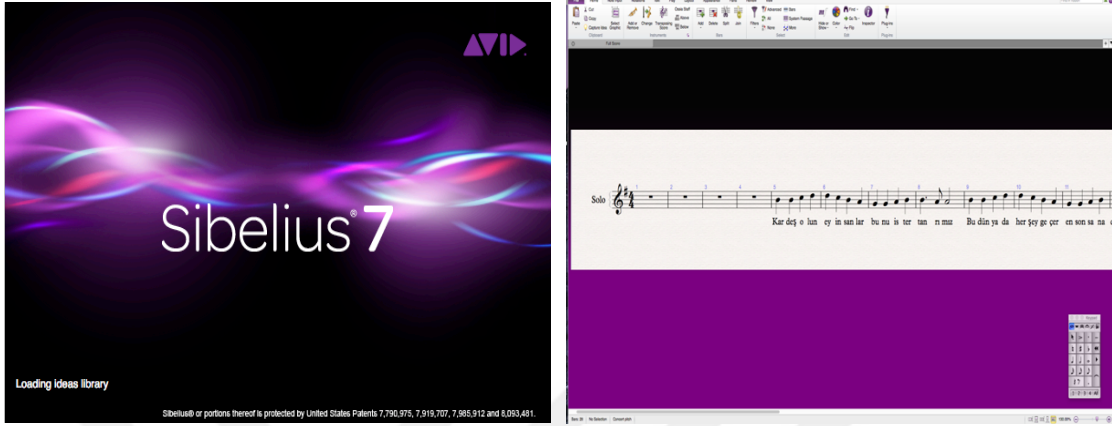
3.4.1. Deneysel İşlem Öncesi Hazırlıklar

Deneysel işlemde ilk olarak tek grup öntest-sontest deseni oluşturacak olan örneklem grubunun belirlenebilmesi için MEB'nin 21.01.2020 tarihinde yayınladığı "Araştırma Uygulama İzinleri" genelgesi doğrultusunda velilerden istenilen "Veli Onam Formu" okul idaresi vasıtası ile öğrenci velilerine gönderilmiştir (Bkz. EK-8). Sonrasında velilerden gelen formlar incelenmiş ve deney grubunu oluşturacak olan öğrenciler (N=14) veli izinleri doğrultusunda belirlenmiştir.

Deney grubuna uygulanacak olan 10 haftalık program (Bkz. EK-6), MEB 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Ortaokul 7. Sınıf Müzik Dersi Müfredatı içerisindeki şarkılar (Okul Şarkısı, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Popüler Müzik) (Bkz. EK-3), öntest-sontest soruları (Bkz. EK-1), Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu, Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu (Bkz. EK-2) ve Deneysel Sürece İlişkin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu (Bkz. EK-5) araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve alan uzmanlarına sunulmuş "uygun" görüşü alınmıştır. Daha sonra ise Etik Kurul (Bkz. EK-7) ve İl Millî Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır (Bkz. EK-9).

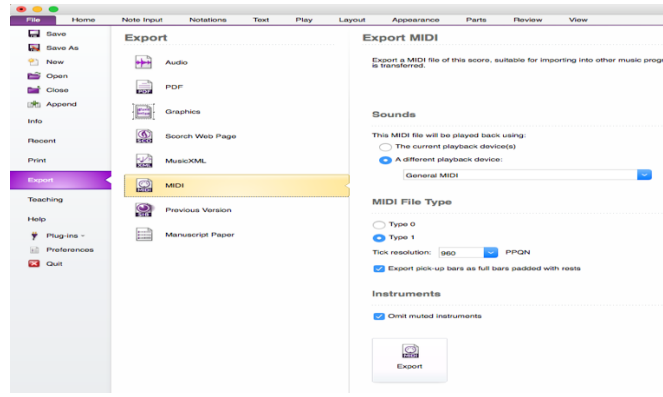
3.4.2. Deneysel İşlemlerde Kullanılan Şarkıların Hazırlık Aşamaları

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarında kullanılmak üzere uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen 12 şarkının düzenlemesi yapılarak Sibelius nota yazım programı aracılığı ile bilgisayara MIDI formatında aktarımı yapılmıştır.

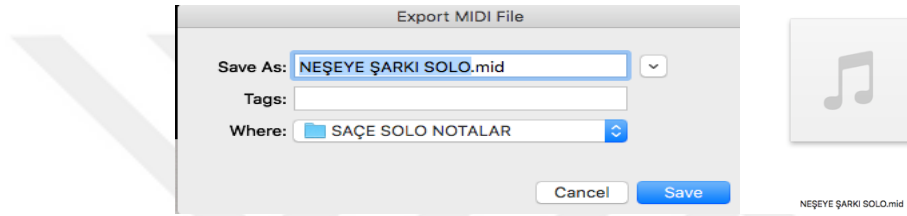

Şekil 2. Sibelius Açılış Ekranı, Şarkıların Nota ve Sözlerinin Yazılması

Şekil 3. Düzenlemesi Yapılan Şarkıların Sibelius Nota yazım Programına Aktarılması

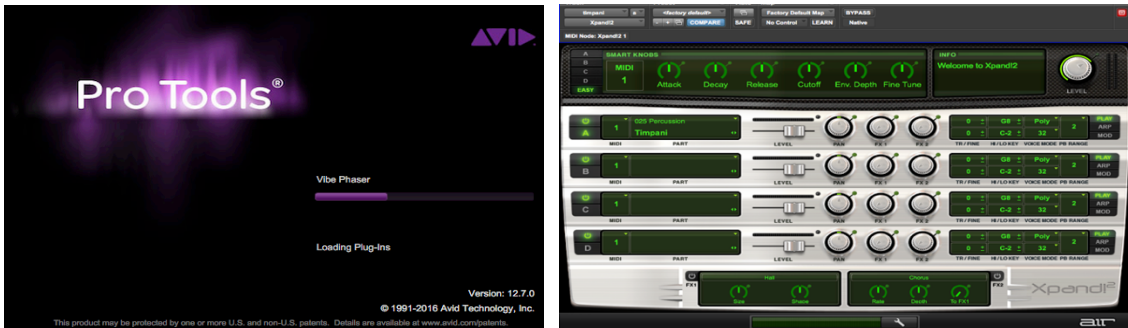

Şekil 4. Sibelius Nota Yazım Programına Aktarılan Şarkı Düzenlemelerinin MIDI Export İşlemi

Şekil 5. MIDI Formatında Export Edilecek Şarkıya İsim Verilmesi ve Kaydedilmesi

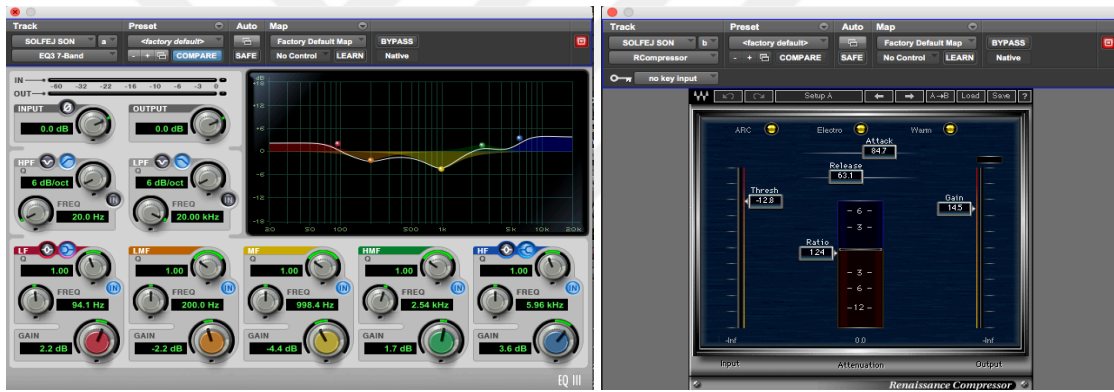
Sibelius nota yazım programı aracılığı ile MIDI formatında kaydedilen şarkılar Pro Tools Yazılımı içerisinde “Import” edilerek sanal çalılar ile seslendirilmiş, akustik çalgı kayıtları da harici olarak mikrofon vasıtası ile alınarak farklı tonlarda eşlikleri oluşturulmuştur. Oluşturulan şarkıların müzikal eşliklerinin her birine, şarkının söz bölümünün; solfeji, bir çalgı ile seslendirilmesi ve vokal kaydı eklenmiştir. Kayıt işlemi tamamlandıktan sonra ise oluşturulan müzikal eşlikler mix ve mastering aşamalarından geçirilerek deneyde kullanılacak olan video dosyalarına uyumlu “wav” uzantılı dosya şeklinde “Bounce to” edilmiştir.

Şekil 6. Pro Tools Açılış Ekranı ve Xpand2 Sanal Çalgısı

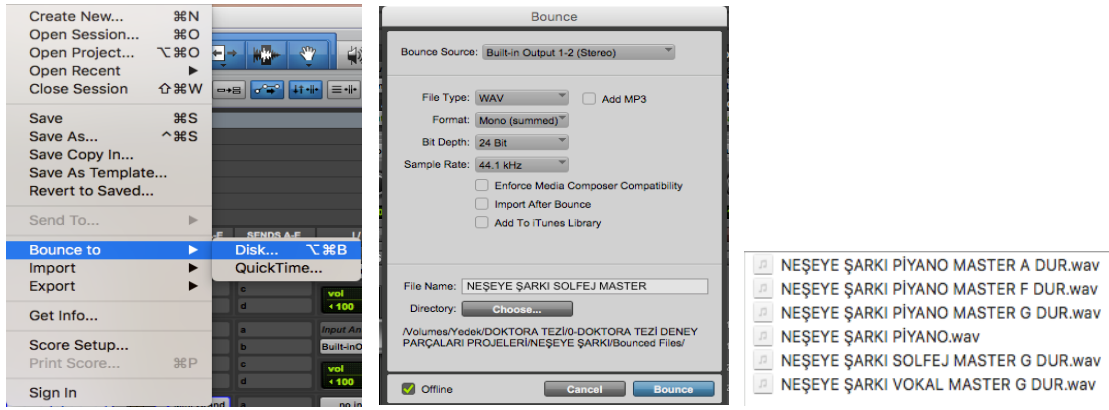
Şekil 7. Pro Tools Edit Ekranı ve MIDI Dosyalarının “wav” Formatına Dönüştürülmesi

Şekil 8. Mix Aşamasında Kullanılan Örnek Sinyal İşlemciler (7 Band Equalizer ve Compressor)

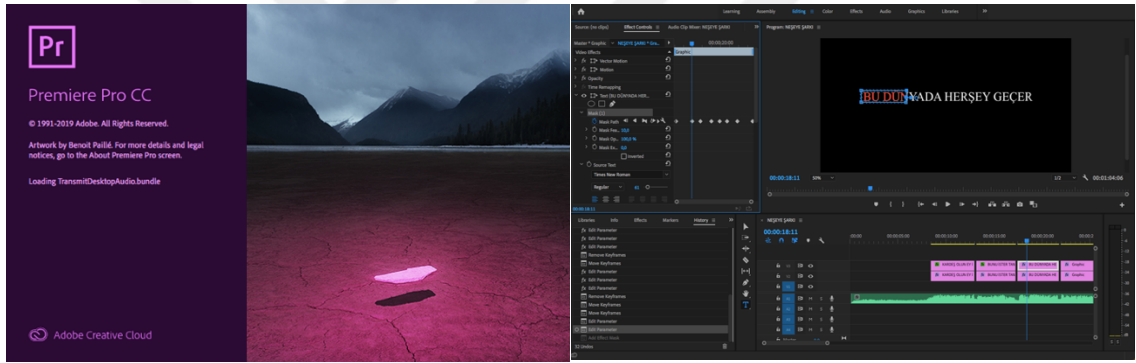

Şekil 9. Mastering Aşamasında Kullanılan Multiband Parametric Processor ve Stereo Master

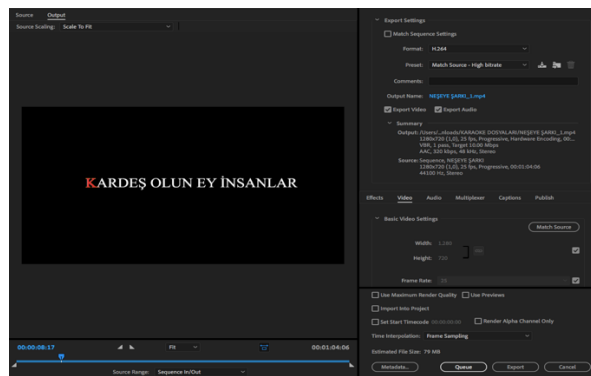

Şekil 10. Pro Tools Yazılımı İle Oluşturulan Şarkı Eşliklerinin Bounce to İşlemi

Bu işlemlerin sonrasında oluşturulan müzikal eşlikleri görsel olarak desteklemek için “Adobe Premiere Pro ve Final Cut” yazılımları aracılığı ile şarkılara ait iki video dosyası oluşturulmuştur. Birinci videoda şarkıların notaları ve sözleri, ikinci videoda ise karaoke yöntemi kullanılarak şarkıların sadece sözlerine yer verilmiştir.

Şekil 11. Adobe Premiere Pro Açılış Ekranı, Text Mask Oluşturma ve Time

Şekil 12. Adobe Premiere Pro Video Export İşlemi

Oluşturulmuş olan video dosyalarının tamamının başında ilgili şarkıya ait künye yer almaktadır (söz ve müziğin kime ait olduğu, makamı, yöresi vb.). Tamamlanmış olan video dosyaları, bounce to edilmiş olan wav dosyaları ile birleştirilerek senkronize bir

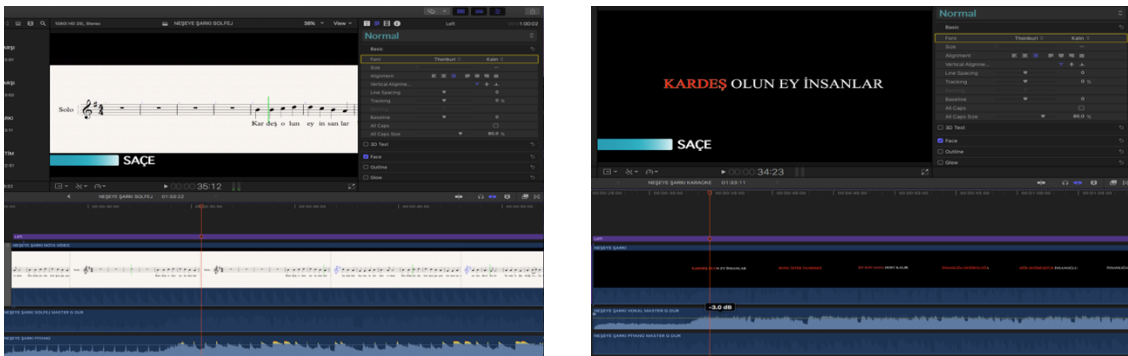
şekilde çalışması sağlanmıştır. Tek parça haline getirilen SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyallerinde, müzikal eşlikler devam ederken şarkı sözleri ve notaları metronoma uygun bir şekilde akıllı tahtada akıcı bir şekilde görüntülenebilir bir formatta biçimlendirilmiştir. Buradaki amaç oluşturulan müzikal eşlikler üzerine okunacak olan şarkıların; künyesinin öğrenilmesi, söz veya nota öğrenme hızının artması, melodilerinin metronoma uygun bir şekilde söylenmesi ve öğrencilerin dikkatini toplamaktır.

Şekil 13. Final Cut Pro Açılış Ekranı ve Şarkı İsmi'nin Yazılması

Şekil 14. Şarkıya Ait Bilgilerin Oluşturulması ve SAÇE Uygulama İsmi'nin Yerleştirilmesi

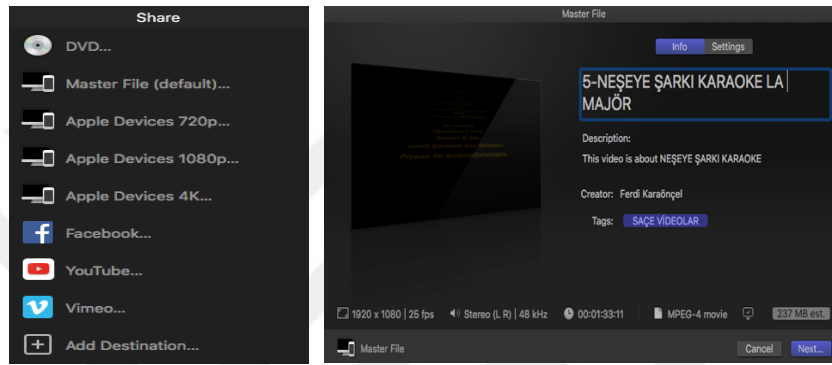

Şekil 15. Solfej ve Karaoke Video Dosyalarının Import ve Senkronizasyon İşlemi

Şekil 16. Şarkı Bitiş Ekranı ve Bilgilendirme Metni

Şekil 17. Final Cut Video Export İşlemi

3.4.3. Deneysel Uygulama

Deneysel süreçte kullanılacak olan materyallerin hazırlanması sonrasında uygulama aşamasına geçilmiş ve 10 hafta boyunca araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak oluşturulmuş olan eğitim programı dahilinde müzik dersi dışındaki toplu çalışma saatlerinde, haftada toplam 1 ders saati olacak şekilde deneysel uygulamaya başlanılmıştır.

1. Hafta

İlk haftada öğrencilerin seviyelerini belirlemek amacı ile öntest uygulaması yapılmıştır. Öntest öğrenci video kaydı araştırmacı tarafından alınarak depolanmıştır. Depolanan öntest videoları alan uzmanları tarafından izlenilmiş “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” kullanılarak değerlendirilmiştir.

2. ve 9. Hafta Arası

2. ve 9. hafta arasındaki 8 haftalık süreçte düzenlemesi yapılan şarkıların, **10 haftalık ders programında** (Bkz. EK-6) yer alan sıralamaya göre öğretimi yapılmış ve

araştırmacı tarafından video kayıtları alınarak depolanmıştır. Derslerde akıllı tahta kullanılmış ve aşağıdaki sıralama ile şarkı öğretimi yapılmıştır.

- Her derste şarkı notalarının yer aldığı video dosyası kullanılarak derse başlanılmıştır. Şarkı notalarının yer aldığı video dosyası, şarkı notalarının bir çalgı aracılığı ile seslendirilmesi ve solfej olarak seslendirilmesi şeklinde iki farklı türden oluşmaktadır. Öğrencilere ilk olarak şarkı notalarının bir çalgı ile seslendirildiği video dosyası sonrasında ise şarkı notalarının solfej ile okunmuş şekli izletilmiştir. Bu video dosyalarında ilgili şarkıya ait oluşturulan eşlikler çalgı ve solfej seslendirmeleri ile birlikte kullanılmıştır. Her ders başlangıcında uygulanan bu bölüm, öğrencilerin şarkıları öğrenmesinde ön hazırlık rolünü üstlenmiş ve şarkılara ait bilgilerin sürekli tekrar edilmesini sağlayarak öğrenilmesini etkilemiştir (Bkz. EK-6).
- İkinci aşamada ise karaoke olarak oluşturulmuş olan video dosyalarından vokal örneklemeli olan video dosyası öğrencilere izletilmiştir. Bu aşamada öğrencilerden ilk olarak sadece müziği dinlemeleri ve örnek vokal kaydını dinleyerek ekranda senkronize olarak ilerleyen şarkı sözlerini takip etmeleri sonrasında ise aynı video dosyasındaki vokal örneğine toplu olarak eşlik etmeleri istenilmiştir. Öğrencilerin şarkı ritmi, melodisi ve sözlerini pekiştirmesi sonrasında aynı tonda fakat vokal eşliği olmayan video dosyası öğrencilere izletilerek toplu olarak eşlik eşlik etmeleri istenilmiş ve bu işlem birkaç kez tekrarlanmıştır. Bir sonraki aşamada ise aynı şarkının farklı tonlarda oluşturulmuş olan video dosyaları öğrencilere izletilmiş ve toplu olarak eşlik eşlik etmeleri istenilmiştir. Öğrencilerin şarkılara toplu olarak eşlik etmeleri sonrasında aynı işlemler bireysel olarak da tekrarlanmıştır (Bkz. EK-6).

10. Hafta

Son haftada öğrencilerin SAÇE Şarkı Öğretimi sonrasında müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine ait seviyelerini tespit edebilmek için sontest uygulanmıştır. Sontest öğrenci video kaydı araştırmacı tarafından alınarak depolanmıştır. Depolanan sontest videoları alan uzmanları tarafından izlenilmiş “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” kullanılarak değerlendirilmiştir. Deneysel sürecin tamamlanmasının ardından yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak öğrencilerle deneysel süreç ile ilgili görüşmeler yapılmış ve

yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Öğrencilere uygulanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen ses kayıtlarına ait veriler bilgisayara yazılı olarak aktarılmış ve bu yazılı belgeler doğrultusunda temalar, alt temalar ve kodlar belirlenerek tablolar halinde gösterilmiştir. Öğrenci görüşleri “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu” ve “Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu” sonuçları ile karşılaştırılarak genel bir çerçeve oluşturulmuş ve değerlendirilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Deney grubunun müziksel işitme ve şarkı söyleme becerisi değerlendirme formlarından elde edilen veriler öntest ve sontest olmak üzere SPSS 23.0 programına işlenmiştir. Müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerinden elde edilen verilerin değerleri her öğrenci için ayrı bir biçimde hesaplanmıştır. Müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerinin değerlendirilmesi aşamasında dört puanlayıcıya ilişkin değerlerin ortalama değerleri tespit edilmiştir. Elde edilen verilerin müziksel işitme becerileri için 23 boyut, şarkı söyleme becerileri için ise 11 boyuta ait puan değerleri oluşturularak müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri toplam başarı puanları ayrı ayrı tespit edilmiştir.

Tanımlayıcı istatistikler ve analiz işlemleri yapılmadan önce puanlayıcılar arası güvenilirlik ve uyuma bakılmıştır. Yapılan işlem sonrasında sınıf içi korelasyon katsayısı “İki Yönlü Rastgele Etki Modeli (Two-Way Random)”, “Cronbach Alpha (α)” değerleri ve “Kendall’s W” uyum katsayıları incelenmiştir. Analiz sonuçlarında tespit edilen değerler 1’e yaklaştığında uyum düzeyleri yükselmektedir (Can, 2016). Tablo 4’te puanlayıcıların uyum düzeylerine ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Öntest-Sontest puanları arasındaki farklılıkların tespiti için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Deneklerin öntest ve sontest puanlarındaki farklılıkların tespit edilebilmesi için puanların normal dağılım göstermediği durumlarda kullanılan ve ortalamalarının karşılaştırmalarının yapıldığı Wilcoxon İşaretli Sıralar testi kullanılmaktadır (Can, 2016). Öntest ve sontest puanlarına ilişkin sonuçların görselleştirilmesi için çizgi grafikleri kullanılmıştır. Etki büyüklüklerinin hesaplanmasında r değerleri $z/\sqrt{(N \times 2)}$ formülü kullanılarak tespit edilmiştir. Tespit edilen r değerinin 1’e yaklaşması etkinin artışı veya yükselmesi şeklinde yorumlanmıştır.

Nitel verilerin analizinde ise görüşmelerden elde edilen ses kayıtları, bilgisayar ortamına yazılı olarak aktarılmıştır. Bilgisayara aktarılmış olan yazılı dökümanlar tekrar tekrar okunarak yazım yanlışları düzeltilmiştir. İçerik analizi yapılacak olan görüşmelerden elde edilen veriler birçok kez okunmuş, aynı anlam veren ifadelere bir kod verilerek bir araya getirilmiştir. Kodlamalarda kullanılan terimler, ilgili alan yazına dikkat edilerek belirlenmiştir. Birbiri ile ilişkili olan kodlar bir araya getirilerek kavramsal analizleri yapılmış tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliğini sağlayabilmek için kodlamalar üç alan uzmanı tarafından incelenerek uzman görüşleri doğrultusunda son şekli verilmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerden doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Analiz sürecinde belirlenen temalar, alt temalar ve kodlamaların yüzde ve frekans değerleri tablolar aracılığı ile görselleştirilmiş ve yorumlanmıştır. Oluşturulan tablolardaki temalar, alt temalar ve kodlar macOS işletim sistemi ile çalışabilen Mindnode (Version 5.0.1) programı aracılığı ile gösterilmiştir.

Tablo 4. Puanlayıcıların MİSPT Puanlarının Sınıf İçi Korelasyon ve Kendall's W testi Sonuçları

	r	α	Kendall's W		
			n	W	sd
MİSPT ÖNTEST	.96**	.98**	4	.92	13
MİSPT SONTEST	.96**	.97**	4	.96	13

** $p < .01$

Tablo 4 incelendiğinde, her iki puan türüne ilişkin sınıf içi korelasyon katsayılarının oldukça yüksek bir düzeyde buldukları tespit edilmiştir [$r_{\text{ön}}=.96$, $r_{\text{son}}=.96$; $p < .01$]. Kendall's W testi analizlerine göre ise dört puanlayıcı arasında yine çok yüksek düzeyde ve anlamlı derecede uyum olduğu [$W_{\text{ön}}=.92$, $W_{\text{son}}=.96$; $p < .01$], ayrıca puanların oldukça yüksek iç tutarlılık gösterdikleri saptanmıştır [$\alpha_{\text{ön}}=.98$, $\alpha_{\text{son}}=.97$].

Tablo 5. Puanlayıcıların Şarkı Söyleme Puanlarının Sınıf İçi Korelasyon ve Kendall's W Testi Sonuçları

	r	α	Kendall's W		
			n	W	sd
ŞARKI ÖNTEST	.95**	.97**	4	.84	13
ŞARKI SONTEST	.74**	.96**	4	.81	13

** $p < .01$

Tablo 5'e bakıldığında, her iki puan türüne ilişkin sınıf içi korelasyon katsayılarının anlamlı düzeyde yüksek oldukları belirlenmiştir [$r_{\text{ön}}=.95$, $r_{\text{son}}=.74$; $p<.01$]. Bununla birlikte uygulama sonrası puanların, uygulama öncesi puanlara göre daha düşük korelasyona sahip oldukları saptanmıştır. Kendall's W testi sonuçları incelendiğinde, dört puanlayıcı arasında yüksek düzeyde iç tutarlılık ve uyum olduğu görülmüştür [$W_{\text{ön}}=.84$, $W_{\text{son}}=.81$; $p<.01$], [$\alpha_{\text{ön}}=.97$, $\alpha_{\text{son}}=.96$].

Tablo 6. Tablolarda Kullanılan Sembollerin Anlamları

N	Toplam Sayı
$\bar{X}$	Aritmetik Ortalama
α	Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı
sd	Serbestlik Derecesi
ss	Standart sapma
p	Anlamlılık düzeyi
r	Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi etki büyüklüğü değeri, sınıf içi korelasyon katsayısı değeri
W	Kendall uyum katsayısı
z	Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi değeri

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, uzman görüşleri alınarak oluşturulan “Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu ve Şarkı Öğrenme Becerisi Değerlendirme Formu” doğrultusunda elde edilen verilerin istatistiksel sonuçları tablolar ve grafikler halinde açıklamaları ile birlikte sunulmuştur. Deney grubu öğrencilerinin görüşlerine ilişkin bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlarda bu bölümde yer almaktadır.

4.1. Deney Grubunun Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Boyut Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Bulgular

Bu alt başlıkta, çalışmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular sunulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine ilişkin değerlendirme formları toplam ve faktör puanlarının; aritmetik ortalama, standart sapma, en yüksek ve en düşük puan değerleri tespit edilmiştir.

4.1.1. Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Bulgular

Tablo 7’de, öntest-sontest müziksel işitme toplam ve boyut puanlarının tanımlayıcı değerleri sunulmuştur.

Tablo 7. Müziksel İşitme Toplam ve Boyut Puanlarının Tanımlayıcı Değerleri

Puan Türü	N	ÖNTEST					SONTEST				
		En Düşük	En Yüksek	Alnabilecek En Yüksek Puan	$\bar{x}$	ss	En Düşük	En Yüksek	Alnabilecek En Yüksek Puan	$\bar{x}$	ss
Tek Ses	14	.00	8.50	10.00	2.14	2.75	2.00	6.00	10.00	4.00	1.57
Tek Ses Farkındalığı (Tiz)		.00	5.00	5.00	4.64	1.34	5.00	5.00	5.00	5.00	.00
Tek Ses Farkındalığı (Pes)		.00	5.00	5.00	3.21	2.49	.00	5.00	5.00	4.64	1.34
Tek Ses Farkındalığı Toplam		5.00	10.00	10.00	7.86	2.57	5.00	10.00	10.00	9.64	1.34
Tonal Farkındalık (Majör)		.00	5.00	5.00	3.21	2.49	.00	5.00	5.00	2.50	2.59
Tonal Farkındalık (Minör)		.00	5.00	5.00	3.04	2.28	.00	5.00	5.00	1.79	2.49
Tonal Farkındalık Toplam		.00	10.00	10.00	6.25	3.25	.00	10.00	10.00	4.29	3.85
Ritim Tekrar (Basit)		.00	10.00	10.00	3.04	3.13	2.50	10.00	10.00	5.59	2.34
Ritim Tekrar (Aksak)		1.25	7.50	10.00	3.57	2.20	.00	7.50	10.00	4.16	2.03
Ritim Tekrar Toplam		1.25	17.50	20.00	6.29	5.12	2.50	17.50	20.00	9.73	3.87
Ritim Farkındalığı (Basit)		5.00	5.00	5.00	5.00	.00	.00	5.00	5.00	4.64	1.34
Ritim Farkındalığı (Aksak)		.00	5.00	5.00	3.48	2.31	.00	5.00	5.00	4.64	1.34
Ritim Farkındalığı (Toplam)		5.00	10.00	10.00	8.48	2.31	.00	10.00	10.00	9.29	2.67
Melodi Tekrarı (Tonal)		.00	3.25	15.00	.63	1.26	2.81	12.50	15.00	5.17	2.69
Melodi Tekrarı (Makamsal)		.00	9.00	15.00	1.48	2.82	2.70	12.50	15.00	4.50	2.62
Melodi Tekrarı (Toplam)		.00	12.00	30.00	2.11	3.96	5.63	25.00	30.00	9.68	5.15
Melodi Farkındalığı (Tonal)		.00	12.00	5.00	2.11	3.96	.00	5.00	5.00	4.64	1.34
Melodi Farkındalığı (Makamsal)		.00	5.00	5.00	4.29	1.82	.00	5.00	5.00	4.64	1.34
Melodi Farkındalığı (Toplam)		5.00	10.00	10.00	8.57	2.34	5.00	10.00	10.00	9.29	1.82
Ses Ayırt Etme Toplam		10.00	27.25	30.00	16.25	5.69	7.00	24.00	30.00	17.92	4.57
Ritimsel Bellek Toplam		7.50	27.50	30.00	14.77	6.04	10.00	27.50	30.00	19.01	4.66
Egziselle Bellek Toplam		5.00	22.00	40.00	10.68	5.26	12.00	35.00	40.00	18.97	5.84
MİSPT		22.50	63.00	100.00	41.71	12.37	44.13	71.00	100.00	56.00	7.47

Tablo 7’deki tanımlayıcı değerler incelendiğinde, çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin öntest puan ortalamalarına bakıldığında, alınan puanların düşük bir düzeyde olduğu görülmektedir. Sontest puanlarında ise çalışma grubunun başarısının yükselerek ortalama bir seviyede konumlandığı tespit edilmiştir. Öntest puanlarına bakıldığında en başarılı olunan alt boyutların; “Ritim Farkındalığı (Basit) ($\bar{x}=5.00$), Tek Ses Farkındalığı (Tiz) ($\bar{x}=4.64$) ve Melodi Farkındalığı (Makamsal) ($\bar{x}=4.29$) (4 üzeri puanlar esas alınmıştır) alt boyutları olduğu görülürken, en düşük başarı gösteren alt boyutların ise “Tek Ses ($\bar{x}=2.14$)”, “Melodi Farkındalığı (Tonal) ($\bar{x}=2.11$)”, “Melodi Tekrarı (Makamsal) ($\bar{x}=1.48$)” ve “Melodi Tekrarı (Tonal) ($\bar{x}=0.63$)” (3 altı puanlar esas alınmıştır) alt boyutları olduğu görülmüştür. Müziksel işitme becerisi altında yer alan grupların öntest toplam puanları incelendiğinde, en başarılı olan grubun “Ses Ayırt Etme (Toplam) ($\bar{x}=16.25$)” grubu olduğu tespit edilmiştir. Sontest puanları gözlemlendiğinde ise bütün puan türlerinde artış olduğu tespit edilmekle beraber yine aynı alanların yüksek değerler ile dağılımda yer aldıkları, “Tonal Farkındalık (Minör) ($\bar{x}=1.79$)” ve “Tonal Farkındalık (Majör) ($\bar{x}=2.50$)” boyutlarının düşük bir seyir gösterdiği, “Ritim Tekrar (Basit) ($\bar{x}=5.59$)” boyutunun ise en yüksek puan artışının olduğu müziksel işitme alt boyutu olduğu belirlenmiştir. Müziksel işitme becerisi altında yer alan grupların sontest toplam puanları incelendiğinde, en başarılı olan grubun “Ritimsel Bellek (Toplam) ($\bar{x}=19.01$)” grubu olduğu tespit edilmiştir.

4.1.2. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Bulgular

Tablo 8’de, öntest-sontest şarkı söyleme becerileri (Bülbülüm Altın Kafeste ve Güzel Anadolu) toplam ve boyut puanlarının tanımlayıcı değerleri sunulmuştur.

Tablo 8. Şarkı Söyleme Becerileri (Bülbülüm Altın Kafeste) Toplam ve Boyut Puanlarının Tanımlayıcı Değerleri

Puan Türü	N	ÖNTEST					SONTEST					
		En Düşük	En Yüksek	Alınabilecek En Yüksek Puan	$\bar{x}$	ss	En Düşük	En Yüksek	Alınabilecek En Yüksek Puan	$\bar{x}$	ss	
Tonuna Uygun Söyleyebilme	14	4.00	15.00	20.00	6.79	3.96	10.00	20.00	20.00	13.64	3.56	
Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme		1.00	4.00	5.00	1.92	1.02	1.75	5.00	5.00	3.18	1.21	
Temposuna Uygun Söyleyebilme		1.00	4.00	5.00	1.94	.98	2.25	5.00	5.00	3.62	.98	
Farklı Tonlardan Seslendirebilme		3.00	12.00	15.00	4.99	3.07	6.75	15.00	15.00	10.53	2.33	
Ton/Makam Özel. Göre Söyleyebilme		2.00	7.00	10.00	2.79	1.67	4.25	9.50	10.00	6.70	1.71	
Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme		2.00	7.00	10.00	2.71	1.44	4.50	9.50	10.00	6.32	1.61	
Artikülasyona Uygun Seslendirebilme		2.00	8.50	10.00	3.58	2.02	3.50	9.50	10.00	6.75	2.19	
Künye Bilgisi		1.00	1.25	5.00	1.01	.07	2.00	5.00	5.00	4.62	.82	
Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme		3.00	12.75	15.00	6.00	3.21	6.75	15.00	15.00	12.00	2.53	
İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme		1.00	4.00	5.00	2.10	.96	3.25	5.00	5.00	4.06	.66	
Bülbülüm Altın Kafeste Toplam			20.00	72.00	100.00	33.83	16.43	53.50	97.50	100.00	71.42	15.62

Tablo 8'deki tanımlayıcı değerler incelendiğinde, deney grubunu oluşturan öğrencilerin “Bülbülüm Altın Kafeste” türküsü öntest puan ortalamalarına bakıldığında, alınan puanların düşük bir düzeyde olduğu görülmektedir. Sontest puanlarında ise deney grubunun başarısının yükselerek ortalama bir seviyede konumlandığı tespit edilmiştir. Öntest puanlarına bakıldığında en başarılı olunan boyutların; “Tonuna Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=6.79$)”, “Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme ($\bar{x}=6.00$)” ve “Farklı Tonlardan Seslendirebilme ($\bar{x}=4.99$)”; en düşük başarının gösterildiği boyutların ise “Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=1.92$)”, “Temposuna Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=1.94$)” ve “Künye Bilgisi ($\bar{x}=1.01$)” boyutları olduğu görülmektedir. Son test puanları gözlemlendiğinde ise bütün puan türlerinde artış olduğu tespit edilmekle beraber yine aynı alanların yüksek değerler ile dağılımda yer aldıkları görülürken “Tonuna Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=13.64$)”, “Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme ($\bar{x}=12.00$)” ve “Farklı Tonlardan Seslendirebilme ($\bar{x}=10.53$)” boyutlarının en yüksek puan artışının olduğu şarkı söyleme becerisi boyutları olduğu belirlenmiştir.

Tablo 9. Şarkı Söyleme Becerileri (Güzel Anadolu) Toplam ve Boyut Puanlarının Tanımlayıcı Değerleri

Puan Türü	N	ÖNTEST					SONTEST					
		En Düşük	En Yüksek	Alnabilecek En Yüksek Puan	$\bar{x}$	ss	En Düşük	En Yüksek	Alnabilecek En Yüksek Puan	$\bar{x}$	ss	
Tonuna Uygun Söyleyebilme	14	4.00	15.00	20.00	7.10	3.96	9.00	20.00	20.00	14.58	3.46	
Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme		1.00	4.75	5.00	2.36	1.13	2.75	5.00	5.00	4.10	.71	
Temposuna Uygun Söyleyebilme		1.00	4.25	5.00	2.38	1.12	3.25	5.00	5.00	4.21	.56	
Farklı Tonlardan Seslendirebilme		3.00	15.00	15.00	5.32	3.69	7.50	15.00	15.00	11.79	2.03	
Ton/Makam Özel. Göre Söyleyebilme		2.00	7.50	10.00	3.29	1.92	5.50	9.50	10.00	7.40	1.42	
Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme		2.00	8.00	10.00	3.08	1.75	5.50	9.50	10.00	7.21	1.41	
Artıkülasyona Uygun Seslendirebilme		2.00	8.00	10.00	3.90	2.06	6.50	10.00	10.00	8.18	1.15	
Künye Bilgisi		1.00	2.75	5.00	1.14	.47	4.50	5.00	5.00	4.91	.19	
Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme		3.00	13.50	15.00	7.20	3.59	9.00	15.00	15.00	12.64	1.79	
İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme		1.00	4.75	5.00	2.44	1.09	3.00	4.75	5.00	4.23	.55	
Güzel Anadolu Toplam			20.00	83.50	100.00	38.20	19.30	63.50	98.25	100.00	79.25	11.59

Tablo 9'daki tanımlayıcı değerler incelendiğinde, çalışma grubunu oluşturan bütün öğrencilerin “Güzel Anadolu” şarkısı öntest puan ortalamalarına bakıldığında, alınan puanların düşük bir düzeyde olduğu görülmektedir. Sontest puanlarında ise çalışma grubunun başarısının yükselerek ortalama bir seviyede konumlandığı tespit edilmiştir. Öntest puanlarına bakıldığında en başarılı olunan boyutların; “Tonuna Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=7.10$)”, “Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme ($\bar{x}=7.20$)” ve “Farklı Tonlardan Seslendirebilme ($\bar{x}=5.32$)”; en düşük başarının gösterildiği boyutların ise “Temposuna Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=2.38$)”, “Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=2.36$)” ve “Künye Bilgisi ($\bar{x}=1.14$)” boyutları olduğu görülmektedir. Sontest puanları

gözlemlendiğinde ise bütün puan türlerinde artış olduğu tespit edilmekle beraber yine aynı alanların yüksek değerler ile dağılımda yer aldıkları görülürken “Tonuna Uygun Söyleyebilme ($\bar{x}=14.58$)”, “Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme ($\bar{x}=12.64$)” ve “Farklı Tonlardan Seslendirebilme ($\bar{x}=11.79$)” boyutlarının en yüksek puan artışının olduğu şarkı söyleme becerisi boyutları olduğu belirlenmiştir.

4.1.3. Deney Grubunun Müziksel İşitime ve Şarkı Söyleme Becerileri Toplam ve Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı

Tablo 10’da müziksel işitime başarısı öntest-sontest puanları, her öğrenciye göre ayrı bir biçimde ilgili değerler verilerek sunulmuştur.

Tablo 10. Müziksel İşitime Becerisi Toplam Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı

Performans Başarısı Toplam			
	Ö.Test	S.Test	
Deney	Ö ₁	45.88	58.25
	Ö ₂	40.00	48.75
	Ö ₃	42.50	52.50
	Ö ₄	49.75	57.50
	Ö ₅	30.00	57.13
	Ö ₆	63.00	70.88
	Ö ₇	35.00	51.75
	Ö ₈	22.50	51.00
	Ö ₉	43.69	65.81
	Ö ₁₀	45.13	50.44
	Ö ₁₁	24.50	44.13
	Ö ₁₂	60.50	66.00
	Ö ₁₃	30.00	57.00
	Ö ₁₄	51.50	51.63

Tablo 10’da görüldüğü üzere deney grubunda yer alan bütün öğrencilerin sontest puanlarına bakıldığında müziksel işitime becerilerinin yükseldiği tespit edilmiştir. Ö₁₄ hariç olmak üzere deney gurubu öğrencilerinin başarı düzeylerindeki artışın yüksek oranlarda gerçekleştiği gözlemlenmektedir. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitime becerilerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Tablo 11’de şarkı söyleme becerileri öntest-sontest puanları, her öğrenciye göre ayrı bir biçimde ilgili değerler verilerek sunulmuştur.

Tablo 11. Şarkı Söyleme Becerileri Toplam Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı

Performans Başarısı Toplam			
	Ö.Test	S.Test	
Deney	Ö ₁	26.25	67.50
	Ö ₂	25.50	58.50
	Ö ₃	25.25	65.25
	Ö ₄	39.25	94.00
	Ö ₅	26.25	67.00
	Ö ₆	46.00	83.63
	Ö ₇	27.38	70.75
	Ö ₈	20.00	67.00
	Ö ₉	68.25	95.88
	Ö ₁₀	27.88	84.75
	Ö ₁₁	22.88	62.38
	Ö ₁₂	77.75	97.88
	Ö ₁₃	30.50	66.50
	Ö ₁₄	41.13	73.75

Tablo 11’de görüldüğü üzere deney grubunda yer alan bütün öğrencilerin sontest puanlarına bakıldığında şarkı söyleme becerisi başarılarının yükseldiği görülmektedir. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerilerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Tablo 12’de her öğrencinin müziksel işitme becerisi boyut puanlarının uygulama öncesi ve sonrası değerleri sunulmuştur.

Tablo 12. Müziksel İşitme Becerisi Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı

Puan Türü	Test	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂	Ö ₁₃	Ö ₁₄	
Tek Ses	Ö.Test	4,00	0,00	4,00	6,00	4,00	4,00	0,00	0,00	0,00	1,50	2,00	8,50	0,00	4,00	
	S.Test	4,00	4,00	2,00	5,00	4,00	4,00	4,00	6,00	4,00	2,00	2,00	6,00	6,00	6,00	2,00
	Ö.Test	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
	S.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	0,00
	Ö.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
	S.Test	5,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	5,00	5,00	10,00	10,00	5,00	5,00
	Ö.Test	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
	S.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
	Ö.Test	5,00	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	2,50	2,50	3,75	0,00	5,00	
	S.Test	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ö.Test	10,00	5,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	7,50	7,50	8,75	5,00	10,00	
	S.Test	0,00	2,50	0,00	2,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,50	0,00	0,00	
	Ö.Test	10,00	6,90	3,75	6,90	2,50	2,50	6,90	2,50	2,50	2,50	2,50	3,12	1,25	7,50	
	S.Test	6,90	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	0,00	2,50	2,50	3,12	1,25	2,50	
Ö.Test	7,50	4,37	4,37	4,37	2,50	2,50	5,00	2,50	0,00	7,50	7,50	5,00	5,00	4,37	2,50	
S.Test	11,90	5,00	2,50	3,75	10,00	10,00	17,50	5,00	2,50	10,00	10,00	2,50	1,25	1,25	12,50	
Ö.Test	17,50	8,12	8,12	9,37	7,50	7,50	11,90	5,00	2,50	12,50	12,50	10,00	15,00	9,37	7,50	
S.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
Ö.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
S.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
Ö.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
S.Test	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
Ö.Test	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
S.Test	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,25	0,00	0,00	2,56	2,56	3,00	3,00	0,00	0,00	
Ö.Test	3,19	3,56	4,44	4,44	2,81	2,81	12,50	3,56	7,50	4,94	7,50	3,56	7,50	3,31	3,56	
S.Test	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,25	0,00	0,00	2,43	6,07	0,00	9,00	0,00	0,00	
Ö.Test	3,56	3,06	2,94	2,69	2,81	2,81	12,50	4,19	5,00	5,00	3,44	3,56	7,50	3,31	3,56	
S.Test	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,50	0,00	0,00	2,43	8,62	0,00	12,00	0,00	0,00	
Ö.Test	6,75	6,63	7,38	7,13	5,63	5,63	25,00	7,50	12,50	9,94	10,94	7,13	15,00	6,63	7,13	
S.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
Ö.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
S.Test	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
Ö.Test	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
S.Test	5,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
Ö.Test	19,00	15,00	20,00	26,00	10,00	10,00	19,00	15,00	10,00	11,25	14,00	12,00	27,25	10,00	19,00	
S.Test	14,00	19,00	17,00	24,00	24,00	24,00	14,00	19,00	16,00	24,00	7,00	22,00	16,00	21,00	17,00	
Ö.Test	21,90	15,00	12,50	13,75	15,00	15,00	27,50	10,00	7,50	20,00	12,50	7,50	11,25	10,00	22,50	
S.Test	27,50	18,13	18,13	19,38	17,50	17,50	21,88	15,00	12,50	21,88	22,50	10,00	25,00	19,38	17,50	
Ö.Test	5,00	10,00	10,00	10,00	5,00	5,00	16,50	10,00	5,00	12,43	18,70	5,00	22,00	10,00	10,00	
S.Test	15,75	11,63	17,38	17,13	15,63	15,63	35,00	17,75	22,50	19,94	20,94	12,13	25,00	16,63	17,13	
Ö.Test	45,90	40,00	42,50	40,75	30,00	30,00	63,00	35,00	22,50	43,70	45,12	24,50	60,50	30,00	51,50	
S.Test	58,25	48,75	52,50	57,50	57,13	57,13	70,88	51,75	51,00	65,81	50,44	44,13	66,00	57,00	51,63	

Deney

Tablo 12’ye bakıldığında, deney grubu öğrencilerinin uygulama sonrasındaki ölçümlerinde, müziksel işitme becerisi boyut puanlarının çoğunda yükselmelerin olduğu görülmektedir. Uygulama öncesi verilerle kıyaslandığında uygulama sonrasında “Tonal Farkındalık (Majör)” ve “Tonal Farkındalık (Minör)” boyutlarına ait puanlarda düşüş olduğu tespit edilmiştir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının “Tonal Farkındalık (Majör)” ve “Tonal Farkındalık (Minör)” boyutları hariç, müziksel işitme alt boyutlarının tamamına olumlu yönde fayda sağladığı söylenebilir.

Tablo 13 ve 14’de her öğrencinin şarkı söyleme becerisi boyut puanlarının uygulama öncesi ve sonrası değerleri sunulmuştur.

Tablo 13. Şarkı Söyleme Becerisi (Bülbülüm Altın Kafeste) Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı

Puan Türü	Test	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂	Ö ₁₃	Ö ₁₄	
Deney	Tonuna Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	8.00	4.00	4.00	4.00	9.00	4.00	5.00	4.00	15.00	4.00	4.00	14.00	5.00	11.00
		S.Test	10.00	11.00	10.00	19.00	11.00	16.00	12.00	13.00	19.00	15.00	12.00	20.00	10.00	13.00
	Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	2.25	1.25	1.00	1.75	1.25	3.00	1.00	1.00	3.75	1.75	1.00	4.00	2.25	1.75
		S.Test	4.00	1.75	2.00	4.75	2.00	4.00	3.00	1.75	4.75	3.75	2.25	5.00	2.00	3.50
	Temposuna Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	2.25	1.50	1.00	1.50	1.50	3.00	1.00	1.00	3.75	1.75	1.25	4.00	1.75	2.00
		S.Test	4.25	3.25	2.50	4.75	2.75	4.25	2.75	3.00	5.00	4.50	2.75	5.00	2.25	3.75
	Farklı Tonlardan Seslendirebilme	Ö.Test	3.00	3.00	3.00	6.00	6.75	3.00	3.00	3.00	12.00	3.00	3.00	9.75	3.00	8.25
		S.Test	9.00	9.75	9.00	12.50	8.25	12.75	9.75	10.50	14.25	10.50	6.75	15.00	9.00	10.50
	Ton/Makam Özelliklerine Göre Söyleyebilme	Ö.Test	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	4.00	2.00	2.00	6.00	2.00	2.00	7.00	2.00	2.00
		S.Test	7.00	5.00	4.25	8.50	6.50	7.50	6.00	6.00	9.50	7.50	5.00	9.50	4.50	7.00
	Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	2.00	2.00	2.00	3.50	2.50	2.00	2.00	2.00	4.50	2.00	2.00	7.00	2.00	2.50
		S.Test	5.50	5.00	4.50	8.00	7.00	6.00	6.50	5.00	9.00	7.00	5.00	9.50	4.50	6.00
	Artikülasyona Uygun Seslendirebilme	Ö.Test	2.50	3.00	2.00	3.50	2.00	4.00	2.50	2.00	7.50	3.50	4.00	8.50	2.00	3.00
		S.Test	7.50	3.50	4.00	9.50	4.50	8.00	7.00	5.00	9.50	8.50	5.50	9.50	4.50	8.00
	Künye Bilgisi	Ö.Test	1.25	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
		S.Test	5.00	4.00	4.75	5.00	5.00	5.00	5.00	2.00	5.00	5.00	4.75	4.25	5.00	5.00
Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme	Ö.Test	3.75	5.25	3.00	3.75	3.00	9.00	6.00	3.00	11.25	5.25	3.00	12.75	7.50	7.50	
	S.Test	12.00	6ç75	10.50	15.00	11.25	13.50	12.00	10.50	15.00	14.25	9.75	15.00	9.00	13.50	
İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme	Ö.Test	1.25	2.25	1.50	2.00	1.00	2.00	2.25	1.00	4.00	2.25	1.25	4.00	2.75	2.00	
	S.Test	3.50	3.50	3.75	5.00	4.00	3.75	4.00	3.25	5.00	4.75	3.25	4.75	4.75	3.50	

Tablo 14. Şarkı Söyleme Becerisi (Güzel Anadolu) Boyut Puanlarının Öğrencilere Göre Dağılımı

Puan Türü		Test	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂	Ö ₁₃	Ö ₁₄
Deney	Tonuna Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	4.50	5.00	7.00	12.00	5.00	8.00	5.00	4.00	15.00	4.00	4.00	15.00	5.00	6.00
		S.Test	10.00	9.00	15.00	19.00	12.00	17.00	11.00	14.00	19.00	17.00	14.00	20.00	13.00	14.00
	Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	1.75	1.25	1.25	2.75	1.25	3.00	2.75	1.00	4.00	2.75	1.25	4.75	2.50	2.75
		S.Test	4.25	2.75	3.50	5.00	4.25	4.75	3.75	3.50	5.00	4.00	3.25	5.00	4.00	4.50
	Temposuna Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	2.50	1.25	2.00	2.25	1.50	4.00	1.25	1.00	3.75	2.75	1.00	4.25	2.50	3.25
		S.Test	4.75	3.50	3.25	5.00	4.25	4.25	4.00	4.00	5.00	4.25	3.75	5.00	4.25	3.75
	Farklı Tonlardan Seslendirebilme	Ö.Test	3.00	3.00	3.75	7.50	3.75	10.00	3.00	3.00	9.00	3.00	3.00	15.00	3.00	4.50
		S.Test	7.50	11.25	12.75	14.25	10.50	12.00	11.25	11.25	14.25	13.50	9.75	15.00	11.25	10.50
	Ton/Makam Özelliklerine Göre Söyleyebilme	Ö.Test	2.00	2.00	2.50	4.50	2.00	6.00	2.00	2.00	6.00	2.00	2.00	7.50	2.00	3.50
		S.Test	7.00	5.50	5.50	9.50	6.50	8.50	7.00	6.00	9.50	8.00	7.50	9.50	6.50	7.00
	Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme	Ö.Test	2.00	2.00	2.00	3.00	2.00	4.00	2.50	2.00	5.50	2.00	2.50	8.00	2.00	3.50
		S.Test	5.50	6.00	6.50	9.00	7.00	7.00	6.00	6.00	9.50	8.00	5.50	9.50	8.00	7.50
	Artikülasyona Uygun Seslendirebilme	Ö.Test	2.00	2.00	3.00	5.50	2.00	6.00	2.50	2.00	7.50	3.50	4.00	8.00	3.00	3.50
		S.Test	8.00	6.50	7.50	9.50	7.00	9.00	8.50	7.50	9.50	10.00	7.00	9.50	8.00	7.00
	Künye Bilgisi	Ö.Test	1.25	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	2.75	1.00	1.00
		S.Test	4.50	4.75	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.50
	Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme	Ö.Test	4.00	6.00	5.25	8.25	3.00	12.00	6.75	3.00	12.00	6.00	3.00	3.50	7.50	10.50
		S.Test	12.00	10.50	12.00	15.00	11.25	14.25	12.75	12.75	14.25	14.25	9.00	15.00	12.75	11.25
	İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme	Ö.Test	1.25	2.25	2.25	2.75	1.00	3.00	2.25	1.00	4.00	2.25	1.50	4.75	3.25	2.75
		S.Test	3.75	3.75	4.25	4.75	4.00	4.75	4.25	4.00	4.75	4.75	3.00	4.75	4.75	3.75

Tablo 13 ve Tablo 14'e bakıldığında, deney grubu öğrencilerinin uygulama sonrasındaki ölçümlerinde şarkı söyleme becerileri boyut puanlarının tamamında yükselmelerin olduğu görülmektedir. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerilerine yüksek düzeyde etki ettiği söylenilebilir.

4.2. Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerileri Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi; “Öğrencilerin müziksel işitme becerisi alt boyutlarına ilişkin (tek ses işitme, tek ses farkındalığı, ritim tekrarlama, ritim farkındalığı, melodi tekrarlama, melodi farkındalığı) öntest-sontest puanlarında anlamlı farklılık var mıdır?” biçiminde oluşturulmuştur. Müziksel işitme becerisi alt boyutları farklı türdeki müziksel alanları kapsadığı için “ses ayırt etme, ritimsel bellek ve ezgisel bellek” şeklinde gruplandırılmıştır. Bu başlık altında yapılan analizler neticesinde araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular verilmiştir. Bu amaçla, 8 Haftalık sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının öncesinde (1. Hafta) ve uygulama

sonrasında (10. Hafta) yapılan ölçümlere ilişkin öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkların anlamlılık ve etki büyüklüğü durumları incelenmiştir.

4.2.1. Deney Grubunun Ses Ayırt Etme Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular

Ses ayırt etme grubu; Tek Ses Duyumu, Tek Ses Farkındalığı (Tiz), Tek Ses Farkındalığı (Pes), Tonal Farkındalık (Majör) ve Tonal Farkındalık (Minör) olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutların öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkları tespit edebilmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Etki büyüklüklerinin tespitinde ise r değerleri incelenmiştir.

Öğrencilerin, ses ayırt etme grubu altında yer alan Tek Ses İşitme, Tek Ses Farkındalığı (Tiz-Pes) ve Tek Ses Farkındalığı Toplam öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 15’de yer almaktadır.

Tablo 15. Deney Grubunun Tek Ses İşitme ve Tek Ses Farkındalığı Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

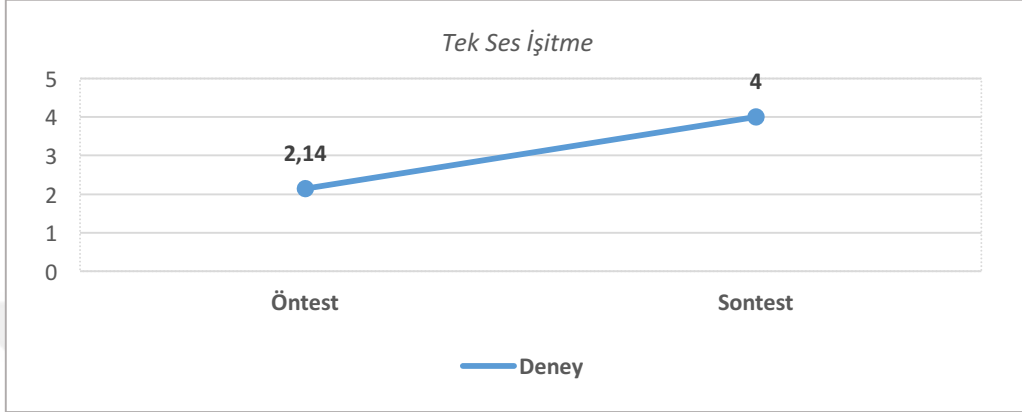
Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{ön}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Tek Ses İşitme	Negatif S.	2	3.25	6.50	2.14	4.00	-2.16	.03*	-.41
	Pozitif S.	8	6.06	48.50					
	Eşit	4							
Tek Ses Farkındalığı (Tiz)	Negatif S.	0	.00	.00	4.64	5.00	-1.00	.32	-
	Pozitif S.	1	1.00	1.00					
	Eşit	13							
Tek Ses Farkındalığı (Pes)	Negatif S.	0	.00	.00	3.21	4.64	-2.00	.046*	-.38
	Pozitif S.	4	2.50	10.00					
	Eşit	10							
Tek Ses Farkındalığı Toplam	Negatif S.	0	.00	.00	7.85	9.64	-2.24	.031*	-.42
	Pozitif S.	5	3.00	15.00					
	Eşit	9							

* $p < .05$

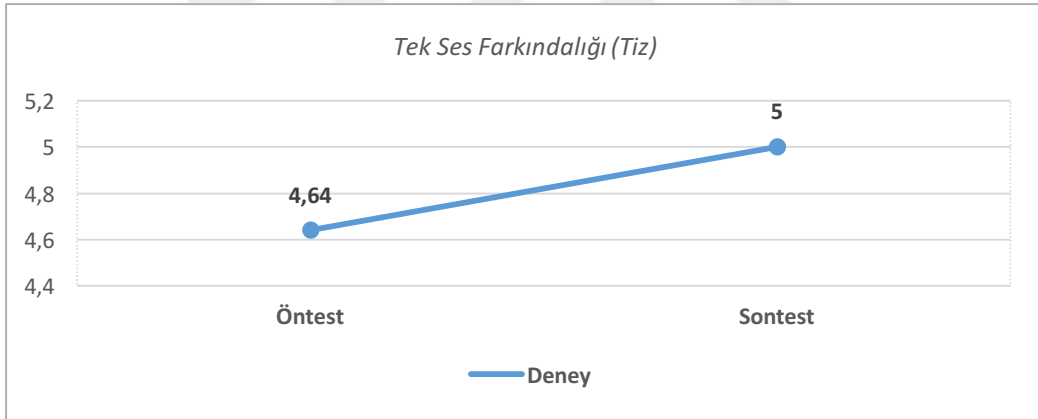
Tablo 15’deki analiz sonuçlarına bakıldığında, uygulama sonrasında deney grubunun Tek Ses İşitme ve Tek Ses Farkındalığı (Pes) boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık görülürken [$z = -2.16$, $p < .05$; $z = -2.00$, $p < .05$], Tek Ses Farkındalığı (Tiz) boyutunda anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı görülmektedir [$p > .05$]. Etki büyüklüğü değerlerinin ise Tek Ses İşitme boyutunda yükseğe yakın düzeyde olduğu [$r = .41$], Tek Ses Farkındalığı (Pes) boyutunda ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir [$r = .38$]. Tek Ses Farkındalığı Toplam boyutuna bakıldığında anlamlı düzeyde farklılık görülmüş [$z = -2.24$, $p < .05$] ve etki büyüklüğü değerinin ise yükseğe yakın olduğu tespit edilmiştir [$r = .42$]. Buradan hareketle şarkı melodileri, farklı çalgı sesleri, müzikal dinamikler, şarkıların farklı tonlarının olması vb. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali

içerisinde yer alan öğelerin, Tek Ses İşitme, Tek Ses Farkındalığı (Pes) ve Tek Ses Farkındalığı Toplam boyutlarının başarısını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

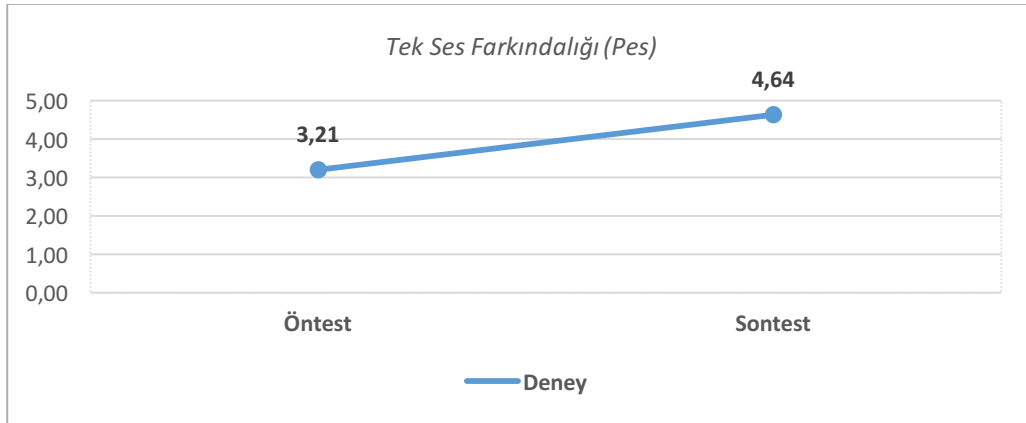
Grafik 1, Grafik 2, Grafik 3 ve Grafik 4’de deney grubunun “Tek Ses İşitme”, “Tek Ses Farkındalığı (Tiz)”, “Tek Ses Farkındalığı (Pes)” ve “Tek Ses Farkındalığı Toplam” öntest-sontest puanlarının çizgi grafikleri sunulmuştur.

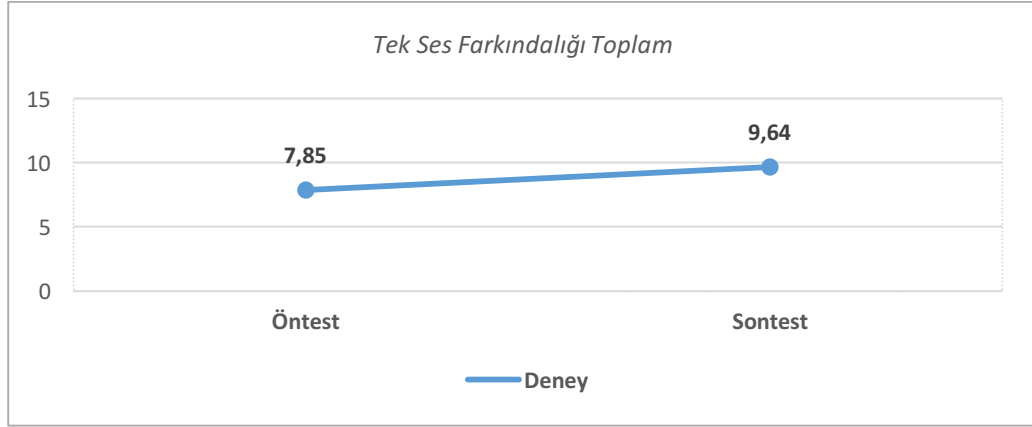
Grafik 1. Tek Ses İşitme Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 2. Tek Ses Farkındalığı (Tiz) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 3. Tek Ses Farkındalığı (Pes) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 4. Tek Ses Farkındalığı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Ses ayırt etme grubu içerisinde yer alan “Tonal Farkındalık (Majör-Minör)” boyutu öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını tespit edebilmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Öğrencilerin; Tonal Farkındalık (Majör-Minör) ve Tonal Farkındalık Toplam öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 16’da yer almaktadır.

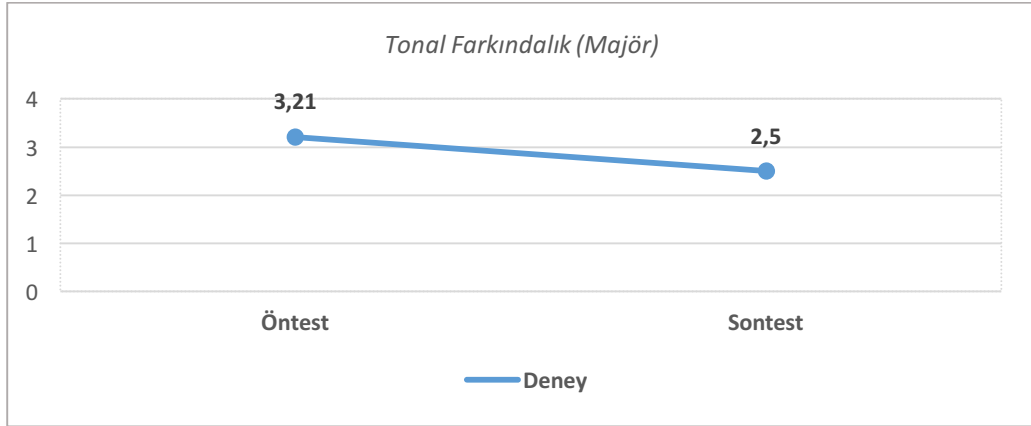
Tablo 16. Deney Grubunun Tonal Farkındalık Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{ön}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Tonal Farkındalık (Majör)	Negatif S.	6	5.50	33.00	3.21	2.50	-.64	.53	-
	Pozitif S.	4	5.50	22.00					
	Eşit	4							
Tonal Farkındalık (Minör)	Negatif S.	6	4.58	27.50	3.04	1.79	-1.37	.17	-
	Pozitif S.	2	4.25	8.50					
	Eşit	6							
Tonal Farkındalık Toplam	Negatif S.	8	5.44	43.50	6.25	4.29	-.95	.34	-
	Pozitif S.	3	7.50	22.50					
	Eşit	3							

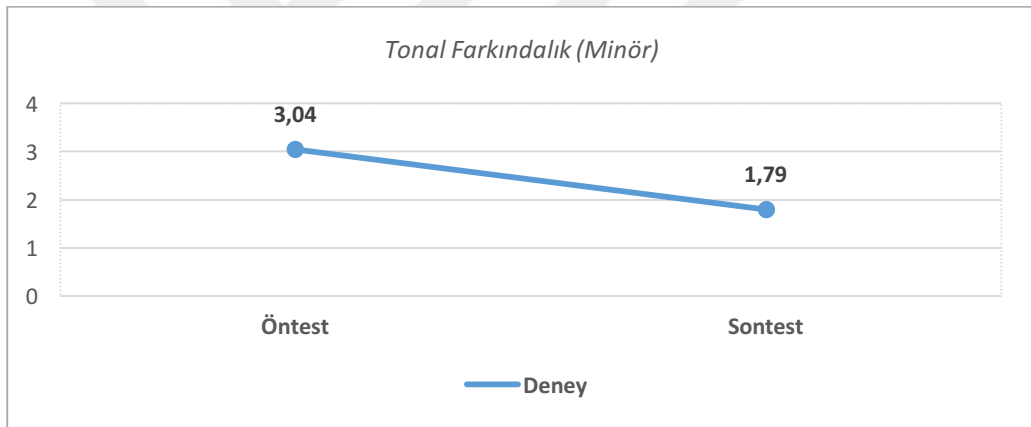
* $p < .05$

Tablo 16’deki Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçlarında görüldüğü üzere uygulama sonrasında deney grubunun Tonal Farkındalık (Majör-Minör) ve Tonal Farkındalık Toplam boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$p > .05$]. Öntest puanları sontest puanları ile kıyaslandığında Tonal Farkındalık (Majör-Minör) ve Tonal Farkındalık Toplam boyut puanlarında düşüş gözlemlenmektedir. Yapılan analizler incelendiğinde şarkı eşliklerinin armonik yapısı, şarkı melodileri, şarkıların farklı tonlarının olması vb. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını oluşturan Öğelerin Tonal Farkındalık (Majör-Minör) ve Tonal Farkındalık Toplam boyutlarına istenilen düzeyde etki etmediği söylenebilir.

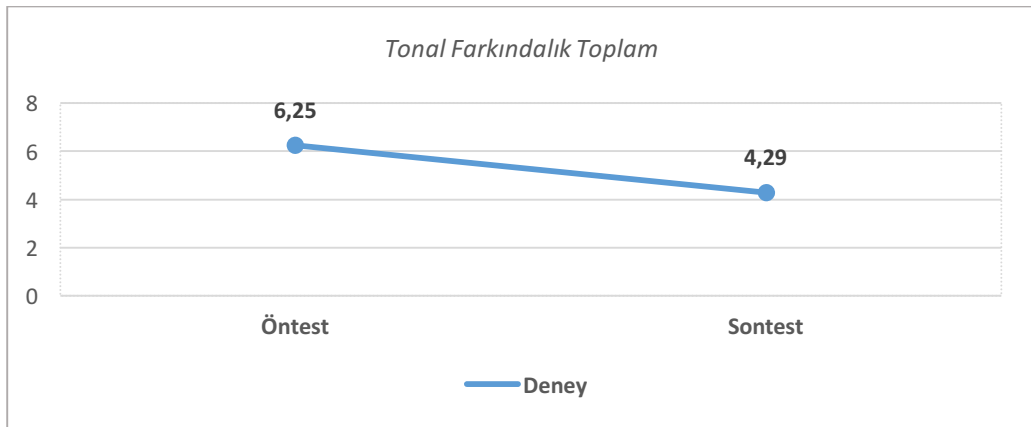
Grafik 5, Grafik 6 ve Grafik 7’de deney grubunun “Tonal Farkındalık (Minör)”, “Tonal Farkındalık (Majör)” ve “Tonal Farkındalık Toplam” öntest-sontest puanlarının çizgi grafikleri sunulmuştur.

Grafik 5. Tonal Farkındalık (Majör) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 6. Tonal Farkındalık (Minör) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 7. Tonal Farkındalık Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Ses ayırt etme grubu içerisinde yer alan Tek Ses İşitme, Tek Ses Farkındalığı (Tiz-Pes) ve Tonal Farkındalık (Majör-Minör) boyutlarının ayrı ayrı analizleri sonrasında, Ses Ayırt Etme Toplam puanı analiz edilmiştir. Öğrencilerin; Ses Ayırt Etme Toplam öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 17’de yer almaktadır.

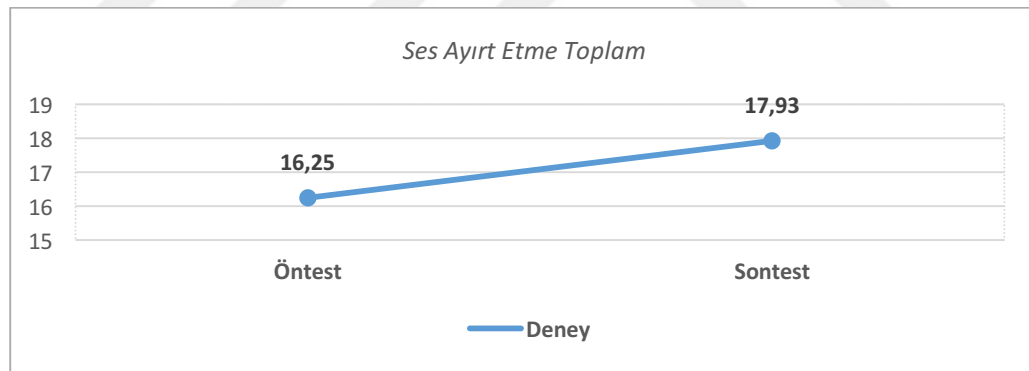
Tablo 17. Deney Grubunun Ses Ayırt Etme Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{ön}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Ses Ayırt Etme Toplam	Negatif S.	7	6.00	42.00	16.25	17.93	-.660	.51	-
	Pozitif S.	7	9.00	63.00					
	Eşit	0							

* $p < .05$

Tablo 17’deki analiz sonuçlarına bakıldığında, uygulama sonrasında deney grubunun Ses Ayırt Etme Toplam puanında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$p > .05$]. Ses Ayırt Etme Toplam çizgi grafiği incelendiğinde öntest-sontest arasındaki gelişimin düşük bir seviyede olduğu görülmüştür.

Grafik 8’de deney grubunun Ses Ayırt Etme Toplam öntest-sontest puanlarının çizgi grafiği sunulmuştur.

Grafik 8. Ses Ayırt Etme Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

4.2.2. Deney Grubunun Ritimsel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular

Ritimsel bellek grubu; Ritim Tekrarı (Basit), Ritim Tekrarı (Aksak), Ritim Farkındalığı (Basit) ve Ritim Farkındalığı (Aksak) olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutların öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkları tespit edebilmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Etki büyüklüklerinin tespitinde ise r değerleri incelenmiştir.

Öğrencilerin, ritimsel bellek grubu altında yer alan Ritim Tekrarı (Basit-Aksak) ve Ritim Tekrarı Toplam öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 18’de yer almaktadır.

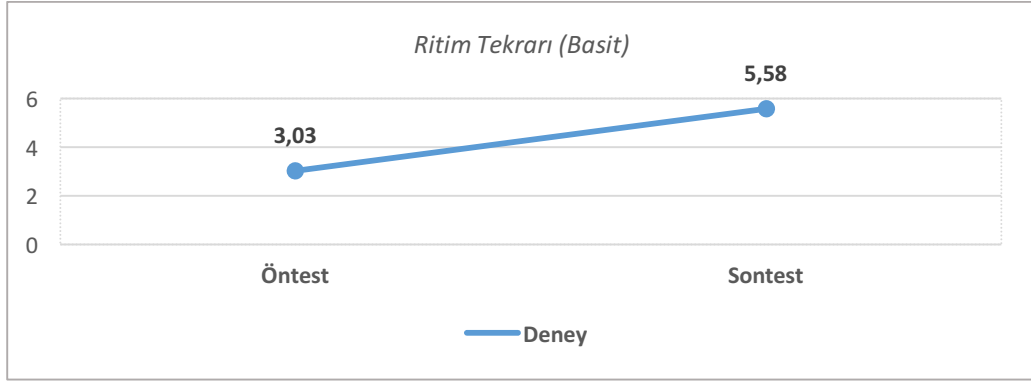
Tablo 18. Deney Grubunun Ritim Tekrarı Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{\text{ön}}$	$\bar{X}_{\text{son}}$	z	p	r
Ritim Tekrarı (Basit)	Negatif S.	2	2.50	5.00	3.03	5.58	-2.50	.012*	-.47
	Pozitif S.	9	2.78	61.00					
	Eşit	3							
Ritim Tekrarı (Aksak)	Negatif S.	4	9.13	36.50	3.57	4.15	-.634	.626	-
	Pozitif S.	9	6.06	54.50					
	Eşit	1							
Ritim Tekrarı Toplam	Negatif S.	3	4.17	12.50	6.29	9.73	-2.08	.04*	-.39
	Pozitif S.	9	7.28	65.50					
	Eşit	2							

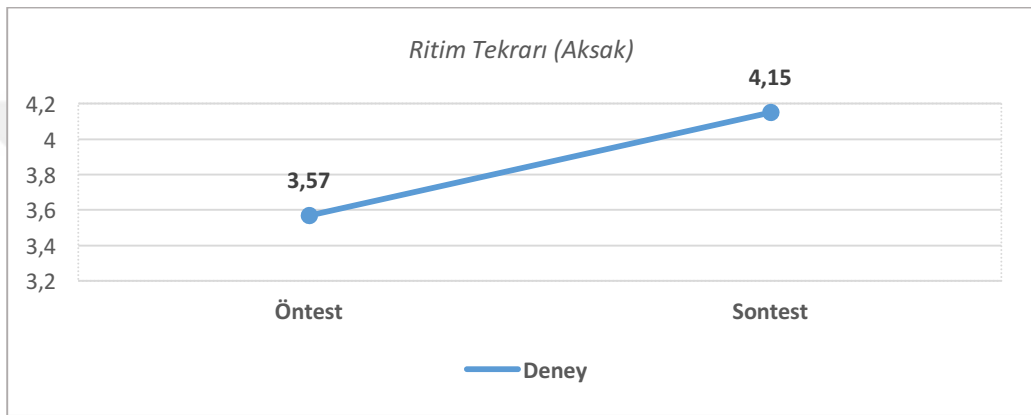
* $p < .05$

Tablo 18’deki analiz sonuçlarında görüldüğü üzere, uygulama sonrasında deney grubunun Ritim Tekrarı (Basit) boyutunda anlamlı düzeyde farklılık görülürken [$z = -2.50$, $p < .05$], Ritim Tekrarı (Aksak) boyutunda anlamlı düzeyde bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir [$p > .05$]. Ritim Tekrarı Toplam puanlarına bakıldığında pozitif sıralar lehine anlamlı bir farklılık olduğu, deney grubu öğrencilerinin çoğunun başarısının arttığı saptanmıştır [$z = -2.08$, $p < .05$]. Etki büyüklüğü değerlerine bakıldığında Ritim Tekrarı (Basit) boyutunun yükseğe yakın olduğu [$r = .47$], Ritim Tekrarı Toplam boyutunun ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir [$r = .39$]. Analiz sonuçları göz önüne alındığında, metronom (Sabit Tempo), şarkı melodilerinin ritmik yapısı, şarkı eşliklerinde kullanılan hazır ritimler (Loops) vb. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali içerisinde yer alan öğelerin “Ritim Tekrarı (Basit)” ve “Ritim Tekrarı Toplam” boyutlarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

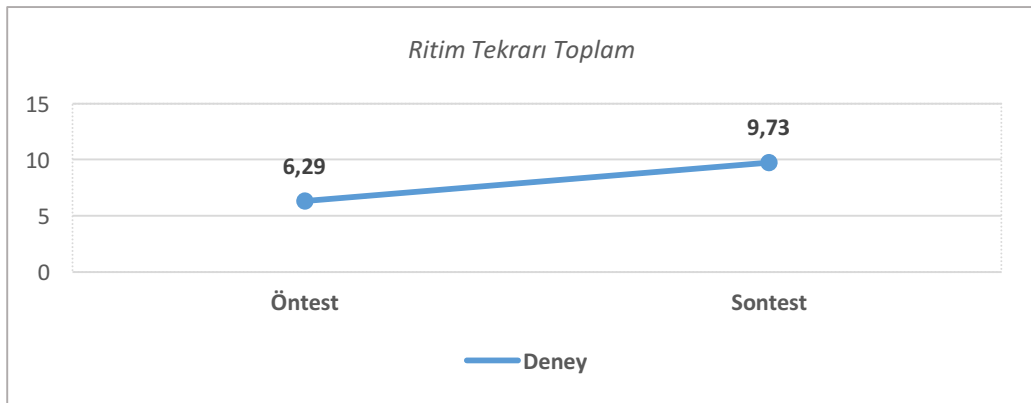
Grafik 9, Grafik 10 ve Grafik 11’de deney grubunun “Ritim Tekrarı (Basit)”, “Ritim Tekrarı (Aksak)” ve “Ritim Tekrarı Toplam”, öntest-sontest puanlarının çizgi grafikleri sunulmuştur.

Grafik 9. Ritim Tekrarı (Basit) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 10. Ritim Tekrarı (Aksak) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 11. Ritim Tekrarı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Öğrencilerin; ritimsel bellek grubu altında yer alan, Ritim Farkındalıkları (Basit-Aksak) öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 19'da yer almaktadır.

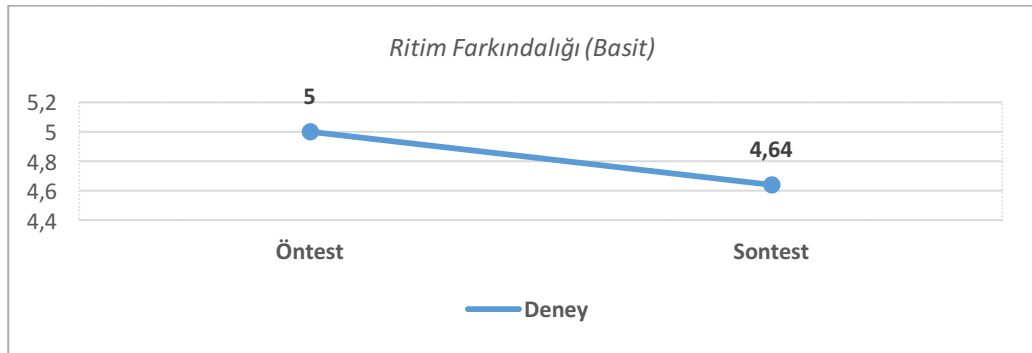
Tablo 19. Deney Grubunun Ritim Farkındalıkları (Basit-Aksak) Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{on}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Ritim Farkındalığı (Basit)	Negatif S.	1	1.00	1.00	5.00	4.64	-1.00	.32	-
	Pozitif S.	0	.00	.00					
	Eşit	13							
Ritim Farkındalığı (Aksak)	Negatif S.	0	.00	.00	3.48	4.64	-1.89	.06	-
	Pozitif S.	4	2.50	10.00					
	Eşit	10							
Ritim Farkındalığı Toplam	Negatif S.	1	3.50	3.50	8.48	9.28	-1.13	.26	-
	Pozitif S.	4	2.88	11.50					
	Eşit	9							

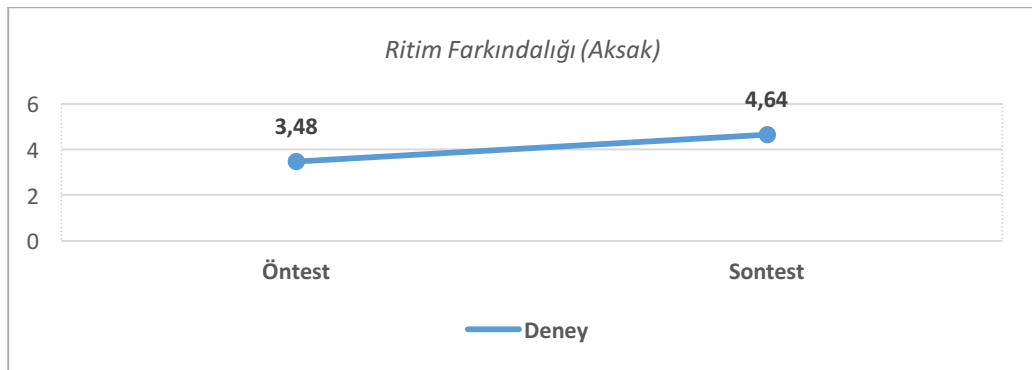
* $p < .05$

Tablo 19'daki Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçlarında görüldüğü üzere, uygulama sonrasında deney grubunun Ritim Farkındalığı (Basit-Aksak) ve Ritim Farkındalığı Toplam boyutlarında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$p > .05$]. Yapılan analizlerden elde edilen veriler incelendiğinde, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; Ritim Farkındalığı (Basit-Aksak) ve Ritim Farkındalığı Toplam boyutlarına anlamlı düzeyde farklılık oluşturacak seviyede etki etmediği söylenebilir.

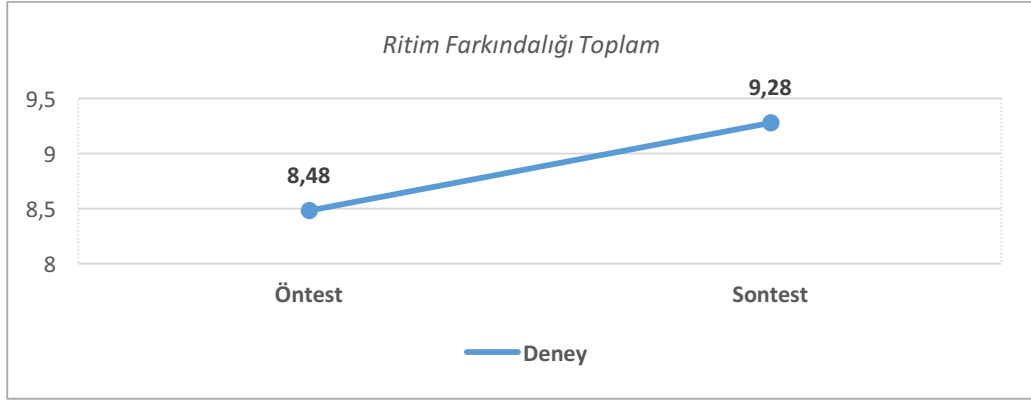
Grafik 12, Grafik 13 ve Grafik 14'de deney grubunun "Ritim Farkındalığı (Basit)", "Ritim Farkındalığı (Aksak)" ve "Ritim Farkındalığı Toplam" öntest-sontest puanlarının çizgi grafikleri sunulmuştur.

Grafik 12. Ritim Farkındalığı (Basit) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 13. Ritim Farkındalığı (Aksak) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 14. Ritim Farkındalığı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Öğrencilerin; Ritimsel Bellek Toplam öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 20’de yer almaktadır.

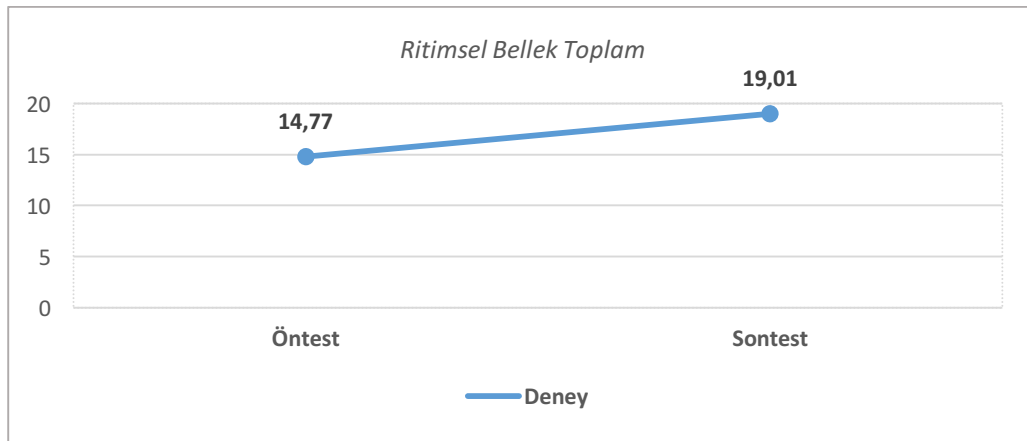
Tablo 20. Deney Grubunun Ritimsel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{ön}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Ritimsel Bellek Toplam	Negatif S.	2	7.75	15.50	14.77	19.01	-2.33	.020*	-.44
	Pozitif S.	12	7.46	89.50					
	Eşit	0							

* $p < .05$

Tablo 20’deki analiz sonuçlarına bakıldığında, farklılığın pozitif sıralar lehine olduğu ve Ritimsel Bellek Toplam boyutundaki gelişimin anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir [$z = -2.33$, $p < .05$]. Etki büyüklüğü değerinin ise yükseğe yakın düzeyde olduğu saptanmıştır [$r = .44$]. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan şarkıların tamamına yakınının sabit tempoda olması, sabit tempoda devam ederek şarkının final bölümünde şarkıyı yavaşlatmak veya hızlandırmak için kullanılan metronom değişikliklerinin eşit kademelerde olması, şarkı melodilerinin tartımsal yapısı, şarkı eşliklerinde kullanılan hazır ritimsel kalıplar, şarkı düzenlemelerindeki ritim kalıpları vb. öğelerin “Ritimsel Bellek Toplam” boyutunu olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Grafik 15’de deney “Ritimsel Bellek” öntest-sontest puanlarının çizgi grafiği sunulmuştur.

Grafik 15. Ritimsel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

4.2.3. Deney Grubunun Ezgisel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular

Ezgisel bellek grubu; Melodi Tekrarı (Tonal), Melodi Tekrarı (Makamsal), Melodi Farkındalığı (Tonal) ve Melodi Farkındalığı (Makamsal) olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutların öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkları tespit edebilmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Etki büyüklüklerinin tespitinde ise r değerleri incelenmiştir.

Öğrencilerin ezgisel bellek grubu altında yer alan, Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 21’de yer almaktadır.

Tablo 21. Deney Grubunun Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

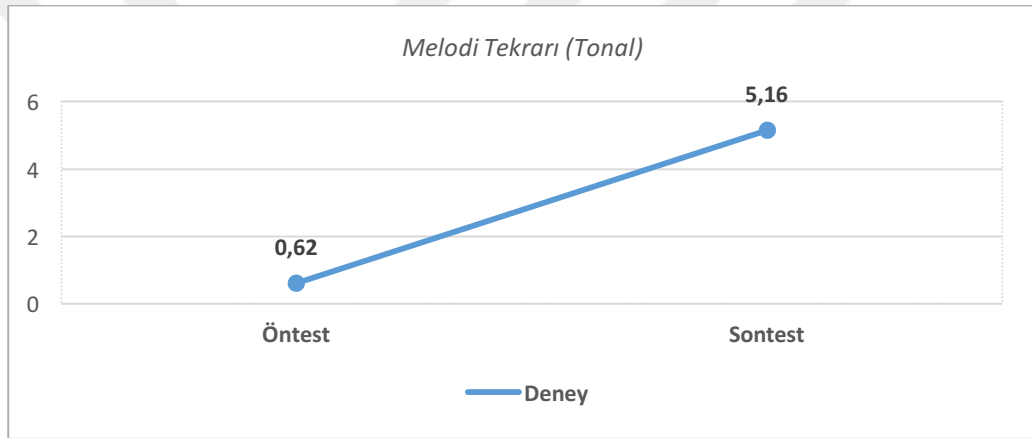
Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{ön}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Melodi Tekrarı (Tonal)	Negatif S.	0	.00	.00	.63	5.16	-3.30	.00*	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Melodi Tekrarı (Makamsal)	Negatif S.	2	2.00	4.00	1.48	4.50	-3.04	.00*	-.57
	Pozitif S.	12	8.42	101.00					
	Eşit	0							
Melodi Tekrarı Toplam	Negatif S.	0	.00	.00	2.11	9.67	-3.30	.00*	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							

* $p < .05$, ** $p < .01$

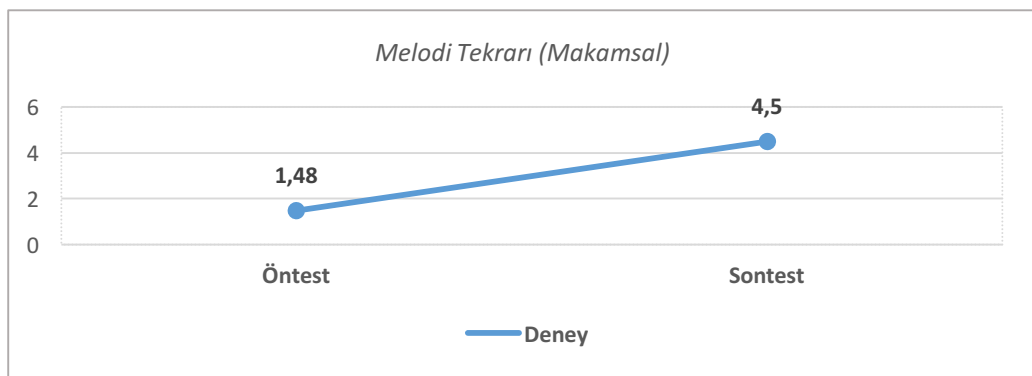
Tablo 21’deki Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçlarında görüldüğü üzere, uygulama sonrasında deney grubunun Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) ve Melodi Tekrarı Toplam boyutlarında, pozitif sıralar lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir [$z = -3.30$, $p < .05$; $z = -3.04$, $p < .05$, $z = -3.30$, $p < .05$]. Melodi Tekrarı Toplam puanı incelendiğinde pozitif sıralar lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir [$z = -3.30$, $p < .05$].

Etki büyüklüğü düzeylerine bakıldığında ise anlamlılık gösteren tüm boyutlardaki değerlerin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür [$r > .50$]. Elde edilen bulgular göz önüne alındığında, SAÇE Şarkı Öğretimi uygulamaları materyalini oluşturan öğelerden; şarkı melodileri ve ritmik yapıları, müzikal dinamikler (Ses Seviyeleri), şarkıların farklı tonlarının olması, şarkılara ait notaların akıllı tahta üzerinde gösterimi sırasındaki seslendirmede farklı çalgıların kullanılması ve tonal-makamsal şarkılara yer verilmesinin Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) ve Melodi Tekrarı Toplam boyutlarının gelişimine olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

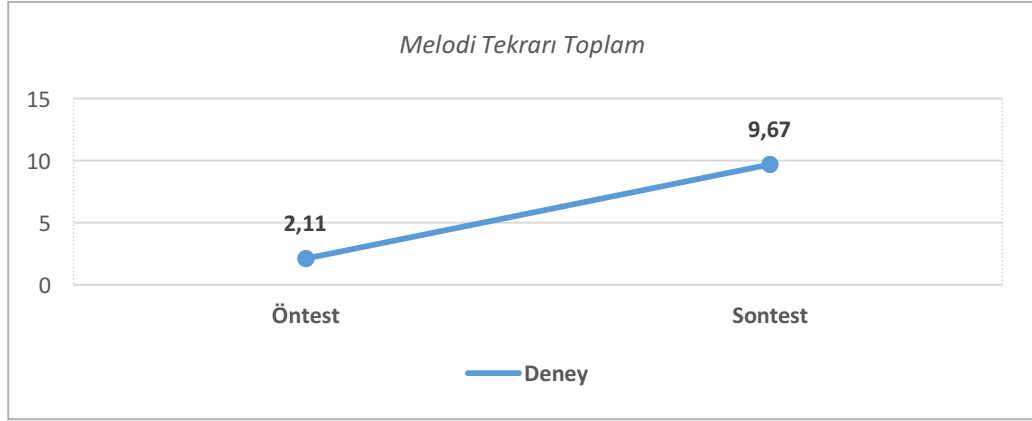
Grafik 16, Grafik 17 ve Grafik 18’de deney grubunun “Melodi Tekrarı (Tonal)”, “Melodi Tekrarı (Makamsal)” ve “Melodi Tekrarı Toplam”, öntest-sontest puanlarının çizgi grafikleri sunulmuştur.

Grafik 16. Melodi Tekrarı (Tonal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 17. Melodi Tekrarı (Makamsal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 18. Melodi Tekrarı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Öğrencilerin, ezgisel bellek grubu altında yer alan Melodi Farkındalığı öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 22’de yer almaktadır.

Tablo 22. Deney Grubunun Melodi Farkındalıkları Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

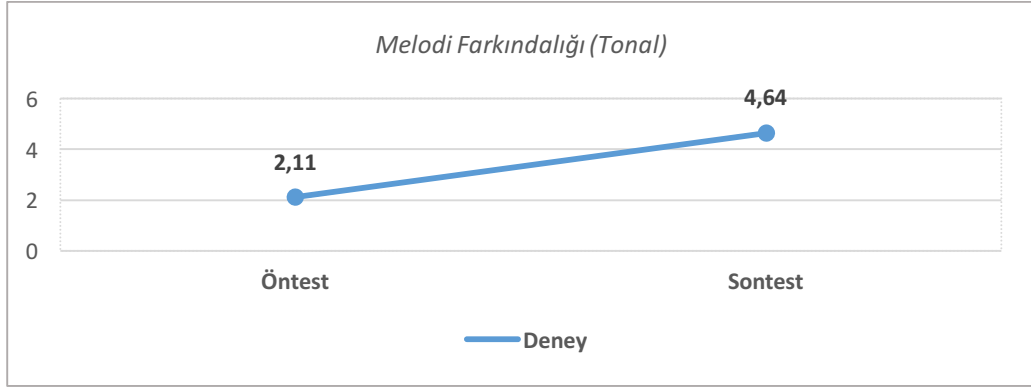
Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{ön}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Melodi Farkındalığı (Tonal)	Negatif S.	3	5.67	17.00	2.11	4.64	-2.06	.04*	-.39
	Pozitif S.	10	7.40	74.00					
	Eşit	1							
Melodi Farkındalığı (Makamsal)	Negatif S.	1	2.00	2.00	4.28	4.64	-.577	.57	-
	Pozitif S.	2	2.00	4.00					
	Eşit	11							
Melodi Farkındalığı Toplam	Negatif S.	1	2.50	2.50	8.57	9.28	-1.00	.32	-
	Pozitif S.	3	2.50	7.50					
	Eşit	10							

* $p < .05$

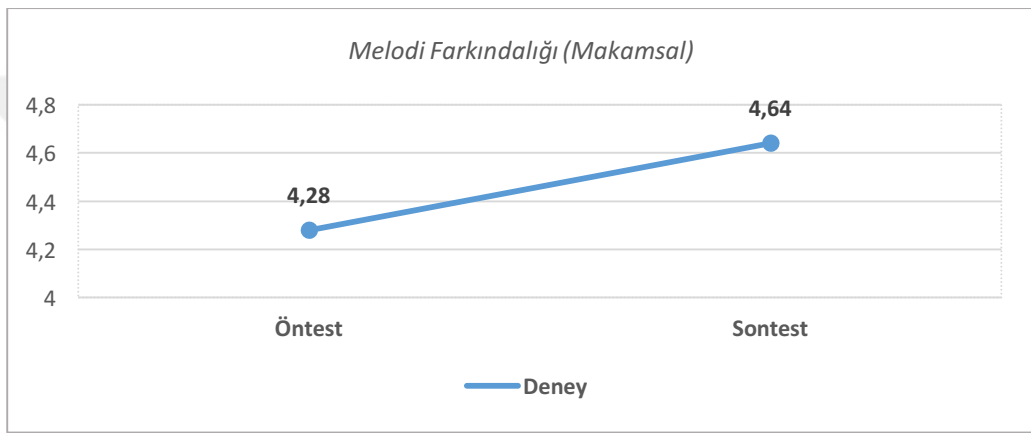
Tablo 22’deki analiz sonuçlarına bakıldığında, deney grubunun Melodi Farkındalığı (Tonal) boyutunda pozitif sıralar lehinde anlamlı düzeyde farklılık görülürken [$z = -2.06$, $p < .05$], Melodi Farkındalığı (Makamsal) ve melodi farkındalığı toplam boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$p > .05$]. Etki büyüklüğü değerine bakıldığında ise Melodi Farkındalığı (Tonal) boyutunun orta düzeyde olduğu görülmektedir [$r = .39$]. Buradan hareketle “Melodi Farkındalığı (Tonal)” başarısında; şarkı eşliklerinin armonik yapısı, şarkı melodileri, müzikal dinamikler vb. öğelerin olumlu yöndeki etkileri görülürken, “Melodi Farkındalığı (Makamsal)” ve Melodi Farkındalığı Toplam boyutlarında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyaline ait bu öğelerin istenilen düzeyde bir etki sağlayamadığı söylenebilir.

Grafik 19, Grafik 20 ve Grafik 21’de deney grubunun “Melodi Farkındalığı (Tonal)”, “Melodi Farkındalığı (Makamsal)” ve “Melodi Farkındalığı Toplam” öntest-sontest puanlarının çizgi grafikleri sunulmuştur.

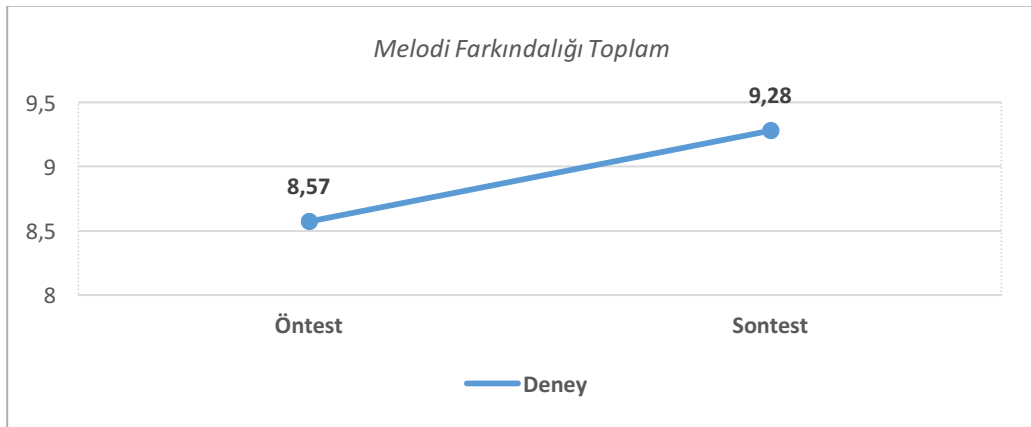

Grafik 19. Melodi Farkındalığı (Tonal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 20. Melodi Farkındalığı (Makamsal) Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 21. Melodi Farkındalığı Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Öğrencilerin; ezgisel bellek öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi sonuçları Tablo 23'de yer almaktadır.

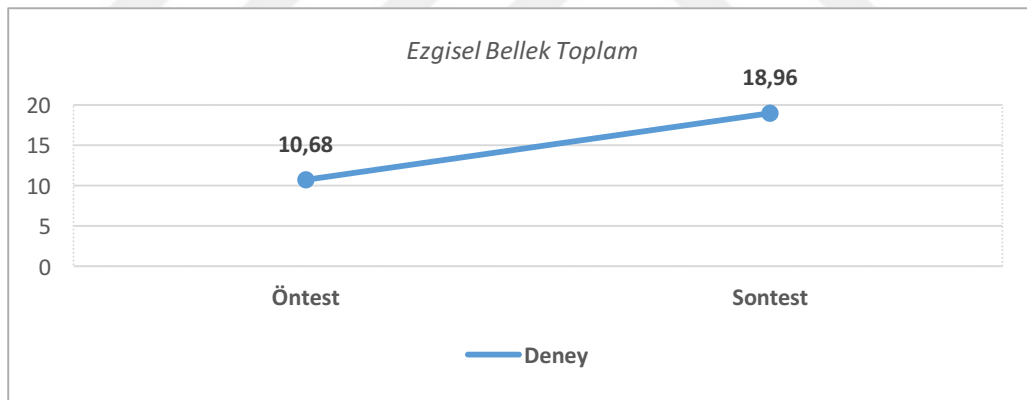
Tablo 23. Deney Grubunun Ezgisel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{\text{ön}}$	$\bar{X}_{\text{son}}$	z	p	r
Ezgisel Bellek Toplam	Negatif S.	0	.00	.00	10.68	18.96	-3.29	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tablo 23’de görüldüğü üzere, deney grubundaki öğrencilerin Ezgisel Bellek Toplam boyutunda anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir [$z = -3.29$, $p < .05$]. Pozitif sıralar lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülen Ezgisel Bellek Toplam boyutunda öğrencilerin hepsinin başarısının arttığı tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü değerinin ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir [$r = .62 > .50$]. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan öğelerden; şarkı melodileri, hazırlanan şarkı eşliklerindeki armonik yapı, farklı çalgıların kullanılması, karaoke yöntemi, şarkıların farklı tonlarının olması ve şarkı düzenlemelerindeki sadeliğin “Ezgisel Bellek Toplam” başarısını olumlu yönde etkilediği ve öğrencilerin gelişimine pozitif yönde katkı sağladığı söylenebilir.

Grafik 22’de deney grubunun “Ezgisel Bellek Toplam” öntest-sontest puanlarının çizgi grafiği sunulmuştur.

Grafik 22. Ezgisel Bellek Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

4.2.4. Deney Grubunun MİSPT Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular

Müziksel işitme becerileri altında oluşturulan ses ayırt etme, ritimsel bellek ve ezgisel bellek guplarına ait toplam puanlar, müziksel işitme sınav puanı toplamı (MİSPT) başlığı altında birleştirilerek Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiştir.

Öğrencilerin; MİSPT öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 24’de yer almaktadır.

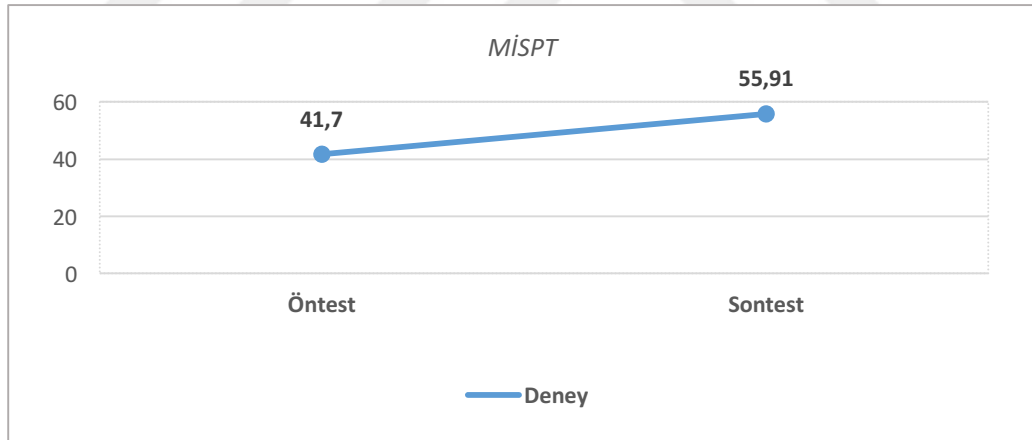
Tablo 24. Deney Grubunun MİSPT Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{\text{ön}}$	$\bar{X}_{\text{son}}$	z	p	r
MİSPT	Negatif S.	0	.00	00	41.70	55.91	-3.29	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tablo 24’deki analiz sonuçlarına bakıldığında, MİSPT puanlarında pozitif sıralar lehine anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir [$z = -3.29$, $p < .05$]. Etki büyüklüğü değerinin ise yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir [$r = .62 > .50$]. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarında kullanılan şarkıların; düzenlemeleri, farklı tonlarının bulunması, karaoke tekniğinin kullanılması, vokal ile örneklendirilmesi, akıllı tahta veya multimedya oynatıcı cihazlarda (bilgisayar, tablet, cep telefonu vb.) kullanılabilir olması ve bu öğelerin mix-mastering aşamalarında yakalandığı düşünülen ses kalitesinin, ses ayırtma, ritimsel bellek ve ezgisel bellek gruplarının toplam puanlarının baz alındığı “MİSPT” başarısını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Grafik 23’de deney grubunun “MİSPT” öntest-sontest puanlarının çizgi grafiği sunulmuştur.

Grafik 23. MİSPT Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

4.3. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi; “Öğrencilerin şarkı söyleme becerisi alt boyutlarına ilişkin (şarkıyı tonuna uygun söyleme, şarkıyı ritmik yapısına uygun söyleme, şarkıyı temposuna uygun söyleme, şarkıyı farklı tonlardan seslendirebilme, okul şarkılarını tonal, geleneksel şarkı ve türkülerimizi makamsal özelliklerine uygun

söyleyebilme, şarkıyı dinamiklerine uygun söyleme, şarkıların sözlerini artikülasyonlarına uygun söyleyebilme, şarkılara ilişkin bilgileri öğrenebilme, şarkıyı akıcı bir şekilde duraksamadan okuyabilme, şarkıları istekli bir şekilde söyleyebilme) öntest-sontest puanlarında anlamlı farklılık var mıdır?” biçiminde oluşturulmuştur. Bu alt başlıkta, yapılan analizler neticesinde araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular verilmiştir. Bu amaçla, 8 Haftalık sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının öncesinde (1. Hafta) ve uygulamanın sonrasında (10. Hafta) yapılan ölçümlere ilişkin öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkların anlamlılık ve etki büyüklüğü durumları incelenmiştir.

Şarkı söyleme becerisi boyutu; şarkıyı tonuna uygun söyleyebilme, şarkıyı ritmik yapısına uygun söyleyebilme, şarkıyı temposuna uygun söyleyebilme, şarkıyı farklı tonlardan seslendirebilme, okul şarkılarını tonal; geleneksel şarkı ve türkülerimizi makamsal özelliklerine uygun söyleyebilme, şarkıyı dinamiklerine uygun söyleyebilme, şarkı sözlerini artikülasyonlarına (telaffuz ve boğumlama) uygun söyleyebilme, öğretilen şarkılara ilişkin bilgileri (şarkı künyesi) öğrenebilme, şarkıyı akıcı bir biçimde (duraksamadan) okuyabilme ve şarkıyı istekli bir şekilde söyleyebilme boyutlarından oluşmaktadır. Bu alt boyutlara ait öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkları tespit edebilmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi uygulanmıştır. Etki büyüklüklerinin tespitinde ise *r* değerleri incelenmiştir.

Öğrencilerin seslendirdiği; Bülbülüm Altın Kafeste isimli türkünün öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 25’de yer almaktadır.

Tablo 25. Bülbülüm Altın Kafeste Türküsünün Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{\text{ön}}$	$\bar{X}_{\text{son}}$	z	p	r
Tonuna Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	6.79	13.64	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	1	1.00	1.00	1.92	3.18	-3.24	.00**	-.61
	Pozitif S.	13	8.00	104.00					
	Eşit	0							
Temposuna Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	1.94	3.62	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Farklı Tonlarda Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00	4.99	10.53	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Ton/Makam Özelliklerine Göre Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	2.79	6.70	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	2.71	6.32	-3.31	.00**	-.63
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Artikülasyona Uygun Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00	3.58	6.75	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Künye Bilgisi	Negatif S.	0	.00	.00	1.01	4.62	-3.38	.00**	-.64
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00	6.00	12.00	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	2.10	4.06	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Bülbülüm Altın Kafeste Toplam	Negatif S.	0	.00	.00	33.84	71.43	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							

**p<.01

Tablo 25 de görüldüğü üzere deney grubundaki öğrencilerin Bülbülüm Altın Kafeste türküsüne ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları incelendiğinde; “Tonuna Uygun Söyleyebilme”, “Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme”, “Temposuna Uygun Söyleyebilme”, “Farklı Tonlarda Seslendirebilme”, “Ton/Makam Özelliklerine Göre Söyleyebilme”, “Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme”, “Artikülasyona Uygun Seslendirebilme”, “Künye Bilgisi”, “Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme”, “İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme” ve “Bülbülüm Altın Kafesye Toplam” boyutlarında pozitif sıralar lehine anlamlı düzeyde farklılıkların olduğu tespit edilmiştir [p<.01].

Etki büyüklüğü düzeylerine bakıldığında ise anlamlılık gösteren tüm boyut değerlerinin yüksek düzeyde oldukları belirlenmiştir [r>.50].

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan; şarkılara ait düzenlemelerin akılda kalıcı, eğlenceli ve öğretici olarak sade bir şekilde düzenlenmiş

olması, görsel-işitsel öğelerin bir arada kullanılmasından dolayı öğrenci dikkatini üzerine toplayabilmesi, şarkıların karaoke tekniği ile öğretilmesi, şarkıların vokal ile örneklendirilmesi, şarkıları sürekli tekrar edebilme, şarkılara ilişkin bilgiler (Künyesi), şarkıların metronomu, şarkı eşliklerinin armonik yapısı, fx seslerin kullanılması, şarkıların farklı tonlarının olması, tonal ve makamsal şarkılara yer verilmesi, mix ve mastering gibi öğelerden dolayı “Şarkı Söyleme Becerileri (Bülbülüm Altın Kafeste)” başarısının olumlu yönde etkilendiği söylenebilir.

Öğrencilerin seslendirdiği; Güzel Anadolu isimli şarkının öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 26’da yer almaktadır.

Tablo 26. Güzel Anadolu Şarkısının Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{on}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Tonuna Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	7.10	14.58	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	2.36	4.10	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Temposuna Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	2.38	4.21	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Farklı Tonlardan Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00	5.32	10.53	-3.20	.00**	-.60
	Pozitif S.	13	7.00	91.00					
	Eşit	1							
Ton/Makam Özelliklerine Göre Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	3.28	7.39	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	3.08	7.21	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Artikülasyona Uygun Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00	3.90	8.17	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Künye Bilgisi	Negatif S.	0	.00	.00	1.14	4.91	-3.43	.00**	-.65
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00	7.19	12.64	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							
İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00	2.44	4.23	-3.20	.00**	-.60
	Pozitif S.	13	7.00	91.00					
	Eşit	1							
Güzel Anadolu Toplam	Negatif S.	0	.00	.00	38.20	79.25	-3.30	.00**	-.62
	Pozitif S.	14	7.50	105.00					
	Eşit	0							

**p<.01

Tablo 26 da görüldüğü üzere deney grubundaki öğrencilerin (Güzel Anadolu) şarkı söyleme becerisi değerlendirme formu aracılığı ile alınan veriler incelendiğinde; “Tonuna Uygun Söyleyebilme”, “Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme”, “Temposuna Uygun Söyleyebilme”, “Farklı Tonlarda Seslendirebilme”, “Ton/Makam Özelliklerine

Göre Söyleyebilme”, “Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme”, “Artikülasyona Uygun Seslendirebilme”, “Künye Bilgisi”, “Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme”, “İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme” ve “Güzel Anadolu Toplam” boyutlarında anlamlı düzeyde, pozitif sıralar lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir [$p<.01$].

Etki büyüklüğü değerine bakıldığında ise anlamlılık gösteren bütün alt boyut değerlerinin yüksek düzeyde oldukları belirlenmiştir [$r>.50$].

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan; şarkılara ait düzenlemelerin akılda kalıcı, eğlenceli ve öğretici olarak sade bir şekilde düzenlenmiş olması, görsel-işitsel öğelerin bir arada kullanılmasından dolayı öğrenci dikkatini üzerine toplayabilmesi, şarkıların karaoke tekniği ile öğretilmesi, şarkıların vokal ile örneklendirilmesi, şarkıları sürekli tekrar edebilme, şarkılara ilişkin bilgiler (Künyesi), şarkıların metronomu, şarkı eşliklerinin armonik yapısı, fx seslerin kullanılması, şarkıların farklı tonlarının olması, tonal ve makamsal şarkılara yer verilmesi, mix ve mastering gibi öğelerden dolayı “Şarkı Söyleme Becerileri (Güzel Anadolu)” başarısının olumlu yönde etkilendiği söylenebilir.

Öğrencilerin; şarkı söyleme becerisi alt boyutlarına göre öntest-sontest alt boyut toplam puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 27’de yer almaktadır.

Tablo 27. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Alt Boyutlarına Göre Öntest-Sontest Alt Boyut Toplam Puanlarının Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{\delta n}$	$\bar{X}_{\text{son}}$	z	p	r
Tonuna Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	6.95	14.11	-3.30	.00**	-.62
	Eşit	0							
Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	2.15	3.64	-3.31	.00**	-.63
	Eşit	0							
Temposuna Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	2.17	3.92	-3.30	.00**	-.62
	Eşit	0							
Farklı Tonlardan Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	5.16	11.17	-3.30	.00**	-.62
	Eşit	0							
Ton/Makam Özelliklerine Göre Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	3.04	7.04	-3.30	.00**	-.62
	Eşit	0							
Dinamiklerine Uygun Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	2.89	6.77	-3.31	.00**	-.63
	Eşit	0							
Artikülasyona Uygun Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	3.73	7.46	-3.30	.00**	-.62
	Eşit	0							
Künye Bilgisi	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	1.08	4.77	-3.34	.00**	-.63
	Eşit	0							
Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	6.60	12.32	-3.30	.00**	-.62
	Eşit	0							
İstekli Bir Şekilde Söyleyebilme	Negatif S.	0	.00	.00					
	Pozitif S.	14	7.50	105.00	2.28	4.14	-3.30	.00**	-.62
	Eşit	0							

**p<.01

Tablo 27’de görüldüğü üzere deney grubundaki öğrencilerin, (Bülbülüm Altın Kafeste türküsü ve Güzel Anadolu) şarkı söyleme becerisi alt boyutlarından aldıkları öntest-sontest puanlarının ortalamalarına ait veriler incelendiğinde, şarkı söyleme becerisi alt boyutlarının tamamında anlamlı düzeyde, pozitif sıralar lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir [p<.01]. Etki büyüklüğü değerleri incelendiğinde ise anlamlılık gösteren tüm alt boyut değerlerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür [r>.50].

Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının içerisinde barındırdığı; sabit tempo, armoni, çeşitli çalgı sesleri, müzikal dinamikler, kullanılan şarkıların farklı tonlara sahip olması, kullanılan şarkılara ilişkin bilgilere yer verilmesi, şarkı öğretiminde karaoke tekniğinin kullanılması, öğrencilerin şarkıları daha hızlı öğrenebilmesi için örnek vokal ile seslendirilmesi, uygulamada kullanılan şarkıların seçiminde tonal ve makamsal şarkılara yer verilmesi, oluşturulan uygulama dosyalarının akıllı tahta, bilgisayar vb. multimedya oynatıcı cihazlarla kullanılabilir olması, görsel ve işitsel öğelerin bir arada

kullanılmasının öğrenci dikkatini üzerine çekmesi, şarkı düzenlemelerinin akılda kalıcı, eğlenceli ve sade bir şekilde düzenlenmiş olması gibi özelliklerinden dolayı “Şarkı Söyleme Becerileri” alt boyutları başarısını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Öğrencilerin, şarkı söyleme becerileri öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 28’de yer almaktadır.

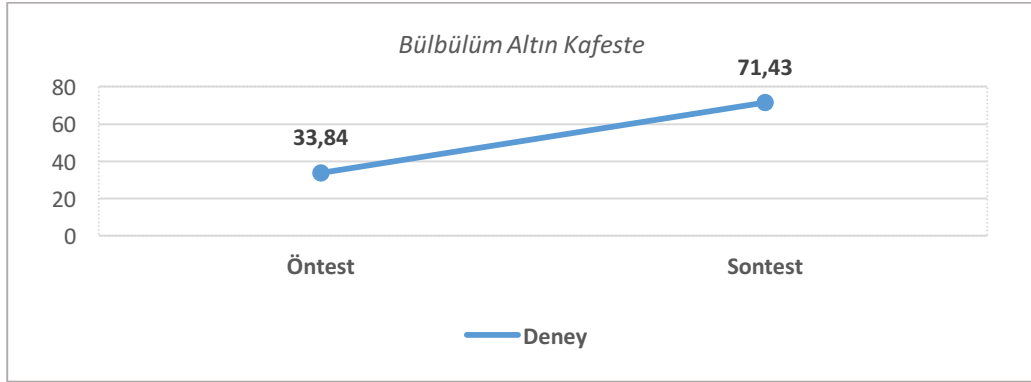
Tablo 28. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerileri Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Puan Türü	Sontest-Öntest	N	S. O.	S. T.	$\bar{X}_{ön}$	$\bar{X}_{son}$	z	p	r
Bülbülüm Altın Kafeste Toplam	Negatif S. Pozitif S. Eşit	0 14 0	.00 7.50	00 105.00	33.84	71.43	-3.30	.00**	-.62
Güzel Anadolu Toplam	Negatif S. Pozitif S. Eşit	0 14 0	.00 7.50	00 105.00	38.20	79.25	-3.30	.00**	-.62
Şarkı Söyleme Becerileri Toplam	Negatif S. Pozitif S. Eşit	0 14 0	.00 7.50	00 105.00	36.02	75.34	-3.30	.00**	-.62

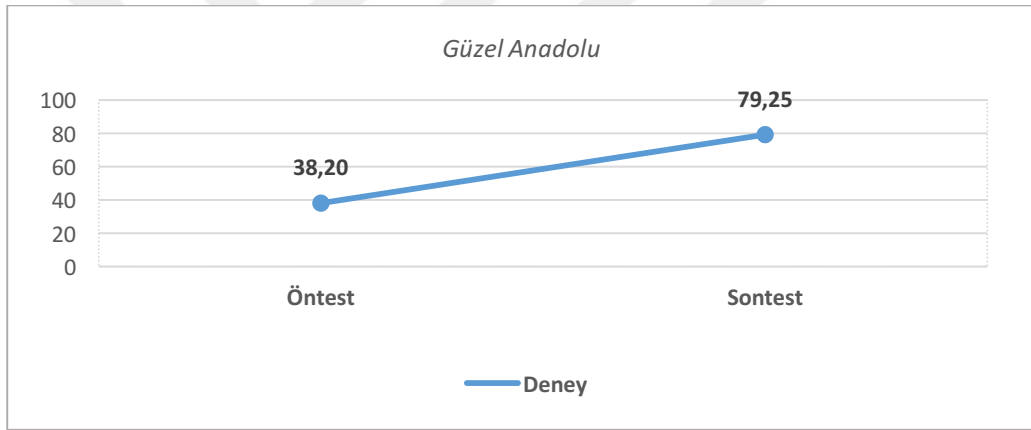
**p<.01

Tablo 28’deki Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçlarında görüldüğü üzere, “Bülbülüm Altın Kafeste Toplam” ve “Güzel Anadolu Toplam” puanlarına bakıldığında farklı türlerdeki iki şarkı söyleme becerisinde deney grubu öğrencilerinin puanlarında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık olduğu görülmektedir [$z=-3.30$, $p<.01$]. “Şarkı Söyleme Becerileri Toplam” puanına bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin Şarkı Söyleme Becerisi Toplam puanlarında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir [$z=-3.30$, $p<.01$]. Etki büyüklüğü değerleri incelendiğinde, anlamlılık gösteren bütün boyut değerlerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir [$r>.50$]. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan; şarkılara ait düzenlemelerin akılda kalıcı, eğlenceli ve öğretici olarak sade bir şekilde düzenlenmiş olması, görsel-işitsel öğelerin bir arada kullanılmasından dolayı öğrenci dikkatini üzerine toplayabilmesi, şarkıların karaoke tekniği ile öğretilmesi, şarkıların vokal ile örneklendirilmesi, şarkıları sürekli tekrar edebilme, şarkılara ilişkin bilgiler (Künyesi), şarkıların metronomu, şarkı eşliklerinin armonik yapısı, fx seslerin kullanılması, şarkıların farklı tonlarının olması, tonal ve makamsal şarkılara yer verilmesi, mix ve mastering gibi öğelerden dolayı “Bülbülüm Altın Kafeste Toplam”, “Güzel Anadolu Toplam” ve “Şarkı Söyleme Becerileri Toplam” başarılarının olumlu yönde etkilendiği söylenebilir.

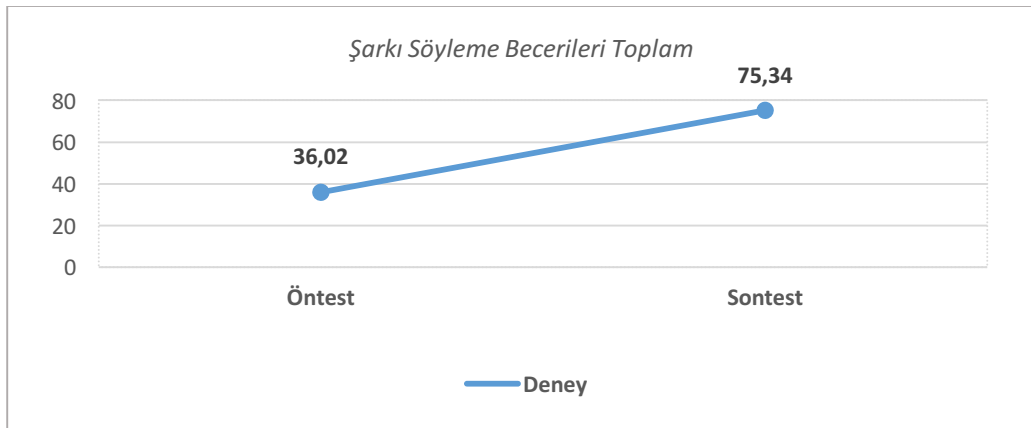
Grafik 24, Grafik 25 ve Grafik 26’da deney grubunun “Bülbülüm Altın Kafeste Toplam” , “Güzel Anadolu Toplam” ve “Şarkı Söyleme Becerileri Toplam” öntest-sontest puanlarının çizgi grafikleri sunulmuştur.

Grafik 24. Bülbülüm Altın Kafeste Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 25. Güzel Anadolu Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

Grafik 26. Şarkı Söyleme Becerileri Toplam Öntest-Sontest Puanlarının Çizgi Grafiği

4.4. Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi ile İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci alt problemlere ait bulgulara yer verilen bu başlıkta; müzik derslerinde sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamaları ile eğitim alan deney grubu öğrencilerinin ($f=14$) müziksel işitme, şarkı söyleyebilme becerileri ve şarkı söyleme istekliliğine ilişkin görüşleri ile birlikte öğrencilerin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları hakkındaki görüşlerini de belirleyebilmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öğrenci görüşme formunda yer alan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile ilgili yedi açık uçlu soruya verilen cevapların görüşme metinlerinden elde edilen bulgular, öğrenci görüşlerinden doğrudan alıntı yapılarak gösterilmiştir.

Öğrenci görüşlerinden elde edilen veriler incelendiğinde öğrencilerin uygulama sürecini deneysel süreç öncesi ve deneysel süreç sonrası şekline ifade ettikleri tespit edilmiştir. Temalara ait oluşturulan kodlara bakıldığında öğrenci görüşlerinin deneysel süreç öncesinde daha az olduğu deneysel süreç sonrasında ise görüş sayısının arttığı görülmektedir. Deneysel süreç sonrasında öğrenci görüşlerindeki sayının artması yapılan çalışmanın öğrenci gelişimi üzerindeki olumlu etkilerini net bir şekilde göstermektedir. Temalar, alt temalar ve kodlar genel olarak incelendiğinde; deneysel süreç öncesinde yapılan çalışma ile ilgili öğrencilerin, müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri alt boyutları ile ilgili konularda zorlandıkları, rahat edemedikleri, kendilerine güvenemedikleri, kaygılandıkları ve utandıkları görülmüştür.

Deneysel süreç sonrasında ise öğrencilerin deneysel süreç öncesine ilişkin görüşleri yüksek oranlarda ve olumlu yönde değişerek müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri alt boyutları ile ilgili farkındalık kazandıkları, heyecanlarını yenerek topluluk önünde müzikal becerilerini sergileme konusunda rahatladıkları, yapabilmeye inandıkları ve tecrübe kazandıkları öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziği kendilerine sevdirdiği, öğretici olduğu ve eğlenceli olduğunu belirterek SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müzik dersleri haricinde ders dışı öğretim materyali ve ders dışı etkinliklerde kullanılabilir bir uygulama olduğu öğrenciler tarafından vurgulanmıştır. Öğrenci görüşleri doğrultusunda analiz edilen veriler detaylı bir şekilde alan uzmanları gözetiminde incelenmiş ve yapılan incelemeler sonucunda dört tema oluşturulmuştur. Temalar ve alt temaları ayrı tablolar halinde oluşturulmuş ve her tabloya ait model şekilleri eklenmiştir.

Tablo 29. Öğrenci Görüşmeleri Analizi Sonucunda Oluşturulan Temalar ve Alt Temaları

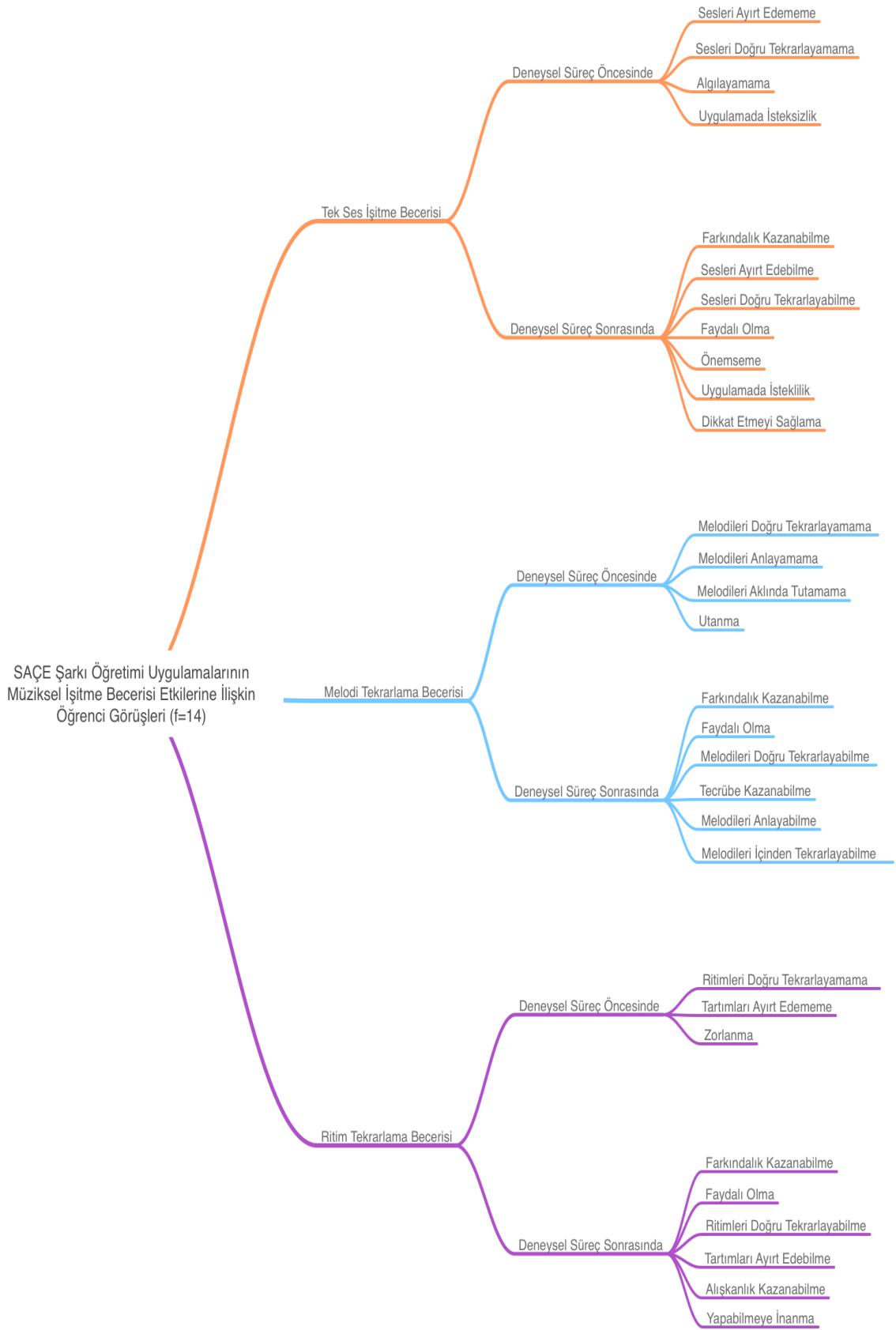
TEMA 1	ALT TEMA
SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri	<ul style="list-style-type: none"> • Ses Ayırt Etme Becerisi • Ezgisel Bellek Becerisi • Ritimsel Bellek Becerisi
TEMA 2	ALT TEMA
SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri	-
TEMA 3	ALT TEMA
SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkileri Üzerine Öğrenci Görüşleri	-
TEMA 4	ALT TEMA
SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulama ile İlgili Genel Düşünceler • Müziksel İşitme Becerisi • Şarkı Söyleme Becerisi • Ders İçindeki Etkileri • Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanılması • Ders Dışı Etkinlikler

Belirlenen dört tema ayrı alt başlıklar altında tablolatırılmış, açıklamalar yapılmış ve ilgili temalara yönelik belirlenen modeller ile birlikte öğrenci görüşlerinden alıntılar yapılarak sunulmuştur.

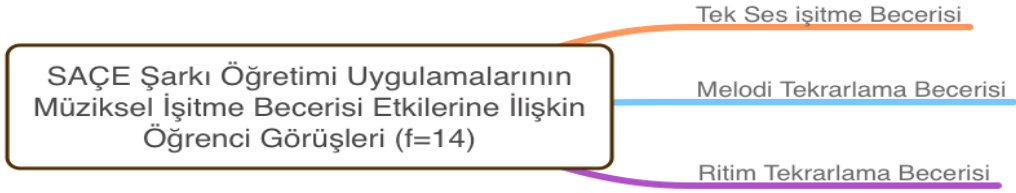
4.4.1. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Tablo 30. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

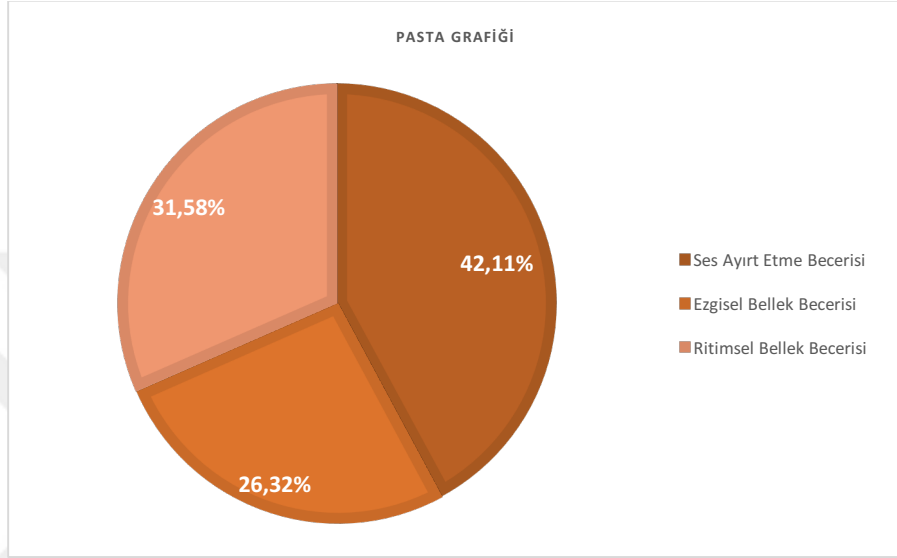
SN	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %	
1	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri (f=14)	Deneysel Süreç Öncesinde (f=16)	Sesleri Ayırt Edememe	Ö (1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14)	10	71,4	
			Sesleri Doğru Tekrarlayamama	Ö (4, 8, 13)	3	21,42	
			Algılayamama	Ö (1, 7)	2	14,28	
			Uygulamada İsteksizlik	Ö (10)	1	7,14	
		Ses Ayırt Etme Becerisi	Farkındalık Kazanabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100	
			Sesleri Ayırt Edebilme	Ö (1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14)	11	78,54	
			Deneysel Süreç Sonrasında (f=35)	Sesleri Doğru Tekrarlayabilme	Ö (4, 6, 8, 13)	4	28,56
			Faydalı Olma	Ö (7, 11, 12)	3	21,42	
			Önemseme	Ö (1)	1	7,14	
			Uygulamada İsteklilik	Ö (10)	1	7,14	
			Dikkat Etmeyi Sağlama	Ö (7)	1	7,14	
			Deneysel Süreç Öncesinde (f=10)	Melodileri Doğru Tekrarlayamama	Ö (4, 5, 6, 8, 11)	5	35,7
		Melodileri Anlayamama		Ö (1,13)	2	14,28	
		Melodileri Aklında Tutamama		Ö (7, 12)	2	14,28	
		Utanma		Ö (10)	1	7,14	
		Ezgisel Bellek Becerisi	Farkındalık Kazanabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100	
			Faydalı Olma	Ö (1, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12)	8	57,14	
			Deneysel Süreç Sonrasında (f=31)	Melodileri Doğru Tekrarlayabilme	Ö (5, 8, 10, 13)	4	28,56
			Tecrübe Kazanabilme	Ö (7, 12, 13)	3	21,42	
			Melodileri Anlayabilme	Ö (1,14)	2	14,28	
			Melodileri İçinden Tekrarlayabilme	Ö (9)	1	7,14	
			Deneysel Süreç Öncesinde (f=12)	Ritimleri Doğru Tekrarlayamama	Ö (5, 6, 7, 8, 9,10, 12)	7	49,98
				Tartımları Ayırt Edememe	Ö (1, 3, 14)	3	21,42
		Zorlanama		Ö (1,13)	2	14,28	
		Ritimsel Bellek Becerisi	Farkındalık Kazanabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100	
			Faydalı Olma	Ö (3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13)	9	64,26	
			Deneysel Süreç Sonrasında (f=35)	Ritimleri Doğru Tekrarlayabilme	Ö (3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13)	9	64,26
			Tartımları Ayırt Edebilme	Ö (1,14)	2	14,28	
Ahşkanlık Kazanabilme	Ö (4)		1	7,14			
Yapabilmeye İnanma	Ö (5)		1	7,14			

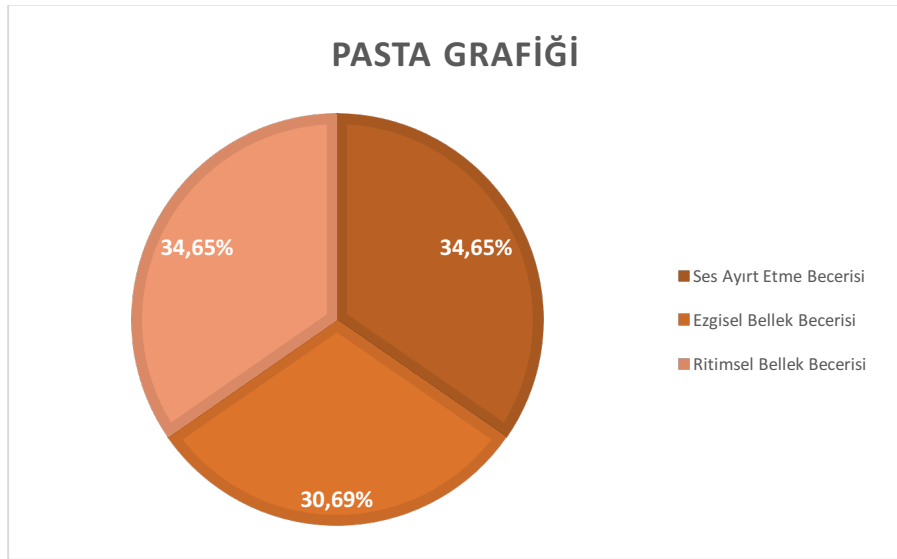
Şekil 18. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Model

Şekil 19. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Alt Temalar Modeli

Grafik 27. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Öncesinde Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Görüş Bildiren Öğrenci Sayısı Pasta Grafığı

Grafik 28. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Sonrasında Müziksel İşitme Becerilerine Etkilerine İlişkin Görüş Bildiren Öğrenci Sayısı Pasta Grafığı

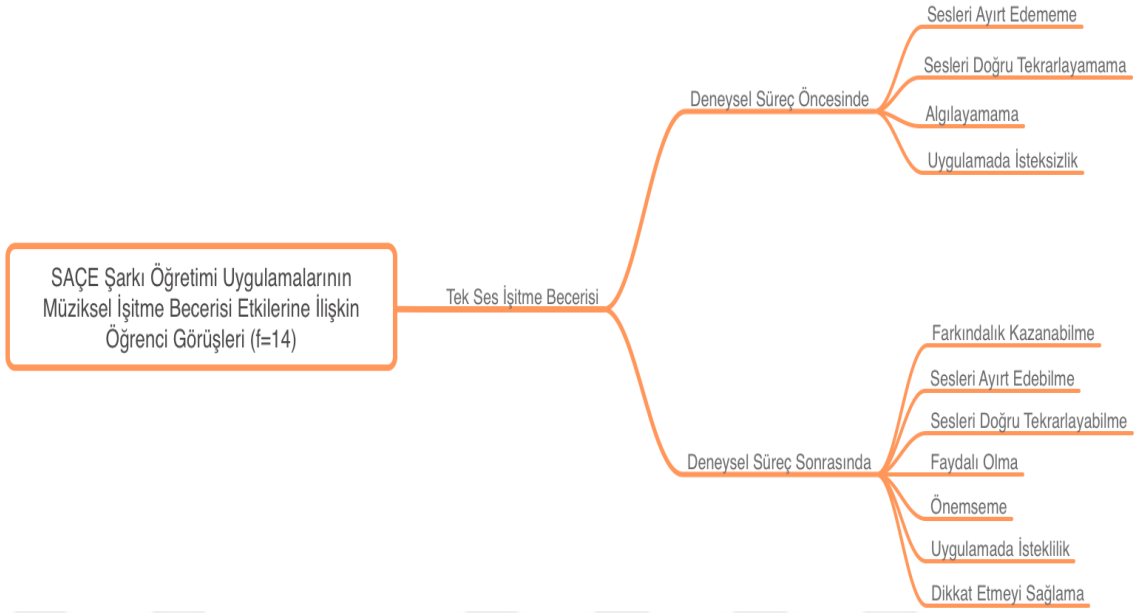
Tablo 30, Şekil 2, Şekil 3, Grafik 27 ve Grafik 28’de görüldüğü üzere deneysel sürecin tamamlanmasından sonra öğrencilere uygulanmış olan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” teması ve bu tema doğrultusunda ses ayırt etme becerisi, ezgisel bellek becerisi ve ritimsel bellek becerisi konulu üç alt tema oluşturulmuştur. Her alt tema deneysel süreç öncesinde ve deneysel süreç sonrasında olmak üzere ayrı ayrı çalışılmıştır. Belirlenen alt temalar doğrultusunda görüş bildiren öğrenci sayılarına ait yüzdelik dilimler incelendiğinde; “Ses Ayırt Etme Becerisi” deneysel süreç öncesinde %42,11 iken deneysel süreç sonrasında %34,65 “Ezgisel Bellek Becerisi” deneysel süreç öncesinde %26,32’iken deneysel süreç sonrasında %30.69 “Ritimsel Bellek Becerisi” deneysel süreç öncesinde %31,58’iken deneysel süreç sonrasında %34,65 olarak belirlenmiştir. Çalışmada öğrencilerden müziksel işitme becerisine ilişkin daha detaylı veri alabilmek için ses ayırt etme, ezgisel bellek ve ritimsel bellek becerileri hakkında sorular sorulmuştur. Veriler incelendiğinde deneysel süreç öncesine kıyasla deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının “Ses Ayırt Etme Becerisi, Ezgisel Bellek Becerisi ve Ritimsel Bellek Becerisi” üzerindeki etkililiği öğrenci cevapları doğrultusunda belirlenmiştir.

4.4.1.1. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ses Ayırt Etme Becerisine Etkisi

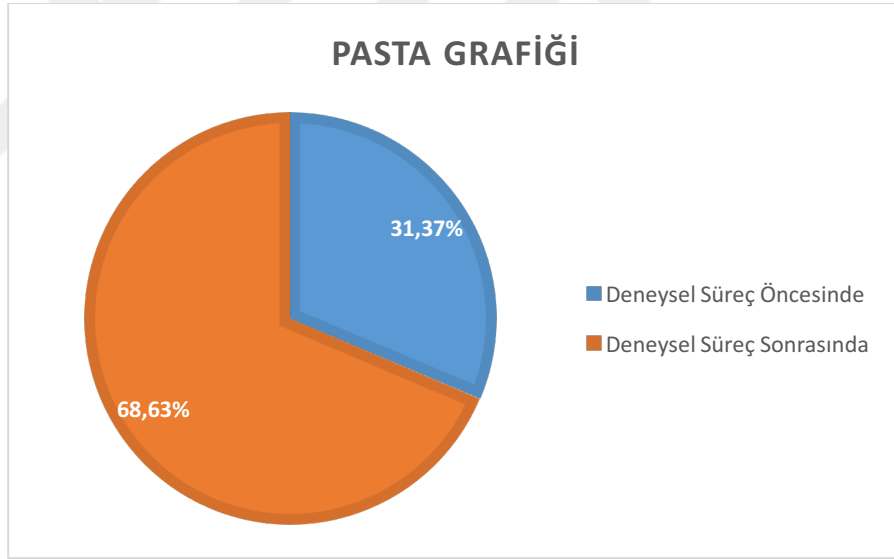
Tablo 31. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ses Ayırt Etme Becerisi Alt Teması

SN	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
1	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri (f=14)	DeneySEL Süreç Öncesinde (f=16)	Sesleri Ayırt Edememe	Ö (1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14)	10	71,4
			Sesleri Doğru Tekrarlayamama	Ö (4, 8, 13)	3	21,42
			Algılayamama	Ö (1, 7)	2	14,28
			Uygulamada İsteksizlik	Ö (10)	1	7,14
		DeneySEL Süreç Sonrasında (f=35)	Farkındalık Kazanabilme	Ö(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100
			Sesleri Ayırt Edebilme	Ö (1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14)	11	78,54
			Sesleri Doğru Tekrarlayabilme	Ö (4, 6, 8, 13)	4	28,56
			Faydalı Olma	Ö (7, 11, 12)	3	21,42
			Önemseme	Ö (1)	1	7,14
			Uygulamada İsteklilik	Ö (10)	1	7,14
Dikkat Etmeyi Sağlama	Ö (7)	1	7,14			

Şekil 20. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ses Ayırt Etme Becerisi Modeli

Grafik 29. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ses Ayırt Etme Becerisi Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği

Şekil 4 ve Grafik 29’da gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” temasının alt temasını oluşturan “Ses Ayırt Etme Becerisi” deneysel süreç öncesi ve deneysel süreç sonrası şeklinde öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Yapılan analizler sonucunda çalışma

grubundaki öğrencilerin ses ayırt etme becerisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde sesleri ayırt edemedikleri (%71,4) ve sesleri doğru tekrarlayamadıkları (%21,42) belirtilirken; deneysel süreç sonrasında öğrencilerin öğrencilerin gelişim göstererek farkındalık kazabildikleri (%100), sesleri ayırt edebildikleri (%78,57) ve sesleri doğru tekrarlayabildikleri (%28,26) belirtilmektedir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ses ayırt etme becerisine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ses ayırt etme becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ses Ayırt Etme Becerisi” ne yönelik, deneysel süreç öncesinde ve deneysel süreç sonrasındaki öğrenci görüşlerine ait örnekler aşağıdaki gibidir:

ÖĞ1: *Daha önce bir müzik dinlerken sesleri sıradan normal müzik dinlermiş gibi dinliyordum. Tek sesleri normal sıradan olarak duyuyordum ama sonrasında seslerin müzik için daha önemli olduğunu anladım.*

ÖĞ4: *Tek ses duymam gelişti. İlk başta bu çalışmayı yaptığımız zaman “na” hecesi ile verdiğimiz sesleri daha az yapabiliyordum ve heyecandan söyleyemiyordum. Çalışma sonrasında sesleri eksik söylediğimi fark ettim. Artık daha tamamlayıcı daha doğru söyleyebiliyorum.*

ÖĞ6: *Eskiden sesleri tam algılayamıyordum. Beynimde yapıyordum fakat sonra söylerken değişiyordu. Yani sesleri duyduğum gibi söyleyemiyordum. Ama şimdi duymam ilerledi duyduğumu biraz daha iyi söyleyebiliyorum yani temiz ve doğru söyleyebiliyorum.*

ÖĞ7: *Eskiden sesleri böyle gelişi güzel veriyordum şimdi biraz daha dikkat etmeye başladım. Bu çalışmanın tek sesleri duymama faydalı olduğunu düşünüyorum.*

ÖĞ8: *Eskiden şarkıların seslerini, melodilerini ve ritimlerini çok iyi yapamıyordum. Şarkıları sürekli tekrar etmemiz sonucunda ses, melodi ve ritimleri duymam biraz daha gelişti. Tek sesleri vermem öncesiyle kıyasladığımda az da olsa gelişti. Şu an daha iyi.*

ÖĞ9: *Müziksel işitme düzeyimde değişiklikler oldu. Öncesi ile kıyasladığımda tek seslerimin geliştiğini düşünüyorum. Önceden böyle daha kötüydü bence. Bu yaptığımız çalıma ile daha iyileştiğini düşünüyorum.*

ÖĞ10: Önceden doğru duymadığım için söylemek istemiyordum sesleri ama şimdi daha doğru duyabiliyorum ve istekli olarak verebiliyorum tek sesleri.

ÖĞ11: Ses, melodi ve ritim duymamda fazla gelişme olmadı az oldu. Önceden fazla yapamıyordum tek sesleri. Çalışma sonrasında yine de gelişme oldu.

ÖĞ12: Tek ses duymam eskiye göre daha da gelişti öncekine göre daha iyi yaptığımı düşünüyorum. Önceden daha az yapıyordum şimdi daha iyi yapabiliyorum.

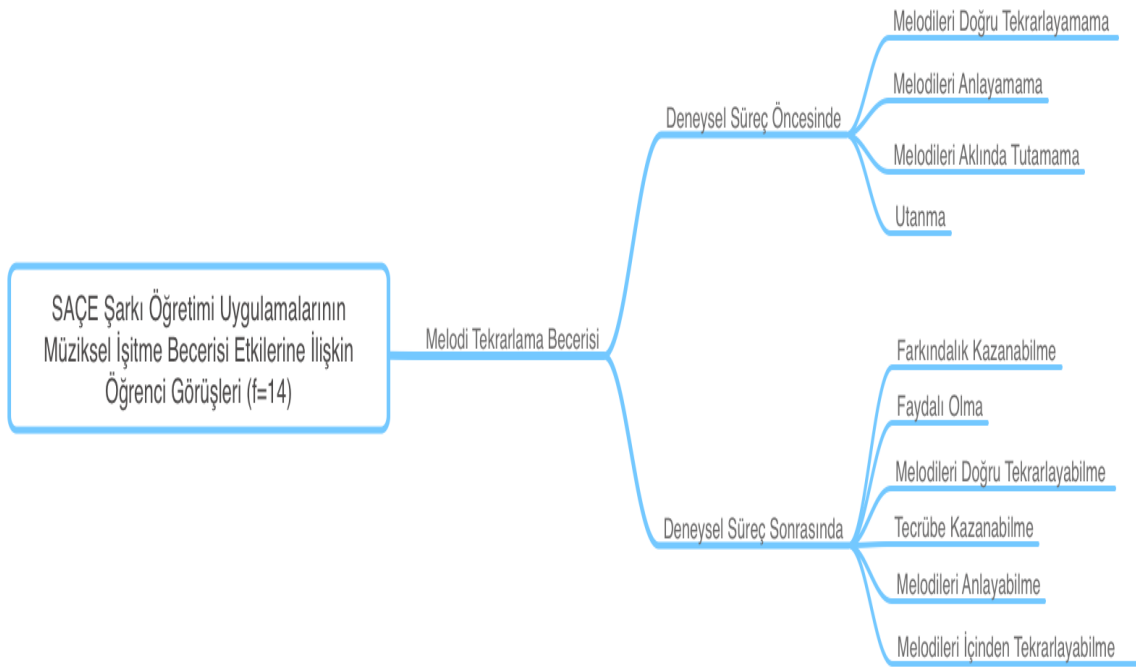
ÖĞ13: Eskiden tek ses duyma konusunda tecrübesizdim ama şimdi bu uygulamadaki eğitim sonrasında daha tecrübeli hale geldim ve iyi duymaya başladım.

ÖĞ14: Öncesinde her ses aynı gibi geliyordu. Önceki duyumumla çalışma sonrası duyumlarım arasındaki farkı anladım. Ama çok uygulayamadım. Mesala çok net duymıyordum her şeyi aynı ses olarak algılıyordum ama şuan değişti. Her sesi ayırt edebiliyorum ama uygulayamıyorum. Ancak farklı olduğunu anlayabiliyorum.

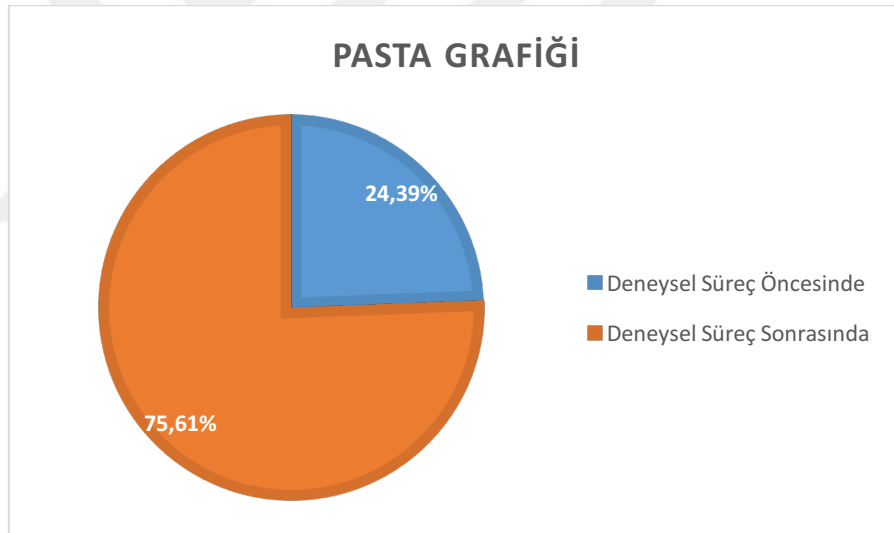
4.4.1.2. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ezgisel Bellek Becerisine Etkisi

Tablo 32. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ezgisel Bellek Becerisi Alt Teması

SN	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %	
1	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri (f=14)	Ezgisel Bellek Becerisi	Melodileri Doğru Tekrarlayamama	Ö (4, 5, 6, 8, 11)	5	35,7	
			Deneysel Süreç Öncesinde (f=10)	Melodileri Anlayamama	Ö (1,13)	2	14,28
			Melodileri Aklında Tutamama Utanma	Ö (7, 12)	2	14,28	
				Ö (10)	1	7,14	
		Farkındalık Kazanabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100		
		Faydalı Olma	Ö (1, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12)	8	57,14		
		Deneysel Süreç Sonrasında (f=31)	Melodileri Doğru Tekrarlayabilme	Ö (5, 8, 10, 13)	4	28,56	
			Tecrübe Kazanabilme	Ö (7, 12, 13)	3	21,42	
			Melodileri Anlayabilme	Ö (1,14)	2	14,28	
			Melodileri İçinden Tekrarlayabilme	Ö (9)	1	7,14	

Şekil 21. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ezgisel Bellek Becerisi Modeli

Grafik 30. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ezgisel Bellek Becerisi Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği

Şekil 5 ve Grafik 30’da gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” temasının alt temasını oluşturan “Ezgisel Bellek Becerisi” deneysel süreç öncesi ve deneysel süreç sonrası şeklinde öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Yapılan analizler sonucunda çalışma grubundaki öğrencilerin ezgisel bellek becerisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde utandıkları (%7,14), melodileri anlayamadıkları (%14,28) ve melodileri akıllarında

tutamadıkları (%14,28) belirtilirken; deneysel süreç sonrasında öğrencilerin gelişim göstererek farkındalık kazandığı (%100), SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının faydalı olduğu (%57,14) ve melodileri doğru tekrarlayabildikleri (%28,56) belirtilmiştir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ezgisel bellek becerisine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ezgisel bellek becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ezgisel Bellek Becerileri” ne yönelik, deneysel süreç öncesinde ve deneysel süreç sonrasındaki öğrenci görüşlerine ait örnekler aşağıdaki gibidir:

ÖĞ1: *Bu çalışmanın melodi tekrarlamama faydası oldu. Bu uygulama sonrasında dinlediğim müziklerdeki notaların inişi çıkışı vb. onları da anlamaya başladım. Daha öncesinde “na” hecesi ile melodilerin nasıl söyleneceğini anlamadım ama şu an anlayabiliyorum ve faydalı olduğunu düşünüyorum.*

ÖĞ5: *Eskiden melodileri çok mırıldanamıyordum. Şimdi melodileri daha çok tekrarlayabiliyorum. Eskiden çok yapamıyordum düzgün tekrarlayamıyordum. Ama şimdi düzgün tekrarlayabiliyorum. Melodi tekrarlamam gelişti.*

ÖĞ6: *Faydalı oldu. Eskiden melodileri tam tekrarlayamıyordum ritimleri de bozuluyordu. Şimdi yine bozulmalar oluyor ama eskiye göre daha iyi. Geliştiğimi düşünüyorum.*

ÖĞ7: *Bence faydalı oldu hocam. Önceden duyduğum herhangi bir melodiyi aklımda tutamıyor içimden tekrar edemiyordum. Şimdi müzik dinlediğimde arada müzik çalarken beklerken şarkının sözlerini, ve melodilerini tahmin ediyor hatırlıyorum.*

ÖĞ8: *Bu çalışma faydalı oldu. Şarkıları sürekli tekrar etmemiz sonucunda sesleri, melodileri ve ritimleri önceye kıyasla daha gelişti. Duyduğum şarkıların melodilerini tekrar edebilmem gelişti daha da düzeldi.*

ÖĞ9: *Mesela bir şarkı dinliyorsam onun melodilerini de ritmine uygun söylüyorum. Bir şarkı veya herhangi bir melodiyi duyduğum zaman tekrarlayabiliyorum. Mesela bir şarkıyı bir kere dinledikten sonra eğer o şarkıyı dinleme isteğim yoksa onu kendi kendime melodisini içimden mırıldanabiliyorum.*

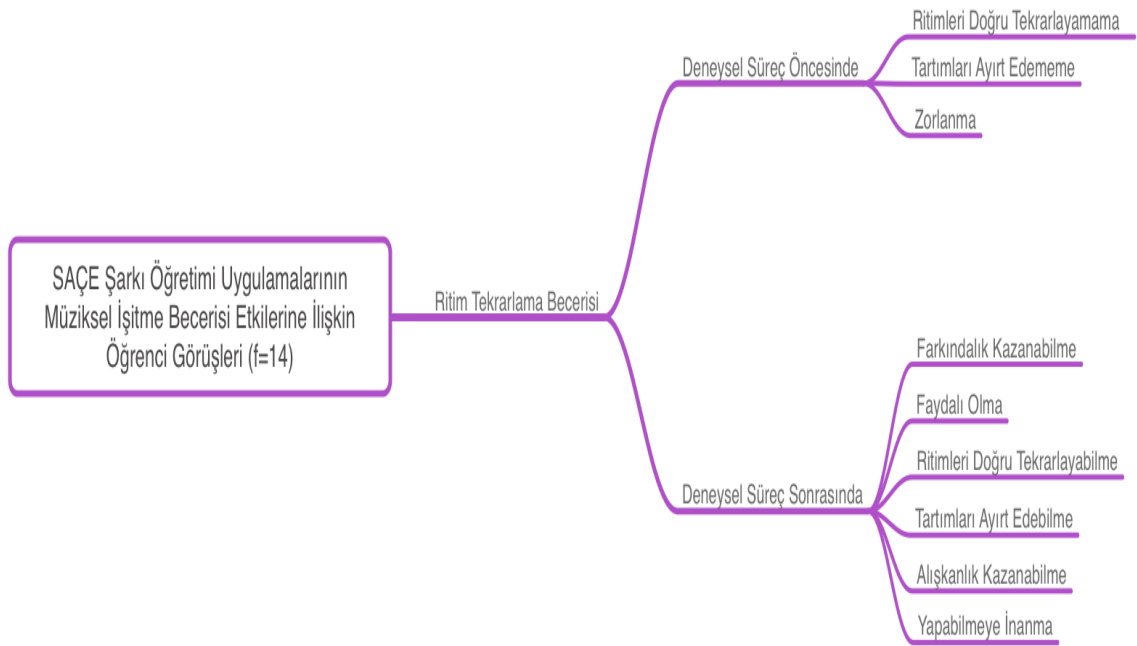
ÖĞ12: *Bu çalışmanın faydalı olduğunu düşünüyorum. Melodi ve ritimleri duymamda eskisine göre daha gelişti. Önceden duyduğum şarkıların melodisini ezberleyemiyordum ama bu çalışmadan sonra gelişti hatta baya gelişti.*

ÖĞ13: *Şarkıların müziklerini doğru bir şekilde ezberlememi sağladı. Önceden çaldığınız o seslerin ne olduğunu bilmiyordum öyle gelişigüzel söylüyordum şimdi ise o seslerin ne olduğunu bildiğim için önceki tecrübelerime dayanarak biraz daha geliştiğini söyleyebilirim.*

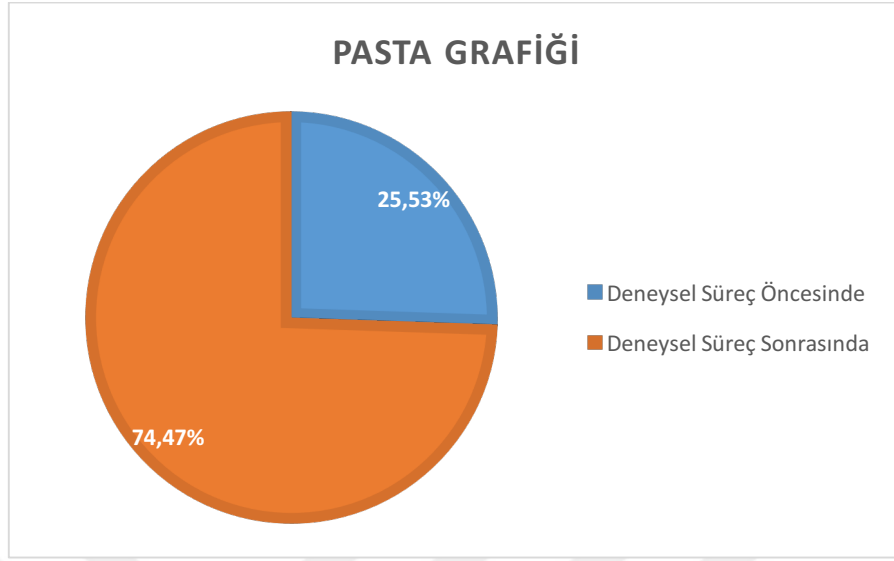
4.4.1.3. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ritimsel Bellek Becerisine Etkisi

Tablo 33. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ritimsel Bellek Becerisi Alt Teması

SN	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %	
1	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri (f=14)	DeneySEL Süreç Öncesinde (f=12)	Ritimleri Doğru Tekrarlayamama	Ö (5, 6, 7, 8, 9,10, 12)	7	49,98	
			Tartımları Ayırt Edememe	Ö (1, 3, 14)	3	21,42	
			Zorlanma	Ö (1,13)	2	14,28	
		Ritimsel Bellek Becerisi	DeneySEL Süreç Sonrasında (f=35)	Farkındalık Kazanabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100
				Faydalı Olma	Ö (3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13)	9	64,26
				Ritimleri Doğru Tekrarlayabilme	Ö (3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13)	9	64,26
				Tartımları Ayırt Edebilme	Ö (1,14)	2	14,28
				Alışkanlık Kazanabilme	Ö (4)	1	7,14
				Yapabilmeye İnanma	Ö (5)	1	7,14

Şekil 22. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Ritimsel Bellek Becerisi Modeli

Grafik 31. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ritimsel Bellek Becerisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği

Şekil 6 ve Grafik 31’de gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” temasının alt temasını oluşturan “Ritimsel Bellek Becerisi” deneysel süreç öncesi ve deneysel süreç sonrası şeklinde öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Yapılan analizler sonucunda çalışma grubundaki öğrencilerin ritimsel bellek becerisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde ritimleri doğru tekrarlayamadıkları (%49,98), zorlandıkları (%14,28) ve tartımları ayırt edemedikleri (%21,42) belirtilirken; deneysel süreç sonrasında öğrencilerin gelişim göstererek farkındalık kazandıkları (%100), ritimleri doğru tekrarladıkları (%64,26) ve SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ritimsel bellek becerisi üzerinde faydalı olduğu (%64,26) belirtilmiştir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ritimsel bellek becerisine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ritimsel bellek becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ritimsel Bellek Becerisi”

ne yönelik olan deneysel süreç öncesinde ve deneysel süreç sonrasındaki öğrenci görüşlerine ait örnekler aşağıdaki gibidir:

ÖĞ1: *Evet yaptığımız uygulama sonrasında ritim tekrarlamamda gelişti. Normalde beynimin ilk duyduğunu yapıyordum ama bu çalışma sonrasında duyduğum ritimleri nasıl yapabileceğimi düşünerek doğru yapmaya çalıştım. Doğru olanı bulmaya çalıştım.*

ÖĞ3: *Çalışmanın faydalı olduğunu düşünüyorum. Önceden beynimde bir kaç kez tekrar edebiliyordum ama karışıyordu. Çalışma sonrasında ise tekrarlarım düzeldi karıştırmalarım azaldı daha iyi oldu.*

ÖĞ5: *Evet faydalı oldu, geliştirdi. Eskiden hiç yapamıyordum. Alkışla vurabiliyordum ama doğru olmuyordu. Şimdi duyduğum ritimleri tekrarlayabildiğime inanıyorum.*

ÖĞ6: *Bu çalışmanın faydalı olduğunu düşünüyorum. Eskiden ritim tutsalardı aynısını yapamazdım. Yani başı doğruysa sonu muhtemelen yanlış olurdu. Şimdi sonu yine yanlış ama daha iyi gelişti.*

ÖĞ9: *Bence bu çalışma ritim tekrarlamama gayet faydalı oldu. Önceden neredeyse hiç yapamıyordum. Ama şimdi yapabiliyorum. Herhangi bir şarkı dinlediğimde o şarkının ritmine uygun söylememe faydalı oldu. Mesela kendi sesimle birlikte elimle ritim tutarak ayarlayabiliyorum.*

ÖĞ11: *Ritim tekrarlamama az faydası olduğunu düşünüyorum. Ama yine de ritim tekrarlamam gelişti. Ses ve melodi duymamda fazla gelişme olmadı.*

ÖĞ12: *Bu çalışma benim için faydalı oldu. Duyduğum her şarkının ritmini çalabiliyorum. Parçaları önceden ritminde okuyordum ama tam olarak okuyamıyordum çalışma sonrasında ritim tekrarları ile daha iyi okumaya başladım. Melodi ve ritimleri duymam eskisine göre daha gelişti.*

ÖĞ13: *Ritim tekrarlamamda gelişme oldu. Önceden ritim tekrarlarırken çok zorlanıyordum. En çok zorlandıklarımın biri ritim. Şimdi de zorlanıyorum ama öncekinden daha iyi durumdayım beni geliştirdi faydası oldu.*

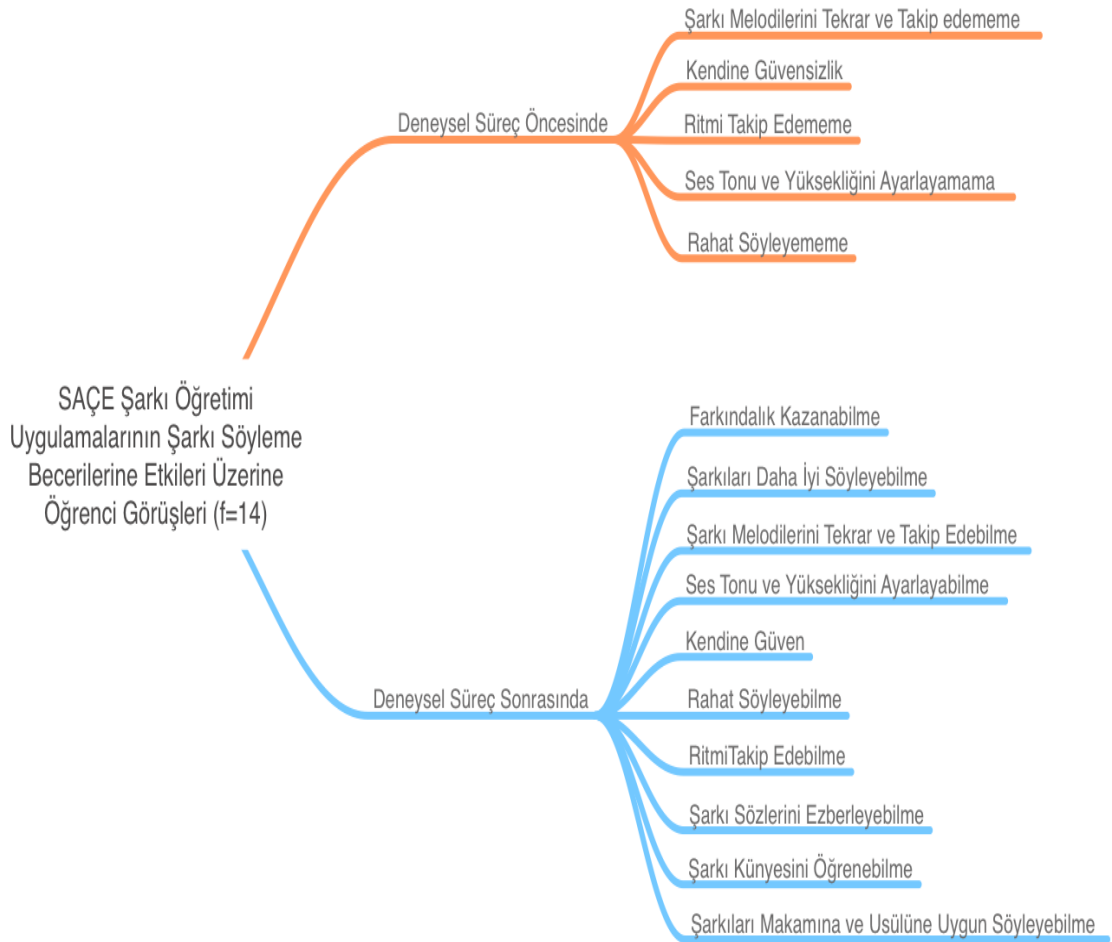
ÖĞ14: *Bu çalışma sonrasında ritim tekrarlamamda baya gelişme oldu. Her ses farklı ritimde yapıyor. Ben o sesi duyarken her ritmi aynı olarak düşünüyordum ve öyle tekrarlıyordum. Ama şuan değişti. Hangi sesin hangi ritimle yapacağımı duyabiliyorum. Ritim tekrarlamam gelişti.*

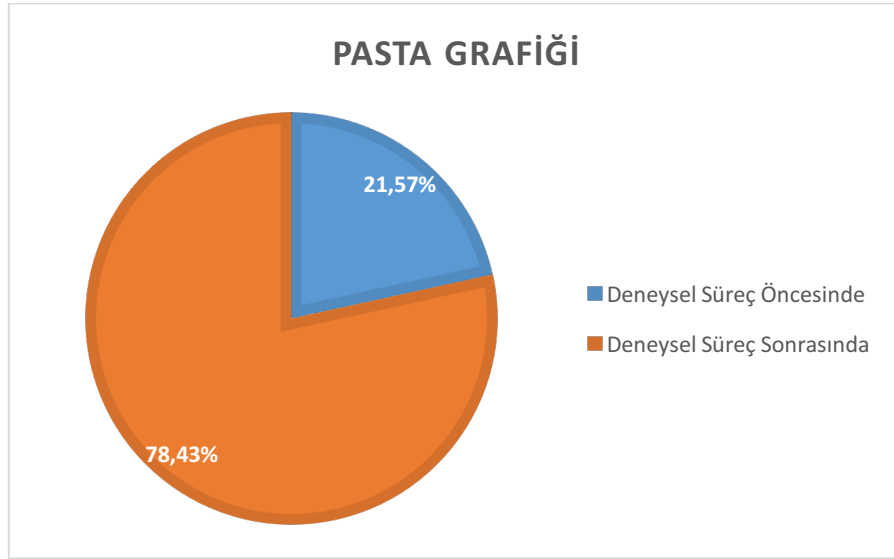
4.4.2.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkileri Üzerine Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Tablo 34. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkileri Üzerine Öğrenci Görüşleri

SN	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
2	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkileri Üzerine Öğrenci Görüşleri (f=14)	Deneysel Süreç Öncesinde (f=11)	Şarkı Melodileri Tekrar ve Takip Edememe	Ö (4, 5, 8)	3	21,42
			Kendine Güvensizlik	Ö (5, 6, 14)	3	21,42
			Ritmik Takip Edememe	Ö (2, 13)	2	14,28
			Ses Tonu ve Yüksekliğini Ayarlayamama	Ö (7, 9)	2	14,28
			Rahat Söyleyememe	Ö (1)	1	7,14
			Farkındalık Kazanabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12, 13, 14)	14	100
		Deneysel Süreç Sonrasında (f=40)	Şarkıları Daha İyi Söyleyebilme	Ö (4, 6, 8, 9, 10, 12)	6	42,84
			Şarkı Melodilerini Tekrar ve Takip Edebilme	Ö (4, 8, 10, 11, 13)	5	35,7
			Ses Tonu ve Yüksekliğini Ayarlayabilme	Ö (4, 10, 12)	3	21,42
			Kendine Güven	Ö (5, 6, 14)	3	21,42
			Rahat Söyleyebilme	Ö (1, 12)	2	14,28
			Ritmik Takip Edebilme	Ö (2, 13)	2	14,28
			Şarkı Sözlerini Ezberleyebilme	Ö (11, 13)	2	14,28
			Şarkı Künyesini Öğrenebilme	Ö (11, 13)	2	14,28
Şarkıları Makamına ve Usulüne Uygun Söyleyebilme	Ö (7)	1	7,14			

Şekil 23. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerilerine Etkilerine İlişkin Model

Grafik 32. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşlerine İlişkin Pasta Grafiği

Şekil 7 ve Grafik 32’de gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” teması oluşturulmuştur. Belirtilmiş olan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde oluşturulan kodlar SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları öncesi ve sonrasını kıyasladığı için kodlar “Deneysel Süreç Öncesi” ve “Deneysel Süreç Sonrası” olarak gruplandırılmıştır. Deney grubundaki öğrenciler deneysel süreç öncesinde; şarkıları rahat söyleyemediklerini (%7,14), ritmi takip edemediklerini (%14,28) ve kendilerine güvenemediklerini (%21,42) belirtirken; deneysel süreç sonrasında aynı alanlarda gelişim göstermelerinin dışında farkındalık kazandıklarını (%100), şarkıları daha iyi söylediklerini (%42,84) ve şarkı sözlerini ezberleyebildiklerini (%14,28) belirtmişlerdir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerisine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisi Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” temasına (Deneysel Süreç Öncesi ve Deneysel Süreç Sonrası) yönelik, öğrenci görüşlerine ait örnekler aşağıdaki gibidir:

4.4.2.1. Deneysel Süreç Öncesi

ÖĞ1: Daha öncesinde de şarkı söyleyebiliyordum ama rahat söyleyemiyordum.

ÖĞ2: Eskiden şarkı söylerken ya hızlı gidiyordum ya da çok yavaş söylüyordum.

ÖĞ5: Eskiden arkadaşlarımın yanında şarkı söyleyemiyordum. Eskiden şarkıları da mırıldanamıyordum.

ÖĞ6: Eskiden şarkı söylerken daha utangaçlık ve çekingenlik yaşıyordum.

ÖĞ7: Önceden bağırmanın daha güzel olduğunu düşünüyordum.

ÖĞ8: Mesela önceden şarkıları daha kötü söylüyordum

ÖĞ9: Önceden sesim bazen ince bazen kalın uymuyordu.

ÖĞ13: Önceden şarkıları ritimsiz söylüyordum.

ÖĞ14: Ben utangaç olduğum için önceden söyleyemiyordum.

4.4.2.2. Deneysel Süreç Sonrası

ÖĞ1: Şarkı söylememde değişiklikler oldu. Çalışma sonrasında şarkıları daha rahat söyleyebiliyorum. “söylesem ne olur söylüyorum zaten” gibi düşünüyorum.

ÖĞ2: Bu eğitimi gördükten sonra şarkıların ritmini, melodisini tam olarak takip edebiliyorum.

ÖĞ4: Bu çalışma sonrasında ses tonumu daha iyi ayarlayabiliyorum, daha iyi şarkı söyleyebiliyorum, şarkının melodisine daha iyi ayak uydurabiliyorum.

ÖĞ5: Şarkı söylemem gelişti. Şimdi arkadaşlarımın yanında şarkı söyleyebiliyorum. Şimdi şarkıları mırıldanabiliyorum. Beni geliştirdiğini düşünüyorum.

ÖĞ6: Bu çalışma şarkı söylememi geliştirdi. Utangaçlık ve çekingenlik bu çalışmadan sonra biraz azaldı.

ÖĞ7: Şimdi normal olarak şarkının makamına, usulüne uygun olarak okuyunca daha iyi olduğunu anladım.

ÖĞ8: Şarkı söylememde değişiklikler oldu. Şimdi evde kendi kendime şarkıları tekrar etmeye başladım. Çalışma sonrasında gelişme olduğunu fark ettim. Şarkı söylemem gelişti.

ÖĞ9: *Bu çalıma sonrasında şarkı söylememin daha da iyileştiğini düşünüyorum. Çünkü sesimi ince veya kalın olarak kullanabilmem daha da iyi oldu. Şarkı söylemem daha da düzeldi.*

ÖĞ10: *Şarkı söylememde gelişme olduğunu düşünüyorum. Mesela şarkı melodisinin iniş çıkışlarını daha iyi yaptığımı düşünüyorum. Daha güzel söylediğimi, iyi anladığımı düşünüyorum.*

ÖĞ11: *Şarkı söylememde gelişmeler oldu. Şarkıların melodilerini tekrar edebiliyorum. Sözlerini ezberleyebiliyorum, künyesini öğrenebiliyorum.*

ÖĞ12: *Evet şarkı söylememde değişiklikler oldu. Daha rahat okuyorum, daha rahat söyleyebiliyorum. Sesim daha fazla çıkıyor ve sesimi daha iyi kullanabiliyorum.*

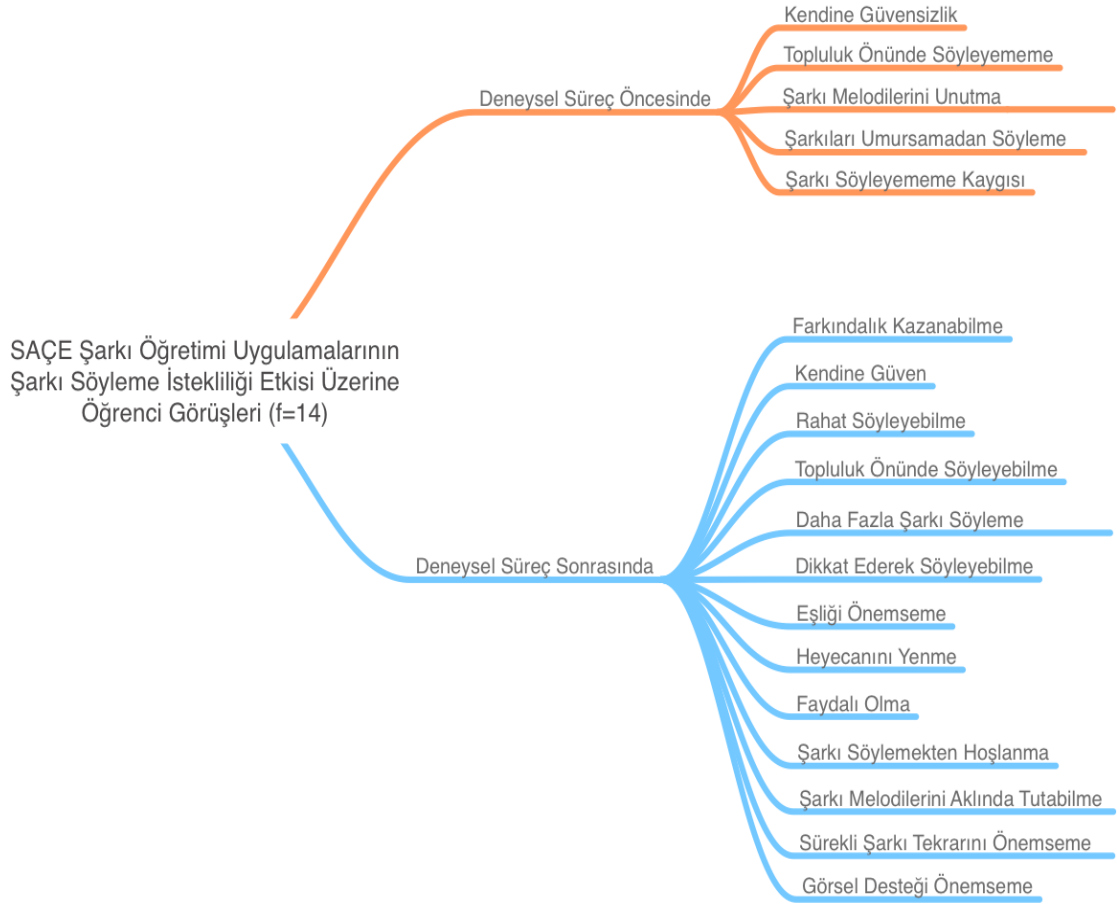
ÖĞ13: *Evet şarkı söylememde değişiklik oldu. Artık ritmine dikkat ederek söylüyorum. Şarkının ritminin yanında melodisine uygun söylemeye başladım. Şarkıların künyelerini, sözlerini öğrendim, ezberledim.*

ÖĞ14: *Bu bu çalışma utangaçlığımı yenmeme biraz etki etti.*

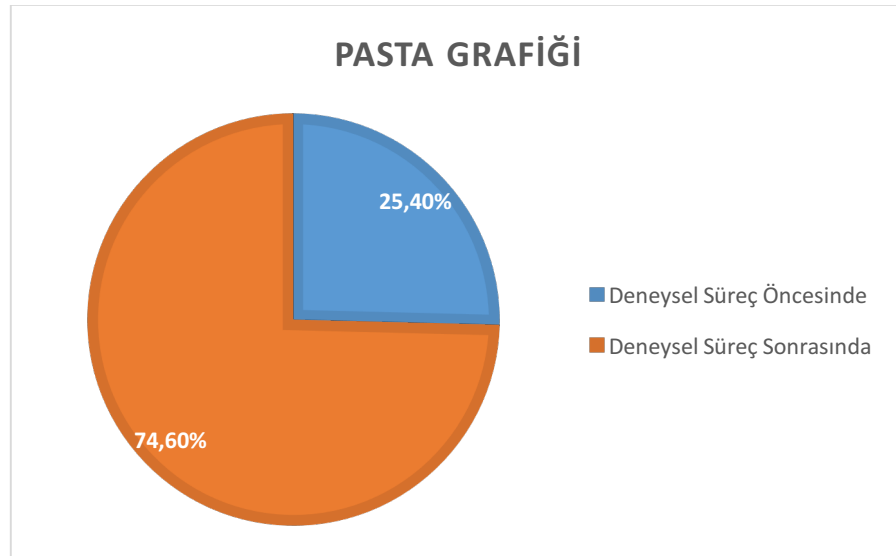
4.4.3.SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Tablo 35. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri

SN	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %	
3	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri (f=14)	-	Kendine Güvensizlik	Ö (1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	11	78,54	
			Deneysel Süreç Öncesinde (f=16)	Topluluk Önünde Söyleyememe	Ö (6, 13)	2	14,28
			Şarkı Melodilerini Unutma	Ö (4)	1	7,14	
			Umursamadan Söyleme	Ö (5)	1	7,14	
			Şarkı Söyleyememe Kaygısı	Ö (7)	1	7,14	
		Farkındalık Kazanabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100		
		-	Kendine Güven	Ö (1, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	10	71,4	
			Rahat Söyleyebilme	Ö (3, 9, 10, 11, 12)	5	35,7	
			Topluluk Önünde Söyleyebilme	Ö (5, 10, 12, 13)	4	28,56	
			Daha Fazla Şarkı Söyleme	Ö (1, 10)	2	14,28	
			Dikkat Ederek Söyleyebilme	Ö (5, 6)	2	14,28	
			Eşliği Önemseme	Ö (7, 14)	2	14,28	
			Heyecanını Yenme	Ö (9, 13)	2	14,28	
			Faydalı Olma	Ö (10, 11)	2	14,28	
			Şarkı Söylemekten Hoşlanma	Ö (2)	1	7,14	
			Şarkı Melodilerini Aklında Tutabilme	Ö (4)	1	7,14	
			Sürekli Şarkı Tekrarını Önemseme	Ö (8)	1	7,14	
Görsel Desteği Önemseme	Ö (14)		1	7,14			

Şekil 24. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisine İlişkin Model

Grafik 33. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri Pasta Grafiği

Şekil 8 ve Grafik 33’de gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri” teması oluşturulmuştur. Belirtilmiş olan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde oluşturulan kodlar SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları öncesi ve sonrasını kıyasladığı için kodlar “Deneysel Süreç Öncesi” ve “Deneysel Süreç Sonrası” olarak gruplandırılmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin deneysel süreç öncesinde kendilerine güvenemedikleri (%78,54) ve topluluk önünde şarkı söyleyemedikleri (%14,28) belirtilirken; deneysel süreç sonrasında öğrencilerin gelişim göstererek farkındalık kazandıkları (%100), kendilerine güvendikleri (%71,4) ve şarkıları rahat söyleyebildikleri belirtilmiştir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme istekliliğine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme istekliliğini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisi Üzerine Öğrenci Görüşleri” temasına (Deneysel Süreç Öncesi ve Deneysel Süreç Sonrası) yönelik, öğrenci görüşlerine ait örnekler aşağıdaki gibidir:

4.4.3.1.Deneysel Süreç Öncesi

ÖĞ1: *Önceden utangaçlık değil de sıkılma oluyordu genellikle. Hemen sıkılıyordum şarkı söylerken söylesem de bitse diyordum.*

ÖĞ4: *Daha önce yaptığımızda utanmaktan ve sıkılmaktan melodileri unutmuştum.*

ÖĞ5: *Önceden sadece tekrarlıyordum böyle ritimlerini falan çok umursamadan söylüyordum.*

ÖĞ6: *Önceden şarkı söylerken utanıyordum. Eskiden böyle biri bana şarkı söyle dese yok söylemem derdim fakat böyle yalnız başımayken çok güzel söyledim.*

ÖĞ7: *Önceden şarkı söylemek istiyordum ama kötü söylüyordum. Dışarıda şarkı söylemekten çekiniyordum.*

ÖĞ8: *Önceden çekindiğim için hiç şarkı söylemek istemiyordum baya sıkılıyordum, utanıyordum baya.*

ÖĞ9: *Önceden çekingenlik, utangaçlık oluyordu, rahat ve istekli olarak şarkı söyleyemiyordum.*

ÖĞ10: Önceden şarkı söylerken utanıyordum.

ÖĞ11: Hocamız bağlama çaldığında sınıfımızda şarkı söylüyorduk ama ben çekindiğim için söyleyemiyordum.

ÖĞ12: Bu çalışma öncesinde şarkı söylerken çekiniyordum. Mesela biri şarkı söyle dediğinde heyecanlanıyor, birazda utanıyordum.

ÖĞ13: Önceden şarkı söylerken utanıyordum ve titriyordum.

ÖĞ14: Sıkılma değil de utandığım için önceden söyleyemiyordum.

4.4.3.2. Deneysel Süreç Sonrası

ÖĞ1: Bu çalışma sonrasında şarkı söyleme istekliliğim arttı. Daha çok şarkı söylemek istiyorum.

ÖĞ2: Evet şarkı söyleme istekliliğim bu çalışma sonrasında çok arttı. Artık şarkı söylemek hoşuma gidiyor ve istekli olarak şarkıları söylüyorum.

ÖĞ3: Evet bu çalışma sonrasında şarkı söyleme istekliliğim arttı ve daha rahat şarkı söyleyebiliyorum.

ÖĞ4: Evet şarkı söyleme istekliliğim değişti. Dediğim gibi daha önce yaptığımızda utanmaktan ve sıkılmaktan melodileri unutmuştum ama şimdikiinde öyle değildi sıkılmam, utanmam ve çekingenliğim azaldı, melodileri aklımda tutabiliyorum.

ÖĞ5: Bu çalışma şarkı söyleme istekliliğimi artırdı. Şimdi şarkıların ritimlerini de düşünerek söylüyorum. Artık şarkıların söz, ritim ve melodisinin uyumuna dikkat ediyorum.

ÖĞ6: Utangaçlığım tam olarak bitmedi ama azaldı, etkisi oldu. Şimdi kalabalıkta olsa şarkı söyleyebilirim.

ÖĞ7: Şarkı söyleme istekliliğim değişmedi. Bu çalışmadan sonra çekinmem azaldı. Şarkının eşliği ve altyapısı geldiğinde var olan şarkı söyleme isteğimde daha da artıyor.

ÖĞ8: Bu çalışma çekingenliğimi önledi. Şimdi şarkıları sürekli tekrar ettik utanma, sıkılma geçti. Topluluk önünde çekinmeden söyleyebilirim. Çekingenliğimi yendim.

ÖĞ9: Değişiklikler oldu. Mesela bu uygulamadan sonra bir kaç öğretmenim şarkı söyleyin dediğinde heyecanlanmadan çıkıp söyledim. Artık çekingenlik, utangaçlık olmadan rahat ve istekli olarak şarkı söyleyebiliyorum.

ÖĞ10: *Şimdi daha rahat şarkı söyleyebiliyorum. Şimdide biraz utanıyorum ama önceye göre azaldı. Şarkı söyleme isteğim arttı. Toplulukta müzik çalırken şarkı söyleyebilirim. Faydalı bir çalışma bana faydası oldu.*

ÖĞ11: *Şarkı söyleme istekliliğimde değişiklikler oldu. Şimdi ben rahatlıkla şarkı söylüyorum. Benim için faydalı bir yöntem. Artık şarkı söylerken utanmıyorum ve çekinmiyorum.*

ÖĞ12: *Bu çalışma sonrasında şarkı söylerken daha da rahatladım, topluluk önünde daha rahat söyleyebiliyorum utanmam yok artık.*

ÖĞ13: *Şarkı söylerken utangaçlığım eskiye bakıldığında azaldı ama ben utangaç biri olduğum için yine de biraz var. Öncekine göre azaldı ama. Önceden şarkı söylerken titriyordum şimdi titremem gitti. Toplulukta artık istekli olarak şarkı söyleyebiliyorum.*

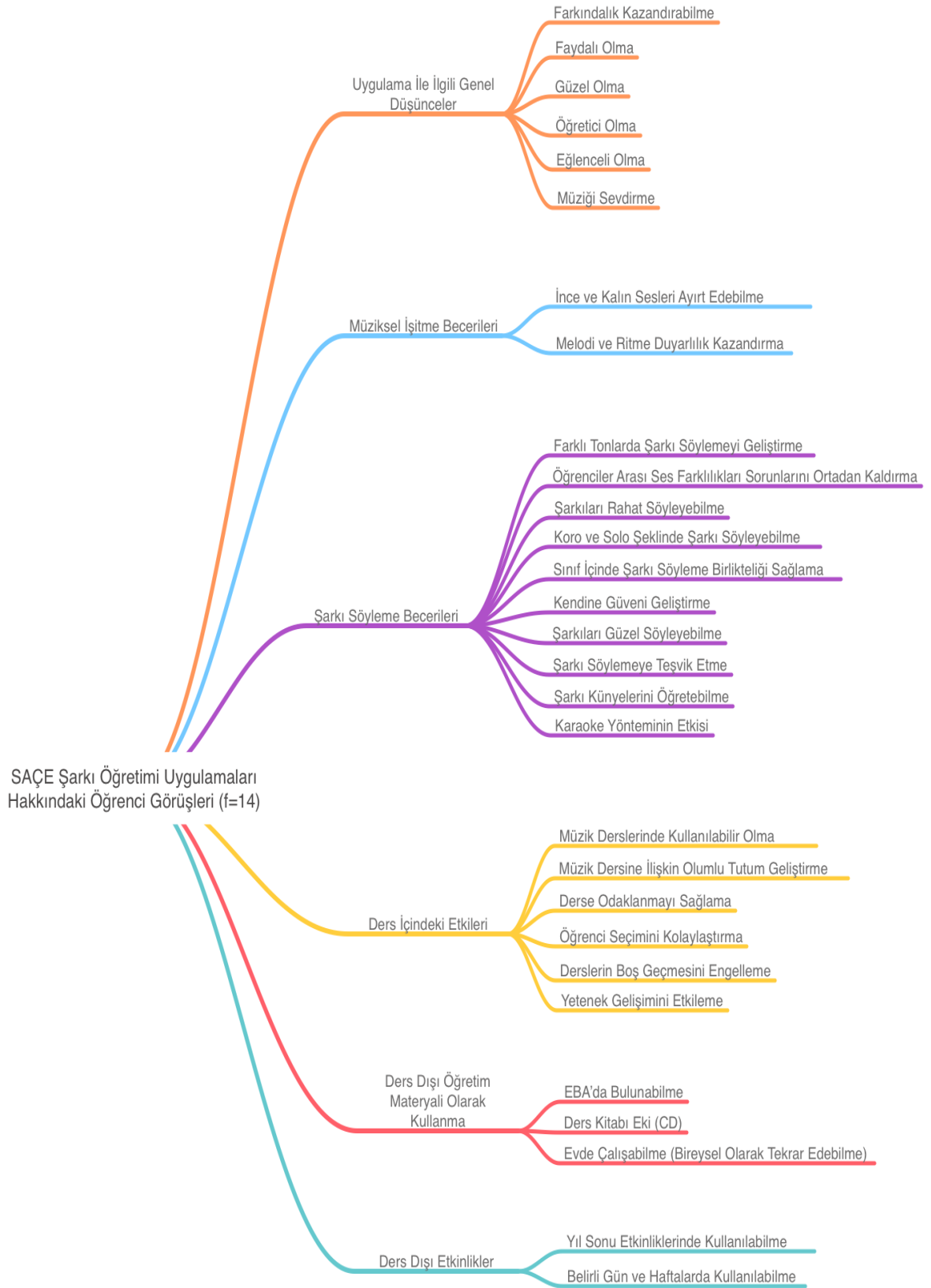
ÖĞ14: *Bu çalışma utanmadan söylememe çok az etki etti. Söyleyeceğim şarkının melodisinin akıllı tahtadan duyulması ve sözlerini görebilmem şarkı söylememi etkiledi.*

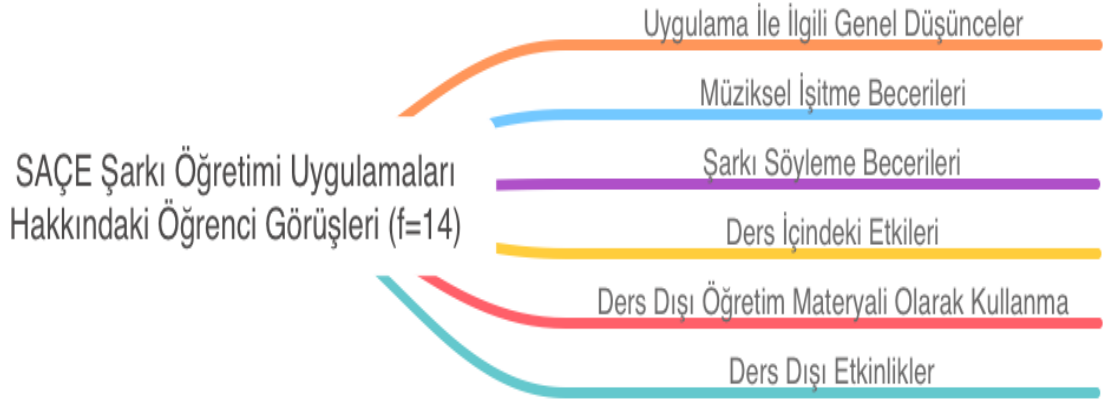
4.4.4. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Tablo 36. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri

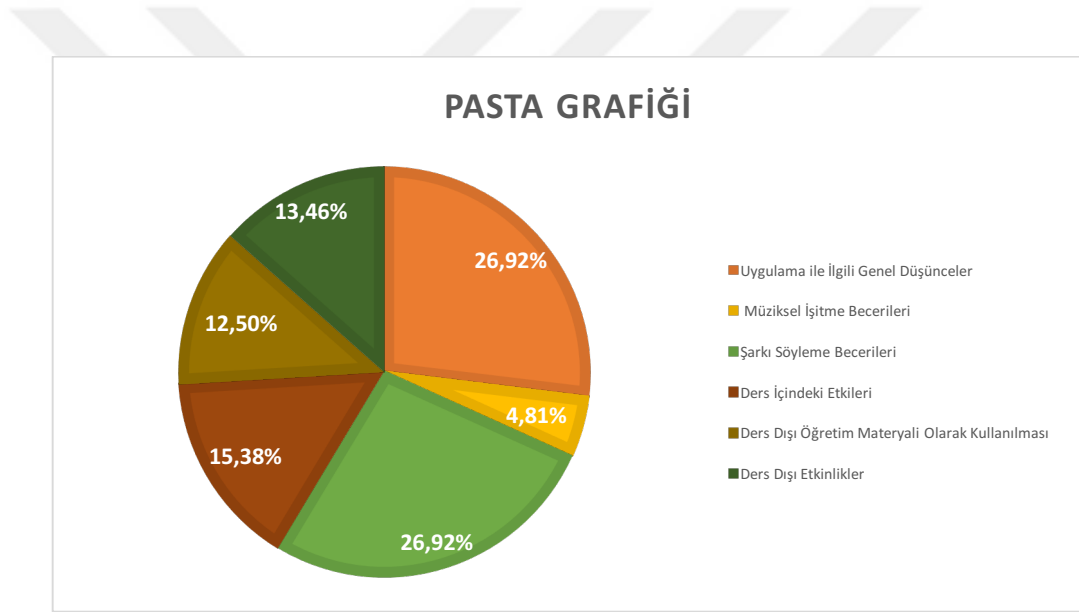
Sıra No	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %	
4	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri (f=14)	Uygulama ile İlgili Genel Düşünceler (f=28)	Farkındalık Kazandırabilme	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100	
			Faydalı Olma	Ö (1, 4, 6, 7, 8, 9, 11)	7	49,98	
			Güzel Olma	Ö (2, 4, 10)	3	21,42	
			Öğretici Olma	Ö (3, 11)	2	14,28	
			Eğlenceli Olma	Ö (7)	1	7,14	
			Müziği Sevdirme	Ö (3)	1	7,14	
		Müziksel İşitme Becerileri (f=5)	İnce ve Kalın Sesleri Ayırt Edebilmeyi Sağlama	Ö (1, 4, 9, 14)	4	28,56	
			Melodi ve Ritme Duyarlılık Kazandırma	Ö (6)	1	7,14	
			Şarkı Söylenme Becerileri (f=28)	Farklı Tonlarda Şarkı Söyleyebilmeyi Geliştirme	Ö (1, 4, 8, 9, 12, 14)	6	42,84
				Öğrenciler Arası Ses Farklılıkları Sorunlarını Ortadan Kaldırma	Ö (1, 8, 9, 14)	4	28,56
				Şarkıları Rahat Söyleyebilme	Ö (10, 11, 12, 13)	4	28,56
				Koro ve Solo Şeklinde Şarkı Söyleyebilme	Ö (4, 8, 9)	3	21,42
				Sınıf İçinde Şarkı Söyleme Birlikte İlgisi Sağlama	Ö (4, 6, 9)	3	21,42
				Kendine Güveni Geliştirme	Ö (5, 6, 11)	3	21,42
Şarkıları Güzel Söyleyebilme	Ö (3, 8)	2		14,28			
Şarkı Söylemeye Teşvik Etme	Ö (5)	1		7,14			
Müzik Yeteneği Gelişimini Etkileme	Şarkı Künyelerini Öğretebilme	Ö (12)	1	7,14			
	Karaoke Yönteminin Etkisi	Ö (13)	1	7,14			
	Müzik Derslerinde Kullanılabilir Olma	Ö (2, 4, 5, 7, 9, 11, 14)	7	49,98			
	Müzik Dersine İlişkin Olumlu Tutum Geliştirme	Ö (3, 7, 8, 9, 13)	5	35,7			
	Ders İçindeki Etkileri (f=16)	Ö (3)	1	7,14			
	Öğrenci Seçimini Kolaylaştırma	Ö (3)	1	7,14			
	Derslerin Boş Geçmesini Engelleme	Ö (13)	1	7,14			
	Müzik Yeteneği Gelişimini Etkileme	Ö (8)	1	7,14			
Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanılması (f=17)	EBA 'da Bulunabilme	Ö (1, 4, 5, 8, 9, 12, 14)	7	49,98			
	Evde Çalışabilme (Bireysel Olarak Tekrar Edebilme)	Ö (1, 4, 9, 12, 14)	5	35,7			
	Ders Kitabı Eki Olma (CD)	Ö (1, 4, 12, 13, 14)	5	35,7			
	Yıl Sonu Etkinliklerinde Kullanılabilme	Ö (3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14)	10	71,4			
Ders Dışı Etkinlikler (f=14)	Belirli Gün ve Haftalarda Kullanılabilme	Ö (1, 8, 12, 13)	4	28,56			

Şekil 25. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerine İlişkin Model

Şekil 26. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerine İlişkin Alt Temalar Modeli

Grafik 34. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşlerine İlişkin Pasta Grafiği

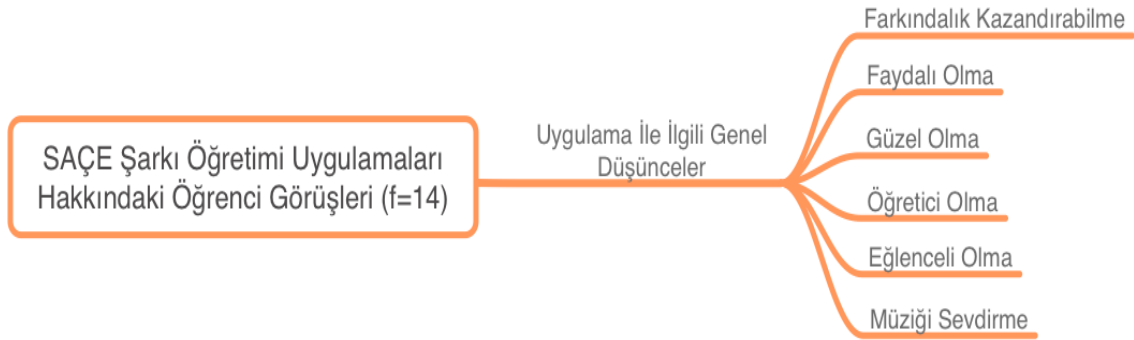
Tablo 33, Şekil 9, Şekil 10 ve Grafik 34’de gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” teması oluşturulmuştur. Belirtilmiş olan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde; uygulama ile ilgili genel düşünceler, müziksel işitme becerileri, şarkı söyleme becerileri, ders içindeki etkileri, ders dışı öğretim materyali olarak kullanma ve etkinlikler şeklinde altı alt tema belirlenmiştir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri temasının alt temaları ile ilgili görüş bildiren öğrenci sayılarına ait yüzdelik dilimlemelere bakıldığında; uygulama ile ilgili genel düşünceler %26,92, müziksel işitme becerileri %4,81, şarkı

söyleme becerileri %26,92, ders içindeki etkileri %15,38, ders dışı öğretim materyali olarak kullanma %12,50 ve ders dışı etkinlikler %13,46 olarak belirlenmiştir. Verilen cevaplara göre çalışma grubundaki öğrencilerin büyük çoğunluğu uygulama ile ilgili genel düşünceler (%26,92) ve şarkı söyleme becerileri (26,92) alt temaları ile ilgili görüş bildirmişlerdir. Uygulama ile ilgili genel düşünceler alt temasında öğrenciler SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri ile ilgili farkındalık kazandırabilme, faydalı olma, öğretici olma, eğlenceli olma, güzel olma ve müziği sevdirmesi gibi durumları belirtmişlerdir. Müziksel işitme becerileri alt temasına bakıldığında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; ince ve kalın sesleri ayırt etmeyi sağladığı, melodi ve ritme duyarlılık kazandırdığı belirtilmiştir. Şarkı söyleme becerileri alt temasına bakıldığında ise SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; farklı tonlarda şarkı söyleyebilmeyi geliştirmesi, öğrenciler arası ses farklılıkları sorunlarının ortadan kaldırması, şarkıları güzel söyleyebilmeye etki etmesi, şarkıların koro veya solo olarak sunumlarında kullanılabilmesi, sınıf içinde birlikteliği sağladığı, şarkı söylemeye teşvik ettiği, kendine güveni geliştirdiği, şarkıları rahat söyleyebilmeye etki ettiği, şarkıların künyelerini öğrenebilmeye yardımcı olduğu ve kullanılan karaoke yönteminin etkisi gibi özelliklerinin ön planda olduğu görülmektedir. Ders içindeki etkileri alt temasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; müzik derslerinde kullanılabilir olması, müzik dersine ilişkin olumlu tutum geliştirmeyi sağlaması, derse odaklanmayı sağlaması, öğrenci seçimini kolaylaştırma, müzik derslerinin boş geçmesini engelleme ve müzik yeteneği gelişimini etkilemesi şeklinde pozitif görüşler tespit edilmiştir. Ders dışı öğretim materyali olarak kullanma alt temasında öğrenciler SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile evde çalışabilme (bireysel olarak tekrar edebilme), EBA'da (Eğitim Bilişim Ağı) bulunabilir olması ve MEB'nin dağıtımını yaptığı müzik ders kitapları ile birlikte ek olarak (CD) sunulması şeklindeki görüşleri belirtmişlerdir. Ders dışı etkinlikler alt temasında öğrenci görüşlerine göre SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; okullarda düzenlenen belirli gün ve hafta etkinlikleri ile diğer etkinliklerde kullanılabilir olması öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

4.4.4.1. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile İlgili Genel Düşünceler

Tablo 37. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile İlgili Genel Düşünceler Alt Teması

Sıra No	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
4	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri (f=14)	Uygulama ile İlgili Genel Düşünceler (f=28)	Farkındalık	Ö (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)	14	100
			Kazandırabilme	Ö (1, 4, 6, 7, 8, 9, 11)	7	49,98
			Faydalı Olma	Ö (2, 4, 10)	3	21,42
			Güzel Olma	Ö (3, 11)	2	14,28
			Öğretici Olma	Ö (7)	1	7,14
			Eğlenceli Olma	Ö (3)	1	7,14

Şekil 27. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları İle İlgili Genel Düşünceler Modeli

Şekil 11’de detaylı bir şekilde gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Uygulama ile İlgili Genel Düşünceler” altında geliştirilen ifadelerin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Görüşme formundaki ifadelere göre; müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri ile ilgili farkındalık kazanabildikleri (%100), faydalı (%49,98), güzel (%21,42), öğretici (%14,28), eğlenceli (%7,14) bir çalışma olduğu ve müziği sevdirmesi (%7,14) şeklindeki görüşler öğrenciler tarafından belirtilmiştir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Uygulama ile İlgili Genel Düşünceler” e ait öğrenci görüşlerinin bazıları şu şekildedir:

ÖĞ1: Bence bu yöntem müzik konusunda faydalı bir yöntem.

ÖĞ2: Bence başarılı ve güzel bir çalışma. Bu çalışmanın okullarda müzik derslerinde sürekli kullanılabilir olması biz öğrencilere oldukça faydalı olacağını düşünüyorum.

ÖĞ4: Okulda da bu yöntemi kullanabiliriz. Müzik dersleri için gayet güzel ve faydalı olur.

ÖĞ6: Bu uygulamanın faydalı bir yöntem olduğunu düşünüyorum.

ÖĞ7: Okullarda müzik derslerinde olsa bence faydası olur hocam. Okullarda şarkı söylemek istemeyen çok kişi var müzik dersleri bitsin de kurtulayım diyenler var. Ama böyle eğlenceli geçtiği zaman bence müziğe daha çok bağlanırlar.

ÖĞ8: Bu uygulama ile müzik derslerinde öğrenilen şarkılar önemli gün ve haftalarda da koro veya solo olarak kullanılabilse faydalı olur. Sahneye çıkıldığında da düzgün bir şekilde söylenir şarkılar.

ÖĞ9: Yani bu uygulama EBA'da olsa daha da kendimizi geliştirebiliriz. Çünkü EBA'da müzik bölümünde hiç bir şey yok. Bunlar eklense daha da faydalı olur.

ÖĞ10: Güzel ve hoşuma giden bir yöntem.

ÖĞ11: Bana göre faydalı. Müzik derslerinde de olmalı. Mesela bu çalışmada sadece 8-9 kişi öğrenebildi. Ama bütün müzik derslerinde olsa diğer çocuklarda öğrenebilir hocam.

4.4.4.2. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler

Tablo 38. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler Alt Teması

Sıra No	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
4	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri (f=14)	Müziksel İşitme Becerileri (f=5)	İnce ve Kalın Sesleri Ayırt Edebilmeyi Sağlama	Ö (1, 4, 9, 14)	4	28,56
			Melodi ve Ritme Duyarlılık Kazandırma	Ö (6)	1	7,14

Şekil 28. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Müziksel İşitme Becerileri Modeli

Şekil 12'de detaylı bir şekilde gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen "SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri" temasının alt teması olan "Müziksel İşitme Becerileri" altında geliştirilen ifadelerin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Görüşme formundaki ifadelerle göre; ince ve kalın sesleri ayırt edebilmeyi sağlaması (%28,56),

melodi ve ritme karşı duyarlılık kazandırması (%7,14) öğrenciler tarafından belirtilmiştir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulaması Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Müziksel İşitme Becerileri” ne ait öğrenci görüşlerinin bazıları şu şekildedir:

ÖĞ1: Bu çalışmada şarkıların farklı tonlarının olması her öğrencinin ses tonunun aynı olmaması ince veya kalın olması içinde önemli bence.

ÖĞ2: Biz öğrencilerin şarkı söylemeleri ve müziksel işitmeleri bu çalışma ile gelişebilecek.

ÖĞ4: Ses kalınlığı ve inceliği farklı olduğu için önemli bence.

ÖĞ6: Bu yöntem müzik derslerinde kullanılırsa başka çocuklarında şarkı söylerken çekinmeleri azalabilir böyle şarkı söyleyebilirler onlarda utanmadan. Böyle ritimlere melodilere daha duyarlı olabilirler.

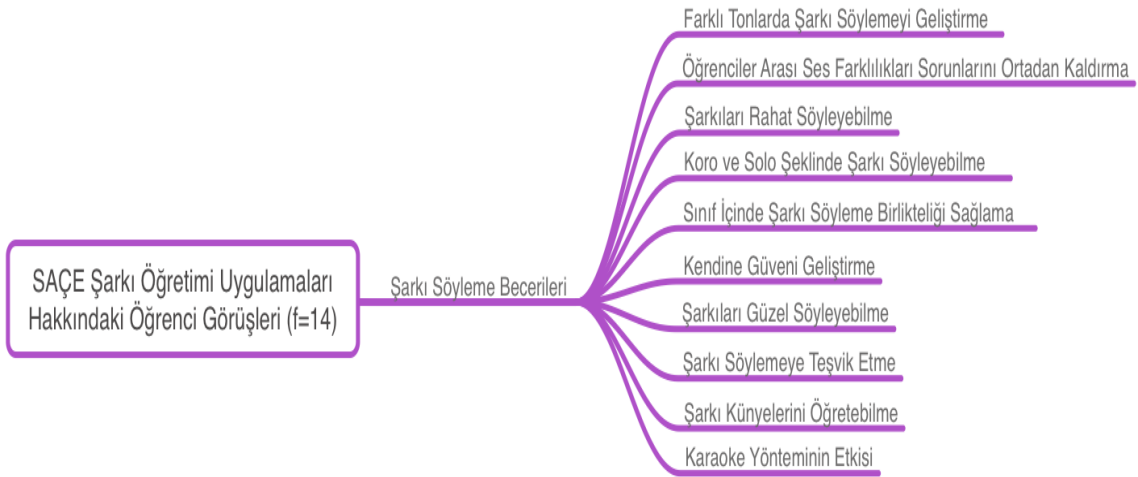
ÖĞ9: Herkes aynı sese sahip olmadığı için ince veya kalın olarak farklı tonlarda olması da faydalı olur bence.

ÖĞ14: Farklı tonlarda olmasının öğrencilere incelik kalınlık açısından faydası olur bence.

4.4.4.3. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler

Tablo 39. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi İle İlgili Görüşler Alt Teması

Sıra No	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
4	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri (f=14)	Şarkı Söyleme Becerileri (f=28)	Farklı Tonlarda Şarkı Söyleyebilmeyi Geliştirme	Ö (1, 4, 8, 9, 12, 14)	6	42,84
			Öğrenciler Arası Ses Farklılıkları Sorunlarını Ortadan Kaldırma	Ö (1, 8, 9, 14)	4	28,56
			Şarkıları Rahat Söyleyebilme	Ö (10, 11, 12, 13)	4	28,56
			Koro ve Solo Şeklinde Şarkı Söyleyebilme	Ö (4, 8, 9)	3	21,42
			Sınıf İçinde Şarkı Söyleme Birlikteliği Sağlama	Ö (4, 6, 9)	3	21,42
			Kendine Güveni Geliştirme	Ö (5, 6, 11)	3	21,42
			Şarkıları Güzel Söyleyebilme	Ö (3, 8)	2	14,28
			Şarkı Söylemeye Teşvik Etme	Ö (5)	1	7,14
			Şarkı Künyelerini Öğretebilme	Ö (12)	1	7,14
			Karaoke Yönteminin Etkisi	Ö (13)	1	7,14

Şekil 29. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Şarkı Söyleme Becerileri Modeli

Şekil 13’de detaylı bir şekilde gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Şarkı Söyleme Becerileri” altında geliştirilen ifadelerin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Görüşme formundaki ifadelerle göre; farklı tonlarda şarkı söyleyebilmenin gelişmesi (%42,84), öğrenciler arası ses farklılıklarının ortadan kalkması (%28,56), şarkıları güzel söyleyebilmeyi sağlaması (%14,28), şarkıların koro veya solo olarak söylenebilmesi (%21,42), sınıf içinde şarkı söyleme birlikteliği sağlaması (%21,42), şarkı söylemeye teşvik etmesi (%7,14), kendine güveni geliştirmesi (%21,42), rahat şarkı söyleyebilme (%28,56), şarkı künyelerini öğretebilmesi (%7,14) ve karaoke yönteminin etkisi (%7,14) şeklindeki görüşler öğrenciler tarafından belirtilmiştir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Şarkı Söyleme Becerileri” ne ait öğrenci görüşlerinin bazıları şu şekildedir:

ÖĞ1: *Bu çalışmada şarkıların farklı tonlarının olması, her öğrencinin ses tonunun aynı olmaması ince veya kalın olması içinde önemli bence.*

ÖĞ2: *Biz öğrencilerin şarkı söylemeleri ve müziksel işitmeleri bu çalışma ile gelişebilecek.*

ÖĞ3: *Bu çalışma ile öğrenciler güzel şarkı söylemeye başlarlar. Öğretmenlerin bazı müzik yeteneği olan kişileri seçmelerine yardımcı olur ve onlarda şarkıları söyleyebilirler.*

ÖĞ4: Şarkıların farklı tonlarının olması yararlı. Bu çalışma sırasında koro ve ya solo olarak şarkı söyledik birbirimize ayak uydurabildik.

ÖĞ5: Bence okullarda müzik derslerinde bu yöntem olmalı. Çünkü öğrencileri şarkı söylemeye teşvik ediyor. Yani şarkı söylerken utanan çocuklar var onları müziğe teşvik edebilir.

ÖĞ6: Bu yöntem müzik derslerinde kullanılırsa başka çocuklarında şarkı söylerken çekinmeleri azalabilir, onlarda utanmadan şarkı söyleyebilirler. Çocuklar kalabalık ortamlarda bu yöntemle en azından şarkıların melodisi olduğunda şarkıları söyleyebilirler.

ÖĞ8: Farklı tonlarda olması önemli bence çünkü herkesin ses tonu aynı değil. Bu uygulama ile müzik derslerinde öğrenilen şarkılar önemli gün ve haftalarda da koro veya solo olarak kullanılabilse faydalı olur Öğrenciler sahneye çıktığında şarkılar düzgün ve güzel bir şekilde söylenebilir.

ÖĞ9: Okul korolarında veya etkinliklerde de bu yöntem faydalı olur diye düşünüyorum. Koro bu müziklere eşlik ederse herkes ses tonunu ona göre ayarlayabilir. Herkes aynı sese sahip olmadığı için ince veya kalın olarak farklı tonlarda olması da faydalı olur bence.

ÖĞ10: Okullarda yaptığımız programlarda daha rahat şarkı söylememizi sağlar bence.

ÖĞ11: Mesela önceden ben çekiniyordum şarkı söyleyemiyordum çalışma sonrasında rahatlıkla söyleyebiliyorum, onlarda söyleyebilirler. Bu çalışma müzik derslerinde olsa diğer çocuklarda öğrenebilir.

ÖĞ12: Farklı tonlarda olması da işe yarar. Bir şarkı sürekli aynı tondan söylenmiyor farklı tonları da var şarkının. Bunları söylemek daha rahat olur. Söylediğimiz şarkı veya türkünün nereye ait olduğunu yani künyesinide bu çalışma ile öğreniyoruz.

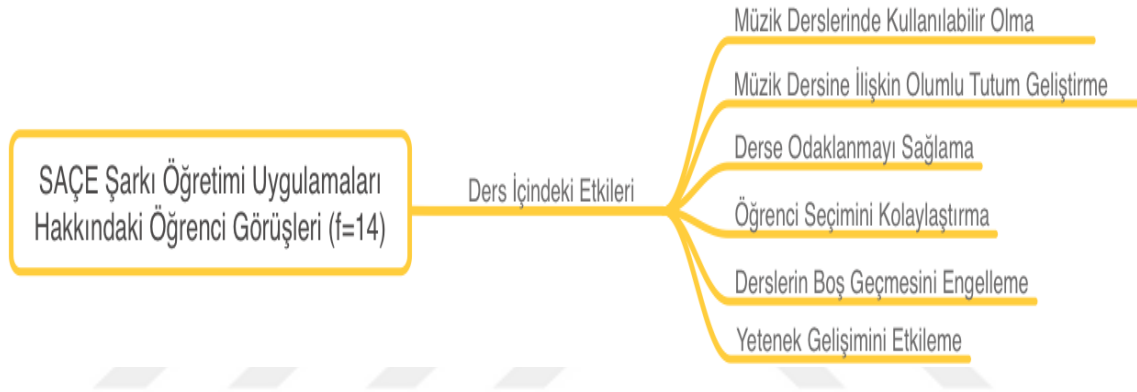
ÖĞ13: Bizim yaşımızdaki çocukların 23 Nisan'a gitmesi biraz daha zor olduğu için müzikler olursa bu müziklerle birlikte programlarda daha rahat söyleyebiliriz. Çünkü parçaların hepsinin müziği var, sözleri yazıyor.

ÖĞ14: Farklı tonlarda olmasının öğrencilere incelik kalınlık açısından faydası olur bence.

4.4.4.4. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders İçindeki Etkileri

Tablo 40. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders İçindeki Etkileri Alt Teması

Sıra No	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
4	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri (f=14)	Ders İçindeki Etkileri (f=16)	Müzik Derslerinde Kullanılabilir Olma	Ö (2, 4, 5, 7, 9, 11, 14)	7	49,98
			Müzik Dersine İlişkin Olumlu Tutum Geliştirme	Ö (3, 7, 8, 9, 13)	5	35,7
			Derse Odaklanmayı Sağlama	Ö (3)	1	7,14
			Öğrenci Seçimini Kolaylaştırma	Ö (3)	1	7,14
			Derslerin Boş Geçmesini Engelleme	Ö (13)	1	7,14
			Müzik Yeteneği Gelişimini Etkileme	Ö (8)	1	7,14

Şekil 30. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders İçindeki Etkileri Modeli

Şekil 14’de detaylı bir şekilde gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ders İçindeki Etkileri” altında geliştirilen ifadelerin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Görüşme formundaki ifadelerle göre; müzik derslerinde kullanılabilir olması (%49,98), müzik dersine ilişkin olumlu tutum geliştirmeyi sağlama (%35,7), derse odaklanma (%7,14), öğrenci seçimini kolaylaştırması (%7,14), müzik derslerinin boş geçmesini engelleme (%7,14) ve müzik yeteneği gelişimini etkilemesi (%7,14) şeklindeki görüşler öğrenciler tarafından belirtilmiştir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ders İçindeki Etkileri” ne ait öğrenci görüşlerinin bazıları şu şekildedir:

ÖĞ2: *Bu çalışmanın okullarda müzik derslerinde sürekli kullanılabilir olmasının biz öğrencilere oldukça faydalı olacağını düşünüyorum.*

ÖĞ3: *Bence bu çalışma müzik derslerinde olduğunda dersler daha verimli geçer, öğrenciler müzik dersine odaklanır ve müzik dersini biraz daha sever. Bu uygulama öğretmenlerin bazı müzik yeteneği olan kişileri seçmelerine yardımcı olur.*

ÖĞ4: *Okulda da bu yöntemi kullanabiliriz. Müzik dersleri için gayet güzel ve faydalı olur.*

ÖĞ5: *Bence okullarda müzik derslerinde bu yöntem olmalı. Çünkü öğrencileri şarkı söylemeye teşvik ediyor.*

ÖĞ7: *Okullarda müzik derslerinde olsa bence faydası olur hocam. Okullarda şarkı söylemek istemeyen çok kişi var müzik dersleri bitsin de kurtulayım diyenler var. Ama böyle eğlenceli geçtiği zaman bence müziğe daha çok bağlanırlar.*

ÖĞ8: *Mesela biz şarkı söylemek istiyoruz ama müziğe yeteneğim yok örneğin onu yenmek istiyorum bu yöntem sayesinde öğrenebilirim faydası olur.*

ÖĞ9: *Müzik derslerinde faydası olur. Çünkü müzik dersinde kendimizi daha da geliştirebiliriz.*

ÖĞ11: *Müzik derslerinde olmalı hocam. Hocam mesela bu çalışmada sadece 8-9 kişi öğrenebildi. Ama bütün müzik derslerinde olsa diğer çocuklarda öğrenebilir hocam. Onlar içinde faydalı olur.*

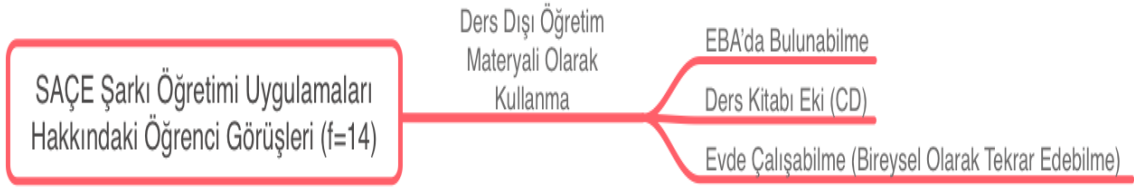
ÖĞ13: *Müzik derslerimiz genelde hep boş geçtiği için ben dolu geçmesini bazen istiyordum. Yani şimdi bu çalışmayla derslerimiz dolu geçti ve daha iyi oldu.*

ÖĞ14: *Bu çalışma müzik dersinde kullanılmış olsa ve derste öğrendiğimiz şarkıları etkinliklerde kullanabilesek oldukça faydalı olur.*

4.4.4.5. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanma

Tablo 41. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanma Alt Teması

Sıra No	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
4	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri (f=14)	Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanılması (f=17)	EBA'da Bulunabilme	Ö (1, 4, 5, 8, 9, 12, 14)	7	49,98
			Evde Çalışabilme (Bireysel Olarak Tekrar Edebilme)	Ö (1, 4, 9, 12, 14)	5	35,7
			Ders Kitabı Eki Olma (CD)	Ö (1, 4, 12, 13, 14)	5	35,7

Şekil 31. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanma Modeli

Şekil 15’de detaylı bir şekilde gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanılması” altında geliştirilen ifadelerin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Görüşme formundaki ifadelerle göre; evde çalışabilme (bireysel olarak tekrar edebilme) (%35,7), EBA’da (Eğitim Bilişim Ağı) kullanılabilir olması (%49,98), MEB’nin dağıtımını yaptığı müzik ders kitapları ile birlikte sunulması (CD olarak) (%35,7) şeklindeki görüşler öğrenciler tarafından belirtilmiştir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ders Dışı Öğretim Materyali Olarak Kullanılması” sına ait öğrenci görüşlerinin bazıları şu şekildedir:

ÖĞ1: *Bence bu yöntem müzik konusunda faydalı bir yöntem. Hatta cidden evde falan dinleyebilsek çok iyi olabilirdi. EBA’da veya müzik kitapları ile birlikte CD olarak gelse iyi olurdu.*

ÖĞ4: *Bu çalışma EBA’da veya kitaplarımızla birlikte CD olarak gelse müzik dersimize yararı olur. CD olsa evde kendimiz dinleyebiliriz veya EBA’da olsa yine kendimiz dinleyebiliriz.*

ÖĞ5: *Bu şekildeki materyallerin EBA’da olmasını isterim.*

ÖĞ8: *Bu çalışma e EBA’da olsa bence gayet mantıklı olur.*

ÖĞ9: *Yani bu uygulama EBA’da olsa daha da kendimizi geliştirebiliriz. Çünkü EBA’da müzik bölümünde hiç bir şey yok. Bunlar eklense daha da faydalı olur. Müzik derslerinde faydası olur. Çünkü müzik dersinde kendimizi daha da geliştirebiliriz. Evde tek başımıza tekrar edebiliriz.*

ÖĞ12: Bu yaptığımız çalışma müzik dersi kitapları arkasında cd olarak veya EBA’da sunulsa daha güzel olabilir. Mesela müzik derslerimizde çalışma imkanı bulduğumuz şarkıları tekrarlasak güzel olur.

ÖĞ13: Bence müzik kitapları ile birlikte bu çalışmada kullandığımız müziklerde gelse faydalı olur.

ÖĞ14: Bu yaptığımız çalışma bizlere sunulsa müzik dersi kitapları veya EBA’da faydası olur bence. Evde, EBA’da ya da müzik dersi kitaplarının arkasında cd olarak olsa hani biz evde çalışabilirsek iyi olabilirdi.

4.4.4.6. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders Dışı Etkinliklere Etkisi İle İlgili Görüşler

Tablo 42. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders Dışı Etkinliklere Etkisi İle İlgili Görüşler Alt Teması

Sıra No	Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğrenciler = Ö	Frekans f	Yüzde %
4	SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri (f=14)	Ders Dışı Etkinlikler (f=14)	Yıl Sonu Etkinliklerinde Kullanılabilme	Ö (3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14)	10	71,4
			Belirli Gün ve Haftalarda Kullanılabilme	Ö (1, 8, 12, 13)	4	28,56

Şekil 32. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Ders Dışı Etkinliklere Etkisi Modeli

Şekil 16’da detaylı bir şekilde gösterildiği gibi deneysel süreç sonrasında öğrencilere uygulanan görüşme formu ile belirlenen “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” temasının alt teması olan “Ders Dışı Etkinlikler” altında geliştirilen ifadelerin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Görüşme formundaki ifadelerle göre; SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının, okullarda düzenlenen belirli gün ve hafta etkinliklerinde kullanılabilmesi (%28,56) ile yıl sonu etkinliklerde (%71,4) kullanılabilir olması görüşleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Bu durumun müzik dersi, sosyal etkinlikler ve bireysel gelişimi desteklemesi açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri”

temasının alt teması olan “Ders Dışı Etkinlikler” e ait öğrenci görüşlerinin bazıları şu şekildedir:

ÖĞ1: *Bu yöntem müzik dersi dışında belirli gün ve hafta etkinliklerde de kullanılabilir.*

ÖĞ3: *Bence bu çalışma okul programlarında çok işe yarar.*

ÖĞ4: *Bu yöntem okul etkinliklerinde de kullanılabilir.*

ÖĞ5: *Sesi güzel olan çocukların sahnede şarkı söylerken işlerine yarayabilir okul programlarında.*

ÖĞ6: *Bence okullarda gerçekleştirilen programlarda işe yarar. Böyle çocuklar kalabalık ortamlarda belki şarkı söyleyemezler ama bu yöntemle en azından melodisi olduğunda şarkı söyleyebilirler.*

ÖĞ7: *Okul programlarında kişilerin belirlenmesini sağlayabilir. Daha iyi olur.*

ÖĞ8: *Bu uygulama ile müzik derslerinde öğrenilen şarkılar önemli gün ve haftalarda da koro veya solo olarak kullanılabilse faydalı olur.*

ÖĞ9: *Okul korolarında veya etkinliklerde de bu yöntem faydalı olur diye düşünüyorum.*

ÖĞ10: *Okullarda yaptığımız programlarda daha rahat şarkı söylememizi sağlar bence.*

ÖĞ11: *Bu yöntem okullardaki etkinlik programlarında kullanılabilir.*

ÖĞ12: *Resmi törenlerde, önemli gün ve haftalarda ve okul etkinliklerinde de kullanılmasının faydalı olacağını düşünüyorum.*

ÖĞ13: *Bizim yaşımızdaki çocukların 23 Nisan'a gitmesi biraz daha zor olduğu için müzikler olursa bu müziklerle birlikte programlarda daha rahat söyleyebiliriz.*

ÖĞ14: *Bu çalışma müzik dersinde kullanılmış olsa ve derste öğrendiğimiz şarkıları etkinliklerde kullanabilsek oldukça faydalı olur.*

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma bulguları ve yorumlarına dayalı olarak elde edilmiş olan sonuçlara, tartışma bölümüne ve önerilere yer verilmiştir. Sonuçlar alt problemlerin sırasına göre sunulmuştur.

5.1.Sonuç

5.1.1.Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Sonuçlar

Deney grubunun müziksel işitme boyut puanlarının tanımlayıcı değerlerine ilişkin yapılan ölçümlerde; SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları öncesinde çalışma grubu öğrencilerinin müziksel işitme başarılarının düşük bir düzeyde olduğu; SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları sonrasında ise çalışma grubunun başarısının yükselerek ortalama bir seviyeye ulaştığı tespit edilmiştir. Deney grubunun öntest puanları incelendiğinde “Ritim Farkındalığı (Basit), Tek Ses Farkındalığı (Tiz) ve Melodi Farkındalığı (Makamsal)” boyutlarının en başarılı olan boyutlar olduğu gözlemlenirken, “Tek Ses, Melodi Farkındalığı (Tonal), Melodi Tekrarı (Makamsal) ve Melodi Tekrarı (Tonal)” boyutlarının ise en düşük başarı gösteren boyutlar olduğu tespit edilmiştir. Müziksel işitme becerisi altında yer alan grupların öntest toplam puanları incelendiğinde, en başarılı olan grubun “Ses Ayırt Etme (Toplam)” grubu olduğu belirlenmiştir.

Deney grubunun sontest puanlarına bakıldığında ise bütün puan türlerinde artış olduğu, öntestte en düşük başarı gösteren boyutların yüksek değerler ile sontest dağılımında yer aldıkları, “Tonal Farkındalık (Minör) ve Tonal Farkındalık (Majör)” boyutlarının düşük bir seyir gösterirken, “Ritim Tekrar (Basit)” boyutunun ise en yüksek puan artışının olduğu müziksel işitme alt boyutu olduğu görülmüştür. Müziksel işitme becerisi altında yer alan grupların sontest toplam puanları incelendiğinde ise en başarılı olan grubun “Ritimsel Bellek (Toplam)” grubu olduğu tespit edilmiştir. Müziksel işitme sontest puanları müziksel işitme öntest puanları ile karşılaştırıldığında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının öğrencilerin müziksel işitme gelişimlerini olumlu yönde etkilediği söylenilebilir.

5.1.2. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Boyut Toplam Puanlarının Tanımlayıcı İstatistiklerine Yönelik Sonuçlar

Deney grubunun şarkı söyleme becerisi boyut puanlarının tanımlayıcı değerlerine ilişkin yapılan ölçümlerde; SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları öncesinde deney grubu öğrencilerinin “Bülbülüm Altın Kafeste” türküsü ve “Güzel Anadolu” şarkısı öntest puan ortalamalarına bakıldığında alınan puanların düşük bir düzeyde olduğu, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları sonrasında ise deney grubunun başarısının yükselerek ortalama bir seviyeye ulaştığı tespit edilmiştir.

“Bülbülüm Altın Kafeste” türküsü öntest puanları incelendiğinde en başarılı olunan boyutların; “Tonuna Uygun Söyleyebilme, Farklı Tonlardan Seslendirebilme ve Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme”; en düşük başarıya sahip boyutların ise “Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme, Temposuna Uygun Söyleyebilme ve Künye Bilgisi” boyutları olduğu görülmüştür. Sontest puanlarına bakıldığında ise şarkı söyleme becerileri altındaki tüm boyutlarda puan artışı olduğu ve öntestte düşük puana sahip olan alanların yüksek değerler ile dağılımda yer aldıkları tespit edilmiştir. Sontest sonrasında yapılan ölçümlerde “Tonuna Uygun Söyleyebilme”, “Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme” ve “Farklı Tonlardan Seslendirebilme” boyutlarının en yüksek puan artışının olduğu şarkı söyleme becerisi boyutları olduğu görülmüştür. Sontest sonuçları öntest sonuçları ile kıyaslandığında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerilerine olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

“Güzel Anadolu” şarkısının öntest puanlarına bakıldığında en başarılı olunan boyutların; “Tonuna Uygun Söyleyebilme, Akıcı (Duraksamadan) Seslendirebilme ve Farklı Tonlardan Seslendirebilme; en düşük başarının gösterildiği boyutların ise “Temposuna Uygun Söyleyebilme, Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme ve Künye Bilgisi” boyutları olduğu görülmüştür. Sontest puanlarına bakıldığında ise şarkı söyleme becerileri altındaki tüm boyutlarda puan artışı olduğu, öntestte düşük puana sahip olan alanların yüksek değerler ile dağılımda yer aldığı görülmüş, “Tonuna Uygun Söyleyebilme”, “Ritmik Yapısına Uygun Söyleyebilme” ve “Künye Bilgisi” boyutlarının en yüksek puan artışının olduğu şarkı söyleme becerisi boyutları olduğu tespit edilmiştir. Sontest sonuçları öntest sonuçları ile kıyaslandığında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerilerine olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

5.1.3. Deney Grubunun Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Toplam ve Boyut Puanlarının Öğrencilere Dağılımına Yönelik Sonuçlar

Deney grubu öğrencilerinin müziksel işitme öntest ve sontest toplam puanlarının öğrencilere göre dağılımı incelendiğinde bir öğrenci hariç bütün öğrencilerin müziksel işitme becerilerinin yükseldiği ve bu becerilerdeki başarı artışının yüksek oranlarda olduğu tespit edilmiştir. Deney grubu öğrencilerinin sontest verileri incelendiğinde SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulaması öncesinde yapılan müziksel işitme becerileri öntest verilerine kıyasla “Tonal Farkındalık (Majör), Tonal Farkındalık (Minör)” boyutlarına ait puanlarda düşüş olduğu gözlemlenmektedir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının “Tonal Farkındalık (Majör)” ve “Tonal Farkındalık (Minör)” boyutları hariç, müziksel işitme alt boyutlarının tamamının gelişimine olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

Deney grubu öğrencilerinin şarkı söyleme becerisi öntest ve sontest toplam puanlarının öğrencilere göre dağılımı incelendiğinde, şarkı söyleme becerisi başarılarının yükseldiği ve bu başarılardaki artışın yüksek oranlarda olduğu tespit edilmiştir. Deney grubu öğrencilerinin, şarkı söyleme becerisi (Bülbülüm Altın Kafeste ve Güzel Anadolu) öntest-sontest boyut puanlarının öğrencilere göre dağılımları incelendiğinde SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları sonrasında şarkı söyleme becerisi boyut puanlarının tamamında yüksek düzeyde artışların olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerilerine olumlu yönde fayda sağladığı söylenebilir.

5.1.4. Deney Grubunun Müziksel İşitme Becerileri Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar

Müziksel işitme alt boyutlarının farklı türlerdeki müziksel işitme becerilerine etki etmesinden dolayı müziksel işitme alt boyutları üç farklı başlık altında gruplandırılmıştır. Bu gruplar; “Ses Ayırt Etme” başlığı altında tek ses işitme, tek ses farkındalığı (Tiz), tek ses farkındalığı (Pes), tonal farkındalık (Majör), tonal farkındalık (Minör), “Ritimsel Bellek” başlığı altında ritim tekrarı (Basit), ritim tekrarı (Aksak), ritim farkındalığı (Basit), ritim farkındalığı (Aksak), “Ezgisel Bellek” başlığı altında melodi tekrarı (Tonal), melodi tekrarı (Makamsal), melodi farkındalığı (Tonal) ve melodi farkındalığı (Makamsal) şeklindedir. Oluşturulmuş olan gruplar ve altında yer alan müziksel işitme becerisi alt boyutlarına ait puanlar ayrı ayrı ve toplamları alınarak analiz edilmiştir. Oluşturulan grupların içerisinde yer alan müziksel işitme becerisi alt boyutları ve

toplamlarının öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkları tespit edebilmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Etki büyüklükleri değerlerinin tespitinde ise r değeri incelenmiştir.

5.1.4.1. Deney Grubunun Ses Ayırt Etme Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar

Deney grubundaki öğrencilerin “Ses Ayırt Etme” grubu içerisinde yer alan müziksel işitme becerisi alt boyutlarına ait öntest-sontest puanlarına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi analiz sonuçlarında, Tek Ses İşitme [$z=-2.16$, $p<.05$], Tek Ses Farkındalığı (Pes) [$z=-2.00$, $p<.05$] ve Tek Ses Farkındalığı Toplam [$z=-2.24$, $p<.05$] boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık görülürken Tek Ses Farkındalığı (Tiz) boyutunda anlamlı düzeyde bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir [$p>.05$]. Etki büyüklüğü değerleri incelendiğinde ise Tek Ses İşitme boyutunun yükseğe yakın bir düzeyde [$r= .41$], Tek Ses Farkındalığı (Pes) boyutunun ise orta düzeye yakın bir seviyede olduğu görülmüştür [$r=.38$]. Buradan hareketle şarkı melodileri, farklı çalgılara ait sesler, kullanılmış olan müzikal dinamiklerin etkililiği vb. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan içeriklerden dolayı, Tek Ses İşitme, Tek Ses Farkındalığı (Pes) ve Tek Ses Farkındalığı Toplam boyutları başarılarının olumlu yönde etkilendiği söylenebilir.

Tonal Farkındalık (Majör-Minör) ve Tonal Farkındalık Toplam boyutlarına ait öntest-sontest puanları incelendiğinde ise puanlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır [$p>.05$]. Öntest puanları sontest puanları ile kıyaslandığında Tonal Farkındalık (Majör-Minör) ve Tonal Farkındalık Toplam boyut puanlarında düşüş olduğu gözlemlenmektedir. Buradan hareketle Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçları incelendiğinde, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan şarkı eşlikleri, şarkı eşliklerinin armonik yapısı, şarkı melodileri, müzikal dinamikler, farklı çalgılara ait seslerin kullanımı gibi öğeler ses ayırt etme grubu içerisinde yer alan boyutlardan bazılarını olumlu yönde etkilerken, aynı grup içerisinde yer alan farklı müziksel işitme becerisi alt boyutlarına istenilen düzeyde etki etmediği söylenebilir. Analiz sonuçlarına bakıldığında Ses Ayırt Etme öntest-sontest toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen öntest puanı sontest puanı ile kıyaslandığında Ses Ayırt Etmede düşük düzeyde bir gelişim olduğu görülmektedir.

5.1.4.2. Deney Grubunun Ritimsel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar

Ritimsel bellek grubu altında yer alan Ritim Tekrarı (Basit-Aksak) ve Ritim Tekrarı Toplam öntest-sontest puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları incelendiğinde Ritim Tekrarı (Basit) [$z=-2.50$, $p<.05$] ve Ritim Tekrarı Toplam [$z=-2.08$, $p<.05$] alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık görülürken Ritim Tekrarı (Aksak) boyutunda anlamlı düzeyde bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir [$p>.05$]. Etki büyüklüğü değeri incelendiğinde, Ritim Tekrarı (Basit) boyutunun yükseğe yakın olduğu [$r=.47$], Ritim Tekrarı Toplam boyutunun ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir [$r=.39$]. Ritimsel bellek grubu altında yer alan müziksel işitme becerisi alt boyutlarına ait analiz sonuçları incelendiğinde, şarkıların sabit tempoda ilerlemesi, şarkı melodileri ve eşliklerindeki ritmik yapı, kullanılan hazır ritimler (loop) gibi SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan öğelerin öğrencilerin ritimsel bellek grubu altında yer alan “Ritim Tekrarı (Basit)” ve “Ritim Tekrarı Toplam” boyutlarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Ritimsel bellek grubu altında yer alan müziksel işitme becerisi alt boyutlarından Ritim Farkındalığı (Basit-Aksak) ve Ritim Farkındalığı Toplam boyutlarına ait öntest-sontest puanlarına bakıldığında sadece Ritim Farkındalığı (Aksak) boyutunda anlamlı düzeyde farklılığa rastlanılmıştır. Öntest puanları sontest puanları ile kıyaslandığında öğrencilerin Ritim Farklılığı (Aksak) ve Ritim Farkındalığı Toplam boyutlarında gelişim görülürken Ritim Farkındalığı (Basit) boyutunda düşüş olduğu tespit edilmiştir. Ritimsel Bellek Toplam boyutuna ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçlarına bakıldığında, farklılığın pozitif sıralar lehine olduğu ve Ritimsel Bellek Toplam boyutundaki gelişimin anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir [$z=-2.33$, $p<.05$]. Etki büyüklüğü değeri incelendiğinde, sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının Ritimsel Bellek Toplam boyutunu yükseğe yakın bir seviyeye taşıdığı tespit edilmiştir [$r=.44$]. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali içerisinde yer alan ve müziksel işitme becerilerinden ritimsel bellek ile ilgili müzikal alanları etkileyen sabit tempo, şarkı melodilerinin tartımsal yapıları, şarkı düzenlemelerinin sade ve anlaşılır olması vb. öğelerin “Ritimsel Bellek Toplam” boyutunu olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

5.1.4.3. Deney Grubunun Ezgisel Bellek Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar

Ezgisel bellek grubu altında yer alan Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) ve Melodi Tekrarı Toplam boyutlarına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçları incelendiğinde Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) [$z=-3.30$, $p<.05$; $z=-3.04$, $p<.05$] ve Melodi Tekrarı Toplam [$z=-3.30$, $p<.05$] boyutlarında anlamlı düzeyde, pozitif sıralar lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü düzeyleri incelendiğinde SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının anlamlılık gösteren boyutlara yüksek düzeyde etki ettiği görülmektedir [$r>.50$]. Ezgisel bellek grubu altında yer alan Melodi Tekrarı (Tonal-Makamsal) ve Melodi Tekrarı Toplam boyutlarının öntest-sontest puanlarına ait analizler incelendiğinde öğrenci gelişiminin oldukça yüksek seviyelere çıktığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda kullanılan şarkıların melodileri ve ritmik yapıları, şarkıların farklı tonlarının oluşturulması, ses seviyelerindeki denge ve tonlamalar, tonal-makamsal şarkılara yer verilmesi gibi SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan öğelerin Melodi Tekrarı (Tonal), Melodi Tekrarı (Makamsal) ve Melodi Tekrarı Toplam boyutlarının gelişimine olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

Ezgisel bellek grubu altında yer alan Melodi Farkındalığı (Tonal-Makamsal) ve Melodi Farkındalığı Toplam boyutlarına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçları incelendiğinde sadece Melodi Farkındalığı (Tonal) boyutunda pozitif sıralar lehinde anlamlı düzeyde farklılığa rastlanılmıştır [$z=-2.06$, $p<.05$]. Melodi farkındalığı (Makamsal) ve Melodi Farkındalığı Toplam boyutlarında ise anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$p>.05$]. Etki büyüklüğü değeri incelendiğinde sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının Melodi Farkındalığı (Tonal) boyutunu orta düzeyde etkilediği görülmüştür [$r=.39$]. Melodi Farkındalığı (Tonal) boyutu başarısını olumlu yönde etkileyen SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali içeriklerinden şarkı eşliklerinin armonik yapısı, şarkı melodileri ve müzikal dinamikler gibi öğelerin “Melodi Farkındalığı (Makamsal)” ve “Melodi Farkındalığı Toplam” boyutlarında istenilen düzeyde bir etki sağlayamadığı söylenebilir.

Ezgisel Bellek Toplam boyutu puanına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi analiz sonuçlarına bakıldığında, anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir [$z=-3.29$, $p<.05$]. Pozitif sıralar lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülen Ezgisel Bellek Toplam boyutunda öğrencilerin tamamının başarısının arttığı, etki büyüklüğü değeri incelendiğinde ise SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının öğrencilerin ezgisel bellek

grubu altında yer alan müziksel işitme becerilerine yüksek düzeyde etki ettiği tespit edilmiştir [$r=.62>.50$]. Ezgisel Bellek Toplam boyutunun çizgi grafiği incelendiğinde öntest puan değeri 10,68’iken sontest puanının 18,96’ya yükseldiği görülmektedir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan öğelerden; şarkı melodileri, hazırlanan şarkı eşliklerindeki armonik yapı, farklı çalgıların kullanılması, karaoke yöntemi, şarkıların farklı tonlarının olması ve şarkı düzenlemelerindeki sadeliğin “Ezgisel Bellek Toplam” başarısını olumlu yönde etkilediği ve öğrencilerin gelişimine pozitif yönde katkı sağladığı söylenebilir.

5.1.4.4. Deney Grubunun MİSPT Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar

Müziksel İşitme Sınav Puanı Toplamı’na (MİSPT) ait öntest-sontest puanları Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edildiğinde, pozitif sıralar lehine anlamlı düzeyde farklılık olduğu [$z=-3.29, p<.05$] tespit edilmiş ve etki büyüklüğü değerinin ise yüksek düzeyde olduğu görülmüştür [$r=.62>.50$]. MİSPT boyutuna ait çizgi grafiğine bakıldığında, öntest puanı 41,7 iken sontest puanının 55,91’e yükseldiği görülmektedir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarında kullanılan şarkıların; düzenlemeleri, farklı tonlarının bulunması, karaoke tekniğinin kullanılması, vokal ile örneklendirilmesi, akıllı tahtada kullanılabilir olması ve bu öğelerin mix-mastering aşamalarında yakalandığı düşünülen ses kalitesinin, ses ayırt etme, ritimsel bellek ve ezgisel bellek gruplarının toplam puanlarının baz alındığı “MİSPT” başarısını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

5.1.5. Deney Grubunun Şarkı Söyleme Becerisi Öntest-Sontest Puanlarına Yönelik Sonuçlar

Şarkı söyleme becerisi boyutu; şarkıyı tonuna uygun söyleyebilme, şarkıyı ritmik yapısına uygun söyleyebilme, şarkıyı temposuna uygun söyleyebilme, şarkıyı farklı tonlardan seslendirebilme, okul şarkılarını tonal; geleneksel şarkı ve türkülerimizi makamsal özelliklerine uygun söyleyebilme, şarkıyı dinamiklerine uygun söyleyebilme, şarkı sözlerini artikülasyonlarına (telaffuz ve boğumlama) uygun söyleyebilme, öğretilen şarkılara ilişkin bilgileri (şarkı künyesi) öğrenebilme, şarkıyı akıcı bir biçimde (duraksamadan) okuyabilme ve şarkıyı istekli bir şekilde söyleyebilme ve ilgili şarkı toplam (Bülbülüm Altın Kafeste ve Güzel Anadolu) olmak üzere 11 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlara ait öntest-sontest puanları arasındaki farklılıkların tespiti

için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Etki büyüklüklerinin tespitinde ise r değerleri incelenmiştir.

Deney grubu öğrencilerinin seslendirdiği “Bülbülüm Altın Kafeste” isimli türküye ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçlarında şarkı söyleme becerisi alt boyutlarının tamamında pozitif sıralar lehine anlamlı farklılıklara rastlanılmıştır. Etki büyüklüğü düzeylerine bakıldığında ise anlamlılık gösteren tüm boyut değerlerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. “Bülbülüm Altın Kafeste Toplam” puanlarına ait çizgi grafiğine bakıldığında öntestte 33,84 olan toplam puanın sontestte 71,43’e yükselerek deney grubu öğrencilerinin şarkı söyleme becerilerinin geliştiği görülmektedir.

Deney grubu öğrencilerinin seslendirdiği “Güzel Anadolu” isimli şarkıya ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçlarına bakıldığında şarkı söyleme becerisi alt boyutlarının tamamında pozitif sıralar lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü düzeyleri incelendiğinde ise anlamlılık gösteren tüm boyut değerlerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. “Güzel Anadolu Toplam” puanlarına ait çizgi grafiğine bakıldığında öntestte 38,20 olan toplam puanın sontestte 79,25’e yükselerek deney grubu öğrencilerinin şarkı söyleme becerilerinin geliştiği görülmektedir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyalini oluşturan; şarkılara ait düzenlemelerin akılda kalıcı, eğlenceli ve öğretici olarak sade bir şekilde düzenlenmiş olması, görsel-işitsel öğelerin bir arada kullanılmasından dolayı öğrenci dikkatini üzerine toplayabilmesi, şarkıların karaoke tekniği ile öğretilmesi, şarkıların vokal ile örneklendirilmesi, şarkıları sürekli tekrar edebilme, şarkılara ilişkin bilgiler (künyesi), şarkıların metronomu, şarkı eşliklerinin armonik yapısı, fx seslerin kullanılması, şarkıların farklı tonlarının olması, tonal ve makamsal şarkılara yer verilmesi, mix ve mastering gibi öğelerden dolayı “Şarkı Söyleme Becerileri (Bülbülüm Altın Kafeste ve Güzel Anadolu)” başarısının olumlu yönde etkilendiği söylenebilir.

Deney grubu öğrencilerinin (Bülbülüm Altın Kafeste ve Güzel Anadolu) şarkı söyleme becerisi alt boyutlarından aldıkları öntest-sontest puanlarının ortalamalarına ait veriler incelendiğinde, şarkı söyleme becerisi alt boyutlarının tamamında pozitif sıralar lehine anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü değerlerine bakıldığında, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının anlamlılık gösteren şarkı söyleme becerisi alt boyutlarını yüksek düzeyde etkilediği görülmüştür. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının içerisinde barındırdığı; sabit tempo, armoni, çeşitli çalgı

sesleri, müzikal dinamikler, kullanılan şarkıların farklı tonlara sahip olması, kullanılan şarkılara ilişkin bilgilere yer verilmesi, şarkı öğretiminde karaoke tekniğinin kullanılması, öğrencilerin şarkıları daha hızlı öğrenebilmesi için örnek vokal ile seslendirilmesi, uygulamada kullanılacak olan şarkıların seçiminde tonal ve makamsal şarkılara yer verilmesi, oluşturulan uygulama dosyalarının akıllı tahta, bilgisayar vb. multimedya oynatıcı cihazlarla kullanılabilir olması, görsel ve işitsel öğelerin bir arada kullanılmasının öğrenci dikkatini üzerine çekmesi, şarkı düzenlemelerinin akılda kalıcı, eğlenceli ve sade bir şekilde düzenlenmiş olması gibi özelliklerinden dolayı “Şarkı Söyleme Becerileri” alt boyutları başarısını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Deney grubu öğrencilerinin seslendirdiği Bülbülüm Altın Kafeste türküsü ve Güzel Anadolu şarkısına ait öntest-sontest toplam puanlarına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar testi analiz sonuçlarına bakıldığında, farklı türdeki iki farklı şarkı söyleme becerisi ve “Şarkı Söyleme Becerisi Toplam” puanlarında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü değerleri incelendiğinde ise anlamlılık gösteren bütün boyut değerlerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. “Şarkı Söyleme Becerileri Toplam” puanlarına ait çizgi grafiğine bakıldığında önteste 36,02 olan toplam puanın sonteste 75,34’e yükselerek deney grubu öğrencilerinin şarkı söyleme becerilerinin geliştiği görülmektedir. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; şarkı söyleme becerileri alt boyutları içerisinde yer alan tonuna uygun söyleyebilme, ritmik yapısına uygun söyleyebilme, temposuna uygun söyleyebilme, farklı tonlardan seslendirebilme, ton/makam özelliklerine göre söyleyebilme, dinamiklerine uygun söyleyebilme, artikülasyona uygun seslendirebilme, künye bilgisi, akıcı (Duraksamadan) seslendirebilme ve istekli bir şekilde söyleyebilme becerilerinin tamamının gelişimine içerisinde barındırdığı özellikleri sayesinde etki ettiği söylenebilir.

5.1.6. Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi ile İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

DeneySEL süreç sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğrencilerin Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine etkisi hakkındaki görüşleri analiz edilerek tablo, şekil ve grafiklerle analiz edilmiştir.

Öğrencilerin (f=14) Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamaları (SAÇE) hakkındaki görüşlerini ilgili formlarla alabilmek için SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; müziksel işitme becerilerine etkisi, şarkı söyleme becerilerine etkisi, şarkı söyleme istekliliğine etkisi ve SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları hakkındaki öğrenci görüşleri başlıkları altında sondaj sorular ile desteklenerek öğrencilerin bilgi düzeyleri ve uygulama sonrası durumları hakkındaki görüşlerinde incelemelerde bulunulmuştur. Görüşmeler sonrasında öğrencilerden alınan cevaplar içerik analizi yoluyla incelenmiş, elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlar sunulmuştur.

Öğrenci görüşleri sonucundaki temalar;

- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme becerisi etkilerine ilişkin öğrenci görüşleri,
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerisi etkilerine ilişkin öğrenci görüşleri,
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme istekliliği etkileri üzerine öğrenci görüşleri,
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları hakkındaki öğrenci görüşleri temaları oluşturulmuştur.

5.1.6.1. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme Becerilerine Etkisi ile İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Müziksel işitme becerisi yönünden yapılan incelemeler doğrultusunda; deney grubu öğrencilerinin müziksel işitme becerileri altında gruplandırılan ses ayırt etme, ezgisel bellek ve ritimsel bellek becerileri içerisinde yer alan müziksel işitme becerisi alt boyutlarını deneysel süreç öncesini deneysel süreç sonrası ile kıyaslayarak cevapladıkları görülmektedir.

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme becerisi etkilerine ilişkin öğrenci görüşleri temasının alt teması olan ses ayırt etme becerisi içerisinde yer alan tek ses işitme, tek ses farkındalığı tiz, tek ses farkındalığı pes, tonal farkındalık majör ve tonal farkındalık minör boyutları açısından incelendiğinde deneysel süreç öncesinde; algılayamama, uygulamada isteksizlik, sesleri doğru tekrarlayamama ve sesleri ayırt edememe gibi görüşler bildirilirken deneysel süreç sonrasında; önemseme, sesleri ayırt edebilme, farkındalık kazanabilme, faydalı olma, uygulamada isteklilik, sesleri doğru tekrarlayabilme ve dikkat etmeyi sağlama görüşleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ses ayırt etme becerisine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, deneysel süreç öncesi ile kıyaslandığında, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ses ayırt etme becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığı, ses ayırt etme becerisi alt teması çerçevesinde tek ses işitme ve tek ses farkındalıkları (tiz-pes) boyutlarına olumlu yönde etkilerinin olduğu söylenebilir.

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme becerisi etkilerine ilişkin öğrenci görüşleri temasının alt teması olan ezgisel bellek becerisi içerisinde yer alan; melodi tekrarı tonal, melodi tekrarı makamsal, melodi farkındalığı tonal ve melodi farkındalığı makamsal boyutları açısından incelendiğinde deneysel süreç öncesinde; melodileri anlayamama, melodileri doğru tekrarlayamama, melodileri aklında tutamama ve utanma gibi görüşler bildirilirken deneysel süreç sonrasında; melodileri anlayabilme, faydalı olma, farkındalık kazanabilme, tecrübe kazanabilme, melodileri doğru tekrarlayabilme ve melodileri içinden tekrarlayabilme görüşleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının, ezgisel bellek becerisine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, deneysel süreç öncesi ile kıyaslandığında, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ezgisel bellek becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığı, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ezgisel bellek becerisi alt teması çerçevesinde melodi tekrarı (tonal-makamsal) ve melodi farkındalığı (tonal) boyutlarına olumlu yönde etkilerinin olduğu söylenebilir.

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme becerisi etkilerine ilişkin öğrenci görüşleri temasının alt teması olan ritimsel bellek becerisi içerisinde yer alan ritim tekrarı basit, ritim tekrarı aksak, ritim farkındalığı basit ve ritim farkındalığı aksak boyutları açısından incelendiğinde; deneysel süreç öncesinde; ritimleri doğru tekrarlayamama, zorlanama ve tartımları ayırt edememe gibi görüşler belirtilirken deneysel süreç sonrasında; farkındalık kazanabilme, faydalı olma, ritimleri doğru tekrarlayabilme, alışkanlık kazanabilme, yapabilmeye inanma ve tartımları ayırt edebilme öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ritimsel bellek becerisine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir.

Deneyisel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, deneyisel süreç öncesi ile kıyaslandığında, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının ritimsel bellek becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığı, SAÇE uygulamalarının ritimsel bellek becerisi alt teması çerçevesinde ritim tekrarı (basit) ve ritim tekrarı toplam boyutlarına olumlu yönde etkilerinin olduğu söylenebilir.

Tüm öğrenci görüşleri ele alınarak incelendiğinde; sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının müziksel işitme becerisi eğitiminde kullanılabilecek yardımcı bir model olduğu, araştırmanın nicel ve nitel verilerinin birbirini desteklediği söylenebilir.

5.1.6.2. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme Becerisine Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerisine etkisi yönünden yapılan incelemeler doğrultusunda; belirlenen tema ile ilgili öğrenci görüşlerinin deneyisel süreç öncesi ve deneyisel süreç sonrası şeklinde kıyaslandığı tespit edilmiştir.

Deney grubundaki öğrencilerin %21,57'si deneyisel süreç öncesinde şarkı söyleme ile ilgili rahat söyleyememe, ritmi takip edememe, şarkı melodilerini tekrar ve takip edememe, kendine güvensizlik, ses tonu ve yüksekliğini ayarlayamama gibi görüşleri bildirirken; deneyisel süreç sonrasında öğrencilerin %78,43'ü farkındalık kazanabilme, rahat söyleyebilme, ritmi takip edebilme, ses tonu ve yüksekliğini ayarlayabilme, şarkıları daha iyi söyleyebilme, şarkı melodilerini tekrar ve takip edebilme, kendine güven, şarkıları makamına ve usülüne uygun söyleyebilme, şarkı sözlerini ezberleyebilme ve şarkı künyesini öğrenebilme görüşlerini belirtmişlerdir. Deneyisel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerisine etkisi ile ilgili deneyisel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneyisel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme becerisini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir.

Tüm öğrenci görüşleri ele alınarak incelendiğinde; sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının şarkı öğretiminde kullanılabilecek yardımcı bir model olduğu, araştırmanın nicel ve nitel verilerinin birbirini desteklediği söylenebilir.

5.1.6.3. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Şarkı Söyleme İstekliliği Etkisine İlişkin Öğrenci Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme istekliliğine etkisi yönünden yapılan incelemeler doğrultusunda; belirlenen tema ile ilgili öğrenci görüşlerinin deneysel süreç öncesi ve deneysel süreç sonrası şeklinde kıyaslandığı tespit edilmiştir.

Deney grubundaki öğrencilerin %25,40'ı deneysel süreç öncesinde şarkı söyleme istekliliği ile ilgili kendine güvensizlik, şarkı melodilerini unutma, umursamadan söyleme, topluluk önünde söyleyememe, şarkı söyleme kaygısı gibi görüşleri bildirirken deneysel süreç sonrasında öğrencilerin %74,60'ı farkındalık kazanabilme, daha fazla şarkı söyleme isteği, şarkı söylemekten hoşlanma, rahat söyleyebilme, şarkı melodilerini aklında tutabilme, kendine güven, dikkat ederek söyleyebilme, topluluk önünde söyleyebilme, eşliği önemseme, sürekli şarkı tekrarını önemseme, faydalı olma ve görsel desteği önemseme görüşlerini belirtmişlerdir. Deneysel süreç sonrasında SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının, şarkı söyleme istekliliğine etkisi ile ilgili deneysel süreç öncesinde olmayan farklı ve olumlu görüşler öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Deneysel süreç sonrasında ifade edilen bu görüşler, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının şarkı söyleme istekliliğini geliştirerek öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir.

Buradan hareketle sanal ve akustik çalgı eşikli şarkı öğretimi uygulamalarının şarkı söyleme istekliliği etkisine ait öğrenci görüşleri deneysel süreç öncesi ve deneysel süreç sonrası şeklinde ele alındığında, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının; öğrencilerde şarkı söyleme isteğini ve özgüven gelişimini olumlu yönde etkilediği, şarkı söyleme eğitiminde kullanılabilecek bir model olduğu ve araştırmanın nicel ve nitel verilerinin birbirini desteklediği söylenilebilir.

5.1.6.4. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkında Öğrenci Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları hakkındaki öğrenci görüşlerine yönelik yapılan incelemeler doğrultusunda, “SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri” teması altında uygulama ile ilgili genel düşünceler, müziksel işitme becerileri, şarkı söyleme becerileri, ders içindeki etkileri, ders dışı öğretim materyali olarak kullanılması ve ders dışı etkinlikler başlıkları ile altı alt tema oluşturulmuştur.

Uygulama ile ilgili genel düşünceler alt teması incelendiğinde; farkındalık kazandırabilme, faydalı olma, güzel olma, öğretici olma, eğlenceli olma ve müziği sevdirmeye görüşleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Müziksel işitme becerileri alt teması incelendiğinde; ince ve kalın sesleri ayırt edebilmeyi sağlama, melodi ve ritme duyarlılık kazandırma görüşleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Şarkı söyleme becerileri alt teması incelendiğinde; farklı tonlarda şarkı söyleyebilmeyi geliştirme, öğrenciler arası ses farklılıkları sorunlarını ortadan kaldırma, şarkıları güzel söyleyebilme, koro ve solo şeklinde şarkı söyleyebilme, sınıf içinde şarkı söyleme birlikteliği sağlama, şarkı söylemeye teşvik etme, kendine güveni geliştirme, rahat şarkı söyleyebilme, şarkı künyelerini öğretebilme ve karaoke yönteminin etkisi görüşleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

Ders içindeki etkileri alt teması incelendiğinde; müzik derslerinde kullanılabilir olma, müzik dersine ilişkin olumlu tutum geliştirme, derse odaklanmayı sağlama, öğrenci seçimini kolaylaştırma, derslerin boş geçmesini engelleme ve müzik yeteneği gelişimini etkileme görüşleri öğrenciler tarafından bildirilmiştir.

Ders dışı öğretim materyali olarak kullanılması alt teması incelendiğinde; evde çalışabilme (bireysel olarak tekrar edebilme), EBA'da bulunabilme ve ders kitabı eki olma (CD) görüşleri öğrenciler tarafından bildirilmiştir.

Ders dışı etkinlikler alt teması incelendiğinde belirli gün ve haftalarda kullanılabilme ve yıl sonu etkinliklerinde kullanılabilme görüşleri öğrenciler tarafından belirtilmiştir.

SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları hakkındaki öğrenci görüşleri teması ve alt temalarına ait öğrenci görüşleri genel olarak incelendiğinde, sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının ders içinde ve ders dışında kullanılabilmesi ve müzikal becerileri geliştirmeye yardımcı olması açısından pozitif yönde etkilere sahip olduğu görülmektedir. Tüm öğrenci görüşleri ele alınarak incelendiğinde SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müzik derslerinde kullanılacak yardımcı bir model olduğu söylenebilir.

Yapılan nicel ve nitel veri analizleri doğrultusunda deney grubu öğrencilerinin büyük çoğunluğu, sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının müziksel işitime ve şarkı söyleme becerilerine etkisi ile ilgili bir ilişki kurmuş ve eğitim sürecini

öncesi ve sonrası ile kıyaslayarak pozitif yönde etkilediğini belirtmiştir. Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile verilen eğitim sonrasında, öğrencilerin müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri puanlarına yönelik yapılan analizler ile deneysel süreç sonrası uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu verilerine ait analiz sonuçlarının birbirleri ile uyuşması, öğrencilerin içinde buldukları sürece odaklandığını gösterirken elde edilen tüm verilere ait değerlerinde birbiri ile uyum içerisinde olması sürecin doğru bir şekilde ilerletildiğini göstermektedir.

Sonuç olarak deney grubu öğrencilerinin sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamaları eğitimi ile ilgili olumlu görüşlerin çoğunluğu ve SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları sonrasında öğrencilerin müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine ait gelişimi fark etmelerinden hareketle, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müzik derslerinde kullanılabilecek faydalı bir uygulama olduğu ve öğrenciler tarafından benimsendiği söylenebilir.

5.2.Tartışma

İlgili alan yazısı tarandığında teknoloji destekli şarkı öğretimi ile ilgili çok az sayıda araştırmanın olduğu görülmüştür. Çalışmanın tüm analiz ve bulgu sonuçları incelendiğinde, Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme becerilerinden tonal farkındalık majör-minör, tonal farkındalık toplam, ritim farkındalığı basit-aksak ve ritim farkındalığı toplam boyutları hariç diğer 17 müziksel işitme boyutunun tamamında anlamlı farklılıklar oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç müziksel işitme becerilerine ait görüşlerden; “sesleri ayırt edebilme”, “sesleri doğru tekrarlayabilme”, “dikkat etmeyi sağlama”, “melodileri anlayabilme”, “melodileri doğru ve içinden tekrarlayabilme”, “ritimleri doğru tekrarlayabilme” ve “tartımları ayırt edebilme” görüşleri ile uyuşmaktadır. Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarını şarkı söyleme becerilerinin tamamında anlamlı farklılıklar oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç şarkı söyleme becerilerine ait görüşlerden; “rahat söyleyebilme”, “ritmi takip edebilme”, “ses tonu ve yüksekliğini ayarlayabilme”, “şarkıları daha iyi söyleyebilme”, “şarkı melodilerini tekrar ve takip edebilme”, “kendine güven”, “şarkıları makamına ve usülüne uygun söyleyebilme”, “şarkı sözlerini ezberleyebilme”, “şarkı künyesini öğrenebilme”, “daha fazla şarkı söyleme isteği”, “şarkı melodilerini aklında tutabilme”, “topluluk önünde söyleyebilme”, “heyecanını yenme” vb. görüşler ile uyuşmaktadır.

Teknoloji destekli şarkı öğretimi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, çalışmaya en yakın olan “İmge Kullanımının Okul Şarkılarının Öğretimindeki Başarıya Etkisi” başlıklı doktora tezi, Ayhan (2012) tarafından yapılmıştır. Ayhan çalışmasında, şarkı öğretiminde imge kullanımının hedef kitlenin başarı düzeyini ne derece geliştireceğini araştırmıştır. Okul şarkılarına ait müziklerin geliştirilerek daha dikkat çekici hale getirebilmek için okul şarkılarına eşlikler oluşturmuştur. Şarkı eşliklerinin oluşturulmasında Finale ve Logic Pro yazılımları kullanılmıştır. Görsel ve işitsel imgelerin bir araya getirilmesi aşamasında ise Flash CS5 animasyon ve İMovie video edit programlarından yararlanılmıştır. Çalışmasında öğrencilerin şarkı sözlerini hatırlama ve okul şarkılarını öğrenme davranışlarında farklılık meydana geldiği, deney ve kontrol gruplarındaki farklılaşmanın deney grubunun lehine olduğu, imgesel yöntemin kullanılması yoluyla şarkıların daha kısa sürede ve etkili bir şekilde öğretildiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlardan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları içerisinde yer alan; şarkı düzenlemelerinin akılda kalıcı, eğlenceli ve öğretici olması, görsel ve işitsel öğelerin bir arada kullanılmasından dolayı öğrenci dikkatini üzerine toplayabilmesinin Ayhan (2012)’in araştırma bulguları ile uyduğu görülmektedir.

Şarkı öğretiminde teknoloji desteğinin olması ve müzik yazılımlarının aktif olarak kullanılması öğretim sürecini hızlandırmaktadır. Müzik öğretmenlerinin derslerinde öğretecekleri şarkıların eşliklerini bulmalarında zorlandıkları veya var olan şarkı eşliklerinin öğrencilerin ses aralıklarına uymaması en sık karşılaşılan sorunlar arasındadır. Kürün (2017) “Müzik Öğretmeni Adaylarının Güncel Müzik Yazılımlarını Okul Şarkılarına Destek Amaçlı Kullanmalarının İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik öğretmeni adaylarının dijital şarkı eşliklerini bulmakta zorlandıkları, sosyal medya veya farklı kaynaklarda bulunan dijital eşliklerin ses aralıklarının orta derecede yeterli olduğu, müzik yazılımlarının okul şarkılarını öğretmede etkili olduğu ve dijital eşlik materyallerinin okul şarkılarını öğretmede faydalı olacağı sonuçlarına ulaşmıştır. Bu çalışma sonuçlarından hareketle, Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamaları içerisinde yer alan şarkı eşliklerinin; farklı tonlarının olması, tonal ve makalmsal şarkılara yer verilmesi, karaoke tekniği vb. özelliklerinin bulunması Kürün (2017)’ün araştırma bulgularında belirttiği sorunları çözebileceği ve farklı müzik yazılımları kullanılarak oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının, aynı araştırmada belirtilen “müzik yazılımlarının şarkı öğretiminde kullanımının faydalı olacağı” bulgularını desteklemektedir.

Gelişen teknolojinin etkilediği alanların başında gelen müzik alanında aktif olarak kullanılan birçok yazılımın, müzik eğitimi alanına uyarlanması sonucunda; öğrencilerin müziksel gelişimini hızlandıracak materyallerin öğrenmeyi hızlandırıcı olumlu etkisi görülmektedir. Müzik teknolojisi alanında sanal çalgıların kontrolünü sağlayan MIDI teknolojisinin kullanımı ile müziksel işitme, şarkı eşlikleri vb. öğelerin müzik eğitiminde aktif olarak kullanılabilmesi görülmektedir. Karaönçel (2019) “Müzik Eğitiminde Müzik Yazılımı Destekli Uygulamalar Üzerine Bir İnceleme” isimli makalesinde, müzik derslerinde işlenen konuların öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklere destek olabilecek teknolojik gelişimleri tespit etmeyi, tespit edilen bu gelişimlerin görsel materyaller ve yazılı anlatım ile desteklemeyi, eğitimin her alanında olduğu gibi müzik eğitiminde de gelişen teknolojiye yararlanarak eğitim kalitesinin artırılmasının gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca eğitim için geliştirilen tüm yeniliklerin öğrenme üzerinde etkisi olduğu, müzik eğitiminde gelişen teknolojiye faydalanmanın eğitimin kalitesini artırdığı, öğretilen konuların kalıcı olmasını sağlamak ve öğrencilerin derse aktif olarak katılımını desteklemenin başarı hızını artıracaklarını belirtmiştir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları teknolojik yenilikler ışığında; müzik yazılımları, sanal çalgılar, video edit yazılımları ve bu yazılımlara ek olarak çalışabilen plug-in’ler kullanılarak oluşturulmuştur. Buradan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının, görsel-işitsel öğeleri içermesi ve şarkılara ait bilgilere yer verilmesi gibi özelliklerinden dolayı, Karaönçel (2019)’in araştırma bulguları ile uyduğu görülmektedir.

Han (2016), “İlköğretim Müzik Derslerindeki Okul Şarkılarının MIDI Programlamayla Bilişim Destekli Öğretilmesine İlişkin Yaklaşımlar” başlıklı yüksek lisans tezinde, eğitimde geleneksel metotların yerini yavaş yavaş teknoloji destekli metotlara bıraktığı, eğitimcilerin kendilerini teknolojik anlamda geliştirerek teknolojik yenilikleri eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanması gerektiğini ve müzik derslerinde MIDI uygulamalarının kullanılmasının şarkı öğretiminde kullanılarak müzik eğitimini daha çağdaş ve işlevsel hale getireceğini belirtilmiştir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının, teknoloji destekli ve yenilikçi olması, karaoke, şarkıların farklı tonları, şarkı künyesi, vokal ile örneklendirme, görsel ve işitsel öğeler gibi farklı özellikleri içerisinde barındırması, müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerinin gelişimine etki etmesi yönleri ile Han (2016)’ın araştırma bulguları ile uyduğu görülmektedir. Yan ve Zhou (2017), “Music Learning Based on Computer Software” (Bilgisayar Yazılımına Dayalı Müzik Öğrenimi) isimli makalelerinde, müzik yazılımlarının öğrenmeye yardımcı

olduğu ve müzik yazılımlarının kullanılmasının müziğe olan ilgiyi artırdığı, müzik yazılımlarının birçoğunun kullanım dilinin İngilizce olmasının müzik dersi haricinde öğrenci ve öğretmenlerin İngilizcelerini geliştirmeye yardımcı olacağı belirtilmiştir. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarında; karaoke tekniğinin kullanılması, şarkıların eğlenceli ve öğretici bir şekilde düzenlenmiş olması, görsel ve işitsel öğelerin bir arada kullanılması ve dikkatleri üzerine toplayabilmesi gibi özelliklerinden dolayı deney grubunda yer alan öğrencilerin müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir. Buradan hareketle çalışmamıza ait sonuçların, Yan ve Zhou (2017)'e ait araştırma bulguları ile uyduğu görülmektedir.

Hardal (2018) tarafından yapılan “Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi Öğretiminde Müzik Teknolojisi Uygulamalarının Başarıya Etkisi” isimli yüksek lisans tezinde, Perfect Ear Mobil uygulaması kullanımının MİOY dersi için etkili bir müzik teknolojisi uygulaması olduğu, Perfect Ear Mobil uygulaması kullanımı sonrasında öğrencilerin başarı puanlarının ciddi oranda yükseldiği ve başarı düzeyini artırdığı belirtilmiştir. Ayrıca MİOY eğitiminde mobil cihazlarda farklı uygulamaların kullanılmasının yararlı olacağı, farklı teknolojik platformlarda farklı uygulamaların geliştirilmesi, müzik teknolojileri ve müzik eğitimi konusunda hizmet içi eğitimlerin verilmesi ve müzik eğitiminde kullanılacak olan güncel teknolojik uygulamaların tanıtılması araştırmacı tarafından önerilmiştir. Bu sonuçlardan hareketle SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının içerisinde yer alan; şarkı eşliklerindeki armonik yapı, farklı çalgıların kullanılması, şarkıların farklı tonlarının olması vb. özelliklerin çalışma grubunun müziksel işitme becerilerini geliştirmesinin Hardal (2018)'in araştırma bulguları ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Şarkı öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler incelendiğinde; okul kademelerindeki müzik derslerinde kulaktan ve nota ile şarkı öğretim yöntemlerinin en sık kullanılan şarkı öğretim yöntemleri olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Genel müzik eğitiminde yaygın olarak kullanılmakta olan kulaktaktan ve nota ile şarkı öğretim yöntemlerinin aşamaları dikkate alınarak geliştirilen SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları içerisinde, kulaktan ve nota ile şarkı öğretimine uygun olarak hazırlanmış ve müzik öğretmenine öğretim zamanı açısından birçok avantajlar sağlayacak materyaller yer almaktadır. Çalışmada kullanılan şarkı öğretim uygulaması olan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarına benzer teknolojik uygulamaların müzik eğitimi açısından yararlı olacağı, müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri başta olmak üzere müzik eğitimi içerisinde

yer alan birçok konuda fayda sağlayabileceği, ilgili alan yazın üzerinde yapılan incelemeler sonucunda şarkı öğretiminde teknoloji kullanımı ile öğrenci başarı düzeylerinde artışa neden olan araştırma sonuçlarının çalışma sonuçları ile doğrudan veya dolaylı olarak benzerlik gösterdiği görülmektedir.

5.3.Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda çalışma ile ilgili geliştirilmiş olan öneriler şunlardır;

- Ulusal veri tabanında müzik eğitiminde teknoloji kullanımı ile ilgili deneysel çalışmaların sayısının artması ve bu deneysel çalışmaların nitel yöntemlerle desteklenerek müzik araştırmacılarının çalışmalarını bu yönde yapmaya teşvik edilmesi önerilmektedir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları farklı sınıflara uygulayarak ortaya çıkacak müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine ait sonuçların alan yazına kazandırılması sağlanabilir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının MEB ile ortak bir projede birleştirilerek EBA’da öğrencilere müzik dersi materyali olarak sunulması derslerin verimliliği ve öğreticiliği yönünde etkili olacaktır.
- SAÇE Şarkı Öğretimi üzerine yapılmış olan bu çalışmanın bilgisayar yazılımcıları ile ortak bir proje kapsamında pratik ve kolay kullanım sağlayacak, görsel bir tasarım ile birleştirilerek, akıllı tahta, bilgisayar, tablet vb. platformlarda çalışabilecek bir uygulama şeklinde kullanılabilir olması, öğrenci ve öğretmenlerin kullanımı açısından faydalı olacaktır.
- Müzik dersi içeriklerine yönelik olarak geliştirilebilecek olan teknoloji destekli farklı materyal tasarımlarının, müzik dersi müfredatındaki konuların öğretimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- MEB’nin eğitim öğretim yönetmeliğinde belirtilen bir ders saati süresince, müzik dersi müfredatında haftalara göre belirlenmiş olan şarkıların tam anlamı ile öğretilmeyeceği göz önüne alındığında, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyallerinin müzik öğretmenleri tarafından kullanılmasının bu zorluğu ortadan kaldıracığı ve dersin daha aktif bir şekilde işlenebileceği düşünülmektedir.
- İçinde yaşadığımız günlerdeki küresel pandemi süreci göz önünde bulundurulduğunda, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları kullanımının müzik

dersi açısından öğrencilere fırsat eşitliği sağlayacağı, öğrencileri uzaktan eğitim süresi boyunca müzik eğitimi açısından geliştireceği ve öğrencilerin uzun süre evde kalmalarından dolayı oluşacak olan psikolojik durumlarının iyileşmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

- MEB 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Ortaokul 7. Sınıf Müzik Dersi Müfredatında yer alan şarkılar içerisinde uzman görüşleri doğrultusunda farklı türlerde (Okul şarkısı, THM, TSM) seçilmiş şarkılar ile geliştirilmiş olan bu çalışmanın, kapsamının genişletilerek tüm kademelerin müzik dersi müfredatındaki şarkıları içerecek şekilde yapılması, öğrencilerin müziksel gelişimleri açısından faydalı olacaktır.
- Farklı türdeki şarkıların sanal ve akustik çalgılar kullanılarak eşliklerinin oluşturulması ve türlerine göre kategorize edilmesi sonucunda ortaya çıkacak olan şarkı eşliği kütüphanelerinin, öğrencilerin müzikal gelişimlerini önemli derecede etkileyeceği düşünülmektedir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları üzerinde müziksel işitme ile ilgili bazı değişiklikler yaparak güzel sanatlar liselerinin müzik alanı içerisinde yer alan MİOY dersi müfredatına uygun hale getirilmesi sonucunda ders başarısının artabileceği düşünülmektedir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları, Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) müzik alanında verilmekte olan ders içeriklerine göre şekillendirilerek öğrenci gelişimine yardımcı olabilir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları, Halk Eğitim Merkezlerinde müzik alanında verilmekte olan kurslara göre uyarlanarak kurs saatleri dışındaki zamanlarda öğrencilerin katılmış oldukları müzikal alanlardaki gelişimlerini destekleyebilir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarının MEB'na bağlı okullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine tanıtılmasına yönelik hizmetiçi eğitimler düzenlenerek yaygınlaştırılması ve etkin bir şekilde kullanılması sağlanabilir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını yabancı dil eğitimlerine göre biçimlendirerek kelime, kavram ve konu öğretiminde yardımcı bir materyal olarak kullanılmasının dil öğretimi açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.
- SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarını bilgisayar yazılımı şeklinde programlayarak müzik alanı ile ilgili; nota öğretimi, bona ve solfej çalışmaları, aralık ve akor çalışmaları, tartım çalışmaları, melodi çalışmaları, özel yetenek

sınavlarına hazırlık, makam öğretimi ve örnekleme, çalgı tanıtımı ve örnekleme, Türk ve Batı müziği tarihi sesli ve görsel anlatım vb. paketler plug-in olarak hazırlanarak isteğe göre kullanılmı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, M. G. (2019). Atonal Çalışmaların Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Becerilerine Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Ayhan, A. (2012). İmge Kullanımının Okul Şarkılarının Öğretimindeki Başarıya Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Akdemir, E. (2009). Akıllı Tahta Uygulamalarının Öğrencilerin Coğrafya Dersi Başarıları Üzerine Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Altınçelik, B. (2009). İlköğretim Düzeyinde Öğrenmede Kalıcılığı ve Motivasyonu Sağlaması Yönünden Akıllı Tahtaya İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Alkaya, O. C. (2019). Akıllı Tahta Kullanımının Müzik Eğitiminin Temel Kazanımlarını Gerçekleştirme Yeterliliği Üzerine Öğrenci Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Andaç, Y. (2016). Müzik Dersinde Teknoloji Kullanımının İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumlarına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 11(42), 1-21.
- Başaran, İ. E. (1996). Türkiye Eğitim Sistemi. 2. Baskı, Yargıcı Matbaası, Ankara.
- Beşer, U. (2010). Müzik Eğitiminde Teknoloji Kullanımının Müzik Eğitimcileri Açısından Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

- Bilgin, S. (1998). İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Çıktılı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano ile Eşliklenmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Dünü, Bugünü ve Yarını. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi, Cilt 10, Sayı 2, Sayfa 85-124.
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2018). Sanat Eğitimi ve Öğretimi. Geliştirilmiş 4. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2015). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 19. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2018). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 25. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Can, A. (2016). SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Veri Analizi, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Canyakan, S. (2017). Ses Tarihi. Audio Özelinde Müzik Teknolojisi ve Kökeni. Uşşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 10, Sayı ERTE Özel Sayısı, Sayfa 171-191.
- Comber, C., Hargreaves, D. J., Colley, A. (1993). Girls, Boys and Tecnology in Music Education. British Journal of Music Education, Volume 10, Issue 02, 123-134.
- Creswell, J. W. (2006). Understanding Mixed Methods Researc, (Chapter 1). Available at: http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf.
- Çağlak, Y. (1996). Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Bilgisayar Teknolojisinin Yeri ve Önemi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Çakırcı H. S. (2002) Türkiye’de Müzik Eğitiminde Teknoloji. Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çaşka, M. (2008). Cihat Aşkın ve Türk Müzik Kültürüne Katkıları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Çevik, S. (1997). Koro Eğitimi ve Yönetim Teknikleri 1. Baskı, Doruk Yayıncılık, Ankara.
- Çiftci, E. (2019). Müzik Eğitimi Araştırmalarında Literatür ve Yöntemler Doktora Dersi Notları. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Malatya.
- Dammers, R. J. (2012). Technology-Based Music Classes in High Schools in the United States. Bulletin of the Council for Research in Music Education, No 194, Pages 73-90.
- Demir, E. (2014). Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 39, Sayfa 203-211.
- Demirtaş, S. (2011). İlköğretim 7. Sınıf Müzik Dersinde Şarkıların Piyano Eşlikli Öğretilmesinin Öğrenci Kazanımlarına Etkileri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Demirtaş, E. (2017). Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretim Materyali Geliştirme Aracı Olarak Ses Kayıt ve Düzenleme Programlarını Kullanmasına Yönelik Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirezer, H. (2018). Ortaokul Öğrencilerine Atatürk İlkelerinin Öğretilmesinde Müzik Destekli Etkinliklerin (Karaoke Tekniği) Etkililiği Üzerine Deneysel Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Dikmen, S. (2015). Akıllı Tahtaların Ders Başarısına Etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Durmaz, S. (2000). MIDI. Dokuz Eylül Yayınları, İzmir.

- Eden, A. (2011). Geleneksel Türk Müziği Çalgılarından Tanbur'un Sanal Çalgı Kitaplığının Oluşturulması. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Egüz, S. (1999). Toplu Ses Eğitimi I Temel Konular. Doğu Matbaacılık, Ankara.
- Ertürk, S. (1972). Eğitimde Program Geliştirme. Yelken Tepe Yayınları, Ankara.
- Eroğlu, Y. (1998). "XXI. Yüzyılda Öğretmen", Bilgi Çağında Öğretmenimiz. Anadolu Çağdaş Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara.
- Freedman, B. A. (2019). The Impact Of Technology-Based Music Classes On Music Department Enrollment In Secondary Public High Schools In The Northeastern United States. Unpublished Doctoral Thesis. University of North Texas, Denton.
- Hardal, B. (2018). Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi Öğretiminde Müzik Teknolojisi Uygulamalarının Başarıya Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Han, Y. (2016). İlköğretim Müzik Derslerindeki Okul Şarkılarının MIDI Programlamayla Bilişim Destekli Öğretilmesine İlişkin Yaklaşımlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- İşler, O. (2019). İlköğretim İkinci Kademe Müzik Dersinde Akıllı Tahta Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri (Adana İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- İşman, A. (2008). Uzaktan Eğitim. Pegem Akdemi Yayınları, Ankara.
- Ilgar, M. Z. ve Ilgar S. C. (2013). Nitel Bir Araştırma Deseni Olarak Gömülü Teori (Temellendirilmiş Kuram). IZU Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 3.
- Kalkanoğlu, B. (2007). Okul Şarkılarının Müzik Öğretmenlerinin Bilgi ve Beceri Düzeyine Göre Piyano ile Eşliklemesine Yönelik Bir Model Önerisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Karaağaçlı, M. ve Erden, O. (2008). İnternet Destekli Uzaktan Eğitimde Dokuz Aşamalı Öğretim Durumunun Tasarımı. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, C:1, S:2.
- Karaönçel, A. (2016). MIDI Tabanlı Müzik Yazılımlarının Müzik Öğretiminde Kullanılabilirliği ve İhtiyaçları Karşılabilme Yeterliliği. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Karaönçel, F. (2019). Müzik Eğitiminde Müzik Yazılımı Destekli Uygulamalar Üzerine Bir İnceleme. *İdil Sanat ve Dil Dergisi* 56. Sayı, Cilt 8, Sayfa 463-473.
- Kaya, H. ve Aydın, F. (2011). Sosyal Bilgiler Dersindeki Coğrafya Konularının Öğretiminde Akıllı Tahta Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *ZfWT (Zeitschrift für die Welt der Türken)* dergisi Vol. 3, No. 1.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Kırık, A. M. (2014). *Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Türkiye'deki Durumu*. *Marmara İletişim Dergisi*, Sayı 21, Sayfa 73-94.
- Kürün, A. R. (2017). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Güncel Müzik Yazılımlarını Okul Şarkılarına Destek Amaçlı Kullanmalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi*. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Lesser A. J. (2019). *Video Game Technology And Learning In The Classroom*. Unpublished Doctoral Thesis. Columbia University, New York.
- Mcdaniel B. C. (2020). *A Computer For Beat Detection Training And Intonation Performance Assesment*. Unpublished Doctoral Thesis. The University Of Georgia, Athens.
- Mcguire, S. ve Pritts, R. (2008). *Audio Sampling: A Practical Guide*. Focal Press.
- McMillian, J. H. (2000). *Educational Research: Fundamentals For The Consumer* (3thed.). New York, Longman.
- Mert, E. ve Şen, Ü. (2019). *İlköğretim 7. Sınıf Müzik Öğretiminde Teknoloji Destekli*

Materyal Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23 (özel sayı), 2112-2139.

Millward, S. (2002). User's Guide to Sound Synthesis with VST Instruments. Ohio: Muska&Lipman Publishing.

Nazlımoğlu, E. (2016). Müziksel İşitme Okuma Yazma Derslerinde Bilgisayar Destekli Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Önen, U. (2007). Ses Kayıt ve Müzik Teknolojileri. Çitlenbik Yayınları, İstanbul.

Özelma Y. ve Çiftci, E. (2016). Korrepetisyon Sanatına Genel Bakış. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt 6, Özel Sayı, Malatya.

Özgür, Ü. ve Aydoğan, S. (2018). Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram. 2. Baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara.

Reynolds, N. (2010). Technology and Computers in Music and Music Education. KCKS 2010, IFIP AICT 234, pp. 333-343.

Rumsey, F. (1994). MIDI Systems and Control. Focal Press.

Sagatova, A. (2018). Computer Technologies Usage in Higher Music Education System. European Online Journal of Natural and Social Sciences, Vol.7, No 2 pp. 358-365.

Sağır, T. (2002). Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sağır, T., Eden, A., Şallıel, O. (2014). Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim ve Orkestra Uygulamaları. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt 4, No 9, Sayfa 69-79.

Sancak, E. (2017). Eğitimde Akıllı Tahta Kullanımı Üzerine Derleme Çalışması, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Saruhan, S. (2015). Müzik Derslerinde Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Alınması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Say, A. (2005). Müzik Sözlüğü. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Summers E. S. (2018). The Effects Of Parental Involment And Computer-Based Music Tecnology On Developing Independent Musicianship. Unpublished Doctoral Thesis. Concordia University, Montreal.
- Steward, C. J. ve Cash, W. B. (1985). Interviewing: Principles and Practices (4th ed.) Dubuque, 10:Wm. C. Brown Pub.
- Stratuss, A. ve Corbin, J. (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and techniques. Newbury Park, CA:Sage.
- Stratuss, A. ve Corbin, J. (1998). Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory (2nd ed.). Thousand Oaks, CA:Sage.
- Şen, Ü. S. (2011). Müzik Öğretiminde Bilgisayar Destekli Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tarikci, A. (2015). Müzik Teknolojisine Giriş. Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara.
- Töreyin, A. M. (2008). Ses Eğitimi (Temel Kavramlar, İlkeler, Yöntemler). 1. Baskı, Sözkesen Matbaacılık Ankara.
- Türkmen, E. F. (2017). Müzik Eğitimi Yöntemleri. 3. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Uçan, A. (1996). İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi. 2. Baskı, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Uçan, A. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar ilkeler Yaklaşımlar. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

- Uçan A. (2018). Müzik Eğitimi. Genişletilmiş IV. Basım, Evrensel Müzikevi Yayınları, Ankara.
- Uçan A., Yıldız G., Bayraktar E. (2001). İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı Modül 9 “İlköğretimde Müzik Öğretimi”. MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Uşun, S. (2006). Uzaktan Eğitim. Nobel Yayınları, Ankara.
- Wang, X. (2011). Multimedia Systems in Music Teaching of Normal University. 2011 International Conference of Environmental Science and Engineering, Pages 1248-1252.
- Wise, S., Greenwood, J., Davis, N. (2011). Teachers’ Use of Digital Technology in Secondary Music Education: Illustration of Changing Classrooms. British Journal of Music Education, Volume 28, Issue 2, Pages 117-134.
- Yan B. ve Zhau, Q. (2017). Music Learning Based on Computer Software. International Journal of Emerging Technologies in Learning.
- Yengin, A. (2014). Müzik Teknolojilerinin Örgün Müzik Eğitiminde Kullanılma Durumlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Burdur İli Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Yıldız, G. (2002). İlköğretimde Müzik Öğretimi Birinci Kademe. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 11.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yürür, M. D. (2006). Dijital Müzik. 1.Basım, Pusula Yayıncılık, İstanbul.
- Zeren, A. (2007). Müzik Fiziği. 4.Basım, Pan Yayıncılık, İstanbul.

EKLER

- EK-1.** Öntest-Sontest ve Uzman Görüşü Alma Formu Örneği
- EK-2.** Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu ve Şarkı Söyleme Becerisi Değerlendirme Formu Örneği
- EK-3.** Deneysel Uygulamada Kullanılmak Üzere Uzman Görüşleri Doğrultusunda MEB 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Müzik Ders Kitabı İçerisinden Seçilen Şarkılar ve Notaları
- EK-4.** Deneysel Süreç Sonrasında Öğrencilere Uygulanan Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Örneği
- EK-5.** Deneysel Süreç Sonrası Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formuna Yönelik Hazırlanan Uzman Görüşü Alma Formu Örneği
- EK-6.** SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Öğretim Programı Örneği
- EK-7.** Etik Kurul Raporu
- EK-8.** Veli Onam Formu Örneği
- EK-9.** MEB Uygulama İzin Dilekçesi ve İzin Onay Belgesi
- EK-10.** SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarında Kullanılmak Üzere Hazırlanan Örnek Şarkı Düzenlemeleri
- EK-11.** Öntest-Sontest, Uzman Değerlendirmeleri, Uygulama Parçaları Hazırlık Aşamaları ve Deneysel Uygulama Fotoğrafları
- EK-12.** SAÇE Şarkı Öğretimi Materyallerine Ait QR Kodlar

EK-1. Öntest-Sontest ve “Uzman Görüşü Alma Formu” Örneği

Sayın .....

Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında “Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İyitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi” başlıklı doktora tezi için hazırlanan ve deney grubu öğrencilerine uygulanması planlanan öntest ve sontest uzman görüşünü kabul ettiğiniz ve değerli bilgilerinizden şahsım adına yararlanma fırsatı sunduğunuz için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Ferdi KARAÖNÇEL

ÖNTEST

Tek Ses İşitme

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Melodi 1

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Melodi -2

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Ritim-1

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Ritim-2

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Tiz Ses Farkındalığı

A B C D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Pes Ses Farkındalığı

A B C D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Tonal Farkındalık-1

A B C D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Tonal Farkındalık-2

A B C D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Melodi Farkındalığı-1 A

Melodi Farkındalığı-1 B

Melodi Farkındalığı-1 C

Melodi Farkındalığı-1 D

UYGUN	UYGUN DEĞİL	DÜZELTİLMELİ
-------	-------------	--------------

Melodi Farkındalığı-2 A

Melodi Farkındalığı-2 B

Melodi Farkındalığı-2 C

Melodi Farkındalığı-2 D

UYGUN	UYGUN DEĞİL	DÜZELTİLMELİ
-------	-------------	--------------

Ritim Farkındalığı-1 A

Ritim Farkındalığı-1 B

Ritim Farkındalığı-1 C

Ritim Farkındalığı-1 D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	--------------	--------------------------	--------------------	--------------------------	---------------------

Ritim Farkındalığı-2 A

Ritim Farkındalığı-2 B

Ritim Farkındalığı-2 C

Ritim Farkındalığı-2 D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	--------------	--------------------------	--------------------	--------------------------	---------------------

Bülbülüm altın kafeste

Yöresi: Rumeli
Kinden alındığı: Ali Şevket Öndesev

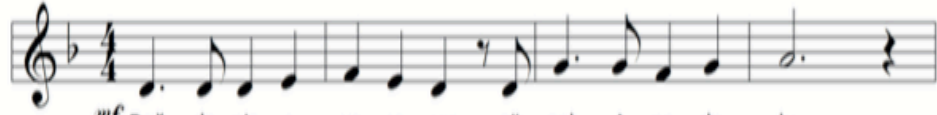
Derleyen ve Notaya alan:
Muzaffer Sarısözen

GÜZEL ANADOLU

Orta(Moderato)

Hasan TORAGANLI

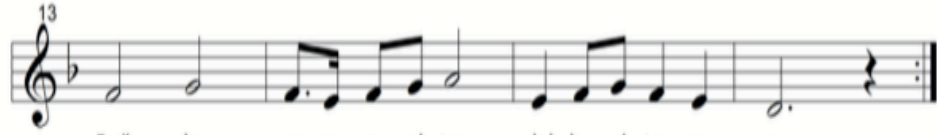
mf Dağ de niz o va ça yır gü zel A na do lu
Sel gi bi a kan su lar ke kik ko kan dağ lar

Rüz gâ rın se rin e ser yer gök ı şık do lu
Nar zey tin ve ren kır lar bal dam la yan bağ lar

Her yıl dört mev sim — ü rün ta şar tar la la rı
Gün ba tar er ken — kö ye dö ner ku zu ko yun

Buğ day sap sa rı al tın dal lar al tın sa rı
Ses siz bir ya şam sü rer her ev dü şer yor gun

SONTEST

Tek Ses İşitme

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Melodi-1

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Melodi-2

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Ritim-1

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Ritim-2

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Tiz Ses Farkındalığı

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	-------	--------------------------	-------------	--------------------------	--------------

Pes Ses Farkındalığı

A B C D

☐	☐	☐
UYGUN	UYGUN DEĞİL	DÜZELTİLMELİ

Tonal Farkındalık-1

A B C D

☐	☐	☐
UYGUN	UYGUN DEĞİL	DÜZELTİLMELİ

Tonal Farkındalık-2

A B C D

☐	☐	☐
UYGUN	UYGUN DEĞİL	DÜZELTİLMELİ

Melodi Farkındalığı-1 A

Melodi Farkındalığı-1 B

Melodi Farkındalığı-1 C

Melodi Farkındalığı-1 D

☐	☐	☐
UYGUN	UYGUN DEĞİL	DÜZELTİLMELİ

Melodi Farkındalığı-2 A

Melodi Farkındalığı-2 B

Melodi Farkındalığı-2 C

Melodi Farkındalığı-2 D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	--------------	--------------------------	--------------------	--------------------------	---------------------

Ritim Farkındalığı-1 A

Ritim Farkındalığı-1 B

Ritim Farkındalığı-1 C

Ritim Farkındalığı-1 D

☐	UYGUN	☐	UYGUN DEĞİL	☐	DÜZELTİLMELİ
--------------------------	--------------	--------------------------	--------------------	--------------------------	---------------------

Ritim Farkındalığı-2 A

Ritim Farkındalığı-2 B

Ritim Farkındalığı-2 C

Ritim Farkındalığı-2 D

UYGUN	UYGUN DEĞİL	DÜZELTİLMELİ
-------	-------------	--------------

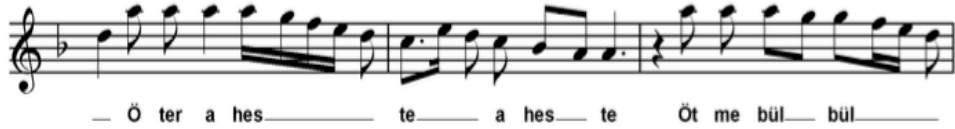

Bülbülüm altın kafeste

Yöresi: Rumeli
Kimden alındığı: Ali Şevket Öndesev

Derleyen ve Notaya Alan:
Muzaffer Sarısözen

GÜZEL ANADOLU

Orta(Moderato)

Hasan TORAGANLI

mf Dağ de niz o va ça yır gü zel A na do lu
Sel gi bi a kan su lar ke kik ko kan dağ lar

5
Rüz gâ rın se rin e ser yer gök ı şık do lu
Nar zey tin ve ren kır lar bal dam la yan bağ lar

9
Her yıl dört mev sim_____ ü rün ta şar tar la la rı
Gün ba tar er ken_____ kö ye dö ner ku zu ko yun

13
Buğ day sap sa rı al tın dal lar al tın sa rı
Ses siz bir ya şam sü rer her ev dü şer yor gun

**EK-2. Müziksel İşitme Becerisi Değerlendirme Formu ve Şarkı Söyleme Becerisi
Değerlendirme Formu Örneği**

MÜZİKSEL İŞİTME BECERİSİ DEĞERLENDİRME FORMU		
AD-SOYAD:		
MÜZİKSEL İŞİTME SINAVI PUANININ BELİRLEYİCİLERİ	BELİRLENEN PUANALAR	PUAN
1-Ses Ayırt Etme	30 PUAN	
a-Tek Ses İşitme	10	
b-Tek Ses Farkındalığı (Tiz)	5	
c- Tek Ses Farkındalığı (Pes)	5	
d-Tonal farkındalık (Majör)	5	
e-Tonal Farkındalık (Minör)	5	
2-Ritimsel Bellek	30 PUAN	
a-Ritim Tekrarı (Basit, 2/4)	10	
b-Ritim Tekrarı (Aksak, 5/8)	10	
c-Ritim Farkındalığı (Basit)	5	
d-Ritim Farkındalığı (Aksak)	5	
3-Ezgisel Bellek	40 PUAN	
a-Melodi Tekrarı (2/4, Tonal)	15	
b-Melodi Tekrarı (2/4, Makamsal)	15	
c- Melodi Farkındalığı (Tonal)	5	
d- Melodi Farkındalığı (Makamsal)	5	
MÜZİKSEL İŞİTME SINAV PUANI TOPLAMI	100	

ŞARKI SÖYLEME BECERİSİ DEĞERLENDİRME FORMU										
AD-SOYAD:										
S.N.	ÖLÇÜT BECERİLER	KATSAYI	PUAN					TOPLAM	1.ŞARKI PUANI	2.ŞARKI PUANI
			1	2	3	4	5			
1	Şarkıyı tonuna uygun söyleyebilme (Sesleri doğru ve temiz olarak seslendirme)	4						20		
2	Şarkıyı ritmik yapısına uygun söyleyebilme	1						5		
3	Şarkıyı temposuna uygun söyleyebilme	1						5		
4	Şarkıyı farklı tonlardan seslendirebilme	3						15		
5	Şarkıyı tonal, türküyü makamsal özelliklerine uygun söyleyebilme	2						10		
6	Şarkıyı dinamiklerine uygun söyleyebilme	2						10		
7	Şarkı sözlerini artikülasyona (Telaffuz-boğumlama) uygun söyleyebilme	2						10		
8	Şarkıların künyesine ilişkin bilgi sahibi olabilme	1						5		
9	Şarkıyı akıcı bir biçimde (Duraksamadan) okuyabilme	3						15		
10	Şarkıyı istekli bir şekilde söyleyebilme	1						5		
TOPLAM							100			

**EK-3. Deneysel Uygulamada Kullanılmak Üzere Uzman Görüşleri Doğrultusunda
MEB 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Müzik Ders Kitabı İçerisinden
Seçilen Şarkılar ve Notaları**

“Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi” başlıklı doktora tezi deneysel uygulamada kullanılan şarkı dağarcığı ve MEB 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Müzik Ders Kitabındaki notaları

S.N.	ŞARKI DAĞARCIĞI
1	Neşeye Şarkı
2	Bayrak Marşı
3	Atatürk
4	Manolyam
5	Uzun İnce Bir Yoldayım
6	Geçti Dost Kervanı
7	Hey Gidi Dünya Hey
8	Memleketim
9	Unutamam Seni
10	Güzel Anadolu
11	Bülbülüm Altın Kafeste
12	Yangın Olur Biz Yangına Gideriz

**ORTAOKUL
VE
İMAM HATİP ORTAOKULU**

MÜZİK

Ders Kitabı

7

Yazarlar

Zülküf BAŞTÜRK

Pınar CANDAN

Mehmet Ali GÖNÜL

Özgür Menderes ÖZTÜRK

Hatice TEZCAN

DEVLET KİTAPLARI

BİRİNCİ BASKI

....., 2018

6. ETKİNLİK

Adı: Söyleme

Amacı: Dünya müziklerini seslendirme.

Araç - Gereç: Ders kitabı

Klasik Batı müziği örneği olan "Neşeye Şarkı" adlı aşağıdaki eseri ses grupları oluşturarak birlikte seslendiriniz.

NEŞEYE ŞARKI

Orta (Moderato)

Söz: Ziya AYDINTAN-Saip EGÜZ
Müzik: Ludwig van BEETHOVEN

f

Kar deş o lun ey in san lar bu nu is ter Tan rı mız
Bu dün ya da her şey ge çer en son sa na ————— dost ka lır

mf

in san lı ğa doğ ru lu ğa göğ sü nü aç kork ma sa kın

f

Hür doğ muş tur in san o ğ lu hür ya şa mak hak kı dır

2. Ünite

3. ETKİNLİK

Adı: Dinleme - Söyleme Amacı: Atatürk ile ilgili marş dinleme. Araç - Gereç: Ders kitabı, akıllı tahta vb.

Aşağıdaki "Bayrak Marşı"nı dinleyiniz ve seslendiriniz.

BAYRAK MARŞI

Söz: Hasan Âli YÜCEL

Müzik: Halil Bedii YÖNETKEN

Orta Yavaş (Andante)

1 A ta la rım gök ten ye re

5 in dir miş ler ay yıl dı zı

9 Bir bu lu ta sar mış lar ki

13 ren gi şa fak tan kır mı zı

17 Va zi fem dir bay ra ğı mı

21 üs tün tut mak her bay rak tan

25 Can ve ri rim kan dö ke rim

29 vaz ge çe mem ben bu hak tan

33 vaz ge çe mem ben bu hak tan

MARŞLARIMIZ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Atatürk'ü konu alan bir marş biliyor musunuz? Biliyorsanız bu marşları dinlerken veya söylerken neler hissediyorsunuz?

1. ETKİNLİK

Adı: Dinleme - Söyleme

Amaç: Atatürk ile ilgili marş öğrenme.

Araç - Gereç: Ders kitabı, EBA

Aşağıdaki "Atatürk" adlı marşı dinleyiniz ve seslendiriniz.

ATATÜRK

Orta (Moderato)

Söz: Esen BAYRAM GENÇ

Müzik: Özgür Menderes ÖZTÜRK

mf Öz gür lü gün heye ca nıy la zafer le rin im za sıy la A ta türk ün ay dın

6 *mf* lı ğın da yü rü ye lim ya rın la ra yü rü ye lim ya rın la ra

11 *f* Fi kir le rin bi zim le He def le rin bi zim le *mf* Bu va tan se nin e

16 *mf* ma ne tin ya rın la rın gü ne şı sin ya rın la rın gü ne şı sin (Fine)

21 *mf* Yir mi do kuz e kim yir mi üç ni san on do kuz ma yıs lar da

25 *mf* Hay kı rı yo ruz dün ya ya biz va rız bur da yız

29 *mf* biz va rız bur da yız

5. Ünite

2. ETKİNLİK

Adı: Dinleme - Söyleme Amacı: Türk müziği kültürünü tanıma. Araç - Gereç: Ders kitabı, akıllı tahta

Pir Sultan Abdal'ın eserlerinden biri olan "Geçti Dost Kervanı" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

GEÇTİ DOST KERVANI

Orta (Moderato)

Türkü
Yöre: Erzincan

Şu kar şı yay la da _____ göç ka tar ka tar (saz .. ..)

Pir sul tan Ab da lım _____ kal kın a şa lım

3
Bir gü zel sev da sı _____ gö züm de tü ter (saz .. ..)

A şıp yü ce da ğı _____ en gin dü şe lim

5
Bu ay rı lık ba na _____ ö lüm den be ter (saz .. ..)

Çok ni me tin ye dik _____ he lâ l le şe lim

7
Geç ti_ dost ker va nı _____ ey le me be ni _____

Geç ti_ dost ker va nı _____ ey le me be ni _____

9
ey le me be ni _____

ey le me be ni _____

2. ETKİNLİK

Adı: Söyleme

Amacı: Hız basamaklarını uygulama.

Araç - Gereç: Ders kitabı, ses kayıtları

Aşağıdaki "Hey Gidi Dünya Hey" adlı şarkıyı hız basamaklarını uygulayarak seslendiriniz.

HEY GİDİ DÜNYA HEY

Ali KOCATEPE

Yavaş (Adagio)

mf Lay Lay.....

Orta (Moderato)

f Bun dan böy le dü şü nere k a__ tın a dim la__ rı nı zı

El bet bir gün mut lu luktan ya__ na a lı rız payı mı zı

mf

1 { Bir kuş gi__ bi hür ol sam Dey__ dey di bi di bi dey__ dey
Dost luk be__ nim bay ra ğim " " " " " " " "

2 { Do ğ ru luk__ tan hiç şaş ma " " " " " " " "
Hiç a cı__ sı ol ma yan " " " " " " " "

11

1 { So lu ma__ dan ya şa sam hey__ ği di dün__ ya hey
Cen net be__ nim du ra ğim " " " " " " " "
E den bu__ lur ü zül me " " " " " " " "

2 { Kim var ki__ bu dün ya ya " " " " " " " "

Çabuk (Allegro)

f Bun dan böy le dü şü ne rek a__ tın a dim la__ rı nı zı

15

El bet bir gün mut lu luk tan ya__ na a lı rız payı mı zı

BİLİYOR MUYDUNUZ?

ALİ KOCATEPE

1947'de İzmir'de doğdu. Ege Üniversitesini bitirdi. Şarkıcı, besteci, söz yazarı ve prodüktör olarak yüzlerce esere imza attı. "Hey Gidi Dünya Hey"i 1974'te besteledi. Bu şarkısıyla **Altın Plak** ve çeşitli ödüller kazandı. Besteleriyle ülkemizi yurt dışındaki yarışmalarda temsil etti. Radyo ve televizyon programları hazırlayıp spor spikerliği yaptı.

2. ETKİNLİK

Adı: Söyleme

Amacı: Gürlük basamaklarını uygulama.

Araç - Gereç: Ders kitabı, akıllı tahta

Aşağıdaki "Memleketim" adlı şarkıyı gürlük basamaklarını uygulayarak seslendiriniz.

MEMLEKETİM

Söz: Fikret ŞENEŞ
Uyarlama

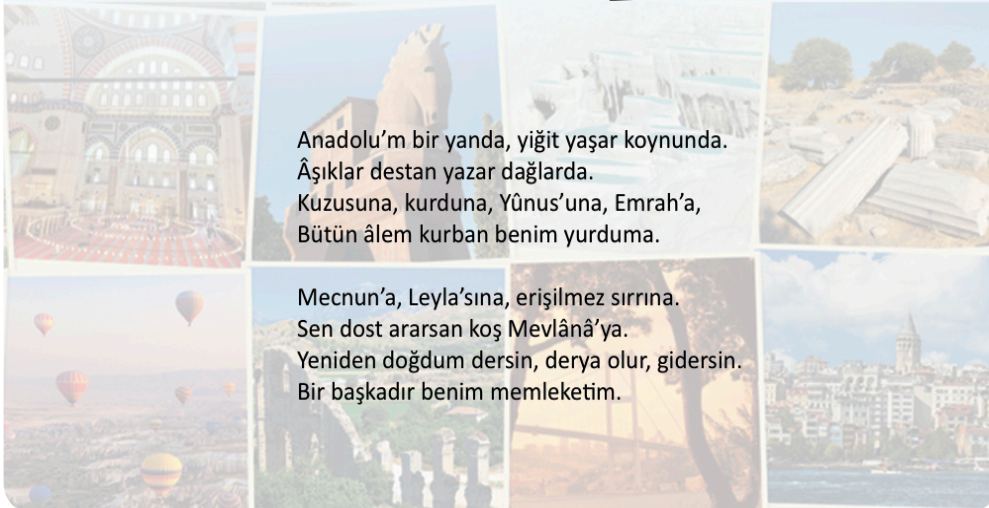
Orta (Moderato)

f Lay lay lay lay lay lay lay la la lay lay la la lay lay la la

lay lay lay lay lay lay lay lay *mf* Ha va sı na su yu na ta şı

na top ra ğı na Bin can fe da bir tek dos tu ma *f* Her kö

şe si cen ne tim e zi lir ya nar i çim Bir baş ka dır be nim mem le ke tim

5. ETKİNLİK

Adı: Dinleme - Söyleme Amacı: Makamsal farkındalık sağlama. Araç - Gereç: Ders kitabı, akıllı tahta vb.

- a) Aşağıda notaları verilen uşşak makamındaki "Unutamam Seni" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.
 b) "Açılır Gonca Gül Yâr" ve "İndim Havuz Başına" adlı eserlerle "Unutamam Seni" adlı eser arasındaki makamsal farklılığı hissedebildiniz mi? Düşüncelerinizi paylaşınız.

UNUTAMAM SENİ

Yavaş (Adagio) Şekip Ayhan ÖZİŞİK

Gün ge lir de be ni (saz.. ..) u nu tur sun
 Aş kı nı çe ke rim ge le cek sin

4 u nu tur sun de miş tin (saz.. ..) Kal bin de ki
 ge le cek sin di ye rek Bel ki göz

7 bu der di u yu tur sun u yu tur sun
 ya şı mı si le cek sin si le cek sin

10 de miş tin Ne ben se ni u nu ta bil dim
 di ye rek

13 ne bu der di mi u yu ta bil dim ne bu gön lü mü a vu

16 ta bil dim Ah U nu ta mam se ni u nu ta mam se ni

19 u nu ta mam se ni u nu ta mam Ah u nu ta mam

GÜZEL ANADOLU

Orta(Moderato)

Hasan TORAGANLI

mf Dağ de niz o va ça yır gü zel A na do lu
Sel gi bi a kan su lar ke kik ko kan dağ lar

5
Rüz gâ rın se rin e ser yer gök ı şık do lu
Nar zey tin ve ren kır lar bal dam la yan bağ lar

9
Her yıl dört mev sim_____ ü rün ta şar tar la la rı
Gün ba tar er ken_____ kö ye dö ner ku zu ko yun

13
Buğ day sap sa rı al tın dal lar al tın sa rı
Ses siz bir ya şam sü rer her ev dü şer yor gun

BÜLBÜLÜM ALTIN KAFESTE

Derleyen ve Notaya Alan
Muzaffer SARISÖZEN
Çabuk (Allegro)

Türkü
Yöre: Rumeli

10

Bülbü lüm al_____ tın ka fes te_____ Bül bü lüm al_____

4

tin ka_ fes te_____ Ö ter a_ hes_____ te_____ a hes te_____

7

— Ö ter a hes_____ te_____ a hes te_____ Öt me bül bül_____

10

yâ rim has ta_____ Öt me bül bül_____ yâ rim has ta_____

13

— Ah ney le_ yim_____ şu_____ gön lü_ me_____ Has ret kal dim_____

16

sev_____ di ği me Ben sa na da ya na mam yâ rim ben sa na al da na mam

19

Ben sa na da ya na mam yâ rim_____ ben sa na al da na_ mam

YANGIN OLUR BİZ YANGINA GİDERİZ

Çabuk (Allegro)

Şarkı
Yöre: İstanbul

**EK-4. Deneysel Süreç Sonrasında Öğrencilere Uygulanan “Yarı Yapılandırılmış
Görüşme Formu” Örneği**

“Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi” Başlıklı Doktora Tezi Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	
Açıklama	
<p>Çalışmada, ortaokul 7. sınıf öğrencilerine uygulanan (SAÇE) Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Deneysel süreç sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanarak öğrencilerin bu süreç hakkındaki görüşleri incelenecektir.</p> <p>Bu görüşme süreci anında tarafsız bir şekilde sorular soracağımı, ortaya çıkan sonuçları yalnızca söz konusu çalışma için kullanacağımı, görüşme formuna katılan kişilerin şahsi bilgilerini araştırmada belirtmeyeceğimi beyan ederim.</p> <p style="text-align: right;">Ferdî KARAÖNÇEL</p>	
Ad Soyad	
Görüşme Yapılan Yer	
Görüşme Saati	
Görüşme Yapılan Öğrenciye Ait Kişisel Bilgiler	
Okul	
Sınıf	
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Soruları	
1	Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretim uygulaması (SAÇE) sonrasında müziksel işitme düzeyinizde genel olarak ne gibi değişiklikler oldu?
1a	Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretim uygulaması sonrasında Ses Ayırt Etme düzeyinizde ne gibi değişiklikler oldu? (SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları, verilen tek sesleri doğru tekrarlayabilmenize, ses farkındalıklarına ve tonal farkındalıkları algılayabilmenize ne derece faydalı oldu?)
1b	Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretim uygulaması sonrasında Ezgisel Bellek düzeyinizde ne gibi değişiklikler oldu? (SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları, verilen melodileri doğru tekrarlayabilmenize ve melodi farkındalıklarını algılayabilmenize ne derece faydalı oldu?)
1c	Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretim uygulaması sonrasında Ritimsel bellek düzeyinizde ne gibi değişiklikler oldu? (SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları, verilen ritimleri doğru tekrarlayabilmenize ve ritim farklılıklarını algılayabilmenize ne derece faydalı oldu?)
2	Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretim uygulaması sonrasında şarkı söyleme düzeyinizde ne gibi değişiklikler oldu? (SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları sonrasında şarkı söylemenizde değişiklikler oldu mu?)
3	Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretim uygulaması şarkı söyleme istekliliğinizi nasıl etkiledi? (SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları şarkı söylerken utangaçlık, sıkılma veya çekinmenizi önleyebildi mi?)
4	Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretim uygulaması hakkındaki görüşleriniz nelerdir? (SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile akıllı tahtada video destekli almış olduğunuz ders hakkında neler düşünüyorsunuz?)

**EK-5. Deneysel Süreç Sonrası Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formuna Yönelik
Hazırlanan “Uzman Görüşü Alma Formu” Örneği**

Sayın.....

Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında hazırladığım “Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi” başlıklı doktora tezi çalışmasında deneysel süreç sonrası deney grubu öğrencilerine uygulanması planlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunu değerlendirmeyi kabul ettiğiniz ve değerli bilgilerinizden şahsım adına yararlanma fırsatı sunduğunuz için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Ferdi KARAÖNÇEL

1	Açıklama bölümü “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Hayır ise açıklamada bulunur musunuz?		
2	Görüşme Yapılan Öğrenciye Ait Kişisel Bilgiler bölümü “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Hayır ise açıklamada bulunur musunuz?		
3	1. Soru ve alt maddeler, ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Hayır ise açıklamada bulunur musunuz?		
4	2. Soru, ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Hayır ise açıklamada bulunur musunuz?		
5	3. Soru, ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Hayır ise açıklamada bulunur musunuz?		
6	4. Soru, ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Hayır ise açıklamada bulunur musunuz?		

- Belirtilen maddeler dışında gözden kaçırdığım maddeler olması hâlinde önerilerinizi bu alana yazabilirsiniz.

Öneriler:

EK-6. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Deney Grubu Öğretim Programı

“Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi” Başlıklı Doktora Tezi Ortaokul 7. Sınıf Müzik Dersi “Deney Grubu Ders İçeriği ve Ayrıntılı Haftalık Programı”

DENEY GRUBU	
Sınıf / Dönemi	7. Sınıf / 2. Dönem
Ders Düzeyi	Ortaokul
Öğretim Sistemi	Yüz yüze
Dersin Süresi	10 Hafta / Haftada 1 Saat / 40 Dk.
Ders Öğretmeni	Arş. Gör. Ferdi KARAÖNÇEL
Diğer Öğretmen	Yok
Öğretim Dili	Türkçe
Kullanılan Araç Gereçler	Akıllı Tahta, SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Materyali
Dersin Amacı	
Bu ders “Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi” başlıklı doktora tezi deney grubu üzerinde müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerini geliştirmeyi, müzik dersinde hedeflenen davranışların daha iyi kavranabilmesini amaçlamaktadır.	
KAZANIMLAR	
Bu dersi başarı ile tamamlayan öğrenciler:	
K.1	Tek ses işitmesi gelişir.
K.2	Tek ses farkındalığı gelişir.
K.3	Tonal farkındalığı gelişir.
K.4	Ritim tekrarlama becerisi gelişir.
K.5	Ritim farkındalığı gelişir.
K.6	Melodi tekrarlama becerisi gelişir.
K.7	Melodi farkındalığı gelişir.
K.8	Şarkıları tonuna uygun söyler.
K.9	Şarkıları ritmik yapısına uygun söyler.
K.10	Şarkıları temposuna uygun söyler.
K.11	Şarkıları farklı tonlardan seslendirir.
K.12	Şarkıları tonal ve makamsal özelliklerine uygun söyler.
K.13	Şarkıları dinamiklerine uygun olarak söyler.
K.14	Şarkı sözlerini artikülasyona (telaffuz-boğumlama) uygun söyler.
K.15	Şarkı künyelerine ilişkin bilgi sahibi olur.
K.16	Şarkıları akıcı bir şekilde (duraksamadan) söyler.
K.17	Şarkıları istekli bir şekilde söyler.
K: Kazanım 1-17:Kazanım Numarası	

DENEY GRUBU HAFTALIK DERS İÇERİĞİ	
Hafta	İçerik
1.Hafta / 1. Ders	ÖNTEST
2.Hafta / 2. Ders	<p>Amacı: Dünya müziklerini seslendirme ve Atatürk ile ilgili marş öğrenme</p> <p>Etkinlik 1: “Neşeye Şarkı” isimli şarkı ve “Bayrak Marşı” isimli marşın, deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere;</p> <p>-Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü),</p> <p>-Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi,</p> <p>-Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi,</p> <p>-Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi,</p> <p>-Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi,</p> <p>-Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi.</p> <p>-SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Neşeye Şarkı” isimli şarkı ve “Bayrak Marşı” isimli marşın farklı tonlarda öğretimi.</p> <p>Araç – Gereç: Neşeye Şarkı isimli şarkı, Bayrak Marşı isimli marş, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası</p>

<p>3.Hafta / 3. Ders</p>	<p>Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme Amacı: Atatürk ile ilgili marş öğrenme ve gürlük basamaklarını uygulama Etkinlik 1: “Atatürk” isimli marşın ve “Memleketim” isimli şarkının deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere; -Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü), -Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi. -SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Atatürk” isimli marşın ve “Memleketim” isimli şarkının farklı tonlarda öğretimi. Araç – Gereç: Atatürk isimli marş, Memleketim isimli şarkı, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası.</p>
---------------------------------	---

<p>4.Hafta / 4. Ders</p>	<p>Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme Amacı: Türk sanat müziği örneği seslendirme Etkinlik 1: “Manolyam” isimli şarkının, deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere; -Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü), -Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi. -SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Manolyam” isimli şarkının farklı tonlarda öğretimi. Araç – Gereç: Manolyam isimli şarkı, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası.</p>
---------------------------------	---

<p>5.Hafta / 5. Ders</p>	<p>Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme</p> <p>Amacı: Türk müziği kültürünü tanıma ve Türk halk müziği örneklerini seslendirme</p> <p>Etkinlik 1: “Uzun İnce Bir Yoldayım” ve “Geçti Dost Kervanı” isimli türkülerin, deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere;</p> <p>-Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü),</p> <p>-Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi,</p> <p>-Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi,</p> <p>-Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi,</p> <p>-Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi,</p> <p>-Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi.</p> <p>-SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Uzun İnce Bir Yoldayım” ve “Geçti Dost Kervanı” isimli türkülerin farklı tonlarda öğretimi.</p> <p>Araç – Gereç: Uzun İnce Bir Yoldayım ve Geçti Dost Kervanı isimli türküler, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası.</p>
---------------------------------	--

<p>6.Hafta / 6. Ders</p>	<p>Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme Amacı: Makamsal farkındalık sağlama Etkinlik 1: “Unutamam Seni” isimli şarkının, deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere; -Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü), -Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi. -SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Unutamam Seni” isimli şarkının farklı tonlarda öğretimi. Araç – Gereç: Unutamam Seni isimli şarkı, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası.</p>
---------------------------------	--

<p>7.Hafta / 7. Ders</p>	<p>Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme Amacı: Türk sanat müziği örneği seslendirme Etkinlik 1: “Yangın Olur Biz Yangına Gideriz” isimli şarkının, deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere; -Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü), -Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi. -SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Yangın Olur Biz Yangına Gideriz” isimli şarkının farklı tonlarda öğretimi. Araç – Gereç: Yangın Olur Biz Yangına Gideriz isimli şarkı, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası.</p>
---------------------------------	--

<p>8.Hafta / 8. Ders</p>	<p>Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme Amacı: Hız basamaklarını uygulama Etkinlik 1: “Hey Gidi Dünya Hey” isimli şarkının, deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere; -Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü), -Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi. -Saçe Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Hey Gidi Dünya Hey” isimli şarkının farklı tonlarda öğretimi. Araç – Gereç: Hey Gidi Dünya Hey isimli şarkı, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası.</p>
---------------------------------	---

<p>9.Hafta / 9. Ders</p>	<p>Öğrenme Alanı: Dinleme-Söyleme Amacı: Yurdumuzla ilgili şarkı öğrenme ve Türk halk müziği örneği seslendirme Etkinlik 1: “Güzel Anadolu” isimli şarkı ve “Bülbülüm Altın Kafeste” isimli türkünün, deney grubu için oluşturulan SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile öğrencilere; -Şarkı künyesinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali başlangıcında gösterilmesi (şarkının varsa hikayesi, yöresi, bestecisi, makamı, usülü, türü), -Şarkıya ait melodinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine tek çalgı ile seslendirilmiş şeklinin dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan solfej kaydının dinletilmesi, -Şarkıya ait SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali üzerine seslendirilmiş olan sözlü vokal kaydının dinletilmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak koro şeklinde ve tekrarlı olarak söylenmesi, -Şarkı sözlerinin SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları materyali ile akıcı bir şekilde ritme uygun olarak bireysel ve tekrarlı olarak söylenmesi. -Saçe Şarkı Öğretimi Uygulamaları ile hazırlanan “Güzel Anadolu” isimli şarkı ve “Bülbülüm Altın Kafeste” isimli türkünün farklı tonlarda öğretimi. Araç – Gereç: Güzel Anadolu isimli şarkı, Bülbülüm Altın Kafeste isimli türkü, akıllı tahta, deney grubu için sanal ve akustik çalgılar ile oluşturulan eşlikler ve görsel video dosyası.</p>
---------------------------------	---

10.Hafta / 10. Ders	SONTEST
--------------------------------	---------

EK-7. Etik Kurul Raporu

Evrak Tarih ve Sayısı: 27/01/2020-E.7639

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu		
Oturum Tarihi: 24.01.2020	Oturum Sayısı: 3	Karar Sayısı: 2020/3-2
Etik açıdan uygundur.		
Çalışma Adı	Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi	
Araştırmacılar	Araştırma Görevlisi Ferdi KARAÖNÇEL (Yürütücü) Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ (Danışman)	
Başkan Kurul Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Suphi ERDEM Başkan Yardımcısı Kurul Üyesi Prof. Dr. Mustafa ARSLAN Kurul Üyesi Prof. Dr. Süleyman ÇALDAK Kurul Üyesi Prof. Dr. Mehmet GÜNGÖR Kurul Üyesi Prof. Dr. Mehmet ÜSTÜNER Kurul Üyesi Prof. Dr. Lutfiye ÖZDEMİR		

E-İmzalıdır.
Etik Kurul Başkanı
Hüseyin Suphi ERDEM

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması https://ebys.inonu.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?V=BE6L535K2 adresinden yapılabilir.

EK-8. Veli Onam Formu Örneği

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “**Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi**” adıyla, 23.12.2019 – 13.03.2020 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Sanal ve akustik çalgı eşlikli şarkı öğretimi uygulamalarının müziksel işitme ve şarkı söyleme becerilerine etkisinin ne düzeyde olduğunu tespit etmek bu araştırmanın hedefini oluşturmaktadır.

Araştırma Uygulaması: Görüşme ve gözlem şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Çalışmaya katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Arş. Gör. Ferdi KARAÖNÇEL
İletişim bilgileri : İnönü Üniversitesi Eğitim fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi
Bölümü Müzik Öğretmenliği Battalgazi/Malatya

Velisi bulunduğum ..... sınıfı ..... numaralı öğrencisi

.....

..... ***'in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.*** (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

...../...../.....

İsim-Soyisim İmza:

Veli Adı-Soyadı :

EK-9. MEB Uygulama İzin Dilekçesi ve İzin Onay Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 14/02/2020-E.13630

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜEğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı BaşkanlığıSayı : 44550806-302.08.01
Konu : Doktora Tezi Uygulama İzin İsteği
(Ferdî KARAÖNÇEL)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Müzik Eğitimi Bilim Dalımızda doktora tez aşamasında bulunan Ferdi Karaönçel; "Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi" başlıklı doktora tezi için Hayriye Başdemir Ortaokulunda uygulama yapmak istemektedir.

Malatya Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli İzin alınması konusunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır Prof.Dr. Ersan ÇİFTÇİ
Anabilim Dalı Başkanı

Ek:

- 1- MEB Ön Başvuru Formu (1 Adet)
- 2- Taahhütname (1 Adet)
- 3- Veli İzin Belgesi (1 Takım)
- 4- Etik Kurul Raporu (1 Adet)
- 5- Tez Önerisi (1 Takım)
- 6- Veri Toplama Aracı (5 Takım)

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi C Blok Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığı Kat:1 Battalgazi/Malatya
Telefon No: 4521 Faks No: 0 (422) 3410042
E-Posta: emuzik@inonu.edu.tr İnternet Adresi: <https://www.inonu.edu.tr>

Bilgi İçin: Fadime ÜSTÜNER

Unvan: Anabilim Dalı Sekreteri
Telefon No: 4223774521

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.ın Evrak doğrulaması (VALURL) adresinden yapılabilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 20/03/2020-E.23880

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 50235129-100
Konu : Eğitim - Öğretim İşleri (Genel)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Malatya Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün, Enstitünüz doktora öğrencisi ferdi KARAÖNÇEL'in, anket çalışmasına ilişkin onay yazısı ilişikte gönderilmiştir. Bilgilerinize rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Nusret AKPOLAT
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı

İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Öğrenci Merkezi
Telefon No: 04223773090 Faks No: 04223410053
E-Posta: ogrenci@inonu.edu.tr İnternet Adresi:
<https://www.inonu.edu.tr/tr/cms/ogrenci>

Bilgi İçin: Nuran ÇOŞNÜK
Unvan: Şube Müdürü
Telefon No: 4223773042

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Not: Çalışmada ölçme aracı olarak Anket değil “Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Düzeyini Belirleme Formları” Kullanılmıştır

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61316475-44-E.5459232
Konu : Anket Uygulama İzin Onayı
(Ferdî KARAÖNÇEL)

13.03.2020

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : MEB. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21.01.2020 tarih ve 1563890 sayılı 2020/2 Genelgesi.

İnönü Üniversitesi Rektörlüğü'nün 21/02/2020 tarih ve 4033 sayılı yazılarında, Üniversitenin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi Ferdî KARAÖNÇEL'in Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında yürütmekte olduğu "Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi" konulu araştırmasına istinaden Müdürlüğümüze bağlı Battalgazi İlçesindeki Hayriye Başdemir ortaokulunda ki öğrencilere anket uygulamayı talep etmekte olup, Anket-Tez Araştırma ve Değerlendirme Komisyonumuz,11/03/2020 tarihinde yapılan toplantıda; ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmek üzere, veli muvafakat nemesi alınması, derslerin aksatılmaması kaydıyla gönüllülük esasına göre araştırmacının araştırmasının bitiminden itibaren 30 gün içerisinde araştırma sonuçlarını Müdürlüğümüze bildirmesi şartı ile anket uygulaması uygun görülmüş olup, Müdürlüğümüzce de uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde Olur'larınıza arz ederim.

Erhan PELİTOĞLU
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
13.03.2020

Ali TATLI
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres: Şht.Hamit Fendoğlu Cad. 44300 Merkez/MALATYA
Elektronik Ağ: malatya.meb.gov.tr
e-posta: ortaogretim44@meb.gov.tr

Bilgi için: Ortaogretimşubesi Dahili4506-07-08
Tel: 0 (422) 280 44 00
Faks: 0 (422) 280 45 49

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5484-8890-379C-8C5B-0917 kodu ile teyit edilebilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 17/03/2020-E.8232

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61316475-44-E.5524616
Konu : Anket Uygulama İzin Onayı
(Ferdi KARAÖNÇEL)

13.03.2020

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: a) 21/02/2020 tarih ve 4033 sayılı yazınız
b) Valilik Makamının 13.03.2020 tarih ve 5459232 sayılı onayı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi Ferdi KARAÖNÇEL'in Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında yürütmekte olduğu "Sanal ve Akustik Çalgı Eşlikli Şarkı Öğretimi Uygulamalarının Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerilerine Etkisi" konulu anket çalışmasına ait ilgi (a) yazılarınıza istinaden alınan ilgi (b) onay ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve anket sonucunun müdürlüğümüze bildirilmesini arz ederim.

Ali TATLI
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek : 1- İlgi (b) onay

Adres: Şht.Hamit Fendoğlu Cad. 44300 Merkez/MALATYA
Elektronik Ağ: malatya.meb.gov.tr
e-posta: ortaogretim44@meb.gov.tr

Bilgi için: Ortaöğretimşubesi Dahili4506-07-08
Tel: 0 (422) 280 44 00
Faks: 0 (422) 280 45 49

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 1a99-7dea-3fb4-8c3b-f0a9 kodu ile teyit edilebilir.

**EK-10. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamalarında Kullanılmak Üzere Hazırlanan
Örnek Şarkı Düzenlemeleri**

GÜZEL ANADOLU

Söz-Müzik: Hasan TORAGANLI
Düzenleme: Ferdi KARAOĞUCEL

The musical score for "GÜZEL ANADOLU" is arranged for a full band and vocal. The score is written in 4/4 time and features the following parts:

- Vokal:** Vocal line with lyrics.
- Erhu:** Erhu part.
- Violin:** Violin part.
- Celena:** Celena part.
- Zil:** Zil part.
- Channes:** Channes part.
- Pizz.:** Pizzicato part.
- Bass:** Bass part.
- Bass Guitar:** Bass Guitar part.
- Power Guitar:** Power Guitar part.
- Jazz Guitar:** Jazz Guitar part.
- Pad:** Pad part.
- Piano:** Piano part.
- Drum Set:** Drum Set part.

The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The instruments are arranged in a standard orchestral layout, with the vocal line at the top and the drum set at the bottom.

2

8

S.

Ehu

Vin.

Cel.

Zhi

Cham.

Pizz.

Bas.

Bass

P. Gr.

J. Gr.

Pad.

Pano.

Dr.

Detailed description: This is a page of a musical score for a 12-piece ensemble. The score is written for 12 staves, each labeled with an instrument or role. The instruments are: S. (Soprano), Ehu (Ehu), Vin. (Violin), Cel. (Cello), Zhi (Zhi), Cham. (Chamber), Pizz. (Pizzicato), Bas. (Bass), Bass (Bass), P. Gr. (Percussion), J. Gr. (Jazz), Pad. (Pad), Pano. (Piano), and Dr. (Drum). The score begins with a rehearsal mark '8'. The S. part has a melodic line with some rests. The Ehu part has a melodic line with some rests. The Vin. part has a melodic line with some rests. The Cel. part has a melodic line with some rests. The Zhi part has a melodic line with some rests. The Cham. part has a melodic line with some rests. The Pizz. part has a melodic line with some rests. The Bas. part has a melodic line with some rests. The Bass part has a melodic line with some rests. The P. Gr. part has a melodic line with some rests. The J. Gr. part has a melodic line with some rests. The Pad. part has a melodic line with some rests. The Pano. part has a melodic line with some rests. The Dr. part has a melodic line with some rests.

17 3

S. Dağ de niz o vu ça yr gö zel A na do lu Rüz ga rm se rin e ser ye gök i şık do lu

Eflha

Vln.

Cel.

Zn.

Cham.

Pizz.

Bras.

Bass

P. Gur.

J. Gur.

Pad.

Pno.

Dr.

4

29

S. Her yıl dört mevsim... ü rün ta şar tur la la n Her yıl dört mevsim... lar al tun sa n

Erhu

Vln.

Cel.

Zil

Çam.

Pizz.

Bras.

Bass

P. Gr.

J. Gr.

Paed.

Pno.

Dr.

36 5

S. *sim.* u rin ta şar tar la la ri Buğ day sup sa ri al tun dal lar al tun sa ri

Erhu

Vln.

Cel.

Zil

Cham.

Pizz.

Bras.

Bass

P. Gr.

J. Gr.

Pad.

Pno.

Dr.

6 ⁴⁷

S. ⁴⁷

Erhu

Vin.

Cel.

Zili

Cham.

Pizz.

Bras.

Bass

P. Gr.

J. Gr.

Paed.

Pno.

Dr.

55

S. *Sel* *gi bi a* *kun su lar* *ke* *kik ko kun dug lar*

Erhu

Vin.

Cel.

Zil

Cham.

Pizz.

Bras.

Bass

P. Gr.

J. Gr.

Paed.

Pno.

Dr.

The musical score is written for a full ensemble. The vocal line (S.) is in the top staff, with lyrics in Indonesian. The instrumental parts include Erhu, Violin, Cello, Zil, Cham, Pizzicato, Brass, Bass, Piano, and Drums. The score is in 4/4 time and features a variety of rhythmic patterns and melodic lines. The vocal line is in the key of G major and has a tempo of 120. The instrumental parts are arranged to support the vocal line and provide a rich harmonic texture.

8

65

S. Nar zey tñi ve ren kar lar bul dam la ym bağ lar Gun bi tar er ken kò ye dè ner ku zu ko

Eñhu

Vln.

Cel.

Zñ

Cham.

Pizz.

Bra.

Bass

P. Gu.

J. Gu.

Pad.

Pno.

Dr.

76 9

S. yun ses niz bir ya şam şii rer her ev dü şer yor gun Gün ba tar er ken kö ye dö

Erhu

Vln.

Cel.

Zhi

Chuan

Pizz.

Bras.

Bass

P. Gur.

J. Gur.

Pad.

Pno.

Dr.

10

85

S.
ner ku zu ko yun
siz ses
bir ya şam su rer
her ev di şer yor gun

Erhu
Vin.
Cel.
Zil
Cham.
Pizz.
Bras.
Bass
P. Gr.
J. Gr.
Pad.
Pno.
Dr.

UZUN İNCE BIRYOLDAYIM

Söz: Müzik Aşk Yesevi SATIROĞLU
Düzenleme: Ferdi KARAOĞCEL

The musical score is arranged in a multi-stem format. The instruments and their parts are as follows:

- Vokal:** Vocal line in treble clef, 4/4 time.
- Baglama:** Baglama line in treble clef, 4/4 time.
- Music Box:** Music box line in treble clef, 4/4 time.
- Acoustic Guitar:** Acoustic guitar line in treble clef, 4/4 time.
- Bass Guitar:** Bass guitar line in bass clef, 4/4 time.
- Piano:** Piano line in bass clef, 4/4 time.
- Pad:** Pad line in bass clef, 4/4 time.
- Electric Piano:** Electric piano line in bass clef, 4/4 time.
- Wind Chimes:** Wind chimes line in bass clef, 4/4 time.
- Bendir:** Bendir line in bass clef, 4/4 time.
- Drum Set:** Drum set line in bass clef, 4/4 time.

The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4.

10

Vocal

Bag.

M. Box

A. Gtr.

Bass

Pno.

Pad.

E. Piano

W.Ch.

Ban.

Dr.

Detailed description of the musical score: This page contains the musical notation for measures 10 through 19. The score is arranged in a standard multi-staff format. The top staff is for the Vocal line, which is mostly silent in this section. The second staff is for the Bag. (Baritone Saxophone), playing a melodic line with eighth and sixteenth notes. The third staff is for the M. Box (Mellophone), which has a few notes in measure 10. The fourth staff is for the A. Gtr. (Acoustic Guitar), playing a complex, rhythmic pattern with many beamed notes. The fifth staff is for the Bass, playing a steady eighth-note bass line. The sixth staff is for the Pno. (Piano), playing a rhythmic accompaniment with chords and single notes. The seventh staff is for the Pad. (Pads), playing sustained chords. The eighth staff is for the E. Piano (Electric Piano), playing a melodic line with some grace notes. The ninth staff is for the W.Ch. (Wood Chimes), playing a rhythmic pattern. The tenth staff is for the Ban. (Banjo), playing a rhythmic pattern. The eleventh staff is for the Dr. (Drums), playing a complex drum pattern with various rhythms and accents.

17 3

Vokal
U zən lın ce... bir yöl da yun
Gi di yo rum... gın düz... ge ce
Bil mi yo rum

Bağ.

M. Box

A. Gtr.

Bass

Pno.

Pad.

E. Piano

W.Ch.

Ben.

Dr.

4

27

Vokal
ne hal... de... yim gi di... yo rum gun dütz... ge ce gun dütz... ge ce gun dütz... ge ce gun dütz... ge ce oy

Bagl.

M. Box

A. Gir.
Bass

Pano

Pad

E. Piano

W.Ch.
Ben.
Dr.

3/4

Vokal
Bil mi yo rum ne hal de yim gi di yo rum gun döz ge ce gun döz ge ce gun döz ge ce

Bagl.

M. Box

A. Gtr.

Bass

Pno.

Pad

E. Piano

W. Ch.

Ben.

Dr.

6

41
Vocal
oy

Baß

M. Box

A. Gtr.
lto

Bass

Freq.

Pad

E. Piano
p

W.Ch.

Ben.

Dr.
p

50
Vokal

Bag.

M. Box

A. Gtr.

Bass

Pno.

Pad.

E. Piano

W.Ch.

Ben.

Dr.

8

57

Vokal

Şu şar Mey, ael... İş bu... he... le...
gah ağı la... ya... ga hi... gu... le

Bagl.

M. Box

A. Gtr.

Bass

Pno.

Pad.

E. Piano

W.Ch.

Ben.

Dr.

66

Vokal

Ye iş mek i çin... men zi le gi di ... yo rum gün düz... ge ce gün düz... ge ce gün düz... ge ce

Bağ.

M. Box

A. Gtr.

Bass

Pnc.

Pad.

E. Piano

W.Ch.

Ben.

Dr.

10

7/8

Vokal
oy
Ye tiş mek i çin— men zi le gi di. yo rum

Bağl.

M. Box

A. Gtr.
Bass

Pnc.

Pad.

E. Piano

W.Ch.
Ben.
Dr.

The musical score is arranged in a standard Western format with multiple staves. The vocal line is at the top, with lyrics in Turkish. Below it are staves for Bağlama (Bağl.), M. Box, Acoustic Guitar (A. Gtr.), Bass, Percussion (Pnc.), Pad, Electric Piano (E. Piano), and a drum kit (W.Ch., Ben., Dr.). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

MANOLİYAM

Söz: AĞAĞ ZARİ ALDEN
Düzenleme: Ferit KARMAŇCIL

Violin I
Violin II
Music Box
Accordion
Koto
Strings
Electric Bass
Piano
Drum Set

22

S.
Vn.
M. Box
Accordion
Koto
Str.
E. Bass
Piano
Dr.

U nun zı̄ lar bak- le dem
ba ki bir ol- du. ri- zım

45

5. U ran ya har beka le dim hu ki kat el... du... ri... yam Kek la ma ya la ya... num be nim gi zel ma nod... yam

Vln.

M. Bsn.

Acord.

Koto

Str.

E. Bsn.

Pan.

Pns.

Dr.

60

5. Kek la ma ya la ya... num be nim gi zel ma nod... yam Naz hi ci ye gim... lin... sen ser da na da ya... ma...

Vln.

M. Bsn.

Acord.

Koto

Str.

E. Bsn.

Pan.

Pns.

Dr.

92 3)

S. *rit.*
mam
Nar li gi ce gim... sin, sen
Sev da na da ya... na, mam
Kok la ma ya bi ya...

Vln.

M. Bass

Accord.

Koto

Str.

E. Bass

Pod.

Pno.

Dr.

114

S. *rit.*
mam
be num gi zel ma nol... yam
Kok la ma ya bi ya... mam
be num gi zel ma nol... yam

Vln.

M. Bass

Accord.

Koto

Str.

E. Bass

Pod.

Pno.

Dr.

**EK-11. Öntest-Sontest, Uzman Değerlendirmeleri, Uygulama Parçaları Hazırlık
Aşamaları ve Deneysel Uygulama Fotoğrafları**

ÖNTEST

ÖNTEST UZMAN DEĞERLENDİRMELERİ

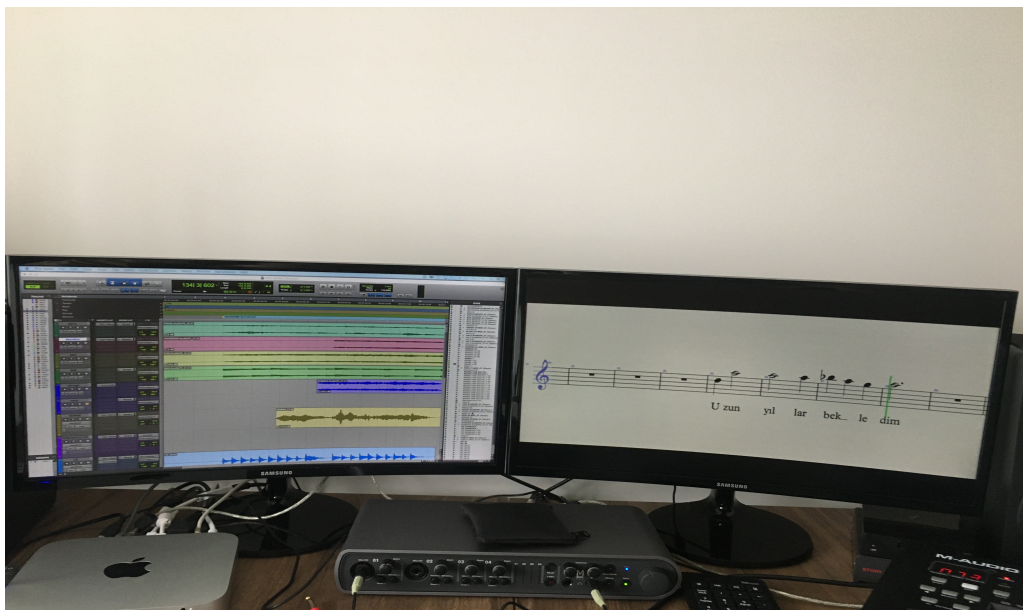
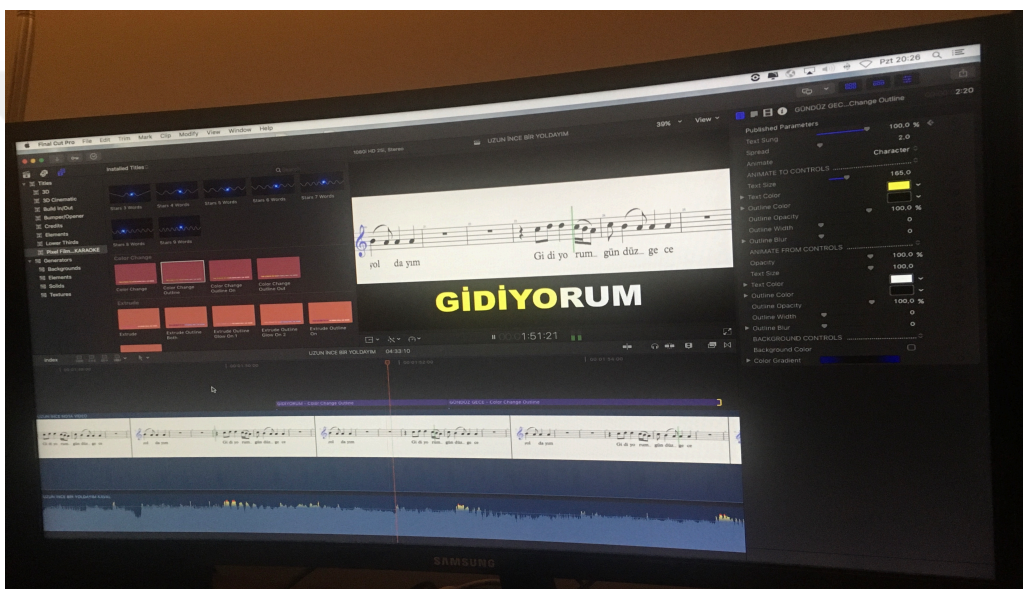
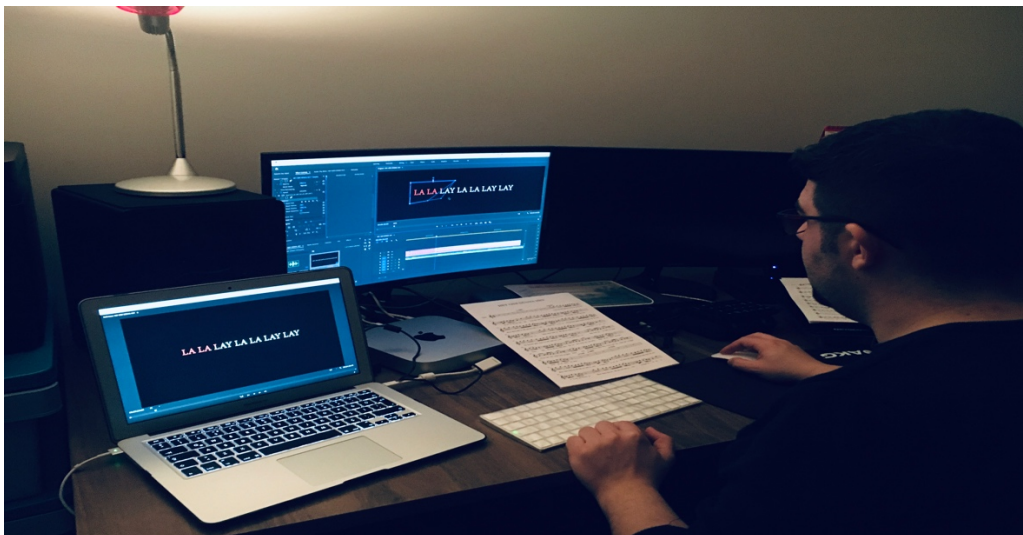
UYGULAMADA KULLANILAN ŞARKILARIN HAZIRLIK AŞAMALARI

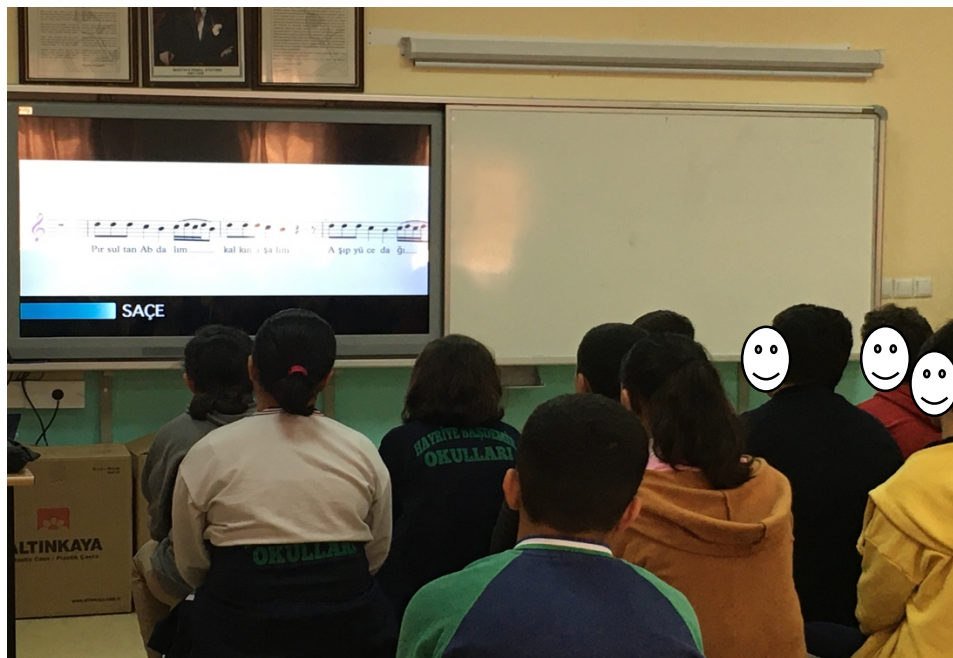
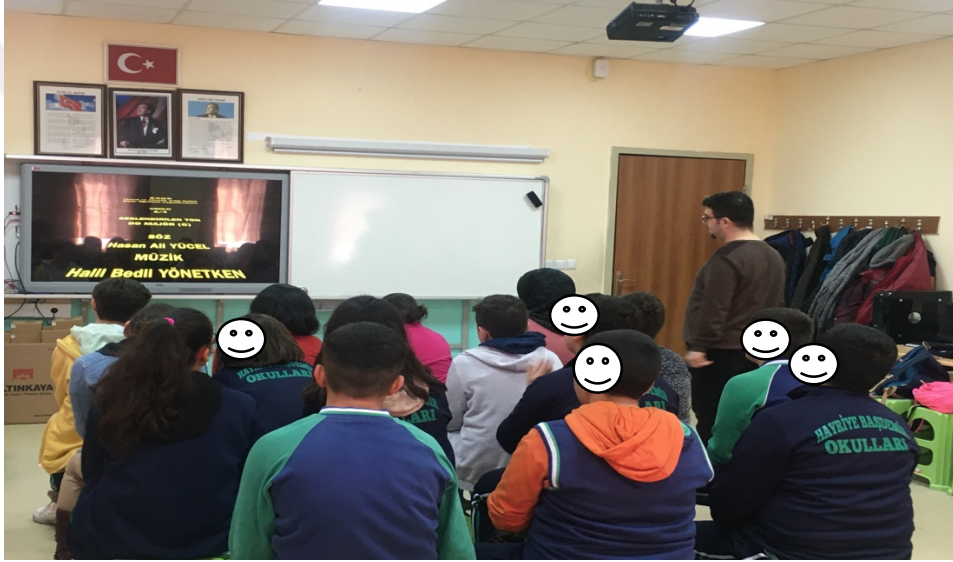

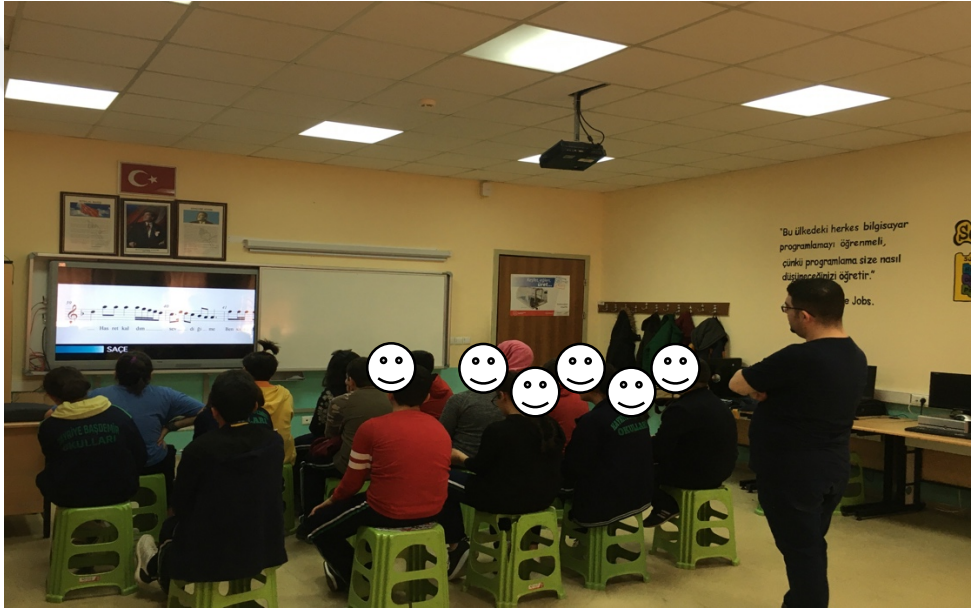

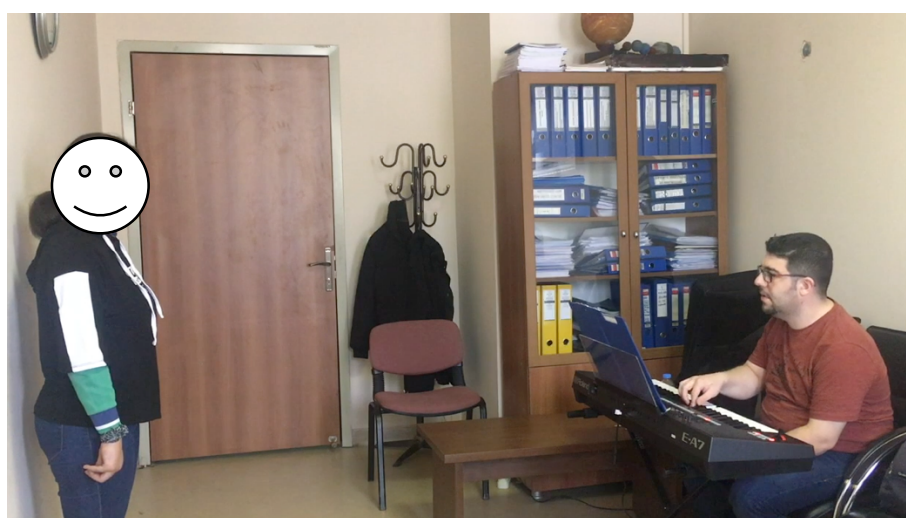
UYGULAMA FOTOĞRAFLARI

SONTEST

EK-12. SAÇE Şarkı Öğretimi Uygulamaları Materyallerine Ait QR Kodlar

BAYRAK MARŞI

NEŞEYE ŞARKI

ATATÜRK

MEMLEKETİM

MANOLYAM

GEÇTİ DOST KERVANI

UZUN İNCE BİR YOLDAYIM

UNUTAMAM SENİ

YANGIN OLUR

HEY GİDİ DÜNYA HEY

GÜZEL ANADOLU

BÜLBÜLÜM ALTIN KAFESTE